

Hæstaréttardómar 1981 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LII. BINDI
1981

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMÍÐJAN H/F
MCMLXXXIII

HAIR CONDITION TREATMENT

FOR ALL TYPES OF HAIR
AND SCALP CONDITIONS

1.000.000
1991

1.000.000
1991
1.000.000
1991

Reglulegir dómara Hæstaréttar 1981.

Björn Sveinbjörnsson. Forseti dómsins.

Logi Einarsson. Varaforseti dómsins.

Ármann Snævarr.

Benedikt Sigurjónsson.

Magnús Þ. Torfason.

Sigurgeir Jónsson.

Þór Vilhjálmsson.

Registur.

I. MÁLASKRÁ.

	Dómur	Bls.
1. Kristjana Einarsdóttir gegn Þorsteini Jónssyni og Rósu Þorsteinsdóttur. Útivistardómur	7/1	1
2. Friðrik Sæmundsson gegn Páli Þorgeirssyni og gagnsök. Útivistardómur	7/1	1
3. Jörmundur Ingi Hansen gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur	7/1	2
4. Hörður Ólafsson gegn Brynjólfi Kjartanssyni hæstaréttarlögmanni f. h. Lögfræðiskrifstofu Maclay, Murray and Spens. Skuldamál. Áfrýjun. Útivist í héraði	9/1	2
5. Rannsóknarlögregla ríkisins gegn bæjarfógetanum í Kópavogi. Kærumál. Kæruheimild. Synjun dómara um skipun réttargæslumanns	13/1	5
6. Halldór Guðmundsson gegn Sandi Dugguvogi s/f. Skuldamál. Aðildarskortur. Útivist í héraði	13/1	7
7. Ríkarður Björgvinsson gegn Jóhannesi Sveinbjörnsyni og Jóni Oddssyni. Kærumál. Frávísunardómi hrundið	13/1	10
8. Ákærvaldið gegn Holberg Mássyni, Ávana- og fikni-efni. Brot gegn lögum nr. 65/1974. Sératkvæði	14/1	18
9. Eiríkur Sigurjónsson og Guðný Ragnarsdóttir gegn Þorkeli Árnasyni, Uppboð. Skuldabréf. Gjaldldagi ..	15/1	26
10. Vöruflutningamiðstöðin h/f gegn Gunnari Ásgeirsyni h/f. Flutningar. Farmbréf	15/1	35
11. Ákærvaldið gegn Pálmari Magnússyni. Ómerking. Heimvísun	19/1	41
12. Ákærvaldið gegn Hans Anders Þorsteinssyni, Bifreiðaárekstur. Brot gegn umferðarlögum	19/1	48
13. Ákærvaldið gegn Ólafi Stefáni Halldórssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	20/1	52
14. Páll Halldórsson gegn sóknarnefnd Hallgrímskirkju f. h. safnaðarins. Kaupgjaldsmál. Kjarasamningur	22/1	54
15. Ákærvaldið gegn Péttri Blöndal Gíslasyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	23/1	67
16. Meistarafélag húsasmiða gegn Félagi húsgagna- og innréttingaframleiðenda. Heiti félags	26/1	72
17. Ákærvaldið gegn Jóhannesi Friðrik Vestdal. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum.		

	Dómur	Bls.
Ítrekun	26 $\frac{1}{2}$	82
18. Friðrik Sigurðsson gegn Birni Jónssyni, Ómerking. Frávísun	27 $\frac{1}{2}$	88
19. Haraldur Bjarnason gegn Vélsmiðju Hafnarfjarðar h/f, Kaupgjaldsmál	29 $\frac{1}{2}$	101
20. Byggingavörðslun Tryggva Hannessonar gegn Nýborg h/f. Útivistardómur, Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	105
21. Benedikt Bogason gegn lífeyrissjóði Verkfræðinga- félags Íslands. Útivistardómur, Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	105
22. Sjólastöðin h/f gegn Ísleifi Haraldssyni, Útivistar- dómur, Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	106
23. Sjólastöðin h/f gegn Magnúsi Óskari Ólafssyni. Útivistardómur, Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	106
24. Sjólastöðin h/f gegn Gunnari Sigurðssyni, Útivist- ardómur, Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	107
25. Dánarbú Friðjóns Stephensen og Önnu Oddsdóttur Stephensen gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Úti- vistardómur	2 $\frac{1}{2}$	107
26. Björn Pétursson h/f gegn Hákonu Árnasyni hrl. f. h. fyrirtækisins Marc Aurel, Útivistardómur. Ómaksbætur	2 $\frac{1}{2}$	108
27. Ákærvaldið gegn Jóni Helga Bjarnasyni, Fjársvik. Þjófnaður, Bifreiðar, Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum, Ítrekun. Mál nr. 178/1979	4 $\frac{1}{2}$	108
28. Ákærvaldið gegn Jóni Helga Bjarnasyni, Þjófnað- ur, Fjársvik, Ákæra, Mál nr. 161/1980	4 $\frac{1}{2}$	118
29. Ófeigur Pálsson gegn Önnu Dóru Fanneyju Theó- dórsdóttur, Óvígð sambúð, Fjárskipti, Sératkvæði	4 $\frac{1}{2}$	128
30. Ákærvaldið gegn Sigvalda Jónssyni, Þjófnaður ..	5 $\frac{1}{2}$	136
31. Ákærvaldið gegn Runólfi Þór Jónssyni, Kærumál, Gæsluvarðhald	13 $\frac{1}{2}$	140
32. Ákærvaldið gegn Hermannu Bridde, Ákæra fyrir verðlagsbrot, Fyrning, Sýkna	18 $\frac{1}{2}$	145
33. Bæjarsjóður Eskifjarðar gegn Ragnari Sigurmunds- syni, Gatnagerðargjald, Kröfu um uppboð synjað	18 $\frac{1}{2}$	160
34. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Guðmundi Magnússyni, Opinberir starfsmenn, Frávikning úr starfi, Bótakrafa, Sératkvæði	18 $\frac{1}{2}$	166
35. Eigendur og ábúendur jarða, er land eiga að Mý- vatni, gegn landbúnaðarráðherra og fjármálaráð- herra f. h. ríkissjóðs, og hreppsnefnd Skútustaða- hrepps f. h. hreppsins til réttargæslu og til réttar- gæslu gegn eigendum jarða í Skútustaðahreppi, sem ekki eiga land að Mývatni . . . (sjá dóms- atkvæði), Eignarréttur að botni stöðuvatns, Frá- vísun frá héraðsdómi að hluta, Gjafsókn	19 $\frac{1}{2}$	182

36. Ákærvaldið gegn Pétri Blöndal Gíslasyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	20½	229
37. Guðbjörn Sævar gegn Sigríði Ingibjörgu Emilsdóttur, Erlu Emilsdóttur og Guðrúnu Emilsdóttur og gagnsök, Fasteign, Leigusamningur. Skaðabætur. Áfrýjun	20½	233
38. Hreppsnefnd Kolbeinsstaðahrepps f. h. hreppsins gegn Ágúst Breiðdal, Jarðakaup, Forkaupsréttur. Vextir. Sératkvæði	25½	247
39. Ákærvaldið gegn Gunnari Sölva Karlssyni og Jóhanni Mariusi Kjartani Benediktssyni. Ólögleg meðferð fundins fjár. Þjófnaður	26½	257
40. Ákærvaldið gegn Jóhanni Mariusi Kjartani Benediktssyni. Brot gegn 231. gr. alm. hegningarlaga. Þjófnaður	26½	261
41. Birgir Guðjónsson gegn nefnd skv. 33. gr., 1. mgr. laga nr. 56, 27. apríl 1973 um heilbrigðisþjónustu, þeim Ólafi Ólafssyni, Guðmundi Jóhannessyni og Þorvaldi Veigari Guðmundssyni, heilbrigðis- og tryggingarmálaráðherra f. h. heilbrigðis- og tryggingarmálaráðuneytisins og til réttargæslu Þórði Harðarsyni og nefnd samkvæmt 33. gr., 1. mgr., laga nr. 56, 27. apríl 1973 um heilbrigðisþjónustu, þeir Ólafur Ólafsson, Guðmundur Jóhannesson og Þorvaldur Veigar Guðmundsson, heilbrigðis- og tryggingarmálaráðherra f. h. heilbrigðis- og tryggingarmálaráðuneytis og Þórður Harðarson gegn Birgi Guðjónssyni. Stjórnsýsla. Umsögn um stöðuveitingu. Áfrýjun. Frávisun að hluta	27½	266
42. Bjarni Stefánsson gegn Ævari Guðmundssyni. Útivistardómur. Ómaksbætur	2⅔	282
43. Ákærvaldið gegn Brandi Jóhanni Skaftasyni. Þjófnaður	3⅓	282
44. Ákærvaldið gegn Guðbergi Guðnasyni. Opinberir starfsmenn. Likamsmeiðingar. Skaðabætur. Sératkvæði	5⅓	287
45. Bæjarstjórn Akraness gegn hreppsnefnd Innri-Akraneshrepps. Kærumál. Þinglýsing. Jarðalög ..	5⅓	299
46. Björn Ólafsson gegn Kristjáni Hermannssyni, Óskari Hermannssyni og Guðrúnu Einarsdóttur. Skuldamál	5⅓	303
47. Ákærvaldið gegn Knúti Bruun og Þorfinni Egilssyni. Fjádráttur. Fjársvik. Sýknað af ákæru fyrir brot gegn 147. gr. alm. hegningarlaga. Sératkvæði ..	6⅓	310
48. Almennar tryggingar h/f gegn Ólafi Heiðari Ólafssyni. Vátrygging	10⅓	345

	Dómur	Bls.
49. Ákærvaldið gegn Atla Steinarssyni. Kærumál. Vitnaskylda. Kærumálskostnaður. Sératkvæði	12 $\frac{2}{3}$	351
50. Ákærvaldið gegn Ómari Valdimarssyni. Kærumál. Vitnaskylda. Kærumálskostnaður. Sératkvæði	12 $\frac{2}{3}$	355
51. Gisli Brynjólfsson gegn Sveini Pálmassyni. Fjölbýlishús. Skaðabótamál. Sératkvæði í héraði og Hæstarétti	16 $\frac{2}{3}$	359
52. Reimar Þorleifsson, Dóroþea G. Reimarsdóttir og Hagtrygging h/f gegn Sigurði K. Björnssyni. Bifreiðar. Skaðabótamál	16 $\frac{2}{3}$	374
53. Bragi Sigurjónsson og Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f gegn Óskari Sumarliðasyni og gagnsök. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál. Vextir. Sératkvæði	17 $\frac{2}{3}$	383
54. Ræktunarsamband Mýramanna gegn fjármálaráðherra f. h. rikissjóðs. Skattamál. Lögtak	17 $\frac{2}{3}$	395
55. Valdstjórnin gegn Ragnari Ingimundi Ágústssyni. Kærumál. Bráðabirgðaökuleyfissvipting úr gildi felld	17 $\frac{2}{3}$	402
56. Dýraspítali Watsons og Erik Ramskov Garbus gegn Páli A. Pálssyni yfirdýralækni. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur. Sératkvæði	19 $\frac{2}{3}$	406
57. Kristján Júlíusson gegn Ívari Sveinbjörnssyni og Daníu Árnadóttur og gagnsök. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur	20 $\frac{2}{3}$	416
58. Ákærvaldið gegn Matthíasi Hauki Guðmundssyni og Viðari Ásmundssyni Olsen. Opinberir starfsmenn. Ólögleg handtaka. Öflun falsgagna. Rangur framburður fyrir dómi. Sératkvæði	24 $\frac{2}{3}$	430
59. Jónas Haraldsson og Guðný Jónasdóttir gegn Landsbanka Íslands og gagnsök. Gjaldeyriskaup. Gengisskráning. Sératkvæði	26 $\frac{2}{3}$	469
60. Almennar tryggingar h/f og Stefán Thorarensen h/f gegn Önnu G. Blöndal. Bifreiðar. Öryggisbelti. Skaðabótamál	26 $\frac{2}{3}$	473
61. Ákærvaldið gegn Viggó Emil Bragásyni. Opinberir starfsmenn. Vanræksla í opinberu starfi	27 $\frac{2}{3}$	485
62. Ákærvaldið gegn Halldóri Stefáni Þormar. Brot gegn 106. gr. og 108. gr. almennra hegningarlaga	27 $\frac{2}{3}$	490
63. Guðjón Þorsteinsson gegn Baldri Jónassyni og Birni Sigurðssyni, Baldur Jónasson gegn Birni Sigurðssyni og Guðjóni Þorsteinssyni og Björn Sigurðsson gegn Baldri Jónassyni og Guðjóni Þorsteinssyni. Vinnuslys. Skaðabótamál. Frávísun að hluta. Sératkvæði	31 $\frac{1}{3}$	496
64. Kristinn Guðmundsson o. fl. gegn félagsmálaráðherra o. fl. Útivistardómur	1 $\frac{1}{4}$	533

	Dómur	Bls.
65. Lífeyrissjóður sjómanna gegn Benedikt Sveins- syni hrl. f. h. Nichimen Co. Ltd., Jóni Hafdal, Har- aldi Jónssyni og Samtryggingu íslenskra botnvörp- unga. Útivistardómur	1/4	534
66. Alexander Sigurðsson gegn Hilmari Ingimundar- syni. Vixilmál. Málsástæður. Fjárnámsgerð vísað frá Hæstarétti	1/4	535
67. Alexander Sigurðsson gegn Jóni Ingólfssyni. Vixil- mál	1/4	543
68. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Einari Matt- hiassyni. Krafa um orlofsfé	1/4	547
69. Hraðfrystistöð Vestmannaeyja h/f gegn Kristjáni Sigurjónssyni. Kaupgjaldsmál. Sjóveðréttur	2/4	557
70. Úlfar Örn Harðarson og Rúnar Smárason gegn Þresti Þórhallssyni. Varnarþing. Ómerking. Frá- vísun. Fjárnámsgerð úr gildi felld. Útivist stefndu í héraði	3/4	566
71. Haukur Leósson gegn Diðrik Sigurðssyni. Synjað um frest. Mál fellt niður	6/4	569
72. Haukur Leósson gegn Diðrik Sigurðssyni. Synjað um frest. Mál fellt niður	6/4	570
73. Haukur Leósson gegn Reinhold Kristjánssyni. Syn- jað um frest. Mál fellt niður	6/4	571
74. Ákærvaldið gegn Gunnari Gunnarssyni Smith. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Líkamsmeið- ingar	7/4	572
75. Ákærvaldið gegn Hávarði Emilssyni. Líkamsmeið- ingar	8/4	581
76. Pétur Pétursson gegn Jósafat Arngrímssyni. Áfrýj- un. Skuldamál. Útivist stefnda. Málskostnaður	8/4	594
77. Betzy Elíasdóttir gegn Húseignum og skipum. Fast- eignaviðskipti. Söluþóknun	9/4	605
78. Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmaður f. h. Baltica Skandinavia gegn Hafskipi h/f og þrotabúi Guð- mundar A. Guðmundssonar h/f. Farmsamningar. Farmskemmdir. Skaðabótamál	10/4	610
79. Véltak h/f gegn Herði Ingólfssyni. Kærumál. Beiðni um greiðslustöðvun synjað	13/4	630
80. Hótel Esja h/f gegn þrotabúi Baldurs E. Bjarna- sonar. Kærumál. Frávísun	30/4	633
81. Sverrir Ármannsson gegn dánarbúi Karls Smára Magnússonar, Almennum tryggingum h/f, Rögnu Lindberg Marusdóttur og Hagtryggingu h/f. Úti- vistardómur	4/5	638
82. Jörmundur Ingi Hansen gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur. Ómaksbætur	4/5	638

	Dómur	Bls.
83. Ákærvaldið gegn Þráni Hleinari Kristjánssyni. Manndráp. Sératkvæði	$\frac{4}{5}$	639
84. Nesco h/f gegn Neytendasamtökunum. Ærumeiðingar. Ómerking ummæla	$\frac{4}{5}$	652
85. Jóhann Guðmundsson gegn Hrólfi Ásvaldssyni og Brunabótafélagi Íslands og gagnsök. Bifreiðarárekstur. Skaðabótamál	$\frac{5}{5}$	659
86. Práinn Sigtryggsson, Ása Haraldsdóttir, Haraldur Práinsson og Stálvinnslan h/f gegn Grími Sigurðssyni. Kærumál. Frávisunardómur staðfestur	$\frac{6}{5}$	665
87. Valdstjórnin gegn Svönu Rósamundu Thompson. Kærumál. Barnaverndarmálefni. Úrskurður úr gildi felldur	$\frac{7}{5}$	675
88. Ákærvaldið gegn Kristjáni Aðalsteinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$1\frac{3}{5}$	678
89. Ákærvaldið gegn Jóni Geiri Eyfjörð Guðlaugssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Geðheilbrigðisrannsókn	$1\frac{3}{5}$	684
90. Pétur Óskarsson gegn Þorsteini Skúlasyni, bæjarfógeta í Neskaupstað. Kærumál. Uppboð. Kröfum á hendur héraðsdómara um miskabætur og vítur synjað	$1\frac{4}{5}$	687
91. Ákærvaldið gegn Ragnari Erni Eiríkssyni. Þjófnaður. Nytjastuldur. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	$1\frac{9}{5}$	689
92. Ákærvaldið gegn Þorláki Víkingi Þórðarsyni. Kærumál. Úrskurður um synjun á gæsluvarðhaldi staðfestur	$1\frac{9}{5}$	708
93. Ákærvaldið gegn Þórarni Einarssyni. Manndráp. Brot gegn 1. mgr. 106 gr. almennra hegningarlaga. Sératkvæði	$2\frac{0}{5}$	710
94. Gestur Janus Ragnarsson gegn bæjarfógetanum í Neskaupstað, Þorsteini Skúlasyni, og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Mál fellt niður. Málskostnaður	$2\frac{1}{5}$	742
95. Trésmiðjan Hvammur s/f gegn bæjarfógetanum í Neskaupstað, Þorsteini Skúlasyni og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Uppboð. Sératkvæði	$2\frac{1}{5}$	743
96. Gunnar Gunnarsson gegn Björgvin Hermannssyni. Húsaleiga. Skuldamál. Tómlæti	$2\frac{5}{5}$	748
97. Ákærvaldið gegn Kristjáni Aðalsteinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$2\frac{6}{5}$	762
98. Íslenska umboðssalan h/f gegn Þórði Júlíussyni og gagnsök. Umsýsla	$2\frac{9}{5}$	768
99. Ákærvaldið gegn Jakob Gísla Ágústssyni. Brot gegn lögum um lax- og silungsveiði	$\frac{1}{6}$	775
100. Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Eggertssyni. Brot		

	Dómur	Bls.
gegn lögum um lax- og silungsveiði	1/6	780
101. Hafnarbíó h/f gegn Herði Ólafssyni hæstaréttar- lögmanni f. h. Les Films Corona og gagnsök. Skuldamál	2/6	785
102. Sigmar Björgvinsson, Ingileif Arnlaugsdóttir, Birgir Eydal, Emil Guðmundsson, Júlíus Sólnes, Þórarinn R. Ólafsson, Geirlaug H. Magnúsdóttir og Heimir Sindrason gegn Verzlunarbanka Íslands h/f og gagnsök. Veðréttur. Tryggingarbréf. Aðfarar- heimild. Fjárnám	2/6	815
103. Bæjarsjóður Hafnarfjarðar gegn Ingvari Björns- syni og gagnsök. Opinberir starfsmenn. Frávikning úr starfi. Bótakrafa. Ómerking ummæla	6/6	834
104. Ákærvaldið gegn Valgeiri Magnússyni. Skjala- fals. Fjársvik	9/6	874
105. Kristján Guðmundsson gegn dánarbúi Guðmundar Þ. Magnússonar. Búskipti. Skuldamál	9/6	884
106. Ingvar Eliasson gegn Friðrik Gestssyni. Kærumál. Áskorunarmál. Frávísun frá héraðsdómi staðfest	16/6	896
107. Guðbjörn Guðjónsson gegn Ágústi Fjeldsted hæsta- réttarlögmanni f. h. Metro Shipping & Finance Limited. Gerðardómur	18/6	898
108. M. Bernharðsson skipasmiðastöð h/f gegn bæjar- sjóði Ísafjarðar. Lóðarleigusamningur. Endurgjald fyrir mannvirki. Sératkvæði	22/6	910
109. Niðursuðuverksmiðjan h/f gegn bæjarsjóði Ísa- fjarðar. Lóðarleigusamningur. Endurgjald fyrir mannvirki	22/6	928
110. Ákærvaldið gegn Ólafi Kristni Pálmasyni. Fjár- svik. Tékkamisferli	22/6	940
111. Ákærvaldið gegn Birni Jónatan Emilssyni. Fjár- svik. Tékkamisferli	22/6	945
112. Ákærvaldið gegn Bertu Guðbjörgu Hannesdóttur. Bifreiðar. Sýknuð af ákæru fyrir brot gegn um- ferðarlögum og áfengislögum	23/6	952
113. Ákærvaldið gegn Bertu Guðbjörgu Hannesdóttur. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Sakarkostna- ður	23/6	960
114. Ákærvaldið gegn Tryggva Bjarna Kristjánssyni. Mál fellt niður. Þóknun sækjanda og verjanda ..	24/6	964
115. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Gunnari H. Baldurssyni og gagnsök. Ómerking. Máli visað frá héraðsdómi. Sératkvæði	24/6	965
116. Jón Valgeirsson og Elisabet Matthíasdóttir gegn Hólmari Víði Gunnarssyni og Guðjóni Ingvarssyni. Vanheimild. Riftun. Frávísun frá héraðsdómi að		

	Dómur	Bls.
hluta	1/7	997
117. Ólafur Jónsson gegn Sigurbirni Eiríkssyni. Kærumál. Þinglýsing	1/7	1025
118. Sigurbjörn Eiríksson gegn Ólafi Jónssyni. Kærumál. Þinglýsing	1/7	1029
119. Ákæruvaldið gegn Edvard Lövdahl og Sigurði Erni Ingólfssyni. Kærumál. Úrskurður dómara um að víkja sæti felldur úr gildi	2/7	1033
120. Ákæruvaldið gegn Herði Júlíussyni. Kærumál. Úrskurður um gæsluvarðhald og geðheilbrigðisrannsókn úr gildi felldur	8/7	1036
121. Glerisetningar s/f gegn Vendor h.f. Kærumál. Frestur	5/8	1040
122. Ákæruvaldið gegn Edvard Lövdahl Kærumál. Gæsluvarðhaldsúrskurður ómerktur	5/8	1046
123. Valdstjórnin gegn Ásgeiri Einarssyni. Kærumál. Bráðabirgðaökuleyfisvipting úr gildi felld	24/8	1049
124. Ákæruvaldið gegn Birgi Kristjánssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	16/9	1052
125. Guðni Þórðarson gegn Jóni Skaftasyni, skiptaráðanda í Reykjavík, vegna sjálfs sín og þrotabús Staðals h/f. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Skiptalok	16/9	1056
126. Ólafur Þórarinsson, eigandi jarðarinnar Háfs, gegn Sigurjóni Sigurðssyni og Krístrúnu Sigurðardóttur, eigendum jarðarinnar Háfshóls, og Halldóru Kristjánsdóttur, eiganda jarðarinnar Háfshjáleigu, og Sigurjón Sigurðsson og Krístrún Sigurðardóttir gegn Ólafi Þórarinssyni og Halldóru Kristjánsdóttur, Landamerkjámál	21/9	1060
127. Ákæruvaldið gegn Eiríki Stefánssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	23/9	1079
128. Ákæruvaldið gegn Ragnari Ingimundi Ágústssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ökuhraði ..	23/9	1082
129. Ákæruvaldið gegn Guðfinni Birki Antonssyni. Þjófnaður. Náðun. Réttaráhrif ítrekunar	24/9	1086
130. Óli Anton Bieltvedt gegn Uusi Kivipaino Oy og gagnsök. Vixilábyrgð (aval). Sératkvæði	24/9	1089
131. Ákæruvaldið gegn Sigurði Erni Hjálmtýssyni. Skjalafals. Tékkamisferli. Skaðabætur	28/9	1099
132. Sigurður Jóakimsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Skaðabótamál. Lögreglumenn. Sératkvæði	1/10	1113
133. Andri h.f. gegn Guðmundi Péturssyni hrl. f. h. Hans Nordals, útgerðarmanns og eiganda m/s „Loanna“. Útivistardómur. Ómaksbætur	2/10	1126
134. Kristinn Sveinsson gegn Guðjóni Jóhannssyni. Úti-		

	Dómur	Bls.
vistardómur, Ómaksbætur	2/10	1127
135. Björn Einarsson gegn Guðmundi Þórðarsyni. Úti- vistardómur	2/10	1127
136. Sveinn Gústafsson gegn Dana Sales K/S. Úti- vistardómur	2/10	1128
137. Róbert Árni Hreiðarsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur	2/10	1128
138. Steinborg h/f gegn Póstgíróstofunni. Útivistar- dómur	2/10	1129
139. Ákærvaldið gegn Helga Hóseassyni. Kærumál. Kröfu um gæsluvarðhald synjað. Geðheilbrigðis- rannsókn	2/10	1129
140. Hjörleifur Hallgríms og Guðrún Hjörleifsdóttir gegn Ómari Hallssyni og gagnsök. Mál fellt niður. Málskostnaður	5/10	1134
141. Sjófang h/f gegn Jökli h/f. Aðild. Útivist í héraði	5/10	1135
142. Félagsmálaráðherra f. h. félagsmálaráðuneytis gegn Lífeyrissjóði byggingamanna. Kærumál. Skipti. Ríkisábyrgð. Úrskurður úr gildi felldur	7/10	1138
143. Jónas Halldórsson gegn Lífeyrissjóðnum samein- ingu. Lífeyrissjóðir. Iðgjaldagreiðslur	8/10	1150
144. Brynjólfur Helgason gegn Stefáni Reykjalín. Skuldamál	8/10	1160
145. Ákærvaldið gegn Magnúsi Halldórssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Ítrekun	9/10	1168
146. Ákærvaldið gegn Arnfinni Bergi Jørgensen. Þjófn- aður	12/10	1175
147. Hörður Valdimarsson gegn samgönguráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Atvinnuleyfi. Leigubifreiðar. Stjórnsýsla	15/10	1183
148. Ásgeir M. Ásgeirsson gegn Kristjáni Grétari Marteinssyni og Brunabótafélagi Íslands. Bifreið- ar. Skaðabótamál. Sératkvæði	15/10	1203
149. Borgarstjórinn í Reykjavík f. h. borgarsjóðs gegn Reyni Þórðarsyni. Vextir. Fjárnámsgerð úr gildi felld. Sératkvæði	15/10	1213
150. Miðbæjarframkvæmdir s/f gegn Magnúsi Björg- vinssyni. Fasteignaviðskipti. Verðtrygging. Fjár- námsgerð úr gildi felld	16/10	1219
151. Þórarinn Þórarinsson gegn Kristjáni Péturssyni og Hauki Guðmundssyni. Ærumeiðingar. Ómerking ummæla. Miskabætur	19/10	1229
152. Björn Pálsson gegn sýslumanninum í Húnavatns- sýslu Jóni Ísberg. Ómerking uppboðs Búfjárræktar- lög	20/10	1238

153. Andri h/f gegn Bjerregaard & Sönnar Fiskeeksport A/S. Gerðardómur. Sératkvæði $2\frac{2}{10}$ 1243
154. Ákærvaldið gegn Einari Þór Agnarssyni og Kristjáni Inga Bragasyni. Bifreiðar. Nytjastuldur. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Ítrekun $2\frac{2}{10}$ 1264
155. Ákærvaldið gegn Kristjáni Inga Bragasyni og Magnúsi Helga Kristjánssyni. Skjalafals. Þjófnaður $2\frac{2}{10}$ 1289
156. Ákærvaldið gegn Soffaníasi Cecilssyni og Birni Kristjáni Ásgeirssyni. Ákæra. Ómerking dóms að hluta og máli að því leyti vísað frá héraðsdómi. Sýknað af ákæru um brot gegn lögum nr. 12/1975. Sératkvæði $2\frac{2}{10}$ 1300
157. Guðni Aðalsteinsson gegn Ingu Eyfjörð Sigurðardóttur og ríkissaksóknara til réttargæslu. Skaðabótakröfu í opinberu máli vísað frá héraðsdómi. Málskostnaður $2\frac{6}{10}$ 1307
158. Alexander Sigurðsson gegn Landsbanka Íslands. Gildi veðsetningar. Forsendur $2\frac{6}{10}$ 1323
159. Jórunn Melax gegn Hilmarí Ingimundarsyni. Uppboðsmál. Veðskuldabréf $2\frac{7}{10}$ 1338
160. Snævar Ívarsson gegn Brauðgerð Kr. Jónssonar & Co. Útivistardómur $\frac{2}{11}$ 1344
161. Guðbjörn Guðjónsson gegn Útveri h/f. Útivistardómur $\frac{2}{11}$ 1344
162. Guðbjörn Guðjónsson gegn Hraðfrystihúsi Eskifjarðar h/f. Útivistardómur $\frac{2}{11}$ 1345
163. Guðbjörn Guðjónsson gegn Sildarvinnslunni h/f. Útivistardómur $\frac{2}{11}$ 1345
164. Ragnar Tómasson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur. Ómaksbætur $\frac{2}{11}$ 1346
165. Ákærvaldið gegn Guðmundi Gunnari Péturssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Sératkvæði .. $\frac{2}{11}$ 1346
166. Ásmundur Ingimundarson og Halldór Guðmundsson gegn Ólafi Erlingssyni. Aðild. Skuldamál $\frac{3}{11}$ 1353
167. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og iðnaðarráðherra f. h. Rafmagnseftirlits ríkisins gegn Afli s/f, Jóni Guðjónssyni, Einari Gunnarssyni, Ingimar A. Magnússyni og Svavari Kristjánssyni. Húsaleiga. Verðstöðvun. Endurgreiðslukröfu hafnað $\frac{3}{11}$ 1357
168. Anna Jónsdóttir gegn Snæbirni H. Kristjánssyni og Samvinnutryggingum g/t. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál $\frac{5}{11}$ 1363
169. Garðar Björgvinsson gegn Baldri Karlssyni. Skuldamál $\frac{6}{11}$ 1367
170. Landeigendafélag Ytri-Njarðvíkurhverfis með Vatnsnesi gegn Njarðvíkurkaupstað. Kærumál.

	Dómur	Bls.
Þinglýsing	10 $\frac{1}{11}$	1370
171. Ákærvaldið gegn Bjarna Leifi Péturssyni, Líkams- árás	10 $\frac{1}{11}$	1376
172. Örn Svavarsson gegn Magnúsi Ólafssyni, Lausa- fjárkaup, Gallar, Skaðabætur	10 $\frac{1}{11}$	1390
173. Ólíuverslun Íslands h/f og Skúli Pálsson gegn Braga Jónssyni, Jóni V. Jónssyni og Rut Helgadótt- ur, Gildi veðskuldabréfs, Uppboðslög, Sératkvæði ..	12 $\frac{1}{11}$	1398
174. Ákærvaldið gegn Halldóri Fannari Ellertssyni, Kærumál, Gæsluvarðhald	12 $\frac{1}{11}$	1413
175. Ákærvaldið gegn Alfreð Gústaf Maríussyni, Áfrýj- un, Bifreiðar, Brot gegn umferðarlögum og áfengis- lögum, Ítrekun	13 $\frac{1}{11}$	1415
176. Guðrún Ingimundardóttir gegn Rósu Sigurbórsdótt- ur, Fasteignakaup, Gallar, Skaðabótamál, Sýkna ..	16 $\frac{1}{11}$	1422
177. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni, Kærumál, Leyfi til kæru, Máli vísað frá Hæstarétti	16 $\frac{1}{11}$	1429
178. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni, Kærumál, Leyfi til kæru, Máli vísað frá Hæstarétti	16 $\frac{1}{11}$	1432
179. Ákærvaldið gegn Guðbergi Guðjónssyni, Þjófnað- ur, Skjalafals, Ítrekun	17 $\frac{1}{11}$	1435
180. Ákærvaldið gegn Steingrími Þorvaldssyni, Ólögleg meðferð á fiskafli	17 $\frac{1}{11}$	1449
181. Ákærvaldið gegn Þórarni Magnúsi Eldjárnssyni, Hlutdeild, 254. gr. alm. hegningarlaga, Sératkvæði	19 $\frac{1}{11}$	1454
182. Hlökkver Ingvarsson gegn Steingrími Þormóðssyni, Stefna, Skuldamál, Útivist í héraði	19 $\frac{1}{11}$	1474
183. Fínþússning s/f gegn Benedikt Guðjónssyni, Lög- taksmál, Orlof	20 $\frac{1}{11}$	1477
184. Ákærvaldið gegn Birgi Kristjánssyni, Kærumál, Gæsluvarðhald	23 $\frac{1}{11}$	1480
185. Björn Baldursson gegn Alþýðubrauðgerðinni h/f, Úrskurður um útburð úr gildi felldur, Sératkvæði	23 $\frac{1}{11}$	1483
186. Ákærvaldið gegn Þóri Þórissyni, Þjófnaður, Ítrek- un, Tilraun	26 $\frac{1}{11}$	1488
187. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni, Kærumál, Van- hæfi dómara, Máli vísað frá Hæstarétti	30 $\frac{1}{11}$	1496
188. Ákærvaldið gegn Erni Sigfússyni, Kærumál, Van- hæfi dómara, Máli vísað frá Hæstarétti	30 $\frac{1}{11}$	1497
189. Ólafur Róbert Ingibjörnsson gegn Guðmundi Tómassyni, Útivistardómur	2 $\frac{1}{12}$	1499
190. Ákærvaldið gegn Jóni Steini Elíassyni, Brottnám byggingar, Kröfu um ómerkingu héraðsdóms hrundið, Sératkvæði	7 $\frac{1}{12}$	1499
191. Friðrik Haraldsson gegn Guðmundi Þórðarsyni, Fjárnámsgerð úr gildi felld	7 $\frac{1}{12}$	1508

192. Emil Pálsson gegn Vélsmiðjunni Faxa h/f. Lausafjárkaup. Gallar. Skaðabætur $\frac{8}{12}$ 1512
193. Ákærvaldið gegn Davíð Ólafssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald $\frac{8}{12}$ 1520
194. Margrét Ólafsdóttir gegn Gísla Hjálmarssyni. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur $\frac{8}{12}$ 1524
195. Ákærvaldið gegn Birgi Kristjánssyni. Fjárdráttur. Skjalafals. $\frac{8}{12}$ 1534
196. H/f Raftækjaverksmiðjan gegn Sementsverksmiðju ríkisins. Verðtrygging. Tryggingarbréf. Sératkvæði $1\frac{10}{12}$ 1540
197. Ákærvaldið gegn Öllu Lúthersdóttur. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. $1\frac{5}{12}$ 1552
198. Óli Þór Ólafsson gegn Landsvirkjun. Vinnusamningur. Uppsögn $1\frac{5}{12}$ 1559
199. Ákærvaldið gegn Guðmundi Árna Jónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald $1\frac{7}{12}$ 1570
200. Eyjólfur Friðgeirsson, Ingimundur Konráðsson, Jakob V. Hafstein og Pétur Rafnsson gegn Fiskeldi h/f og hluthöfum í Fiskeldi h/f, sem ekki voru áskrifendur að hlutafé samkvæmt skrá, er fylgdi stofnsamningi félagsins 17. apríl 1980. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur $1\frac{8}{12}$ 1573
201. Geir Gunnar Geirsson og Guðbjörn Guðjónsson gegn Einari Matthíasi Einarssyni. Vixilmál. Fjárnám $1\frac{8}{12}$ 1579
202. Hreppsnefnd Landmannahrepps f. h. hreppsins, hreppsnefnd Holtahrepps f. h. hreppsins, eigendur og ábúendur jarða í Holtahreppi, hreppsnefnd Rangárvallahrepps f. h. hreppsins og eigendur og ábúendur jarðanna Næfurholts og Hóla í Rangárvallahreppi og hreppsnefnd Skaftártunguhrepps f. h. hreppsins gegn fjármálaráðherra f. h. ríkisins og fjármálaráðherra f. h. ríkisins gegn hreppsnefnd Landmannahrepps f. h. hreppsins, hreppsnefnd Holtahrepps f. h. hreppsins, eigendum og ábúendum jarða í Holtahreppi, hreppsnefnd Rangárvallahrepps f. h. hreppsins, eigendum og ábúendum jarðanna Næfurholts og Hóla í Rangárvallahreppi og hreppsnefnd Skaftártunguhrepps f. h. hreppsins og svo Páli S. Pálssyni hestaréttarlögmanni og Skúla J. Pálmasyni hestaréttarlögmanni. Eignardómsmál. Eignarréttur að afrétti. Málskostnaður. Sératkvæði $2\frac{8}{12}$ 1584

II NAFNASKRÁ.

A. *Einkamál.*

	Bls.
Afl s/f	1357
Akraneskaupstaður	299
Alexander Sigurðsson	535, 543, 1323
Almennar tryggingar h/f	345, 473, 638
Alþýðubrauðgerðin h/f	1483
Andri h/f	1126, 1243
Anna G. Blöndal	473
Anna Jónsdóttir	182, 1363
Anna Oddsdóttir Stephensen	107
Anna Dóra Fanney Theodórsdóttir	128
Arnfríður Aðalgeirsdóttir	182
Arnljótur Sigurðsson	184
Auður Ísfeldsdóttir	182
Ábúendur jarðanna Næfurholts og Hóla	1584
Ábúendur jarða í Holtahreppi	1584
Ágúst Breiðdal	247
Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmaður	610, 898
Ármann Pétursson	183
Árni Gíslason	185
Árni Halldórsson	182
Ása Haraldsdóttir	665
Ásgeir M. Ásgeirsson	1203
Ásmundur Ingimundarson	1353
Ásmundur J. Kristinsson	185
Ástriður Baldursdóttir	533
Baldur E. Bjarnason, protabú	633
Baldur Jónasson	496
Baldur Karlsson	1367
Baldur Sigurðsson	183
Baldur Þórisson	184
Baltica-Skandinavia	610
Benedikt Bogason	105
Benedikt Guðjónsson	1477
Betzý Elíasdóttir	605
Birgir Eydal	815
Birgir Guðjónsson	266
Bjarni Stefánsson	282
Bjerregaard & Sønner, Fiskeeksport A/S	1243

	Dómur	Bls.
Björg Stefánsdóttir, dánarbú		184
Björgvin Hermannsson		748
Björn Baldursson		1483
Björn Einarsson		1127
Björn Jónsson		88
Björn Ólafsson		303
Björn Pálsson		1238
Björn Pétursson h/f		108
Björn Sigurðsson		496
Borgarsjóður Reykjavíkur		1213
Borgarstjórinn í Reykjavík		1213
Bóthildur Benediktsdóttir		181
Bragi Björnsson		533
Bragi Jónsson		1398
Bragi Sigurjónsson		383
Brauðgerð Kr. Jónssonar & Co.		1344
Brunabótafélag Íslands	659,	1203
Brynjólfr Helgason		1160
Byggingavöruverslun Tryggva Hannessonar		105
Bæjarfógetinn í Neskaupstað	687, 742,	743
Bæjarsjóður Eskifjarðar		160
Bæjarsjóður Hafnarfjarðar		834
Bæjarsjóður Ísafjarðar	910,	928
Bæjarstjórn Akraness		299
Böðvar Jónsson		184
Daghjartur Sigurðsson		182
Dana Sales K/S		1128
Danía Árnadóttir		416
Dánarbú Bjargar Stefánsdóttur		184
Dánarbú Friðjóns Stephensen		107
Dánarbú Guðmundar Magnússonar		884
Dánarbú Guðrúnar Sigtryggsdóttur		183
Dánarbú Karls Smára Magnússonar		638
Dánarbú Sigríðar Sigurðardóttur		185
Dánarbú Þórarins Stefánssonar		181
Diðrik Sigurðsson	569,	570
Dóroþea G. Reimarsdóttir		374
Dýraspítali Watsons		406
Eigandi jarðarinnar Háfs		1060
Eigandi jarðarinnar Háfshjáleigu		1060
Eigandi m/s Loanna		1126
Eigendur jarða í Skútustaðahreppi, sem ekki eiga land að Mývatni		184
Eigendur jarðarinnar Háfshóls		1060
Eigendur jarða í Holtahreppi		1584
Eigendur jarðanna Næfurholts og Hóla		1584

	Bls.
Eigendur og ábúendur jarða, er land eiga að Mývatni	182
Einar Matthías Einarsson	1579
Einar Gunnarsson	1357
Einar Ísfeldsson	182
Einar Matthíasson	547
Einar G. Þórhallsson	183
Eiríkur Sigurjónsson	26
Elín H. Einarsdóttir	182
Elísabet Matthíasdóttir	997
Emil Guðmundsson	815
Emil Pálsson	1512
Erik Ramskov Garbus	406
Erla Einarsdóttir	533
Erla Emilsdóttir	233
Erla Jónsdóttir	533
Eskifjarðarkaupstaður	160
Eyjólfur Friðgeirsson	1573
Eysteinn Ingólfsson	533
Eysteinn Sigurðsson	184
Félag húsgagna- og innréttingaframleiðenda	72
Félagsmálaráðherra	533, 1138
Félagsmálaráðuneyti	533, 1138
Finnbogi Stefánsson	183
Fiskeldi h/f	1573
Fínþússning s/f	1477
Fjármálaráðherra 166, 184, 395, 547, 742, 743, 965, 1113, 1183,	1357, 1584
Flosi Ingólfsson	533
Freydís Sigurðardóttir	182
Freysteinn Jónsson	183
Friðjón Stephensen, dánarbú	107
Friðrik Gestsson	896
Friðrik Haraldsson	1508
Friðrik Sigurðsson	88
Friðrik Sæmundsson	1
Garðar Björgvinsson	1367
Geir Gunnar Geirsson	1579
Geirlaug H. Magnúsdóttir	815
Geithellnahreppur	533
Gestur Jónasson	182
Gestur Janus Ragnarsson	742, 743
Gísli Brynjólfsson	359
Gísli Hjálmarsson	1524
Gjaldheimtan í Reykjavík	2, 107, 638, 1128, 1346
Glerisetningar s/f	1040
Grímur Sigurðsson	665

	Bls.
Guðbjörn Guðjónsson	898, 1344, 1345, 1579
Guðbjörn Sævar	233
Guðjón Ingvarsson	997
Guðjón Jóhannsson	1127
Guðjón Þorsteinsson	496
Guðmunda Pétursdóttir	533
Guðmundur Björnsson	533
Guðmundur A. Guðmundsson h/f, þrotabú	610
Guðmundur Jóhannesson	266
Guðmundur Magnússon	166
Guðmundur Magnússon, dánarbú	884
Guðmundur Pétursson hæstaréttarlögmaður	1126
Guðmundur Tómasson	1499
Guðmundur Þórðarson	1127, 1408
Guðni Aðalsteinsson	1307
Guðni Þórðarson	1056
Guðný Jónasdóttir	469
Guðný Ragnarsdóttir	26
Guðrún Einarsdóttir	304
Guðrún Emlisdóttir	233
Guðrún Hjörleifsdóttir	1134
Guðrún Ingimundardóttir	1422
Guðrún Sigtryggsdóttir, dánarbú	183
Guðrún Sigurðardóttir	183
Gunnar Ásgeirsson h/f	35
Gunnar Baldursson	965
Gunnar Guðlaugsson	533
Gunnar Gunnarsson	748
Gunnar Sigurðsson	107
Gunnar Þorsteinsson	182
Hafnarbíó h/f	785
Hafskip h/f	610
Hagtrygging h/f	374, 638
Halldór Guðmundsson	7, 1353
Halldóra Kristjánsdóttir	1060
Hallgrímssöfnuður	54
Hallgrímur Jónasson	183
Hallgrímur Þórhallsson	183
Hans Nordal	1126
Haraldur Bjarnason	101
Haraldur Þráinsson	665
Haukur Aðalgeirsson	182
Haukur Elísson	533
Haukur Guðmundsson	1229
Haukur Leósson	569, 570, 571
Hákon Arnason hrl. f. h. fyrirtækisins Marc Aurel	108

	Bls.
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra	266
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið	266
Heimir Sindrasen	815
Helga Axelsdóttir	184
Héðinn Sverrisson	182
Helgi V. Helgason	182
Helgi Jónasson	184
Hilmar Ingimundarson	535, 1338
Hinrik Sigfússon	183
Hjörleifur Hallgríms	1134
Hluthafar í Fiskeldi h/f	1573
Hlökkver Ingvarsson	1474
Holtahreppur	1584
Hólmar Viðir Gunnarsson	997
Hótel Esja h/f	633
Hraðfrystihús Eskifjarðar h/f	1345
Hraðfrystihús Vestmannaeyja h/f	557
Hreppsnefnd Holtahrepps	1584
Hreppsnefnd Innri-Akraneshrepps	299
Hreppsnefnd Kolbeinsstaðahrepps	247
Hreppsnefnd Landmannahrepps	1584
Hreppsnefnd Rangárvallahrepps	1584
Hreppsnefnd Skaftártunguhrepps	1584
Hreppsnefnd Skútustaðahrepps	184
Hreppsnefndarmenn í Geithellnahreppi skv. kosningu 10. júní 1979	533
Hrólfur Ásvaldsson	659
Húseignir og skip	605
Hörður Ingólfsson	630
Hörður Ólafsson	2
Hörður Ólafsson hæstaréttarlögmaður	785
Hörður Valdimarsson	1183
Iðnaðarráðherra	184
Illugi Jónsson	182
Inga Eyfjörð Sigurðardóttir	1307
Ingileif Arnlaugsdóttir	815
Ingimar A. Magnússon	1357
Ingimundur Konráðsson	1573
Ingunn Emma Þorsteinsdóttir	182
Ingvar Björnsson	834
Ingvar Elíasson	896
Innri-Akraneshreppur	299
Ísafjarðarkaupstaður	910, 928
Ísleifur Haraldsson	106
Íslenska umboðssalan h/f	768
Ívar Stefánsson	182

	Bls.
Ívar Sveinbjörnsson	416
Jakob V. Hafstein	1573
Jódís Jónsdóttir	182
Jóhann Guðmundsson	659
Jóhannes Sveinbjörnsson	10
Jón Aðalsteinsson	183
Jón Guðjónsson	1357
Jón Valgeir Illugason	183
Jón Ingólfsson	543
Jón Ísberg sýslumaður	1238
Jón V. Jónsson	1398
Jón Kristjánsson	183, 184
Jón Oddsson	10
Jón Pétursson	184
Jón Árni Sigfússon	183
Jón Sigtryggsson	183
Jón B. Sigurðsson	183
Jón Skaftason, skiptaráðandi í Reykjavík	1056
Jón Valgeirsson	997
Jón Þorláksson	183
Jón Elliði Þorsteinsson	182
Jón P. Þorsteinsson	183
Jónas Halldórsson	1150
Jónas Haraldsson	469
Jónas Sigurgeirsson	185
Jórunn Jónsdóttir	182
Jórunn Melax	1338
Jósafat Arngrímsson	594
Július Sólmes	815
Jökull h/f	1135
Jörmundur Ingi Hansen	2, 638
Karl Smári Magnússon, dánarbú	638
Karl Sigurgeirsson	533
Katrín Ósk Jónsdóttir	533
Ketill Þórisson	184
Kjartan Sigurðsson	182
Kjörstjórnarmenn Geithellnahrepps, Suður-Múlasýslu	533
Kolbeinn Ásmundsson	185
Kolbeinsstaðahreppur	247
Kristinn Guðmundsson	533
Kristinn Sveinsson	1127
Kristín Jónasdóttir	183
Kristjana Einarsdóttir	1
Kristjana Sigfinnsdóttir	182
Kristján Guðmundsson	884
Kristján Hermannsson	304

Kristján Júlíusson	416
Kristján Grétar Marteinnsson	1203
Kristján Pétursson	1229
Kristján Sigurjónsson	557
Kristján Þórhallsson	182
Kristrún Sigurðardóttir	1060
Landbúnaðarráðherra	184
Landeigendafélag Ytri-Njarðvíkurhverfis með Vatnsnesi	1370
Landmannahreppur	1584
Landsbanki Íslands	469, 1323
Landsvirkjun	1559
Laufey Helgadóttir	182
Laufey Sigurðardóttir	183
Les Films Corona	785
Lífeyrissjóður byggingamanna	1138
Lífeyrissjóður Verkfæðingafélags Íslands	105
Lífeyrissjóðurinn Sameining	1150
Lögfræðiskrifstofa Maclay, Murray and Spens	2
M. Bernharðsson, skipasmiðastöð h/f	910
Magnús Björgvinsson	1219
Magnús Ólafsson	1390
Magnús Óskar Ólafsson	106
Margrét Ólafsdóttir	1524
María Þorsteinsdóttir	183
Mark Aurel	108
Meistarafélag húsasmiða	72
Metro Shipping & Finance Limited	898
Miðbæjarframkvæmdir s/f	1219
Nefnd samkvæmt 1. mgr. 33. gr. laga nr. 56/1973 um heil- brigðisþjónustu	266
Nesco h/f	652
Neytendasamtökin	652
Niðursuðuverksmiðjan h/f	928
Njarðvíkurkaupstaður	1370
Nýborg h/f	105
Olíuverslun Íslands h/f	1398
Ófeigur Pálsson	128
Ólafur Erlingsson	1353
Ólafur Stefán Halldórsson	52
Ólafur Róbert Ingibjörnsson	1499
Ólafur Jónsson	1025, 1029
Ólafur Ólafsson	266
Ólafur Heiðar Ólafsson	345
Ólafur Þórarinnsson	1060
Óli Anton Bieltvedt	1089
Óli Kristjánsson	183

	Bls.
Óli Þór Ólafsson	1559
Ómar Hallsson	1134
Óskar Illugason	183
Óskar Hermannsson	304
Óskar Sumarliðason	383
Páll Halldórsson	54
Páll A. Pálsson	406
Páll S. Pálsson hæstaréttarlögmaður	1584
Páll Þorgeirsson	1
Pétur Jónasson	183
Pétur Óskarsson	687
Pétur Pétursson	594
Pétur Gautur Pétursson	184
Pétur Rafnsson	1573
Pétur Þórisson	184
Póstgíróstofan	1129
Rafmagnseftirlit ríkisins	1357
H/f Raftækjaverksmiðjan Hafnarfirði	1540
Ragna Lindberg Marusdóttir	638
Ragnar Eiðsson	533
Ragnar Sigfinnsson	182
Ragnar Sigurmundsson	160
Ragnar Tómasson	1346
Rangárvallahreppur	1584
Reimar Þorleifsson	374
Reinold Kristjánsson	571
Reykjavíkurborg	1213
Reynir Þórðarson	1213
Ríkharður J. Björgvinsson	10
Ríkissaksóknari	1307
Ríkissjóður 183, 184, 395, 742, 743, 965, 1113, 1183, 1357,	1584
Róbert Árni Hreiðarsson	1128
Rósa Sigurþórsdóttir	1422
Rósa Þorsteinsdóttir	1
Rut Helgadóttir	1398
Rúnar Smárason	566
Ræktunarsamband Mýramanna	395
Rögnvaldur Karlsson	533
Samgönguráðherra	1183
Samvinnutryggingar g/t	1363
Sandur Dugguvogi s/f	7
Sementsverksmiðja ríkisins	1540
Sigmar Björgvinsson	815
Sigríður Ósk Beck	533
Sigríður Ingibjörg Emilsdóttir	233
Sigríður Sigurðardóttir, dánarbú	185

	Bls.
Sigrún Benediktsdóttir	184
Sigurbjörn Eiríksson	1025, 1029
Sigurður Bárðarson	185
Sigurður K. Björnsson	374
Sigurður Jóakimsson	1113
Sigurður Jónsson	182
Sigurður Kristjánsson	185
Sigurður Þórisson	184
Sigurgeir Aðalsteinsson	183
Sigurgeir Jónasson	183
Sigurgeir Pétursson	184
Sigurjón Sigurðsson	1060
Sigurveig Sigtryggisdóttir	183
Síldarvinnslan h/f	1345
Sjófang h/f	1135
Sjólástöðin h/f	106, 107
Sjóvátryggingarfélag Íslands h/f	383
Skaftártunguhreppur	1584
Skiptaráðandi í Reykjavík	1056
Skúli Pálsson	1398
Skúli J. Pálmason hæstaréttarlögmaður	1584
Skútustaðahreppur	184
Snorri Guðlaugsson	533
Snæbjörn H. Kristjánsson	1363
Snævar Ívarsson	1344
Sóknarnefnd Hallgrímssafnaðar	54
Staðall h/f, þrotabú	1056
Stálvinnslan h/f	665
Stefán Axelsson	184
Stefán Sigfússon	183
Stefán Sigurðsson	182
Stefán Reykjalin	1160
Stefán Thorarensen h/f	473
Stefán Þórarinnsson	182
Steinborg h/f	1129
Steingrímur Jóhannesson	182
Steingrímur Kristjánsson	185
Steingrímur Þormóðsson	1474
Svava Sigurðardóttir	183
Svavar Kristjánsson	1357
Svavar Þorbergsson	533
Sveinn Gústafsson	1128
Sveinn Helgason	184
Sveinn Jónsson	182
Sveinn Pálmason	359
Sverrir Ármannsson	638

	Bls.
Sverrir Tryggvason	183
Sýslumaður í Húnavatnssýslu	1238
Úlfar Örn Harðarson	566
Útver h/f	1344
Uusi Kivipaino Oy	1089
Valgerður Sigfúsdóttir	184
Vendor h/f	1040
Verzlunarbanki Íslands h/f	815
Vélsmiðja Hafnarfjarðar h/f	101
Vélsmiðjan Faxi h/f	1512
Véltak h/f	630
Vöruflutningamiðstöðin h/f	35
Yngvi Kristjánsson	183
Þorfinnur Jóhannsson	533
Þorgrímur Starri Björgvinsson	182
Þorkell Árnason	26
Þorlákur Jónasson	184
Þorsteinn Aðalsteinsson	182, 183
Þorsteinn Jónsson	1
Þorsteinn Skúlason bæjarfógeti	687, 742, 743
Þorsteinn Þorsteinsson	182
Þorvaldur Veigar Guðmundsson	266
Þórarinn R. Ólafsson	815
Þórarinn Stefánsson, dánarbú	184
Þórarinn Þórarinsson	1229
Þórður Harðarson	266
Þórður Júlíusson	768
Þórdís Benediktsdóttir	184
Þórhildur Benediktsdóttir	184
Þráinn Sigtryggsson	665
Þráinn Þórólfsson	185
Þrotabú Baldurs E. Bjarnasonar	633
Þrotabú Guðmundar A. Guðmundssonar	610
Þrotabú Staðals h/f	1056
Þuríður Sigurðardóttir	183
Þröstur Þórhallsson	566
Ævar Guðmundsson	282
Örn Friðriksson	183
Örn Svavarsson	1390

B. *Opinber mál.*

Alfreð Gústaf Magnússon	1415
Alla Lúthersdóttir	1542
Arnfinnur Bergur Jørgensen	1175
Atli Steinarsson	351
Ásgeir Einarsson	1049

Berta Guðbjörg Hannesdóttir	952,	960
Birgir Kristjánsson	1052, 1480,	1534
Bjarni Leifur Pétursson		1376
Björn Kristján Ásgeirsson		1300
Björn Jónatan Emilsson		945
Brandur Jóhann Skaftason		282
Bæjarfógetinn í Kópavogi		5
Davíð Ólafsson		1520
Edvard Lövdahl	1033,	1046
Einar Þór Agnarsson		1264
Eiríkur Stefánsson		1079
Guðbergur Guðjónsson		1435
Guðbergur Guðnason		287
Guðfinnur Birkir Antonsson		1086
Guðmundur Árni Jónsson		1570
Guðmundur Gunnar Pétursson		1346
Gunnar Sölvi Karlsson		257
Gunnar Sigurðsson Smith		572
Gunnlaugur Eggertsson		780
Hans Anders Þorsteinsson		48
Halldór Fannar Ellertsson		1413
Halldór Stefán Þormar		490
Hávarður Emilsson		581
Helgi Hóseasson		1129
Hermann Bridde		145
Holberg Måsson		18
Hörður Júlíusson		1036
Jakob Gísli Ágústsson		775
Jóhann Marius Kjartan Benediktsson	257,	261
Jóhannes Friðrik Vestdal		82
Jón Helgi Bjarnason		108
Jón Steinar Elíasson		1499
Jón Geir Eyfjörð Guðlaugsson		684
Knútur Bruun		310
Kristján Aðalsteinsson	678,	762
Kristján Ingi Bragason	1264,	1289
Magnús Halldórsson		1168
Magnús Helgi Kristjánsson		1289
Matthías Haukur Guðmundsson		430
Ólafur Kristinn Pálmason		940
Ómar Valdimarsson		355
Pálmar Magnússon		41
Pétur Blöndal Gíslason	67,	229
Ragnar Ingimundur Ágústsson	402,	1082
Ragnar Örn Eiríksson		689
Rannsóknarlögregla ríkisins		5

	Bls.
Runólfur Þór Jónsson	140
Sigurður Örn Hjalmtýsson	1099
Sigurður Örn Ingólfsson	1033
Sigvaldi Jónsson	136
Soffanías Cecilsson	1300
Steingrímur Þorvaldsson	1449
Svana Rósamunda Thompson	675
Tryggvi Bjarni Kristjánsson	964
Valgeir Magnússon	874
Viðar Ásmundsson Olsen	430
Viggó Emil Bragason	485
Þorfinnur Egilsson	310
Þorlákur Víkingur Þórðarson	708
Þórarinn Einarsson	710
Þórarinn Magnús Eldjárnsson	1454
Þórir Þórisson	1488
Þráinn Hleinar Kristjánsson	639
Örn Sigfússon	1429, 1432, 1496, 1497

III. SKRÁ

um lög og reglugerðir, samþykktir o. fl., sem vitnað er til
í LII. bindi hæstaréttardóma.

Grágás.

- 1614, 1616, 1617, 1618, 1623, 1631.
- Konungsbók — 196, 224, 226.
- 200. kap. — 197.
- 240. kap. — 196, 197.
- Staðarhólsbók — 196, 224, 226.
- Landbrigðisþáttur, 460. kap. — 537, 208, 215, 216, 222.
- Kristinna laga þáttur, 22. kap. — 202, 208, 217.

1271, Járnsiða.

- 197, 200, 215, 222, 226, 1616, 1617.

1281, Jónsbók.

- 197, 198, 199, 200, 215, 226, 1616, 1617, 1623, 1624.
- Landsleigubálkur, kap. 47 — 1631.
 - kap. 52 — 197, 209, 222.
 - kap. 58 — 1634.
 - kap. 59 — 197, 209, 222.
- Þjófabálkur 14. gr. — 209, 1224.

1294, 2. júlí. Réttarbót Eiríks konungs.

- 48. gr. — 199.

1687, 15. apríl. Norsku lög Kristjáns V.

- VI. bók, 14. kap., 6. gr. — 1484.

1736, 20. mars. Rentukammerskrivelse — 1617.

1770, 15. maí. Tilskipun um skiptingu landsins í tvö ömt.

- 222.

1775, 15. apríl. Tilskipun um landnám og byggingu eyðijarða.

- 199.

1776, 15. apríl. Tilskipun um friðheit fyrir þá, sem vilja upp taka eyðijarðir eða óbyggt pláz á Íslandi.

- 1617, 1619, 1635.

1787, 13. júní. Tilskipun varðandi verslun og siglingar á Íslandi.

- 9. gr. — 1619.

1849, 20. júní. Tilskipun um veiði á Íslandi.

- 1634.

- 3. gr. — 213.

- 7. gr. — 1634.

1870, 4. nóvember. Konungsráðgjafi um að skipa nefnd til að semja frumvarp til landbúnaðarlaga fyrir Ísland.

- 199.
- 1872, 4. maí. Tilskipun um sveitarstjórn á Íslandi.
- 200, 224, 1626.
17. gr. — 224.
18. gr. — 224.
- 1874, 5. janúar. Stjórnarskrá um hin sérstöku málefni Íslands.
50. gr. — 911, 930.
- 1878, nr. 3, 12. apríl. Lög um skipti á dánarbúum og félagsbúum.
- 1146.
23. gr. — 1058.
33. gr. — 821.
84. gr. — 1142, 1144, 1146.
90. gr. — 134, 821, 1058.
- 1885, nr. 29, 16. desember. Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.
- 1479.
15. gr. — 29, 828.
- 1887, nr. 18, 4. nóvember. Lög um veð.
3. gr. — 29, 34, 828, 1328, 1341.
- 1887, nr. 19, 4. nóvember. Lög um aðför.
- 833.
51. gr. — 1511.
52. gr. — 1511.
- 1892, nr. 84, 2. júní. Reglugerð fyrir Húnavatnssýslu um fjallskil og meðferð á óskilafénaði.
- 1626.
- 1892, nr. 87, 2. júní. Reglugerð um grenjaleitir og eyðingu refa í Húnavatnssýslu.
- 1626.
5. gr. — 1626.
- 1892, nr. 88, 25. júlí. Reglugerð fyrir Mýrasýslu um notkun afrétta, fjallskil, réttir og refaveiðar.
- 1626.
5. gr. — 1626.
- 1905, nr. 43, 10. nóvember. Sveitarstjórnarlög.
85. gr. — 223.
- 1905, nr. 46, 10. nóvember. Lög um hefð.
- 1632.
2. gr. — 214.
- 1907, nr. 61, 22. nóvember. Námulög.
- 200, 1619.
- 1909, nr. 50, 30. júlí. Námulög.
1. gr. — 1609, 1635.
- 1914, nr. 39, 2. nóvember. Lög um beitutekju.
2. gr. — 213.
- 1917, nr. 67, 14. nóvember. Lög um bæjarstjórn Ísafjarðar.

- 919, 922, 923, 932, 933, 935, 936.
1. gr. — 922, 932, 935.
15. gr. — 911, 919, 920, 921, 927, 930, 932, 933, 934, 939.
1917, nr. 75, 14. nóvember. *Lög um útmælingu lóða í kaupstöðum, löggiltum kauptúnum o. fl.*
— 921, 934.
1. gr. — 921, 934.
2. gr. — 921, 934.
1919, nr. 171, 5. desember. *Samþykkt um leigu fjörulóða á Ísafirði.*
— 911, 918, 922, 923, 925, 926, 929, 931, 932, 934, 935, 936, 939.
1. gr. — 912, 926
3. gr. — 912.
6. gr. — 911, 929.
7. gr. — 912, 916, 917.
8. gr. — 911, 912, 915, 916, 917, 919, 920, 921, 923, 925, 927, 928, 929, 930, 931, 934, 935.
1920, nr. 9, 18. maí. *Stjórnarskrá konungsríkisins Íslands.*
63. gr. — 193, 227.
1921, nr. 77, 27. júní. *Lög um hlutafélög.*
— 827.
10. gr. — 827.
12. gr. — 827.
14. gr. — 827.
17. gr. — 827.
18. gr. — 827.
19. gr. — 828.
30. gr. — 827.
32. gr. — 826.
47. gr. — 428.
1922, nr. 39, 19. júní. *Lög um lausafjárkaup.*
42. gr. — 425, 428, 1428, 1512, 1518.
57. gr. — 11.
58. gr. — 11, 1000, 1023.
1923, nr. 15, 20. júní. *Vatnalög.*
— 193, 200, 207, 226, 1619, 1634.
1. gr. — 191, 226.
2. gr. — 191.
4. gr. — 191, 192, 193, 209, 212, 213, 226, 227, 1619.
126. gr. — 191, 208, 225.
133. gr. — 1612.
144. gr. — 1612.
1923, nr. 20, 20. júní. *Lög um réttindi og skyldur hjóna.*
20. gr. — 1400, 1409, 1411.
1923, nr. 25, 20. júní. *Lög um berklaveiki í nautpeningi.*
4. gr. — 925, 937.
1929, nr. 25, 14. júní. *Lög um gjaldþrotaskipti.*

33. gr. — 822, 1057, 1058.
1932, nr. 2, 27. maí. *Norsku víxillögin*.
— 1089, 1098.
1932, nr. 61, 23. júní. *Lög um lax- og silungsveiði*.
— 209.
8. gr. — 191.
8. gr. — 225.
1933, nr. 84, 19. júní. *Lög um varnir gegn óréttmætum verslunarháttum*.
9. gr. — 77, 81.
1933, nr. 92, 19. júní. *Lög um lögreglumenn*.
7. gr. — 1125.
1933, nr. 93, 19. júní. *Víxillög*.
1. gr. — 540, 541, 546, 547, 1582.
8. gr. — 822.
17. gr. — 545.
19. gr. — 1582.
26. gr. — 1582.
31. gr. — 1092, 1093, 1095, 1994.
32. gr. — 1092.
34. gr. — 536, 541.
80. gr. — 1095.
81. gr. — 1090, 1092, 1094, 1095.
1933, nr. 94, 19. júní. *Lög um tékka*.
73. gr. — 431, 941, 944, 1100, 1102, 1110.
1935, nr. 6, 9. jan. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt*.
— 399.
1936, nr. 7, 1. febrúar. *Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga*.
III. kafli — 928, 939.
20. gr. — 1410.
29. gr. — 1399, 1410.
30. gr. — 15, 1034, 1035.
32. gr. — 15, 1325, 1399, 1410, 1550.
38. gr. — 602, 1350.
1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði*.
— 17.
XVII. kafli — 539, 544, 546, 547, 819, 1042, 1044, 1045, 1095, 1328.
5. gr. — 11, 16.
36. gr. — 1434.
37. gr. — 1431, 1434.
45. gr. — 900.
46. gr. — 189, 268, 269.
47. gr. — 1235.
52. gr. — 1000.
54. gr. — 827, 885.

66. gr. — 269, 1198, 1200, 1579.
67. gr. — 268, 269, 416, 1578.
68. gr. — 1578.
69. gr. — 545, 1578.
71. gr. — 1152, 1157.
73. gr. — 896.
78. gr. — 11, 16.
79. gr. — 16.
82. gr. — 896, 897, 1356.
83. gr. — 16, 88.
84. gr. — 16.
85. gr. — 567.
88. gr. — 11, 17, 1578.
95. gr. — 188, 1573, 1578.
97. gr. — 164.
99. gr. — 1474.
101. gr. — 164.
105. gr. — 12.
108. gr. — 674, 899, 1149, 1599.
113. gr. — 11, 565, 1229.
114. gr. — 1242.
116. gr. — 1098.
117. gr. — 539.
118. gr. — 4, 9, 568, 637, 774, 1137, 1356, 1476, 1583.
120. gr. — 560.
131. gr. — 354, 358.
154. gr. — 541.
177. gr. — 309, 1363.
180. gr. — 17.
190. gr. — 744, 746, 1242.
195. gr. — 1149, 1634.
196. gr. — 833.
208. gr. — 535, 537, 546, 1582.
209. gr. — 1003.
217. gr. — 188, 1599.
220. gr. — 188, 190, 1588, 1591, 1598, 1599, 1600, 1601, 1635.
1938, nr. 47, 11. júní. Lög um fasteignasölu.
— 607.
1940, nr. 19, 12. febrúar. Almenn hegningarlög.
XVII. kafli — 1415, 1482.
XXII. kafli — 5.
XXVI. kafli — 1048, 1056, 1415, 1482, 1524.
1. gr. — 156.
2. gr. — 82, 1079, 1086.
19. gr. — 463.
20. gr. — 138, 689, 693, 695, 702, 705, 1039, 1055, 1266, 1292,

- 1491, 1494.
22. gr. — 464, 1454, 1455, 1456, 1457, 1472.
42. gr. — 1086.
49. gr. — 25, 1303.
50. gr. — 1303.
51. gr. — 1303.
54. gr. — 432.
57. gr. — 464, 467, 468, 469, 489, 495, 581, 592, 593, 704, 776,
784, 951, 1176, 1182, 1447, 1448, 1455, 1473.
60. gr. — 111, 432, 941, 1176, 1182, 1286, 1287, 1297.
68. gr. — 344.
69. gr. — 147.
70. gr. — 25, 463, 690.
71. gr. — 111, 119, 137, 139, 283, 875, 1087, 1100, 1415, 1421,
1436, 1489.
72. gr. — 137, 139, 261, 265, 883, 1377, 1436, 1489, 1539.
74. gr. — 460, 463, 651, 711, 951.
75. gr. — 651, 711, 961.
76. gr. — 639, 652, 690, 711, 1496.
77. gr. — 19, 25, 117, 119, 261, 320, 432, 463, 464, 491, 690,
707, 781, 883, 944, 1100, 1112, 1169, 1174, 1176, 1182,
1286, 1287, 1298, 1299, 1447, 1496.
78. gr. — 25, 111, 117, 432, 689, 690, 707, 883, 1169, 1174, 1286,
1287, 1288, 1289, 1298, 1299, 1389, 1436, 1447, 1539,
1554, 1558.
81. gr. — 146.
82. gr. — 146.
106. gr. — 490, 492, 495, 710, 711.
108. gr. — 490, 492, 495, 1232, 1233.
116. gr. — 1233.
131. gr. — 433, 434, 444, 461, 462, 464.
132. gr. — 444, 462, 465.
136. gr. — 351, 354.
138. gr. — 289, 296, 433, 434, 435, 461, 462, 464, 467, 843.
139. gr. — 843, 1233.
141. gr. — 485, 486, 489.
142. gr. — 434, 435, 466, 467.
143. gr. — 465.
147. gr. — 310, 318, 320, 322, 467, 469.
148. gr. — 433, 434, 444, 461, 463, 464.
155. gr. — 537, 874, 876, 878, 1055, 1101, 1444, 1454, 1455, 1456,
1457, 1482, 1536, 1538.
162. gr. — 435, 467.
177. gr. — 1130.
178. gr. — 227.
203. gr. — 6, 684, 686, 1039.

209. gr. — 6, 684.
211. gr. — 643, 651, 710, 711, 712, 741.
217. gr. — 289, 296, 581, 583, 584, 591.
218. gr. — 1378, 1388.
219. gr. — 574, 580.
220. gr. — 492, 495.
231. gr. — 261, 263.
238. gr. — 861.
241. gr. — 653, 873, 1202, 1234, 1236.
244. gr. — 52, 53, 109, 110, 111, 112, 116, 117, 119, 121, 122, 137,
138, 139, 257, 259, 263, 283, 689, 693, 694, 695, 696,
697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 1087, 1088, 1176,
1177, 1182, 1266, 1291, 1292, 1297, 1435, 1437, 1438,
1444, 1445, 1446, 1454, 1455, 1457, 1491, 1492, 1493,
1494, 1495, 1535.
246. gr. — 259.
247. gr. — 109, 111, 112, 114, 117, 119, 311, 314, 315, 318, 321,
342, 874, 1535, 1538.
248. gr. — 19, 119, 123, 127, 138, 343, 344, 430, 432, 874, 941,
942, 944, 945, 948, 1047, 1055, 1100, 1102, 1109, 1111,
1482.
249. gr. — 314, 315, 317, 318, 320, 321, 843.
253. gr. — 1047.
254. gr. — 693, 699, 1454, 1455, 1456, 1472.
255. gr. — 111, 119, 137, 139, 261, 265, 283, 875, 1100, 1438,
1489, 1539.
257. gr. — 52, 1130, 1308.
259. gr. — 690, 693, 705, 707, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269,
1270, 1292.
261. gr. — 945, 946, 948.
262. gr. — 181, 582, 836, 867, 871, 872, 1236.
1940, nr. 50, 12. febrúar. Lög um lögreglumenn.
— 1125.
1941, nr. 112, 9. október. Lög um lax- og silungsveiði.
5. gr. — 1590, 1595.
8. gr. — 191.
1942, nr. 61, 4. júlí. Lög um málflytjendur.
— 896.
25. gr. — 897.
1943, nr. 16, 26. febrúar. Lög um orlof.
— 550, 551, 553.
1. gr. — 550.
1943, nr. 64, 16. desember. Lög um birtingu laga og stjórnvalds-
erinda.
— 156.
1. gr. — 156.

- 2. gr. — 156.
- 3. gr. — 156.
- 7. gr. — 156.
- 1944, nr. 33, 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
 - 29. gr. — 915.
 - 33. gr. — 911, 914.
 - 60. gr. — 1148.
 - 65. gr. — 53, 71, 145, 232, 683, 686, 1482, 1521, 1572.
 - 67. gr. — 227, 779, 917, 919, 924, 925, 930, 935, 936, 1634, 1635.
 - 77. gr. — 165.
- 1945, nr. 7, 12. janúar. *Lög um jarðræktar- og húsagerðarsamþykktir í sveitum.*
 - 399, 400.
 - 4. gr. — 398.
 - 14. gr. — 398.
 - 26. gr. — 399.
- 1946, nr. 36, 20. febrúar. *Reglugerð um jarðræktarsamþykktir.*
 - 400.
 - 36. gr. — 401.
- 1947, nr. 95, 5. júní. *Lög um lögræði.*
 - 39. gr. — 29, 34, 828, 1328.
- 1947, nr. 124, 22. desember. *Lög um dýralækna.*
 - 5. gr. — 415.
- 1948, nr. 40, 5. apríl. *Lög um kauprétt að jörðum.*
 - 1627.
- 1948, nr. 44, 5. apríl. *Lög um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnnsins.*
 - 1303.
- 1949, nr. 18, 22. mars. *Lög um kyrrsetningu og lögbann.*
 - 6. gr. — 99.
 - 19. gr. — 1058.
 - 20. gr. — 88.
- 1949, nr. 57, 25. maí. *Lög um nauðungaruppboð.*
 - 29, 1242, 1328, 1341.
 - 1. gr. — 161, 828, 833, 1340.
 - 2. gr. — 1242.
 - 3. gr. — 1242.
 - 4. gr. — 744, 746, 1242.
 - 8. gr. — 745.
 - 21. gr. — 34, 845, 1242.
 - 22. gr. — 688, 745.
 - 25. gr. — 745.
 - 27. gr. — 845, 864.
 - 29. gr. — 843, 865.
 - 30. gr. — 845, 864.
 - 32. gr. — 1399, 1400, 1402, 1405, 1407, 1410, 1411.

38. gr. — 745.
39. gr. — 845.
40. gr. — 1241, 1242.
41. gr. — 745.
- 1950, nr. 46, 22. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.
1. gr. — 11, 16.
- 1951, nr. 27, 5. mars. Lög um meðferð opinberra mála.
2. gr. — 1503, 1504.
- 1951, nr. 49, 16. mars. Lög um sölu lögveða án undangengins lög-taks.
— 160, 161, 164.
1. gr. — 161.
2. gr. — 161.
- 1952, nr. 23, 1. febrúar. Lög um öryggisráðstafanir á vinnustöðum.
26. gr. — 1123, 1125.
- 1952, nr. 36, 16. febrúar. Lög um opinbera aðstoð við byggingu íbúðarhúsa í kaupstöðum og kaupsúnum.
— 974.
I. kafli 970.
- 1954, nr. 20, 8. mars. Lög um váttryggingarsamninga.
3. gr. — 349.
24. gr. — 350.
25. gr. — 618, 623, 624, 625, 627, 629.
45. gr. — 345.
59. gr. — 349.
60. gr. — 349.
- 1954, nr. 38, 14. apríl. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkis-ins.
— 550, 551, 851.
IV. kafli — 551, 552, 554.
1. gr. — 851.
4. gr. — 847.
7. gr. — 167, 168, 177, 179, 181, 843, 847.
8. gr. — 181, 843.
9. gr. — 180.
11. gr. — 168, 181.
32. gr. — 354, 358.
- 1955, nr. 22, 3. maí. Lög um breytingar á almennum hegningarlög-um nr. 19, 12. febrúar 1940.
4. gr. — 464, 467, 485, 491, 581, 592, 593, 776, 951, 1176, 1182, 1473.
7. gr. — 111, 432, 941, 1176.
- 1955, nr. 55, 20. maí. Lög um húsnæðismálastjórn, veðlán til íbúða-og útrýmingu heilsuspillandi íbúða.
— 989.

- 1955, nr. 147, 30. desember. Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.
6. gr. — 399.
- 1956, nr. 20, 1. mars. Lög um breytingu á almennum hegningarlögum, nr. 19, 12. febrúar 1940.
— 705, 1265, 1266, 1267, 1268, 1292.
- 1956, nr. 23, 10. mars. Lög um varnir gegn útbreiðslu næmra sauðfjársjúkdóma og útrýmingu þeirra.
13. gr. — 925, 937.
14. gr. — 925, 937.
23. gr. — 925, 937.
- 1956, nr. 57, 10. apríl. Lög um prentrétt.
15. gr. — 1232, 1235.
16. gr. — 1232, 1235.
22. gr. — 1237.
- 1956, nr. 75, 18. september. Auglýsing um fullgildingu á alþjóða-samþykkt um félagafrelsi landbúnaðarverkafólks.
— 1156.
- 1957, nr. 8, 16. febrúar. Lög um breytingu á lögum nr. 16/1943 um orlof.
— 551.
- 1957, nr. 40, 29. maí. Lög um leigubifreiðar í kaupstöðum og kaup-túnum.
— 1200.
1. gr. — 1198, 1200, 1202.
2. gr. — 1199.
- 1957, nr. 42, 1. júní. Lög um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breytingu á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.
— 968, 971, 973, 974, 975, 985, 987, 989, 991, 992.
III. kafli — 974.
1. gr. — 967, 970.
3. gr. — 967.
4. gr. — 967, 983, 992.
5. gr. — 987.
6. gr. — 993.
9. gr. — 967, 971.
10. gr. — 966, 967, 971, 975, 983, 987, 992.
- 1957, nr. 53, 5. júní. Lög um lax- og silungsveiði.
— 778.
8. gr. — 191.
14. gr. — 778.
- 1957, nr. 184, 27. nóvember. Reglugerð um skyldusparnað.
— 974.
10. gr. — 974.
13. gr. — 974.

1958, nr. 16, 9. apríl. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og um rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.

7. gr. — 1560.

1958, nr. 45, 12. júní. Lög um breytingu á lögum nr. 42, 1. júní 1957 um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breytingu á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.

— 974, 990.

1959, nr. 19, 24. apríl. Lög um sameign fjölbýlishúsa.

13. gr. — 359, 369, 370.

1960, nr. 54, 14. júní. Lög um verðlagsmál.

— 158.

3. gr. — 147, 151, 157, 1362.

4. gr. — 147, 157.

6. gr. — 151, 156.

20. gr. — 147.

1960, nr. 58, 28. júní. Lög um bann við okri, dráttarvexti o. fl.

— 1218.

1. gr. — 1216.

5. gr. — 1214.

7. gr. — 15, 1399.

1960, nr. 169, 16. september. Reglugerð um holræsi í Reykjavík.

4. gr. — 1532.

5. gr. — 1532.

6. gr. — 1532.

7. gr. — 1532.

11. gr. — 1532.

1961, nr. 10, 29. mars. Lög um Seðlabanka Íslands.

13. gr. — 829, 1214.

18. gr. — 471.

1961, nr. 31, 24. mars. Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.

6. gr. — 322.

1961, nr. 58, 29. mars. Sveitarstjórnarlög.

— 911, 919, 923, 932, 935.

11. gr. — 860.

35. gr. — 860.

47. gr. — 860.

110. gr. — 922, 935.

1962, nr. 20, 16. apríl. Lög um breytingu á lögum nr. 10/1961 um Seðlabanka Íslands.

1. gr. — 471.

1962, nr. 55, 28. apríl. Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

5. gr. — 556.

1962, nr. 85, 30. maí. Lögreglusamþykkt fyrir Kópavogskaupstað.

23. gr. — 520.
- 1963, nr. 6, 7. janúar. *Reglugerð um takmörkun leigubifreiða í Keflavík og um ráðstöfun atvinnuleyfa.*
— 1187, 1198, 1199, 1200.
3. gr. — 1184, 1187, 1188, 1192, 1199, 1201.
7. gr. — 1184.
8. gr. — 1201.
12. gr. — 1185, 1187, 1189, 1199, 1200, 1201, 1202.
13. gr. — 1192.
15. gr. — 1191.
16. gr. — 1185, 1201.
- 1963, nr. 56, 20. apríl. *Lög um lögreglumenn.*
6. gr. — 1125.
- 1963, nr. 66, 31. desember. *Siglingalög.*
8. gr. — 623.
41. gr. — 614, 629.
52. gr. — 626.
99. gr. — 37, 615, 623, 626, 627, 629.
205. gr. — 624.
206. gr. — 625, 629.
- 1963, nr. 67, 31. desember. *Sjómannalög.*
13. gr. — 563, 564, 565.
33. gr. — 564.
- 1963, nr. 245, 31. desember. *Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.*
6. gr. — 399.
- 1964, nr. 18, 23. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 42, 1. júní 1957 um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga, breytingu á I. kafla laga nr. 36/1952 o. fl.*
— 975, 991.
1. gr. — 966, 971.
- 1964, nr. 19, 21. maí. *Skipulagslög.*
5. gr. — 1501, 1505, 1506, 1507.
6. gr. — 1504, 1507.
12. gr. — 1505.
27. gr. — 912, 914, 916, 918, 924.
28. gr. — 936.
29. gr. — 917.
36. gr. — 1504, 1505, 1506, 1507.
- 1964, nr. 22, 21. maí. *Lög um kísilgúrverksmiðju við Mývatn.*
— 205, 212, 217, 227.
1. gr. — 205.
- 1964, nr. 34, 21. maí. *Lög um loftferðir.*
114. gr. — 37.
116. gr. — 37.
119. gr. — 39.
120. gr. — 39.

- 1964, nr. 63, 14. desember. *Lög um verðtryggingu launa.*
— 975, 984, 993.
7. gr. — 975.
- 1965, nr. 19, 10. maí. *Lög um Húsnæðismálastofnun ríkisins.*
— 968, 971, 975, 979, 984, 985, 990, 992.
1. gr. — 968.
4. gr. — 968.
5. gr. — 976, 984.
7. gr. — 976.
10. gr. — 966, 968, 975, 976, 977, 984.
- 1965, nr. 254, 31. desember. *Reglugerð um veitingu lögreglustarfs, lögregluskóla o. fl.*
— 1115.
- 1966, nr. 33, 26. apríl. *Lög um fuglaveiðar og fuglafriðun.*
5. gr. — 1634.
- 1966, nr. 53, 13. maí. *Lög um vernd barna og ungmenna.*
22. gr. — 677.
26. gr. — 677.
45. gr. — 677, 1039.
46. gr. — 1039.
- 1966, nr. 71, 6. maí. *Lög um verðtryggingu fjárskuldbindinga.*
— 470, 1225.
1. gr. — 1225, 1226, 1227.
- 1966, nr. 80, 15. ágúst. *Lög um kísilgúrverksmiðju við Mývatn.*
— 205, 217, 227.
3. gr. — 1635.
- 1966, nr. 108, 16. júní. *Auglýsing um hámarkshraða á Reykjanesbraut.*
— 1083.
- 1968, nr. 21, 27. apríl. *Lög um breytingu á lögum nr. 19, 10. maí 1965 um Húsnæðismálastofnun ríkisins.*
— 968, 975, 984, 988, 990, 993.
4. gr. — 976.
5. gr. — 966, 976.
- 1968, nr. 40, 23. apríl. *Umferðarlög.*
— 1169.
2. gr. — 1366.
4. gr. — 477.
5. gr. — 473, 478.
24. gr. — 952, 953, 954.
25. gr. — 42, 47, 83, 110, 112, 117, 689, 690, 693, 952, 954, 959, 1080, 1081, 1170, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1417, 1421, 1555.
26. gr. — 953, 954, 959, 1170.
27. gr. — 690, 693, 705, 959, 960, 961, 962, 963, 1170, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1350, 1417, 1421.

- 35. gr. — 42, 47.
- 36. gr. — 953.
- 37. gr. — 574, 580, 690, 954, 1267.
- 41. gr. — 1170.
- 46. gr. — 50, 51.
- 48. gr. — 378, 379, 662, 663, 664, 1362, 1366.
- 49. gr. — 393, 574, 580, 1083.
- 50. gr. — 1083, 1267.
- 51. gr. — 387, 388, 392, 393.
- 52. gr. — 50, 51.
- 67. gr. — 37, 378, 379, 380, 477, 478, 479, 1204, 1209, 1210, 1211, 1212.
- 68. gr. — 393.
- 69. gr. — 378, 379, 380, 393, 473, 474, 477, 478, 479, 480, 1209.
- 70. gr. — 378, 379, 380, 473, 477, 480, 1210.
- 74. gr. — 37, 378, 477, 480, 1204, 1209, 1364.
- 78. gr. — 1203, 1211, 1212.
- 80. gr. — 50, 83, 87, 110, 111, 112, 117, 574, 580, 693, 705, 707, 952, 953, 954, 960, 961, 962, 1080, 1083, 1170, 1174, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1350, 1417, 1421, 1422, 1555.
- 81. gr. — 83, 110, 113, 117, 403, 574, 695, 705, 954, 963, 1049, 1050, 1081, 1082, 1083, 1416, 1555, 1557.
- 1968, nr. 55, 2. maí. *Lög um eftirlit og mat á fiskafurðum.*
— 1450, 1451.
- 1968, nr. 327, 31. desember. *Reglur um öryggisbeltí í bifreiðum.*
— 473.
- 1969, nr. 42, 12. maí. *Lög um afréttamálefni, fjallskil o. fl.*
— 1618, 1626.
- II. kafli — 1614.
- 4. gr. — 1626.
- 5. gr. — 1626.
- 7. gr. — 1626.
- 8. gr. — 1626.
- 10. gr. — 1626.
- 1969, nr. 80, 23. júní. *Læknalög.*
2. gr. — 280.
5. gr. — 280, 281.
4. gr. — 281.
- 1969, nr. 82, 2. júlí. *Áfengislög.*
16. gr. — 6.
21. gr. — 1292.
24. gr. — 42, 43, 47, 83, 110, 112, 117, 693, 695, 952, 954, 1080, 1082, 1170, 1175, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1416, 1417, 1421, 1422, 1555, 1557.
33. gr. — 42, 47, 83, 87, 952, 954, 1080, 1170, 1175, 1265, 1266,

1267, 1268, 1269, 1270, 1292, 1417, 1421, 1422.

45. gr. — 82, 110, 111, 112, 117, 1079, 1555.

1969, nr. 94, 16. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 53, 13. maí 1966 um vernd barna og ungmenna.

1. gr. — 675.

1969, nr. 257, 28. nóvember. Reglugerð um ávana- og fíkniefni.
— 19.

1970, nr. 30, 12. maí. Lög um Húsnæðismálastofnun ríkisins.
— 968, 971, 976, 984, 986.

4. gr. — 968.

5. gr. — 976.

8. gr. — 976, 1618.

11. gr. — 977, 988.

13. gr. — 966, 967, 969, 972, 981.

1970, nr. 31, 5. maí. Lög um dýralækna.
— 406, 411, 413.

1. gr. — 406, 410, 413, 415.

1970, nr. 36, 9. maí. Lög um leigubifreiðar.

2. gr. — 1200.

8. gr. — 1198, 1199, 1202.

12. gr. — 1200.

1970, nr. 39, 19. mars. Reglugerð um veitingu lækningaleyfis og sérfræðileyfa.
— 281.

4. gr. — 280.

1970, nr. 55, 20. mars. Reglugerð um eftirlit og mat á ferskum fiski o. fl.

48. gr. — 1450, 1451, 1453.

75. gr. — 1450, 1451.

1970, nr. 76, 25. júní. Lög um lax- og silungsveiði.
— 777.

5. gr. — 1634.

8. gr. — 191, 1618.

14. gr. — 775, 777, 778, 779, 781, 783, 784.

15. gr. — 781, 784.

19. gr. — 775, 777, 779, 781.

97. gr. — 775, 777, 779, 781.

98. gr. — 777, 779.

100. gr. — 776, 777, 780, 782.

1970, nr. 94, 19. nóvember. Lög um ráðstafanir til stöðugs verðlags og atvinnuöryggis.
— 157.

1970, nr. 101, 28. desember. Lög um lífeyrissjóð bænda.

2. gr. — 1156.

7. gr. — 1156.

1971, nr. 2, 12. janúar. Reglugerð um skyldusparnað.

2. gr. — 990.
- 1971, 3. febrúar. *Reglugerð fyrir Lífeyrissjóðinn Sameiningu.*
9. gr. — 1152, 1159.
3. gr. — 1154.
- 1971, nr. 47, 16. apríl. *Lög um náttúruvernd.*
12. gr. — 1634.
- 1971, nr. 77, 21. júlí. *Bráðabirgðalög um breytingu á lögum nr. 94, 19. nóvember 1970 um ráðstafanir til stöðugs verðlags og atvinnuöryggis.*
- 157.
- 1971, nr. 68, 15. júní. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
- 398.
5. gr. — 396, 399, 400, 401, 402.
6. gr. — 396, 399, 400, 401.
36. gr. — 400.
37. gr. — 400, 402.
50. gr. — 406.
- 1971, nr. 79, 13. ágúst. *Lög um iðju og iðnað.*
- 81.
- I. kafli — 78, 80.
- II. kafli — 78.
14. gr. — 77.
- 1971, nr. 87, 24. desember. *Lög um orlof.*
- 548, 551, 552, 553, 555, 556.
1. gr. — 551.
2. gr. — 551, 554, 556.
3. gr. — 555.
5. gr. — 1479.
7. gr. — 548, 551, 552, 554.
8. gr. — 548, 551, 553, 555.
11. gr. — 1479, 1480.
- 1971, nr. 94, 24. desember. *Lög um breytingu á lögum um verðlagsmál nr. 54 frá 14. júní 1960.*
- 157.
- 1971, nr. 200, 19. október. *Samþykkt um stjórn bæjarmála Ísafjarðar-arkaupstaðar.*
- 923, 935.
- 1972, nr. 56, 29. maí. *Lög um lögreglumenn.*
- 1114.
5. gr. — 1114, 1115, 1123, 1125.
9. gr. — 1114.
- 1972, nr. 72, 1. júní. *Lög um breytingu á lögum nr. 30, 12. maí 1970 um Húsnæðismálastofnun ríkisins.*
- 977, 988, 989, 990.
3. gr. — 1203.
- 1972, nr. 109, 31. desember. *Lög um breytingu á lögum nr. 87/1971*

um orlof.

— 551.

1972, nr. 112, 8. maí. Samþykkt um stjórn bæjarmálefna Kópavogs-
kaupstaðar.

24. gr. — 675.

1972, nr. 150, 21. júní. Reglugerð um orlof.

2. gr. — 1479, 1480.

1973, nr. 11, 6. apríl. Lög um framkvæmd eignarnáms.

— 918, 931.

1973, nr. 24, 17. apríl. Námulög.

2. gr. — 1635.

1973, nr. 31, 24. apríl. Búfjárræktarlög.

31. gr. — 1241, 1242.

1973, nr. 40, 30. apríl. Bráðabirgðalög um niðurfærslu verðlags o. fl.

— 157.

1973, nr. 56, 27. apríl. Lög um heilbrigðisþjónustu.

33. gr. — 266, 267, 270, 271, 272, 276, 277, 279, 281.

1973, nr. 75, 21. júní. Lög um Hæstarétt Íslands.

16. gr. — 35, 470, 965.

20. gr. — 35, 497, 498, 611, 965, 1580, 1585.

21. gr. — 10, 406, 634, 687, 1040, 1056, 1138, 1573.

34. gr. — 536.

36. gr. — 267, 470, 567, 997, 1203, 1219, 1353, 1509.

45. gr. — 3, 543, 618, 899, 1183.

53. gr. — 1504.

58. gr. — 900, 964, 1000, 1599.

1973, nr. 103, 28. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 20/1962
um breytingu á lögum nr. 10/1961 um Seðlabanka Íslands.

1. gr. — 471.

1974, nr. 9, 14. mars. Lög um starfskjör launþega o. fl.

— 1154, 1156.

1. gr. — 1560.

2. gr. — 1153, 1154, 1155, 1159.

1974, nr. 31, 28. mars. Lög um ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot.

— 1138, 1145, 1149.

2. gr. — 1144, 1146.

4. gr. — 1148.

6. gr. — 1141, 1148, 1149.

7. gr. — 1138, 1147, 1148, 1149.

11. gr. — 1145.

1974, nr. 51, 16. maí. Lög um gatnagerðargjöld.

3. gr. — 160, 162.

4. gr. — 160, 162, 164.

5. gr. — 164.

6. gr. — 163, 164.

7. gr. — 160, 163.

1974, nr. 65, 21. maí. Lög um ávana- og fíkniefni.

— 18, 71, 145, 233, 683, 767, 1572.

2. gr. — 19, 21, 24.

5. gr. — 19, 21, 24.

6. gr. — 19, 21, 24.

1974, nr. 74, 21. ágúst. Lög um meðferð opinberra mála.

XII. kafli — 42, 354, 358.

XXI. kafli — 403, 1049.

2. gr. — 676, 1501, 1503, 1504, 1508.

9. gr. — 1034.

15. gr. — 1034, 1036, 1431, 1434.

20. gr. — 352, 356.

21. gr. — 288, 352, 356.

26. gr. — 403.

37. gr. — 403.

40. gr. — 258.

41. gr. — 1133.

49. gr. — 403.

50. gr. — 403

61. gr. — 5.

66. gr. — 1521.

67. gr. — 52, 53, 145, 232, 683, 684, 686, 708, 709, 767, 1039,
1048, 1053, 1055, 1131, 1132, 1133, 1414, 1481, 1482,
1524, 1572.

69. gr. — 1131, 1133.

73. gr. — 6.

75. gr. — 686, 1131, 1132.

77. gr. — 258, 441, 444, 466.

84. gr. — 41, 354, 358.

87. gr. — 964.

89. gr. — 725.

92. gr. — 465.

99. gr. — 354, 358.

108. gr. — 157, 1222.

115. gr. — 159, 445, 1301.

118. gr. — 19, 109, 110, 122, 315, 344, 467, 591, 689, 775, 944,
952, 953, 954, 1079, 1450, 1454.

129. gr. — 41.

138. gr. — 1034, 1036.

141. gr. — 25, 468, 580, 707, 951, 1085, 1352, 1389, 1422, 1447.

142. gr. — 431, 468.

143. gr. — 964.

145. gr. — 1107.

146. gr. — 691, 1307.

147. gr. — 691, 1307.

164. gr. — 1046.

166. gr. — 676.
170. gr. — 1521.
171. gr. — 1033, 1429, 1432, 1497, 1498.
172. gr. — 5, 6, 52, 67, 140, 229, 351, 355, 675, 678, 684, 708,
762, 1036, 1046, 1052, 1129, 1413, 1481, 1521, 1570.
174. gr. — 675, 1034, 1497, 1498.
175. gr. — 710.
178. gr. — 963.
- 1974, nr. 75, 22. ágúst. *Lög um tímabundnar ráðstafanir til viðnáms gegn verðbólgu.*
— 470.
- 1974, nr. 88, 24. september. *Bráðabirgðalög um launajöfnunarbætur.*
— 147, 156, 157.
11. gr. — 159.
12. gr. — 159.
- 1974, nr. 108, 31. desember. *Lög um Framleiðslueftirlit sjávarafurða.*
— 1450.
17. gr. — 1450.
19. gr. — 1450.
- 1974, nr. 390, 19. desember. *Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.*
— 71, 145, 683, 767, 1572.
2. gr. — 19, 21, 24, 257.
10. gr. — 19, 21, 24, 257.
- 1975, nr. 12, 25. apríl. *Lög um samræmda vinnslu sjávarafla og veiðar, sem háðar eru sérstökum leyfum.*
— 1300, 1303, 1304, 1305.
1. gr. — 1301.
2. gr. — 1301.
4. gr. — 1301.
- 1975, nr. 13, 23. maí. *Lög um launajöfnunarbætur, bætur almannatrygginga, verðlagsmál o. fl.*
— 157, 159.
10. gr. — 1360, 1361, 1362.
- 1975, nr. 31, 23. maí. *Lög um breytingu á lögum nr. 51/1974 um gatnagerðargjöld.*
— 162, 164, 165.
1. gr. — 160.
7. gr. — 1143.
- 1975, nr. 299, 15. júlí. *Reglugerð um fiskveiðilandhelgi Íslands.*
1. gr. — 1303.
- 1975, nr. 302, 1. júlí. *Reglugerð um greiðslu á launum úr ríkissjóði við gjaldprot.*
2. gr. — 1139, 1143.
- 1975, nr. 359, 21. júlí. *Reglugerð um stjórn bæjarmálefna Ísafjarðar-kaupstaðar.*

— 923, 935.

1975, nr. 430, 15. september. *Reglugerð um gatnagerðargjöld í Eskifjarðarkaupstað.*

— 160, 162, 165, 232.

5. gr. — 164, 166.

6. gr. — 165, 166.

8. gr. — 165, 166.

10. gr. — 163, 164.

11. gr. — 163.

1975, nr. 548, 19. desember. *Auglýsing um staðfestingu á aðalskipulagi Akureyrar.*

— 1505, 1506, 1507.

1976, nr. 16, 21. apríl. *Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

3. gr. — 1086.

1976, nr. 54, 25. maí. *Lög um breytingu á umferðarlögum nr. 40 frá 23. apríl 1968.*

— 42, 47, 50, 83, 110, 111, 112, 574, 580, 693, 705, 952, 953, 954, 960, 961, 962, 1080, 1083, 1169, 1174, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1350, 1352, 1417, 1421, 1422, 1555.

1. gr. — 707.

1976, nr. 59, 31. maí. *Lög um fjölbýlishús.*

12. gr. — 369.

1976, nr. 65, 31. maí. *Jarðalög.*

— 1030.

II. kafli — 1032.

III. kafli — 248, 254, 303, 1032.

3. gr. — 302.

6. gr. — 300.

7. gr. — 300, 301, 302.

9. gr. — 300, 303.

14. gr. — 253.

21. gr. — 302.

23. gr. — 301, 302.

25. gr. — 248, 249, 251, 252, 256.

1976, nr. 101, 28. desember. *Lög um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.*

4. gr. — 1303.

5. gr. — 1303.

6. gr. — 1303.

9. gr. — 1182.

11. gr. — 490.

12. gr. — 434, 435, 466, 467.

1976, nr. 107, 28. desember. *Lög um breytingu á lögum um meðferð opinberra mála nr. 74/1974.*

— 6, 1132, 1301.

9. gr. — 159.
- 1977, nr. 35, 12. maí. Lög um viðauka við lög nr. 94/1933 um tékka.
— 1100, 1102, 1110.
1. gr. — 430, 431, 941, 945, 946.
- 1978, nr. 6, 5. maí. Gjaldþrotalög.
- II. kafli — 632, 633.
- VI. kafli — 636.
7. gr. — 631, 633.
8. gr. — 632.
10. gr. — 631.
32. gr. — 637.
108. gr. — 1142, 1149.
110. gr. — 635, 637, 1143, 1149.
112. gr. — 1147.
120. gr. — 8, 634.
131. gr. — 635.
135. gr. — 637.
- 1978, nr. 31, 12. maí. Lög um breytingu á skipulagslögum nr. 19/
1964.
2. gr. — 1505.
- 1978, nr. 32, 12. maí. Lög um hlutafélög.
24. gr. — 1578.
28. gr. — 1577.
76. gr. — 1577.
115. gr. — 671.
150. gr. — 1576.
- 1978, nr. 39, 10. maí. Þinglýsingarlög.
3. gr. — 299, 1026, 1029, 1371, 1372.
7. gr. — 1027, 1374, 1375.
21. gr. — 1033.
22. gr. — 1031.
24. gr. — 303, 1027, 1028, 1032, 1371.
25. gr. — 1028, 1032.
28. gr. — 1027, 1033, 1373.
29. gr. — 1031.
- 1978, nr. 52, 11. maí. Lög um breytingu á áfengislögum nr. 82/1969.
— 42, 47, 83, 87, 1169, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1292,
1417, 1421, 1422.
5. gr. — 82, 1079, 1080.
- 1978, nr. 57, 20. maí. Lög um heilbrigðisþjónustu.
— 270.
31. gr. — 271, 276, 281.
- 1978, nr. 78, 6. febrúar. Reglugerð um skelfiskveiðar.
— 1303, 1304.
1. gr. — 1303.
7. gr. — 1303.

- 1978, nr. 106, 28. desember. Lög um breytingu á lögum nr. 10/1960 um söluskatt með áorðnum breytingum.
— 1361.
- 1978, nr. 112, 30. desember. Lög um sérstakan skatt á skrifstofu- og verslunarhúsnæði.
— 1361.
- 1978, nr. 121, 30. desember. Lög um kjaramál.
7. gr. — 1360, 1362.
- 1978, nr. 451, 11. desember. Reglugerð um takmörkun leigubifreiða í Keflavík og ráðstöfun atvinnuleyfa.
— 1200.
10. gr. — 1201.
13. gr. — 1201, 1202.
- 1979, nr. 8, 15. mars. Lög um breytingu á lögum nr. 31/1974 um ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot.
— 1138, 1147.
1. gr. — 1144, 1146.
2. gr. — 1147, 1149.
- 1979, nr. 23, 21. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 3/1978 um skipti á dánarbúum og félagsbúum o. fl.
— 1142, 1144, 1146.
- 1979, nr. 35, 29. maí. Lög um breytt verðgildi íslensks gjaldmiðils.
— 1087.
- 1979, nr. 53, 30. maí. Lög um breytingu á lögum nr. 74/1974 um meðferð opinberra mála.
1. gr. — 6.
- 1979, nr. 56, 30. maí. Lög um dómvexti, viðauki við lög nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.
— 417.
- 1979, 63, 31. maí. Lög um skipan gjaldeyris- og viðskiptamála.
7. gr. — 471.
- 1979, nr. 128, 14. mars. Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 302/1975 um greiðslu á launum úr ríkissjóði við gjaldþrot.
1. gr. — 1139.
- 1979, nr. 220, 11. maí. Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 55/1970 um eftirlit og mat á ferskum fiski o. fl.
— 1450.
1. gr. — 1450, 1451, 1453.
- 1980, nr. 51, 9. júní. Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.
— 968.
- VII. kafli — 971.
2. gr. — 968, 971.
3. gr. — 968, 971.
4. gr. — 968, 971.
76. gr. — 969.

1980, nr. 55, 9. júní. *Lög um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lífeyrisréttinda.*

2. gr. — 1145.

9. gr. — 1146.

IV. EFNISSKRÁ TIL YFIRLITS.

Bls.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerðir, kynsetningargerðir, lögbann, lögtak, útbuðarmál.

Aðför.

Aðild 7, 182, 266, 581, 884, 965, 1135, 1183, 1229, 1323, 1353.

Aðildareiður.

Aðstoð.

Aðstöðugjald.

Aflýsing.

Afréttir. Sjá eignarréttur að afrétti.

Afsagnargerðir.

Afturvirkni laga.

Arkitektar.

Atvinnuleyfi. Sjá leigubifreiðar.

Atvinnuréttindi. Sjá refsingar og bifreiðar.

Aval. Sjá víxlar.

Ábúð.

Ábyrgð á dýrum.

Ábyrgð á seldum hlut.

Ábyrgð á verkum annarra.

Ábyrgð framleiðanda.

Ábyrgð húseiganda.

Áfengi.

Áfengislög. Sjá bifreiðar 82, 108, 689, 952, 1079, 1168, 1264,
1415, 1552

Áfrýjun.

1. Áfrýjunarleyfi:

a. Áfrýjunarfrestur liðinn 26, 35, 54, 88, 128, 233, 395, 469,
496, 535, 543, 566, 594, 610, 659, 785, 815, 834, 965, 1060,
1219, 1243, 1307, 1524, 1579, 1584

b. Áfrýjunarupphæð 35, 470

c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað 496

2. Máli gagnáfrýjað 1, 233, 266, 383, 416, 469, 496, 659, 768,
785, 815, 834, 965, 1060, 1089, 1584

3. Ýmis atriði 3, 5, 118, 266, 566, 634, 652, 689, 993, 1135, 1150,
1203, 1219, 1508, 1553

Áfrýjunarfrestur skv. 71. gr. laga 85/1936.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarstefna.

Áhættutaka.

Ákæra	108, 118, 310, 581, 689, 940, 945, 952, 1079, 1150, 1300,	1449, 1454
Ákærvald		287
Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.		
Árás á opinberan starfsmann.		
Árekstur bifreiða. Sjá bifreiðar.		
Árekstur skipa.		
Áskorunarmál		896
Ávana- og fíkniefni		18
Barnaverndarmál		675
Barnsfaðerni.		
Barnsfaðernismál.		
Barnsmeðlög.		
Bifreiðar:		
A. Einkamál	 374, 383, 473, 659, 1203, 1363	
B. Opinber mál	48, 82, 108, 402, 572, 689, 952, 960, 1079, 1168,	1264, 1346, 1415, 1552
Birting dóms.		
Birting stjórnvaldserinda.		
Björgun.		
Blóðrannsókn. Blóðflokkar	.. 41, 82, 108, 689, 1079, 1168, 1264, 1415	
Botnvörpuveiðar.		
Bókhald. Sjá ómerking.		
Bráðabirgðaökuleyfisvipting		402
Brot gegn valdstjórninni. Sjá valdstjórnin		490
Brottnám byggingar		1499
Brot í opinberu starfi.		
Búfjárræktarlög		1238
Búskipti. Sjá skiptamál		884
Byggingameistarar.		
Byggingarsamvinnufélög.		
Byggingarsamþykktir.		
Bæjarstjórnarkosningar.		
Börn. Sjá barnaverndarmál.		
Dagsektir.		
Dánarbú. Sjá skipti.		
Dánarbætur.		
Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfar, réttarfarsvítur, sér- atkvæði.		
1. Dómarar í Hæstarétti:		
Þrír hæstaréttardómarar dæma mál	1, 2, 5, 7, 10, 41, 48,	
52, 54, 67, 82, 105, 106, 107, 108, 140, 229, 282, 299, 304,		
402, 533, 534, 566, 569, 570, 571, 605, 630, 633, 638, 665,		
675, 678, 684, 687, 708, 742, 767, 896, 964, 1025, 1029, 1033,		
1036, 1040, 1046, 1049, 1052, 1056, 1079, 1082, 1126, 1127,		
1128, 1129, 1134, 1138, 1168, 1219, 1307, 1344, 1345, 1346,		

1353, 1363, 1367, 1390, 1413, 1415, 1422, 1429, 1432, 1449, 1474, 1477, 1480, 1496, 1497, 1499, 1508, 1512, 1520, 1524, 1552, 1570, 1573	
Varadómari dæmir í máli fyrir Hæstarétti 182, 496, 610, 1113	
2. Samdómendur í héraði 145, 182, 232, 345, 359, 416, 473, 496, 557, 610, 665, 710, 768, 785, 898, 965, 997, 1004, 1060, 1135, 1243, 1390, 1422, 1512, 1524, 1540, 1584	
3. Dómsstólar:	
Sjó- og verslunardómur 345, 557, 610, 768, 785, 898, 1135, 1243	
Uppboðsréttur 26, 160, 287, 743, 1238, 1338	
Skiptaréttur 630, 633, 1056, 1138	
Fógetaréttur 233, 395, 535, 566, 815, 1213, 1219, 1477, 1483, 1503, 1579	
Landamerkjadómur 1060	
Merkjadómur.	
Siglingadómur.	
Félagsdómur.	
Sakadómur í ávana- og fikniefnum 18, 67, 140, 229, 678, 762, 1429, 1432, 1496, 1497, 1570	
Verðlagsdómur 145	
4. Setudómari dæmir mál í héraði 182, 287, 430	
5. Dómara ekki getið í héraðsdómi.	
6. Sératkvæði:	
Í Hæstarétti 18, 128, 166, 247, 287, 310, 351, 355, 359, 383, 406, 430, 469, 496, 639, 710, 743, 910, 965, 1089, 1113, 1203, 1213, 1243, 1300, 1346, 1398, 1454, 1483, 1499, 1540, 1584	
Í héraði 359, 1584	
7. Vanhæfi dómara 1429, 1432, 1496, 1497	
Dómhæfi kröfu. Sjá dómkkröfur.	
Dómkkröfur 834, 1183, 1573	
Dómkvaðning.	
Dómsrannsókn.	
Dómsstólar. Sjá dómara.	
Dómsvald skiptaréttar.	
Dráttarvélar.	
Dýravernd.	
Eftirlaun.	
Eiður.	
Eignardómsmál 1584	
Eignardómsstefna 182	
Eignarnám 910	
Eignarréttarfyrrvari.	
Eignarréttur 182, 1584	
Eignarspjöll.	
Eignauppger. Sjá óvígð sambúð.	
Eignaupptaka.	

Einkarefsimál.	
Embættismenn.	
Endurgjald, mannvirki	910, 928
Endurgreiðsla	1357
Endurheimta.	
Endurrit skjala.	
Endurupptaka máls.	
Erfðaábúð.	
Erfðafesta.	
Erfðir.	
Erfðaskrá.	
Erlend lög.	
Falsgögn	430
Fangelsi.	
Farbann.	
Farmbréf.	
Farmflutningar	610
Farmgjald.	
Farmskírteini. Sjá farmflutningar.	
Farmskírteinisfyrirvarar.	
Fasteignakaup	416, 1219, 1422, 1524
Fasteignasala	605
Fasteignaskattar. Sjá skattar.	
Fasteignir.	
Félagsdómur.	
Félagsheimili.	
Félagsréttindi.	
Félög. Sjá heiti félags.	
Fiskafli. Sjá ólögleg meðferð á fiskafli	1449
Fiskveiðibrot	1300
Fjádráttur	108, 310, 1534
Fjármál hjóna.	
Fjárnám	233, 535, 566, 815, 1213, 1219, 1508, 1579
Fjárskipti. Sjá óvígð sambúð	128
Fjársvik	118, 136, 310, 874, 940, 945
Fjölbýlishús	359
Flugrekstur.	
Flutningasamningar	35
Foreldraráð.	
Forkaupsréttur að jörð	247
Fóstoreyðingar.	
Framfærslueyrir.	
Frávikning úr starfi. Sjá opinberir starfsmenn.	
Frávisun:	
A. Einkamál:	
1. Frá héraðsdómi 10, 88, 266, 406, 566, 665, 896, 965, 997, 1573	

	Bls.
2. Frá Hæstarétti	496, 535, 633
B. Opinber mál:	
1. Frá héraðsdómi	1300, 1307
2. Frá Hæstarétti	5, 1129, 1429, 1432, 1496, 1497
Frestir	569, 570, 571, 1040
Friðhelgi einkalífs	261
Fundið fé. Sjá ólögmæt meðferð fundins fjár.	
Fyrning sakar	145
Gagnaðflun.	
Gagnsakir. Sjá áfrýjun.	
Galli	416, 1390, 1422, 1512, 1524
Gatnagerðargjald	160
Geðrannsókn	639, 684, 1036, 1129
Gengi	469
Gerðardómssamningur	898, 1243
Gjafsókn	182, 247, 965, 1113, 1584
Gjaldeyriskaup	469
Gjaldskrár.	
Gjaldþrotaskipti. Sjá skipti	1056, 1353
Greiðslustöðvun	630
Gæsluvarðhald 52, 67, 140, 229, 678, 684, 708, 762, 1036, 1046,	
1052, 1129, 1413, 1480, 1520, 1570	
Hafnargjöld.	
Hafning máls. Sjá niðurfelling máls.	
Hald á munum.	
Handtaka	430
Hefð.	
Heimvísun. Sjá ómerking	41
Heiti félags	72
Hjón. Sjá skipti.	
Hjúskapur.	
Hlunnindi.	
Hlutfélög	665, 815
Hlutdeild	1454
Húftrygging.	
Húsaleiga	748, 1357
Höfundalög.	
Iðnlöggjöf	72
Innsetningargerð.	
Ítrekun	82, 108, 1088, 1099, 1168, 1264, 1415, 1435, 1488
Jafnlaunaráð.	
Jarðalög. Sjá forkaupsréttur	247, 299, 1029
Kaupgjald. Sjá vinnusamningar.	
Kaupmáli.	
Kjaranefnd.	
Kjarasamningar. Sjá vinnulaun.	

Kjörskrá. Sjá kosningaréttur.

Kosningaréttur.

Kröfugerð. Sjá dómkröfur, frávísun.

Kærufrestir. Sjá kærumál.

Kæruheimild 5, 687

Kærumál:

A. Einkamál:

1. Frávísun frá héraðsdómi 10, 406, 665, 896, 1573

2. Frávísun frá Hæstarétti 633

3. Frestir 1040

4. Skiptamál 630, 1056, 1138

5. Uppboð 687

6. Þinglýsing 299, 1025, 1370

B. Opinber mál:

1. Ákæra.

2. Dómsátt.

3. Bráðabirgðaökuleyfisvipting 402, 1049

4. Frávísun frá Hæstarétti 1429, 1432, 1496, 1497

5. Geðheilbrigðisrannsókn 684, 1036, 1129

6. Gæsluvarðhald 52, 67, 140, 229, 678, 684, 708, 762, 1036,
1046, 1052, 1129, 1413, 1480, 1520, 1570

7. Kæruheimild 5

8. Vanhæfi dómara 1496, 1497

9. Ýmislegt 351, 355, 1033

Kærumálskostnaður 351, 355

Landamerkjámál 1060

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.

Landskipti.

Lausafjárkaup. Sjá skaðabætur.

Lax- og silungsveiði 775, 780

Leigubifreiðar 1183

Leigusamningar 233, 910, 923

Lífeyrissjóðir 1150

Líkamsáverkar 287, 581

Læknar. Sjá og mat og skoðun:

Blóðrannsókn 41, 82, 108, 689, 1079, 1168, 1264, 1415

Geðheilbrigði 639, 710

Líkamsáverkar 374, 473, 496, 581, 710, 1113, 1203

Örorka 374, 473, 496, 1113, 1203

Læknaráð 710

Lögfræðiaðstoð 287, 581

Lögöld 535

Lögheimili.

Lögmannafélag Íslands.

Lögmenn 1183

Lögreglumenn 1113

Lögtak	395, 1477
Lögveð.	
Manndráp	639, 710
Mannvirki, endurgjald fyrir	910, 928
Mat og skoðun:	
1. Atvinnutjón og örorkutjón	374, 473, 496, 1113, 1203
2. Áverkar og heilsutjón ..	374, 473, 496, 581, 710, 1113, 1203, 1376
3. Blóðrannsókn	41, 82, 108, 689, 1079, 1168, 1264, 1415
4. Geðheilbrigði	639, 710
5. Örorka	375, 473, 496, 1113, 1203
6. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir	496, 1422, 1514, 1520
Matsmenn.	
Matsnefnd eignarnámsbóta	910, 928
Málasamlag.	
Málflutningslaun. Sjá ómaksbætur.	
Málsástæður. Sjá og áfrýjun	3, 535, 543, 898
Málskostnaður	351, 355, 742, 960, 964, 1307, 1584
Meðdómendur. Sjá dómarar.	
Meðlag.	
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.	
Miskabætur. Sjá og skaðabætur	687, 834, 1229
Náðun	1086
Niðurfelling máls í Hæstarétti	569, 570, 571, 742, 964, 1134
Nytjastuldur	689, 1264
Opinber starfræksla.	
Opinberir starfsmenn	166, 287, 430, 485
Orlof	547, 1477
Ófjárhagslegt tjón.	
Ólögleg handtaka	430
Ólögleg meðferð á fiskafli	1449
Ólögmæt meðferð fundins fjár	257
Ólögmætir verslunarhættir	72
Ómaksbætur	105, 106, 107, 108, 282, 638, 1126, 1127, 1346
Ómerking:	
A. Einkamál	88, 965, 1238
B. Opinber mál	41, 1300, 1499
Ómerking ummæla. Sjá ærumeiðingar.	
Óréttmætir verslunarhættir.	
Óvígð sambúð	128
Prentréttur.	
Raforkugjald.	
Rangar sakargiftir.	
Rangur framburður	430
Refsingar og önnur viðurlög.	
Einstakar refsitægundir og önnur viðurlög:	
a. Ákvörðun refsingar frestað með skilorði	485

b. Fangelsisrefsing 108, 136, 257, 261, 282, 310, 430, 638, 689, 710, 874, 940, 1086, 1099, 1168, 1264, 1289, 1376, 1435, 1488, 1534	
c. Varðhaldsrefsing	82
d. Fangelsisrefsing og sekt	18
e. Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing 48, 572, 775, 780, 1079, 1082, 1346, 1415, 1552	
f. Sekt dæmd og fangelsi sem vararefsing	18
g. Skilorðsbundnir dómar .. 282, 490, 581, 775, 780, 945, 1175, 1454	
h. Svípting málflutningsréttinda	310
i. Svípting ökuleyfis 82, 108, 572, 1079, 1168, 1264, 1415, 1552	
j. Eignaupptaka.	
k. Ómerking ummæla	652, 1229
l. Refsing ekki dæmd	960
m. Refsing felld niður	1449
Réttarfar	1229
Réttarfarsannmarkar og vítur. Sjá og dómarar 41, 108, 145, 233, 257, 287, 630, 675, 687, 834, 1175, 1183, 1584	
Réttarfarssekt.	
Réttargæsla	182, 469, 496, 1113, 1307
Réttargæslumaður	5
Réttarneitun	687
Réttarverkun dóma. Res judicata.	
Riftun	997
Ríkisábyrgð	1138
Röng skýrslugerð	310
Ríkisstarfsmenn. Sjá opinberir starfsmenn.	
Sakarefni skipt	1150
Sakarkostnaður	960, 964
Saksóknarlaun.	
Samaðild. Sjá aðild.	
Sambúð. Sjá óvígð sambúð.	
Sameignarslit.	
Samningar. Sjá og leigusamningar	304, 785, 1398
Samvinnufélög.	
Sáttir.	
Segulbönd.	
Setudómari í héraði. Sjá dómarar.	
Sératkvæði. Sjá dómarar.	
Siglingadómur.	
Siglingalög.	
Sjó- og verslunardómur. Sjá dómstólar.	
Slómannalög.	
Sjóveð	557
Skaðabætur:	
A. Innan samninga 166, 233, 416, 610, 768, 834, 997, 1390, 1422, 1512, 1524	

B. Utan samninga:

1. Bifreiðaslys	374, 383, 473, 659, 1203, 1363
2. Ýmis tilvik	359
3. Vinnuslys	496, 1113
4. Opinber mál 108, 118, 136, 287, 298, 581, 689, 874, 940,	
	1086, 1099, 1264, 1289, 1307, 1435, 1488

Skattar:

1. Aðstöðugjald.	
2. Eignarskattur. Sjá og tekjuskattur.	
3. Fasteignaskattur.	
4. Hlunnindaskattur. Sjá fasteignaskattur.	
5. Launaskattur.	
6. Söluskattur.	
7. Tekjuskattur	395
8. Útsvör. Sjá tekjuskattur.	

Skattsvik. Sjá ómerking.

Skilorðsdómar. Sjá refsingar.

Skipaleiga.

Skiptamál	633, 884, 1056, 1138
-----------------	----------------------

Skiptaréttur.

Skírlífisbrot.

Skjalafals	874, 1099, 1289, 1435, 1454, 1534
------------------	-----------------------------------

Skólar.

Skuldajöfnuður. Sjá vinnusamningar	834
--	-----

Skuldamál	3, 7, 304, 748, 785, 884, 1160, 1353, 1367, 1474
-----------------	--

Slysatrygging sjómanna.

Stefnur, stefnubirting	1474, 1573
------------------------------	------------

Stjórnarskrá, stjórnskipun.

Stjórnsýsla	266, 1183
-------------------	-----------

Stöðuvatn. Sjá eignarréttur.

Svik	1554
------------	------

Söluskattur.

Sölupóknun	605
------------------	-----

Sönnun.

Tekjuskattur. Sjá skattar.

Tékkamisferli. Sjá skjalafals.

Tilboð.

Tilraun	1488
---------------	------

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Tolllagabrot.

Tómlæti	748
---------------	-----

Traustnám.

Tryggingabréf	815, 1540
---------------------	-----------

Umboð.

Umferðarlög. Sjá bifreiðar.

Umgengnisréttur.

Ummæli. Sjá ómerking ummæla.

Umsýsla 768

Uppboð 26, 106, 687, 743, 1238, 1338, 1398

Uppsögn á starfssamningi. Sjá vinnusamningar.

Upptaka eigna 775, 780

Úrskurðir í Hæstarétti 569, 570, 571, 964

Útburðargerðir 1433

Útivist aðilja:

1. Í Hæstarétti 1, 2, 7, 105, 106, 107, 108, 282, 533, 534, 566,

594, 638, 1126, 1127, 1128, 1129, 1135, 1344, 1345, 1346, 1474, 1499

2. Í héraði 2, 7, 566, 633, 768, 1135, 1353, 1476, 1579

Útsvör. Sjá skattar.

Valdstjórnin 490, 710

Vanheimild.

Vanhæfi dómara. Sjá dómarar.

Vanreifun. Sjá ómerking.

Vanræksla í opinberu starfi 485

Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.

Varnarþing 566, 896

Vatn. Sjá eignarréttur.

Vátrygging 345

Veðréttindi 1323

Veðskuldabréf 26, 1338, 1398

Vegir.

Veiðiréttindi.

Venjuréttur.

Verðlagsbrot 145

Verðstöðvun 1357

Verðtrygging 1219

Verjandi í opinberum málum.

Verkkaup. Sjá vinnulaun.

Verksamningar 1160

Verktaki.

Vettvangsmál.

Vextir 166, 274, 374, 383, 496, 785, 898, 1089, 1213

Viðtökudráttur. Sjá veðskuldabréf.

Vinnusamningar 54, 101, 257, 834

Vinnuslys. Sjá skaðabætur.

Vitni 351, 355

Vitur. Sjá og réttarfarsvitur.

Vixlar. Vixilmál 535, 543, 896, 1089, 1579

Vörslusvipting.

Þingbækur.

Þinghöld.

Þinglýsing. Sjá kærumál.

Þingsókn í héraði. Sjá og áfrýjun og útivist 566, 1135, 1353,
1474, 1540, 1579

Þjófnaður 108, 118, 136, 257, 261, 282, 689, 1086, 1289, 1435

Protabú. Sjá skiptamál.

Ærumeiðingar 658, 834, 1229

Ökuhraði 1082

Ökuleyfissvipting 82, 108, 572, 1079, 1264, 1415, 1552

Ölvun. Sjá áfengislög, umferðarlög.

Örorka metin 374, 473, 496, 1113, 1203

Örorkubætur. Sjá skaðabætur.

Öryggisbelti. Sjá bifreiðar.

Öryggisfirtirlit ríkisins. Sjá skaðabótamál.

Öryggisgæsla.

V. EFNISSKRÁ.

Bls.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburðarmál.

Aðför.

Aðgerðarleysi.

Aðild.

A sótti B um greiðslu skuldar. B sótti ekki þing í héraði. Var málið því dæmt skv. 118. gr. laga nr. 85/1936 eftir framlögðum skjölum og skilríkjum, og B dæmdur til að greiða A skuldina. B áfrýjaði málinu til Hæstaréttar og krafðist sýknu, vegna þess að hann væri ekki aðili máls, heldur hlutafélag eitt. Talið var, að áfrýjandi hefði ekki bakað sér persónulega ábyrgð á fjárkröfum þeim, sem málsóknin laut að, og var hann því sýknaður. Áfrýjandi hafði verið stjórnarformaður í samnefndu hlutafélagi 7

Í svonefndu Mývatnsmáli var Skútustaðahreppi og eigendum býla í Skútustaðahreppi, sem ekki áttu lönd að Mývatni, stefnt til réttargæslu fyrir Hæstarétti. Þeir settu fram efniskröfur í málinu. Þar sem þeim var eingöngu stefnt til réttargæslu, var ekki fjallað sérstaklega um kröfur þeirra og málsástæður í dómi Hæstaréttar að öðru leyti en um málskostnað og gjafvarnarkostnað 182

Eigendur og ábúendur jarða við Mývatn höfðuðu mál á hendur ríkissjóði og kröfðust þess, að viðurkennt yrði, að botn og botnsverðmæti Mývatns væru eign þeirra jarða, sem land eiga að Mývatni. Ríkissjóður krafðist þess, að ríkinu yrði dæmdur eignarréttur að botni vatnsins utan netlaga einstakra jarða. Ábúendur tveggja jarða í Skútustaðahreppi, Skútustaða I og Skútustaða III voru aðilar máls þessa. Jarðir þessar eru eign ríkissjóðs. Í dómi Hæstaréttar sagði, að ábúendur þessara jarða beindu kröfum sínum að ríkinu, sem að því leyti, sem hér skipti máli, teldist vera eigandi þeirra. Sem varnaraðili mótmælti ríkið eignarréttartilkalli því, sem ábúendur höfðu uppi vegna ábýlisjarða sinna. Það var talið andstætt meginreglum réttarfars um aðild í dómsmálum, að hafðar væru uppi með þessum hætti kröfur af hendi ríkisins gegn því sjálfu, sem mótmælti sem varnaraðili, að kröfur þess næðu fram

- að ganga. Héraðsdómur, sem ekki hafði hreyft athugasemdum við þessari aðild, var ómerktur að því er varðaði Skútustaði I og Skútustaði III, og var málinu vísað frá héraðsdómi, að því er varðaði kröfugerð af hendi ábúenda þessara jarða. Tekið var fram, að ekki væri talið rétt að skýra ákvæði 46. gr. eml. svo fortakslaust, að ríkið, sem ekki vildi fallast á eignarréttarkröfur jarðeigendanna, hefði sem eigandi Skútustaða I og III getað girt fyrir það, að réttarágreiningur þessi yrði borinn undir dómstóla með því einu að gerast ekki sækjandi máls við hlið annarra jarðeigenda. Samkvæmt þessu þótti frávisun málsins frá héraðsdómi, að því er tók til Skútustaða I og III, ekki eiga að leiða til þess, að vísa bæri málinu í heild sinni frá dómi 182
- Nefnd, sem starfaði eftir 33. laga nr. 56/1973, var skipuð þrem mönnum. Þeim var persónulega stefnt í máli einu. Þeir kröfðust þess, að málinu yrði vísað frá héraðsdómi. Studdu þeir kröfu sína þeim rökum, að borgarstjórn Reykjavíkur og stjórn sjúkrastofnana Reykjavíkurborgar ættu óskipta sakaraðild í málinu, en þessum aðilum hefði ekki verið stefnt til varna í málinu. Ekki var á það fallist, að ákvæði 46. gr. eml. leiddu til þess, að frávísa bæri málinu af þessum sökum 266
- Aðili máls lést, meðan málsókn stóð, og tók dánarbú hans við aðild málsins 581, 884
- G höfðaði mál á hendur fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs til heimtu vangoldinna vaxta og verðbóta af innstæðu sinni á sparimerkjareikningi hjá innlánsdeild byggingarsjóðs ríkisins. Hér var um að ræða svonefnt skyldusparnaðarfé. Fjármálaráðherra taldi sig réttan varnaraðila í málinu. Hæstiréttur taldi, að húsnæðismálastjórn ríkisins, en stjórn byggingarsjóðs ríkisins heyrði undir hana, væri sá aðili, sem til þess væri bær að lögum að vera í fyrirsvari fyrir byggingarsjóð ríkisins í hvers konar lögskiptum og í dómsmáli þessu. Héraðsdómur, sem var efnisdómur, var því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sjá frávisun og ómerking 965
- J h/f höfðaði mál gegn S h/f til greiðslu skuldar, er hann taldi til komna vegna þess að S hefði fengið lánuð veiðarfæri hjá J, en ekki skilað þeim, svo og hefði J greitt ýmsan kostnað fyrir S, sem ekki hefði fengist greiddur. S sótti ekki þing í héraði, og var S dæmt til að greiða skuldina. Fyrir Hæstarétti kom fram, að skuld þessi væri til orðin vegna útgerðar vélbáts, sem S átti ekki, og var ekki sannað, að S væri ábyrgt fyrir útgerð vélbátsins á þeim tíma, sem skuldin varð til. Var S því sýknað vegna

aðildarskorts	1135
Leigubifreiðastjóri, H, höfðaði mál gegn samgönguráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og gerði þar þær dómkröfur, að viðurkennt yrði með dómi, að hann ætti rétt til að aka leigubifreið sjálfur á móti öðrum manni á sama bíl. Fyrir Hæstarétti gerði hann einnig kröfu um, að tiltekinn úrskurður samgönguráðuneytisins yrði dæmdur ógildur. Talið, að ekki hefði verið ástæða til þess fyrir H að beina kröfum sínum að fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs eins og mál þetta var vaxið	1183
Málsaðili ekki talinn réttur aðili að varakröfu, er hann gerði í máli	1323
H og K höfðuðu meiðyrðamál gegn Þ, ritstjóra dagblaðs, vegna greinar, sem birst hafði í blaðinu, þar sem þeir töldu sig vera borna móðgandi ummælum og aðdróttunum. Þeir kröfðust einnig miskabóta. Talið var, að 1. mgr. 47. gr. eml. stæði því ekki í vegi, að þeim væri heimilt að höfða mál þetta í félagi, þótt ummælunum væri ekki alfarið beint jafnt gegn þeim báðum	1229
Ó stefndi Á og H persónulega til greiðslu skuldar. Þeir sóttu ekki þing í héraði og voru dæmdir óskipt til að greiða skuldina ásamt vöxtum og málskostnaði. Þeir áfrýjuðu dóminum. Fram kom fyrir Hæstarétti, að H var ekki aðili að málinu persónulega, heldur hlutafélagið H. Var H því sýknaður, en héraðsdómur staðfestur að því er varðaði Á. Bú Á var undir gjaldþrotaskiptum, en talið var, að hann hefði lögmætra hagsmuna að gæta og væri því bær um að áfrýja málinu í eigin nafni, þótt bú hans væri undir gjaldþrotaskiptum án þess að kanna viðhorf búsins til árýjunarinnar. Var hann því talinn réttur aðili málsins fyrir Hæstarétti	1353

Aðildareiður.

Aðstoð.

Aðstöðugjald. Sjá skattar.

Aflýsing.

Afréttur. Sjá eignarréttur að afrétti.

Afturvirkni laga.

Afsagnargerðir.

*Arkitektar.**Atvinnuleyfi. Sjá leigubifreiðar.**Atvinnulöggjöf.**Atvinnuréttindi. Sjá refsingar og bifreiðar.**Aval. Sjá víxlar.**Ábúð.**Ábyrgð á dýrum.**Ábyrgð á seldum hlut.**Ábyrgð á verkum annarra. Sjá skaðabætur.**Ábyrgð húseigenda. Sjá fasteignir og skaðabætur.**Áfengislög.*

Maður dæmdur fyrir ölvun við akstur. Sjá bifreiðar 82, 689,
1079, 1168, 1264, 1415, 1552
Maður var grunaður um ölvun við akstur. Sýkna. Sjá bif-
reiðar 952

Áfrýjun.

1. Áfrýjunarleyfi:

- a. Áfrýjunarfrestur liðinn 26, 35, 54, 88, 128, 233, 395, 469,
496, 535, 543, 566, 594, 610, 659, 785, 815, 834, 965, 1060,
1219, 1243, 1307, 1524, 1579, 1584
- b. Áfrýjunarfjárhæð 35, 470
- c. Áfrýjunarleyfis ekki aflað 496
- d. Áfrýjunarleyfi ógilt

- 2. Gagnáfrýjun 1, 233, 266, 383, 416, 469, 496, 659, 768, 785,
815, 834, 965, 1060, 1089, 1584
- 3. Áfrýjað tveim dómum og dæmt í einum dómi í Hæsta-
rétti 118, 689, 1150
- 4. Máli áfrýjað að nýju samkvæmt heimild í 36. gr. laga
nr. 75/1973 266, 566, 652, 997, 1135, 1203, 1219, 1353, 1508
- 5. Ýmis atriði:

A krafði B um greiðslu skuldar. B sótti þing, er málið var
þingfest, en í næsta þinghaldi var ekki sótt þing af hans

hálfu. Var málið dæmt eftir framlögðum skjölum og skilríkjum skv. 118. gr. laga nr. 85/1935 og B dæmdur til að greiða A skuldina. B áfrýjaði málinu til Hæstaréttar. Þar sem sótt hafði verið þing af hálfu B í héraði, þegar málið var þingfest, án þess að höfð væru uppi andmæli við kröfum A, en þingsókn féll síðan niður af hálfu B, án þess að forföll væru sönnuð, þótti B ekki hafa fullnægt skilyrðum 45. gr. laga nr. 75/1973, til að málsástæður hans kæmu til álita fyrir Hæstarétti. Var hinn áfrýjaði dómur staðfestur	3
Eftir kröfu dómhafa var gert fjárnám í eignum dómþola til tryggingar dómskuld. Síðan áfrýjaði dómþoli dóminum og fjárnáminu. Dómhafi gagnáfrýjaði og krafðist hærri fjárhæðar úr hendi dómþola en dæmt hafði verið í héraði. Í dómi Hæstaréttar sagði, að þar sem dómhafi hefði ekki gert fyrirvara um áfrýjun af sinni hálfu við fjárnámið, hefði hann firrt sig rétti til heimtu hærri bótafjárhæðar en héraðsdómur dæmdi. Þó þótti mega taka til greina kröfu hans um hækkun vaxta til samræmis við hækkaða innlánsvexti	233
Þ áfrýjaði máli. Honum hafði verið stefnt til réttargæslu í héraði, en ekki til varnaraðildar. Honum var því ekki talið heimilt að áfrýja málinu og var áfrýjun hans vísað frá Hæstarétti	266
Stefndu í máli einu höfðu uppi frávísunarkröfu, sem var hrundið með úrskurði. Stefndu áfrýjuðu síðar efnisdómi í málinu, en áfrýjuðu um leið úrskurðinum um synjun frávísunarkröfunnar. Þar sem frávísunarkrafan var byggð á ástæðum, sem sjálfkrafa hefðu leitt til frávísunar, ef réttar hefðu verið, komu þær til álita fyrir Hæstarétti, þótt úrskurðinum hefði ekki verið áfrýjað sérstaklega um leið og efnisdómi í málinu	266
Héraðsdómi í opinberu máli vegna ölvunaraksturs o. fl. áfrýjað af hálfu ákærvalds til styttingar á tíma ökuleyfisviptingar	1415

Ákæra.

Í ákæruskjali hafði misritast ártalið 1974 í stað 1975. Í öðru ákæruskjali á hendur sama manni í sama máli hafði misritast húsnúmer, 3 í stað 13. Málið var flutt með hliðsjón af þessu, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974 og dæmt að efni til	108
Í ákæruskjali var J ákærður fyrir að hafa stolið 10 þúsund krónum. J kvað eiganda fjárens hafa afhent sér það og beðið sig að kaupa tiltekin tæki fyrir sig. Hann kvaðst hafa tekið þetta að sér en eytt peningunum síðan í áfengi	

o. fl. Þar sem verknaðarlýsing ákæru var ekki rétt samkvæmt þessu, og ekki þótti sannað, að J hefði gerst sekur um þjófnað, var hann sýknaður. Ákvæði 118. gr. laga nr. 74/1974 stóðu því í vegi, að J yrði dæmdur fyrir fjárdrátt, þótt það brot væri viðurkennt	118
Héraðsdómari sakfelldi ákærðan mann fyrir atferli, sem ekki var getið í ákæru. Hæstiréttur taldi, að ekki kæmi til álita, hvort ákærði hefði gerst sekur um þann verknað	310
Annmarki á ákæruskjali var ekki talinn nægur, til þess að það skyti loku fyrir, að ákærði yrði dæmdur fyrir þær sakargiftir, sem honum voru gefnar að sök og reifaðar höfðu verið í málflutningi	310
Í ákæru vegna líkamsmeiðinga var aðeins getið um nokkuð af þeim áverkum, sem maður hafði orðið fyrir, og í málflutningi fyrir Hæstarétti var ákæruefni einskorðað við þá áverka, sem í ákæru greindi	581
Í ákæruskjali var getið húss nr. 4 við Óðinsgötu í Reykjavík í stað húss nr. 4 við Urðarstig. Þetta ranghermi var leiðrétt í málflutningi fyrir Hæstarétti og kom fram fullkomin vörn eftir þá leiðréttingu. Var þessi skekkja ekki talin því til fyrirstöðu, að hægt væri að leggja dóm á ákæruefnið, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974	689
Í dómi í opinberu máli var brot manns heimfært undir refsí-ákvæði, sem ekki var getið í ákæru, en málið hafði verið sótt og varið með hliðsjón af því, sbr. 118. gr. laga um meðferð opinberra mála	940, 945
Mál var höfðað á hendur B m. a. fyrir brot á 2. mgr. 25. gr. sbr. 80. gr. umfl. og 1. mgr. 24. gr. sbr. 45. gr. áfengislaga. Í héraðsdómi var B sýknuð af ákæru um brot á ákvæðum áfengislaga og 25. gr. umferðarlaga. Hins vegar var talið sannað með vettum vitna og öðrum gögnum, að ástand hennar á umræddum tíma hefði verið slíkt, að hún hefði ekki getað stjórnað ökutæki á tryggilegan hátt. Var sú háttsemi hennar talin varða við 24. gr. umfl. Var sú heimfærsla talin heimil, þar sem skipuðum verjanda hennar hefði verið veittur kostur á að reifa málið, að því er lagaákvæði þetta varðaði, sbr. 118. gr. laga um meðferð opinberra mála. Í dómi Hæstaréttar sagði, að í ákæruskjali væri B borin þeim sökum að aka bifreið undir áhrifum áfengis. Var því talið, að ákæran væri einskorðuð við akstur bifreiðarinnar undir áhrifum áfengis, og virtist rannsókn málsins hafa verið hagað í samræmi við það. Var ekki talið rétt skv. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974 að telja 24. gr. umfl. koma til álita í málinu. Sjá bifreiðar	952
Í ákæruskjali var ranghermt númer bifreiðar, sem maður var	

- ákærður fyrir að hafa ekið ölvaður. Allt um það þótti unnt að leggja dóm á ákæruefnið, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974 1079
- Lagaákvæði það, sem ákærði var talinn hafa brotið gegn, var ekki talið geta átt við verknaðarlýsingu þá, sem honum var gefin að sök. Var hann því sýknaður af ákærinni 1300
- Tveir menn voru ákærðir. Ekki var greint í ákæru, hvert væri andlag brots þess, sem öðrum þeirra var gefið að sök, og óljóst komist að orði um það í hverju brot það, sem hinum væri gefið að sök, væri fólgð. Þótti lýsing á brotum ákærðu eigi fullnægja kröfum 2. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 19. gr. laga nr. 107/1976. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og ákæruatriði þessu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 1300
- Nokkrir gallar þóttu á ákæru, en við flutning málsins fyrir Hæstarétti var málið reifað af hálfu ákæruvalds og ákærða í samræmi við það. Þar sem ekki lék vafi á því fyrir hvaða verknaði var ákært, þótti því í samræmi við niðurlagsákvæði 3. mgr. 118. gr. laga um meðferð opinberra mála mega leggja dóm á málið þrátt fyrir þessa galla 1449
- Maður var ákærður fyrir brot á 1. mgr. 155. gr. og 248. gr. hgl. sbr. 22. gr. sömu laga. Í héraði og fyrir Hæstarétti var málið skv. 3. mgr. 118. gr. laga um meðferð opinberra mála flutt á þeim grundvelli, að brot þau, sem ákærða voru gefin að sök í ákæru, gætu varðað við 1. mgr. 155. gr., sbr. 4. mgr. 22. gr. og 254. gr., sbr. 248. gr. hgl. 1454

Ákæruvald.

- Dyravörður einn hafði gerst offari í starfi. Það þótti athuga-vert, að ákæruvaldið hafði ekki borið málið undir dómsmálaráðuneytið, áður en saksókn var ráðin, en þar sem dómsmálaráðuneytið lét uppi bréflega það álit, að eðlilegt væri að dómsrannsókn færi fram á sakarefni þessu, þótti mega leggja efnisdóm á málið 287

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

Árekstur skipa.

Áskorunarmál.

- I höfðaði áskorunarmál á hendur F til greiðslu víxils. Málinu var vísað frá héraðsdómi, vegna þess, að það hefði verið höfðað á röngu varnarþingi. Frávísunaráritunin var kærð til Hæstaréttar, sem staðfesti hana, þar sem ekki væri

víst, að stefnubirting hefði verið fullnægjandi. Sjá kærumál og víxilmál 896

Ávana- og fíkniefni.

Um jólaleytið 1974 flutti H hingað til lands 10 gr af marihuana, sem hann gaf að mestu. Í mars 1975 keypti hann í New York tæp 2 kg af marihuana, flutti það hingað til lands og afhenti, gaf og seldi hluta af því. Fyrri brotið var talið varða við 2. gr., sbr. 5. og 6. gr. laga nr. 65/1974, sbr. 1. gr. reglugerðar nr. 257/1969, sbr. og 2. gr. og 10. gr. reglugerðar nr. 390/1974. Síðara brotið var talið varða við 2. gr., sbr. 5. gr. og 6. gr. laga nr. 65/1974 og 2. gr., sbr. 10. gr. reglugerðar nr. 390/1974. Refsing H ákveðin með hliðsjón af 77. gr. hgl. 5 mánaða fangelsi og 5000 króna sekt. Tveir dómarar Hæstaréttar töldu, að staðfesta ætti refsíákvörðun héraðsdóms, sem var 7 mánaða fangelsi og 5000 króna sekt 18

Barnaverndarmál.

Eftir kröfu félagsmálastofnunar Kópavogsskaupstaðar var kveðinn upp í sakadómi Kópavogs úrskurður þess efnis, að barnaverndaryfirvöldum í kaupstaðnum væri heimilt að taka barn með valdi af heimili móður sinnar þar í bæ. Var úrskurðurinn á því byggður, að aðbúnaði barnsins væri mjög ábótavant og öryggi barnsins talin stafa hætta af frekari dvöl á heimilinu. Móðir barnsins kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Í dómi Hæstaréttar sagði, að gögn máls væru um margt óglögg og ófullnægjandi, og ekki yrði séð, að héraðsdómari hefði kvatt móðurina fyrir dóm eða veitt henni kost á að tjá sig um sakarefnið. Svo sem mál þetta lá fyrir héraðsdómi, hefði ekki verið viðhlítandi lagagrundvöllur til þess að taka til greina kröfu félagsmálaráðs Kópavogsskaupstaðar. Úrskurðurinn var því felldur úr gildi 675

Barnsfaðernismál.

Barnsmeðlög.

Bifreiðar.

A. Einkamál.

Hinn 4. maí 1974 varð slys á Skíðabraut austan við samkomuhúsið Víkurröst á Dalvík. Tildrög slyssins voru þau, að T ók bifhjóli, sem var hans eign, suður Skíðabraut. S var farþegi á bifhjólinu. Veður var gott og þurrt og gatan vel upplýst. Vestan götunnar voru bílastæði. Þegar bifhjólinu

var ekið suður götuna, var bifreið ekið af bílastæðinu þvert út á götuna. Varð þarna árekstur á milli bifreiðarinnar og bifhjólsins. Við áreksturinn köstuðust stjórnandi bifhjólsins og farþeginn af hjólinu og meiddust báðir, einkum þó farþeginn S. Hann krafðist skaðabóta óskipt úr hendi eiganda bifreiðarinnar R., ökumanns hennar, D, og tryggingarfélags þess, er hún var ábyrgðartryggð hjá, H. Talið var skv. 5. mgr. 48. gr. umfl., að D hefði með akstursmáta sínum alla vega átt sök á árekstrinum. Að fenginni þeirri niðurstöðu, þótti ekki þurfa að taka afstöðu til þess, að hve miklu leyti stjórnandi bifhjólsins hefði átt sök á árekstrinum, þar sem S var rétt að hafa uppi allar kröfur sínar á hendur hverjum þeim, sem einhverja sök átti, þar sem þeir báru allir óskipta ábyrgð á tjóni hans. Eigandi bifreiðarinnar, ökumaður hennar og tryggingarfélag voru dæmd til að greiða S óskipt tjón hans, sem var talið nema rúmum 4 milljónum g króna .. 374

Um kl. 1700 15. desember 1977 varð árekstur í Ártúnsbrekku á Vesturlandsvegi milli bifreiðanna Y og R. Áreksturinn varð með þeim hætti, að bifreiðinni Y var ekið aftan á R bifreiðina, sem var kyrrstæð og mannlauð, en með tendruð ljós. Vegurinn er steypdur. Rigningarúði mun hafa verið og krapaél. Rúðupurrkublað hafði dottið af, og ökumaðurinn farið út til að leita að því. Rétt þótti að skipta sök þannig, að eigandi R bifreiðarinnar fengi bættu 2/3 hluta tjóns síns úr hendi eiganda Y bifreiðarinnar. Bæturnar voru miðaðar við verðmæti bifreiðarinnar, áður en áreksturinn varð, að frádregnu verðmæti hennar eftir áreksturinn. Þá fékk eigandi R bifreiðarinnar bætur fyrir afnotamissi. Sératkvæði 383

X starfaði í verslun í Austurstræti. Verslunarstjórinn ók henni heim í fólksbifreið, sem var eign eiganda verslunarinnar og ábyrgðartryggð hjá tryggingafélaginu A. X sat í aftursæti. Þegar hún fór út úr bifreiðinni fyrir utan heimili sitt, féll hún, þar sem hægri fótur hennar var fastur í öryggisbelti bifreiðarinnar. Hún brotnaði á öklalið og hlaut varanlega örorku. Slysíð virtist hafa orðið með þeim hætti, að X hefði krækt hægra fæti í lykkju beltisins, er lafði niður, þegar hún opnaði dyr bifreiðarinnar og hugðist fara út úr henni. Í dóminum sagði, að öryggisbeltið væri búnður, sem skylt væri að hafa í bifreiðum af þeirri gerð, sem þarna var um að ræða. Við það yrði að miða, að öryggisbeltið hefði verið af venjulegri gerð og svo frá því gengið, sem ætlast væri til og siður væri. Varð ekki séð, að um vanbúnað væri að ræða af hendi eiganda eða ökumanns bifreiðarinnar. Þegar svo stóð á sem í þessu til-

felli, var ekki talið, að um fébótaskyldu væri að ræða, skv. ákvæðum 3. mgr. 69. gr. umferðarlaga og var eigandi bifreiðarinnar og tryggingarfélagið sýknað af kröfum í málinu 473

Bifreiðaárekstur varð á mótum Hafnarfjarðarveggar og Sæbólsveggar við Nesti í Fossvogi. Ökumenn ætluðu báðir að aka inn á Hafnarfjarðarveg. Annar kom sunnan Sæbólsveg, og var hann talinn hafa haft biðskyldu vegna biðskyldumerkis, er var við Hafnarfjarðarveginn. Hinn ökumaðurinn kom frá Nesti, og var talið, að honum hefði einnig verið skylt að vika, þar sem hann kom af einkavegi. Var ekki talið, að öðrum hefði fremur en hinum borið að vika við þessar aðstæður. Voru þeir taldir bera jafna sök á árekstrinum og tjóninu skipt að jöfnu 659

Á var farþegi gegn gjaldi í leigubifreið. Bifreiðin nam staðar fyrir utan heimili hans, og hann fór út úr bifreiðinni. Hann veitti því þá athygli, að hann hafði gleymt poka í aftursæti bifreiðarinnar. Ætlaði hann að teygja sig eftir poka og studdi í því skyni hendi á dyrastaf bifreiðarinnar. Skall þá hurð hennar aftur með þeim afleiðingum, að hægri hönd Á varð á milli hurðar og stafs. Þumalfingur og vísfingur klemmdust, og hlaut hann af þessu meiðsl og tímabundna og 7% varanlega örorku. Hann krafðist bóta. Talið, að við það yrði að miða, að afturhurð bifreiðarinnar hefði skolið á Á, er hann var að taka farangur sinn úr bifreiðinni í lok ökuferðar. Þótti það vera slíkur þáttur í notkun bifreiðarinnar sem ökutækis í umferð, að hin hlutlæga skaðabótaregla 1. mgr. sbr. 2. mgr. 67. gr. umfl. ætti við um tjón hans. Ósannað þótti, að Á ætti nokkra sök á tjóninu. Voru því eigandi bifreiðarinnar, sem var ökumaður, og viðkomandi tryggingafélag dæmt til að greiða Á bætur, sem þóttu hæfilega ákveðnar 8.000,00 krónur, en skv. útreikningi tryggingastærðfræðings var höfuðstólsandvirði vinnutekjutaps Á á slysdagi talið nema 13.420,00 krónum. Sératkvæði 1203

Bifreiðaárekstur varð á móts við húsasundið milli húsanna nr. 8 og 10 við Suðurlandsbraut 10. janúar 1979. Þarna eru 2 akbrautir milli húsanna og Suðurlandsbrautar. Bifreiðinni G var ekið austur nyrðri akbrautina. Bifreiðinni R var ekið af syðri akbrautinni inn á nyrðri akbrautina gegnum skarð, sem er á umferðareyju milli akbrautanna. Þá varð áreksturinn. Fram kom af gögnum, að svæði það, sem merkt er syðri akbraut, er allt á einkalóðum, og þar hafa lóðarhafarnir gert bifreiðastæði eftir fyrirsögn borgaryfirvalda. Þar sem bifreiðinni R var ekið af skipulögðu bifreiðastæði á einkalóðum út á umferðargötu, þóttu

ákvæði 5. mgr. 48. gr. umferðarlaga gilda um það, hvor bifreiðin væri í sök. Var talið, að ökumanni R bifreiðarinnar hefði borið að vikja fyrir umferð um nyrðri akbrautina. Voru eigandi hennar og tryggingarfélag dæmd til að greiða eiganda G bifreiðarinnar bætur fyrir tjón hans 1363

B. Opinber mál.

A var ákærður fyrir að hafa, er hann ók bifreiðinni R eftir hægri akrein norður Kleppsveg í Reykjavík án nægjanlegrar aðgæslu, af skyndingu og án þess að gefa stefnumerki, beygt í veg fyrir bifreiðina X, sem ekið var í sömu átt eftir vinstri akrein á móts við afleggjarann að Kleppspítalanum, þannig að árekstur varð. Var þetta talið varða við 1. mgr. 46. gr., 2. mgr. 52. gr., sbr. 80. gr. umfl. nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. A taldi sig hafa verið á vinstri akrein, og hefði ökumaður bifreiðarinnar X reynt að troðast fram með sér vinstra megin. Tvö vitni voru í bifreiðinni X, og bar þeim báðum saman um, að bifreiðinni X hefði verið ekið eftir vinstri akrein, en bifreiðinni R samhliða henni hægra megin og síðan beygt í veg fyrir hana, án þess að stefnumerki væri gefið, enda kvaðst A ekki hafa gefið stefnumerki. Við skýrslu hjá lögreglu taldi A sig ekki hafa verið alveg yfir á vinstri vegarhelmingi. A var talinn hafa gerst brotlegur við þau ákvæði, sem í ákæru greindi, og var hann dæmdur til að greiða 250 króna sekt til ríkissjóðs 48

Þrír lögreglumenn hittu fyrir ökumanninn J, þar sem hann stóð við bifreið sína. Þeir töldu hann greinilega undir áhrifum áfengis, og viðurkenndi hann fyrir lögreglumönnum að hafa ekið bifreiðinni, en hætt akstrinum, er hann gerði sér ljóst, að hann væri ekki fær um að stjórna bifreið vegna ölvunarástands síns. Vél bifreiðarinnar var volg. J var tekið blóð, og reyndist það við rannsókn innihalda 1,54% alkóhóls. Fyrir dómi neitaði hann, að hann hefði fundið til áfengisáhrifa við aksturinn, en kvaðst hafa drukkið áfengi, eftir að hann stöðvaði bifreiðina. Aðeins örstuttur tími hafði liðið frá því, að lögreglunnar var tilkynnt um aksturinn, og þar til hún kom á staðinn. J hafði við yfirheyrslu hjá varðstjóra á lögreglustöðinni eftir handtökuna ítrekað, að hann hefði fundið til áfengisáhrifa við aksturinn. Samkvæmt því og með hliðsjón af öðrum sakargögnum þótti verða að byggja á þeim framburði hans, að hann hefði fundið til áfengisáhrifa við aksturinn, og var ekki tekið mark á síðari afturköllun hans. Var hann því talinn hafa gerst sekur

- um ölvun við akstur, dæmdur til að greiða 150 þúsund króna sekt til ríkissjóðs og sviptur ökuleyfi ævilangt, þar sem um ítrekað brot var að ræða. Í dómi Hæstaréttar var tekið fram, að við ákvörðun refsingar bæri að leggja til grundvallar viðurlög þau, er greinir í 45. gr. áfengislaga nr. 82/1969, sem í gildi voru þegar ákærði framdi brot sitt, en viðurlögum 5. gr. laga nr. 52/1978 yrði ekki beitt, sbr. 2. gr. hgl. nr. 19/1940 82
- H ók bifreið ofurölvi. Hann var sviptur ökuleyfi ævilangt, en um ítrekað brot var að ræða 108
- Hinn 7. desember 1980 stöðvaði lögreglan bifreið fyrir of hraðan akstur. Taldi lögreglan, að bifreiðinni hefði verið ekið með allt að 125 km hraða miðað við klst. Ökumaðurinn, R, taldi sig ekki hafa ekið hraðar en 90 km á klst. 10. febrúar 1981 svipti lögreglustjórinn í Reykjavík R ökuleyfi sínu til bráðabirgða. Var sú ákvörðun birt honum 26. s. m. Hann sneri sér til sakadóms og krafðist þess, að bráðabirgðasviptingin yrði felld úr gildi. Með úrskurði sakadóms 11. mars 1981 var ákvörðun lögreglustjóra staðfest. R kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Þegar varnaraðili var sviptur ökuleyfi sínu til bráðabirgða voru liðnir u. þ. b. tveir og hálfur mánuður frá því að hann var talinn hafa gerst sekur um hinn of hraða akstur. Þar sem svo langur tími var liðinn, án þess að lögreglustjóri teldi sér skylt að svipta R ökuleyfi, varð ekki séð með hliðsjón af verknaðinum, sem honum var gefinn að sök, hver nauðsyn var á ökuleyfissviptingu til bráðabirgða. Varð að telja, að ákvörðun um ökuleyfis-sviptingu hefði mátt bíða dómsúrlausnar í máli varnaraðila, úr því sem komið var. Var úrskurðurinn því felldur úr gildi svo og bráðabirgðaökuleyfis-sviptingin 402
- Hinn 14. júlí 1978 rétt fyrir kl. 16.50 ók G fólksbifreið suður Stakkahlíð. Skammt fyrir sunnan Drápuhlíð gegnt barnaleikvelli, sem er austan við Stakkahlíðina, varð 5 ára telpa fyrir bifreiðinni. Hún hafði verið á leið vestur yfir Stakkahlíð frá leikvellingum að húsinu nr. 44 við Drápuhlíð. Telpa hafði lent á vinstra framhorni bifreiðarinnar, og að sögn G hafði hún kastast frá bifreiðinni við höggið, lent í götunni og runnið nokkurn spöl eftir henni. Telpa var flutt á sjúkrahús. Hún hafði hlotið verulega áverka, varanlega lömun í ganglimum og minnkaða tilfinningu neðan við geirvörtur. Á slysstað skýrði G svo frá fyrir lögreglu, að hann hefði ekki veitt ferðum telpunnar at-
hygli, fyrr en rétt áður en slysið varð, og hefði hann þá séð hana koma hlaupandi vestur yfir götuna. Um leið og hann hefði orðið hennar var, hefði hann snögghemlað, en

hún runnið til á blautu malbikinu. Hefði hann ekkert getað gert til að koma í veg fyrir slysið. Rigning var, þegar slysið varð. Eftir slysið var vélarlok bifreiðarinnar og vinstra frambretti dældað. Einnig hafði vinstra framhöggvara-horn gengið aftur að aurbrettinu, rispað það og dældað. G taldi sig hafa ekið á um 40 km hraða. Drengur, 6 ára gamall, var með telpunni. Hann taldi, að hún hefði hlaupið, þegar hún fór út á götuna og varð fyrir bifreiðinni. Eitt vitni hafði séð börnin tvö standa á götunni við kyrrstæða fólksbifreið. Þau hefðu haldist í hendur, en annað þeirra síðan tekið á rás yfir götuna og leitt hitt á eftir sér. Hefði þetta gerst, þegar bifreiðin var að koma að börnunum. Vitnið taldi, að bifreiðastjórinn hefði átt að sjá börnin og þau hann. Þetta vitni fullyrti, að börnin hefðu ekki komið snögglega út á götuna, en vildi ekki fullyrða, hvort bifreiðin hefði hemað, áður en telpan varð fyrir henni eða í sömu andrá. Fyrir dómi kvaðst G ekki hafa séð barnið, fyrr en það skall á bifreiðinni, en nauðhemlað þá samstundis. Hemlaför mældust 17—18 metra löng. Opinbert mál var höfðað gegn G. Talið var, að G hefði ekið of hratt miðað við aðstæður og eigi sýnt næga árvekni í umrætt sinn, en honum var kunnugt um barnaleikvöllinn austan Stakkahlíðar. Með þessari háttsemi var hann talinn hafa gerst brotlegur við 219. gr. hgl. og 2. málsgrein 37. gr., 1. 2. og a, c, f og l liði 3. mgr. 49. gr. umfl. Var refsing hans ákveðin 200.000,00 króna sekt til ríkissjóðs

572

Með dómi sakadóms Reykjavíkur 14. maí 1979 var R dæmdur í fjögurra mánaða fangelsi fyrir fjölda þjófnaða, tilraunir til þjófnaða, nytjastuld og ölvun við akstur. Hér var um hegningarauka að ræða, þar sem hann hafði tvívegis 1978 verið dæmdur í skilorðsbundið fangelsi fyrir þjófnað. Með dómi sakadóms Reykjavíkur 22. maí s. á. var honum dæmdur hegningarauki, 30 daga fangelsi, fyrir nytjastuld á tveimur bifreiðum og akstur án ökuréttinda. Í báðum dómunum var R dæmdur til greiðslu skaðabóta. Dómum þessum var báðum áfrýjað til Hæstaréttar og málin sameinuð. Eftir uppsögu héraðsdómanna hafði R verið dæmdur þrívegis fyrir þjófnað og tilraun til þjófnaðar, nytjastuld og umferðarlagabrot og verið sviptur rétti til ökuleyfis ævilangt. Í dómi Hæstaréttar sagði, að ákærða yrði ekki dæmd ökuleyfissvipting í málinu, þar sem hann hefði verið sviptur ökuleyfi ævilangt 19. október 1979, þótt hann hefði unnið til ökuleyfissviptingar vegna þeirrar háttsemi, sem hann var sakfelldur fyrir í hinum áfrýjaða dómi. Refsing hans var ákveðin 7 mánaða fang-

elsi

Kvöld eitt í desember 1976 tilkynnti maður nokkur lögreglu-
unni í Reykjavík símleiðis, að bifreið hefði verið ekið utan
í grindverk við hús hans. Ökumaðurinn, kona á miðjum
aldri, hefði gengið brott. Hann taldi, að hún mundi hafa
verið undir áhrifum áfengis. Konan, B, kom á lögreglu-
stöðina daginn eftir og sótti bifreiðina. Hún neitaði því,
að hún hefði fundið til áfengisáhrifa, en kvaðst hafa
verið mjög þreytt þennan dag. Hún var ákærð fyrir að
hafa ekið óvarlega og undir áhrifum áfengis og því gerst
brotleg við 2. mgr. 25. gr., 1. mgr. 26. gr. og 37. gr. sbr.
80. gr. umfl. og 24. gr. sbr. 45. gr. áfl. Í héraðsdómi var
hún sýknuð af ákæru um brot á áfl. og 2. mgr. 25. gr.
umfl., en talin hafa gerst brotleg við 24. gr., 26. gr. og
37. gr. umfl. Hæstiréttur staðfesti sýknu af ákæru um
brot á 2. mgr. 25. gr. umfl., en taldi ákærana einskorðaða
við akstur bifreiðar undir áhrifum áfengis og taldi verkn-
aðarlýsingu ákæruskjals þannig, að eigi væri rétt skv.
3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974 að telja 24. gr. umfl.
koma til álita í máli þessu. Var B því ekki dæmd refsing
skv. því ákvæði. Þá var talið ósannað, að B hefði gerst
sek um slíkan varúðarskort í umrætt skipti, að það varð-
aði hana refsingu skv. 26. og 37. gr. umfl. Var B því sýkn-
uð af öllum kröfum ákæruvalds í málinu. Sjá ákæra

952

Með dómi í júlí 1978 hafði B verið svipt ökuleyfi fyrir brot
á 25. gr. umfl. 21. september s. á. stöðvuðu lögreglu-
þjónar hana, þar sem hún var að aka bifreið. Henni hafði
ekki verið formlega birtur dómurinn þá, en lögmanni
hennar hafði verið birtur hann, og taldi hann sig hafa
verið búinn að skýra B frá niðurstöðu hans. Hann var
einnig búinn að lýsa yfir ósk um áfrýjun dómsins. B taldi
sig ekki svipta ökuleyfi, þar sem dóminum hefði verið
áfrýjað til Hæstaréttar. Þegar dómur gekk í Hæstarétti
í máli þessu, hafði B verið sýknuð þar í fyrra málinu.
Talið var, að B hefði verið skylt að virða ákvæði héraðs-
dómsins, uns honum yrði hnekkt. Hefði B því gerst sek
við 1. mgr. 27. gr., sbr. 80. gr. umfl. með akstri sínum,
en með hliðsjón af 75. gr. hgl. var B ekki gerð refsing
í málinu

960

Nótt eina í mars 1980 ók R bifreið sinni vestur Reykjanes-
braut um Vogastapa. Hann taldi sig hafa ekið á um 80—
100 km hraða, en lögregluþjónar, sem eltu hann og stöðv-
uðu hann, töldu hann hafa ekið á 130 km hraða. Lög-
reglustjórinn í Reykjavík svipti R ökuréttindum til bráða-
birgða, og sú ákvörðun var birt honum 9. maí. R var boð-
ið að ljúka málinu með dómssátt, sektargreiðslu og

- tveggja mánaða ökuleyfissviptingu, en hann hafnaði því. Þá var bráðabirgðasviptingin felld úr gildi. Opinbert mál var höfðað á hendur R. Sagði í dóminum, að sannað þætti, að hann hefði ekið talsvert hraðar en lögleyft var. Hins vegar þótti varhugavert að slá því föstu, hversu hratt hann hefði ekið. Hann var dæmdur í 60.000 gkr. sekt, en ekki sviptur ökuleyfi 1082
- E ók bifreið undir áhrifum áfengis. Magn alkóhóls í blóði hans mældist 1,97‰. E var dæmdur til að greiða 200.000 gkr. sekt til ríkissjóðs og var sviptur ökuleyfi í 1 ár. Vararefsing var ákveðin 15 daga varðhald. Dóminum var áfrýjað til Hæstaréttar, sem ákvarðaði refsinguna 3.000 nýkr. sekt, en vararefsingu 10 daga varðhald. Ákvæði héraðsdóms um ökuleyfissviptingu var staðfest 1079
- M hafði verið sviptur ökuleyfi ævilangt. Hinn 24. mars 1980 ók hann bifreið, og 30. s. m. ók hann bifreið ölvaður. Reyndist magn alkóhóls í blóði hans vera 2,15‰. Við ákvörðun refsingar var höfð hliðsjón af 77. gr. hgl., og þar sem brot þau, sem M hafði gerst sekur um, voru fram- in 24. og 30. mars, en héraðsdómur í öðru refsímáli hafði verið kveðinn upp 15. apríl s. á., var honum dæmdur hegningaráuki við þann dóm með hliðsjón af 78. gr. hgl. Refsing M var ákveðin fangelsi í 2 mánuði. Ekki var kveðið sérstaklega á um ökuleyfissviptingu M í dóminum 1168
- Opinbert mál var höfðað gegn E fyrir að hafa þrem sinnum tekið bifreiðar í heimildarleysi í félagi með öðrum manni og ekið einni þeirra án ökuleyfis og undir áhrifum áfengis. E var talinn sannur að sök. Hann hafði áður gerst sekur um hegningarlagabrot og umferðarlagabrot og verið sviptur rétti til að öðlast ökuréttindi í 3 ár, frá maí 1980. Refsing hans var ákveðin með hliðsjón af 77. og 78. gr. hgl. fangelsi í 3 mánuði, en ekki talin ástæða til að ákveða honum frekari sviptingu ökuleyfis. Í sama máli var K ákærður fyrir að taka þrisvar sinnum bifreið í heimildarleysi í félagi við annan mann og aka tveimur þeirra undir áhrifum áfengis og án ökuréttinda, svo og fyrir að taka létt bifhjól án heimildar og í félagi við tvo aðra menn og aka því sviptur ökuréttindum og undir áhrifum áfengis. K var talinn sannur að sök og var refsing hans með vísan til 77. og 78. gr. hgl. ákveðin fangelsi í 5 mánuði. Hann hafði árið 1980 verið sviptur ökuréttindum í 4 mánuði og var með dóminum sviptur rétti til að öðlast ökuleyfi í 18 mánuði. K hafði áður gerst sekur um ýmis brot m. a. hegningarlagabrot. Mál þetta var höfðað gegn fjórum mönnum í héraði, en dóminum var aðeins áfrýjað til Hæstaréttar að því er varðaði E og K 1264

- Tveir lögregluþjórnar báru, að þeir hefðu séð G stíga út úr bifreið, eftir að hafa ekið henni, en G var ökuréttindalaus. Þeir handtóku G, eftir að hann var kominn nokkra metra frá bifreiðinni. G neitaði, að hann hefði ekið bifreiðinni og kvaðst hafa verið að koma frá kunningja sínum. Talið var sannað, að G hefði ekið bifreiðinni og brot hans varðaði við 1. mgr. 27. gr., sbr. 80. gr. umferðarlaga. Einn hæstaréttardómari greiddi sératkvæði og taldi, að sýkna bæri G 1346
- A ók bifreið ölvaður og sviptur ökuleyfi 17. maí 1980. Hann missti stjórn á bifreiðinni, svo að hún valt. Brot hans talið varðaði við 2. sbr. 4. mgr. 25. gr. og 1. mgr. 27. gr. sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög 54/1976 og 1. mgr. 24. gr. sbr. 33. gr. áfengislaga nr. 82/1969 sbr. lög nr. 52/1978. Hann hafði sætt sekt og verið sviptur ökuréttindum í 12 mánuði fyrir ölvun við akstur með dómsátt 5. mars 1980, en hann var ekki fullra 18 ára, er hann framdi það brot. Það hafði því ekki ítrekunaráhrif á síðara brotið, sbr. 1. mgr. 71. gr. hgl. Refsing A var ákveðin 4.000,00 króna sekt til ríkissjóðs og hann sviptur ökuréttindum í 18 mánuði til viðbótar þeim 12 mánuðum, er hann hafði áður verið sviptur þeim 1415
- Nótt eina í júlímánuði 1977 komu lögreglumenn að bifreið á þjóðvegnum í Lundarreykjadal. Fyrir utan bifreiðina stóðu tveir piltar, en stúlka lá í aftursætinu og virtist sofandi. Piltarnir virtust ölvaðir og tjáðu lögreglunni, að ökumaðurinn hefði farið að sækja bensín. Lögreglumennirnir yfirgáfu þá bifreiðina. Nokkru síðar urðu þeir hennar varir, þar sem hún var á ferð. Var hún þá stöðvuð skyndilega og ökumaðurinn færði sig í aftursætið. Nokkurt ósamræmi var í frásögnum piltanna um það, hver hefði ekið, en endanlega urðu þeir sammála um, að stúlk-an hefði ekið bifreiðinni af stað frá samkomuhúsi í Lundarreykjadal nokkra vegalengd, en síðan hefði annar þeirra tekið við akstri. Stúlk-an, A, neitaði því, að hún hefði ekið bifreiðinni. Kvaðst hún hafa fengið far með henni. Sannað þótti með framburði piltanna, að A hefði ekið bifreiðinni, en upplýst þótti og viðurkennt var af hennar hálfu, að hún hefði verið með áhrifum áfengis. Áður en dómur gekk í Hæstarétti í máli þessu, hafði A gengist undir dómsátt, þar sem hún samþykkti að greiða sekt til ríkissjóðs vegna ölvunaraksturs og vera svipt ökuleyfi í 1 ár. Var refsing hennar fyrir brot það, sem lýst er að framan, ákveðið með hliðsjón af 78. gr. hgl. 900 króna sekt og hún svipt ökuleyfi 4 mánuði 1552

*Birting dóms.**Birting laga og stjórnvaldafyrirmæla.**Birting stefnu.**Bjarglaun.**Björgun.**Blóðrannsókn.*

Blóð tekið úr manni til ákvörðunar vínandamagns 41, 82, 108,
689, 1079, 1168, 1264, 1415

*Botn stöðuvatns. Sjá eignarréttur.**Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.**Bráðabirgðaaðkuleyfissvipting.*

Sjá bifreiðar 402, 1049

Brot gegn valdstjórninni.

Sjá valdstjórnin 490

*Brot í opinberu starfi.**Brottnám byggingar.*

Árið 1950 fékk maður einn á Akureyri lóð á leigu til 10 ára undir skúrbyggingu, sem hann hafði reist. Skúrbygging þessi gekk síðan kaupum og sölum um nokkurt skeið, og einnig var byggt við hana. Lóðarréttindi fengust framlengd tímabundið, fyrst til 5 ára 1961, og síðan til 10 ára 1963. Loks fékkst í desember 1973 bráðabirgðaleyfi til að skúrinn fengi að standa á lóðinni í 2 ár. Í nóvember 1975 sótti R, sem þá var orðinn eigandi skúrsins, um stöðuleyfi fyrir honum til 5 ára. Þessari beiðni var synjað af byggingarnefnd og sú synjun staðfest af bæjarstjórn á fundi 25. nóvember 1975. Í nóvember 1976 eignaðist J skúr þennan. Hófst hann handa um endurbyggingu á honum í því skyni að reka þar fiskisölu. Í janúar 1977 áréttaði bæjarstjórn afstöðu sína um að synja um lóðarréttindi fyrir skúrinn og einnig 8. febrúar. Byggingarnefnd Akureyrar hafði einnig áréttað sína afstöðu, m. a. í júní 1976. Í júlí 1976 var eiganda skúrbyggingarinnar tjáð, að gengið yrði eftir því, að byggingin yrði fjarlægð og þá á

hans kostnað. Ekkert var aðhafst í málinu, og með bréfi 28. nóvember 1977 kærði bæjarlögmaðurinn á Akureyri f. h. bæjarstjórnar óleyfilega stöðu skúrbyggingarinnar. Með ákæru á hendur J dagsettri 14. mars 1980 var þess krafist, að skúrbyggingin yrði fjarlægð. Var í ákæru talið, að staða skúrbyggingarinnar varðaði við auglýsingu félagsmálaráðuneytisins um staðfestingu á aðalskipulagi Akureyrar og 5. sbr. 36. gr. skipulagslaga. Var J með dómi sakadóms dæmdur til að fjarlægja skúrbygginguna. Málinu var áfrýjað til Hæstaréttar, og krafðist J þess, að héraðsdómur yrði ómerktur og ákæru vísað frá héraðsdómi, með því að málið hefði verið rekið sem opinbert mál andstætt lögum. Talið var, að við hefði tekið ólögmeðtt ástand í merkingu 11. tl. 2. gr. laga um meðferð opinberra mála, eftir að leyfi bæjarstjórnar til þess að skúrinn fengi að standa á tilgreindri lóð rann út síðla árs 1975. Hefði réttur fyrirsvarsmaður almenningshagsmuna krafist brottnáms skúrbyggingarinnar. Sætti því málið réttilega meðferð opinberra mála. Var ómerkingarkröfu hrundið. Samkvæmt þeim gögnum, sem fyrir lágu í málinu um aðalskipulag kaupstaðarins, stóð skúrbyggingin á svæði, sem ætlað var til leikvallar, og leyfi það, sem bæjarstjórn hafði veitt til að láta skúrbygginguna standa á lóðinni, sem var eign bæjarsjóðs, var útrunnið. Skúrbyggingin var því lóðarréttindalaus og fór í bága við ákvæði 1. mgr. 5. gr. skipulagslaga. Var því krafan um, að skúrbyggingin skyldi fjarlægð, tekin til greina. Einn dómara Hæstaréttar greiddi sératkvæði og taldi, að sýkna bæri J af kröfum ákæruvalds 1499

Búfjárræktarlög.

Sýslumaður seldi stóðhesta á uppboði. Uppboðið var ómerkt. Sjá uppboð 1238

Búskipti. Sjá og skiptamál.

R andaðist 1974. Eiginmaður hennar, G, sat í óskiptu búi eftir hana án búsetuleyfis. Skipti eftir R drögust nokkuð vegna ósamkomulags erfingja, en þeir voru auk G 5 börn þeirra hjóna. Í maí 1978 stofnaði G sparisjóðsreikning í banka með tveggja miljón króna innstæðu. Var þessi innstæða stofnuð til að greiða fyrir lánveitingu bankans til K, eins af erfingjunum. K fékk í hendur sparisjóðsbókina og í júlí s. á. náðist samkomulag um skipti á eignum R. Var samningur um það undirritaður af lögmonnum aðila 18. júlí. Varð samkomulag um, að börnin fengju greiddar 11 miljón krónur í arf eftir móður sína eða 2.200.000,00 krón-

ur hvert. Skyldi G greiða þeim þá fjárhæð í peningum. Gengið var frá erfðafjárskýrslu og erfðafjárskattur greiddur samkvæmt þessu. Þá samþykkti G, að hvað sem liði fyrri aðstoð við börn sín, þá skyldu þau nú teljast skuldlaus við hann. K taldi, að hann hefði fengið til eignar áður nefndar 2.000.000,00 krónur, en systkini hans töldu, að þær væru enn eign G og ættu að ganga upp í arfinn. Hann ætti því aðeins að fá 200.000,00 krónur til viðbótar. K höfðaði nú mál á hendur G og krafðist þess að fá greiddar þær 2.000.000,00 krónur, sem hann taldi sig eiga ógreiddar af arfshluta sínum. Niðurstaða þess máls varð sú, að K þótti ekki hafa sannað, að G hefði með afhendingu sinni til hans á sparisjóðsbókinni, sem áfram var skráð á nafn G, yfirfært eignarrétt að sparisjóðsinnstæðunni til K. Var G því sýknaður af kröfu K 884

Byggingameistarar.

Byggingarsamþykkt Reykjavíkur.

Börn. Sjá barnaverndarmál.

Dagsektir.

Dánarbú. Sjá skiptamál.

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Dómarar í Hæstarétti:

- a. Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum: 1, 2, 5, 7, 10, 41, 48, 52, 54, 67, 82, 105, 106, 107, 108, 140, 229, 282, 299, 304, 402, 533, 534, 566, 569, 570, 571, 605, 630, 633, 638, 665, 675, 678, 684, 687, 708, 742, 762, 896, 964, 1025, 1029, 1033, 1036, 1040, 1046, 1049, 1052, 1056, 1079, 1082, 1126, 1127, 1128, 1129, 1134, 1138, 1168, 1219, 1307, 1344, 1345, 1346, 1353, 1363, 1367, 1390, 1413, 1415, 1422, 1429, 1432, 1449, 1474, 1477, 1480, 1496, 1497, 1499, 1508, 1512, 1520, 1524, 1552, 1570, 1573
- b. Varadómari dæmir mál í Hæstarétti: 182, 496, 610, 1113
- c. Sératkvæði: 18, 128, 166, 247, 287, 310, 351, 355, 359, 383, 406, 430, 469, 496, 639, 710, 743, 910, 965, 1089, 1113, 1203, 1213, 1243, 1300, 1346, 1398, 1454, 1483, 1499, 1540, 1584

2. Dómarar í héraði:

- a. Samdómendur í héraði:
Á aukadómþingi 182, 665, 1390, 1422, 1584

Á bæjarþingi 232, 359, 416, 473, 496, 965, 997, 1004, 1512,	1524, 1540
í Félagsdómi	
í landamerkjadómi	1060
í stjórn Lögmannafélags Íslands	
í merkjadómi	
í sakadómi	710
í siglingadómi	
í sjó- og verslunardómi 345, 557, 610, 768, 785, 898, 1135, 1243	
í verðlagsdómi	145
b. Dómara ekki getið í héraðsdómi 3, 7, 18, 88, 160, 395,	775, 780, 1036, 1049, 1079, 1160, 1300, 1552
c. Setudómari í héraði	182, 287, 430
d. Sératkvæði í héraði	359, 1584
e. Vanhæfi dómara	1429, 1432, 1496, 1497
3. Ýmis atriði.	
Héraðsdómari gætti eigi ákvæða XII. kafla laga nr. 74/1974, er maður einn kom fyrir dóm í opinberu máli, en hann var ekki áminntur um sannsögli, og óvíst var um tengsl hans við hinn ákærða. Þótti þetta athugavert	41
Sagt var í dómi Hæstaréttar í opinberu máli, að höndum hefði verið kastað til rannsóknar máls og vítaverður dráttur orðið á rannsókn þess	108
Héraðsdómari víttur fyrir óhæfilegan drátt á málsmeðferð, sem leiddi til þess, að sök fyrntist	145
Tveir menn voru ákærðir fyrir þjófnað o. fl. Þeir komu fyrir dóm við þingfestingu máls, en ekki í önnur skipti. Voru þeir þá yfirheyrðir saman í dóminum. Þetta var talið andstætt 4. mgr. 77. gr. sbr. 4. mgr. 40. gr. laga nr. 74/1974	257
Varnaraðili var ekki nafngreindur í úrskurði sakadóms. Þetta var talið brjóta í bága við 2. mgr. 166. gr. laga nr. 74/1974. Ekki orkaði þó tvímælis, hver varnaraðili var. Málgögnunum var hvorki lýst sem skyldi né þau tekin til röksamlegrar úrlausnar. Þetta þótti athugavert	675
Yfirsakadómariinn í Reykjavík fól einum sakadómaranna dómsmeðferð á tilteknu máli. Sakadómariinn taldi sér ofviða að fjalla um málið vegna anna við úrlausn annarra sakamála, sem hann hefði með höndum, og kvað upp úrskurð um, að hann viki sæti í málinu ex officio. Ríkissaksóknari kærði úrskurð þennan til Hæstaréttar. Hæstiréttur taldi með hliðsjón af 9. gr. laga um meðferð opinberra mála, að dómara, sem færðist undan að fjalla um dómsmál, bæri fyrst að leita til forstöðumanns dómstóls, í þessu tilviki yfirsakadómara, með ósk um að verða leystur undan meðferð dómsmálsins. Ekki væri í lögum	

gert ráð fyrir þeim úrkosti, að dómari gæti úrskurðað, að hann viki sæti í máli, með því að vinnuálag hans yrði of mikið að öðrum kosti. Af þessum sökum var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi	1033
Fundið að því að óþarfa dráttur hafði orðið á rekstri opinbers máls í héraði	1175

Dómkröfur.

Ónákvæmni í kröfugerð þótti ekki slík, að ekki mætti dæma málið í því horfi, sem málsreifun gaf tilefni til	815
I höfðaði mál á hendur bæjarsjóði til greiðslu bóta vegna uppsagnar úr starfi. Hann krafðist þess, að dæmt yrði, að útsvar og aðstöðugjald hans vegna tiltekinna ára skyldu teljast hafa verið greidd af fébótum þeim, sem hann sótti bæjarsjóð um, þannig að fjárhæð gjaldanna kæmi til frádráttar þeim fébótum, sem honum yrðu dæmdar. Talið var, að dómkröfur I varðandi útsvars- og aðstöðugjalds-skuldir hefðu ýmist fyrst komið fram undir rekstri málsins í héraði og án framhaldsstefnu eða sem nýjar kröfur fyrir Hæstarétti. Þegar af þeirri ástæðu voru ekki talin efni til að leggja dóm á þann þátt kröfugerðarinnar gegn mótmælum bæjarsjóðs	834
Áfrýjandi máls hafði uppi dómkröfu fyrir Hæstarétti, sem eigi hafði verið höfð uppi í héraði. Skilyrðum 45. gr. hæstaréttarlaga til að koma henni að þótti ekki fullnægt, og var henni sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti	1183
Talið, að dómkrafa í máli lyti að ákvæðum, sem hluthafafundur í félagi gæti tekið ákvörðun um í framtíðinni. Hér væri um sakarefni að ræða, sem samkvæmt eðli sínu sætti ekki lögsögu dómstóla, og var þessum kröfulið því skv. 66. gr. eml. vísað frá héraðsdómi. Sjá frávisun	1573

*Dómkvaðning matsmanna.**Dómstólar.*

1. Héraðsdómstólar.
 - a. Aukadómþing 182, 247, 665, 1150, 1390, 1422, 1474, 1579, 1584
 - b. Bæjarþing 2, 7, 10, 35, 54, 72, 88, 102, 128, 166, 233, 266, 304, 359, 374, 383, 406, 416, 469, 473, 496, 535, 543, 547, 566, 594, 605, 652, 659, 748, 815, 834, 884, 896, 910, 928, 965, 997, 1040, 1090, 1113, 1160, 1183, 1203, 1219, 1229, 1323, 1353, 1357, 1363, 1367, 1398, 1415, 1512, 1524, 1540, 1560, 1573
 - c. Félagsdómur.
 - d. Fógetaréttur 233, 395, 535, 566, 815, 1213, 1219, 1477, 1483, 1508, 1579

e. Landamerkjadómur	1060
f. Sakadómur 41, 48, 52, 82, 108, 118, 136, 257, 261, 282, 287, 310, 351, 355, 401, 430, 485, 490, 572, 581, 639, 675, 684, 689, 710, 775, 780, 874, 940, 945, 952, 960, 964, 1033, 1036, 1046, 1049, 1052, 1079, 1082, 1086, 1130, 1168, 1175, 1264, 1289, 1300, 1308, 1346, 1376, 1413, 1435, 1454, 1480, 1488, 1499, 1520, 1552	
g. Sakadómur í ávana- og fíkniefnamálum 18, 67, 140, 229, 678, 762, 1429, 1432, 1496, 1497, 1570	
h. Siglingadómur.	
i. Sjó- og verslunardómur 345, 557, 610, 768, 785, 898, 1136, 1243	
j. Skiptaréttur	630, 633, 1056, 1138
k. Stjórn LMFÍ.	
l. Uppboðsréttur	26, 160, 287, 743, 1238, 1333
m. Verðlagsdómur	145
n. Þinglýsingadómur	299, 1025, 1029, 1370
2. Ýmis atriði.	

*Dýravernd.**Eftirlaun.**Eiður.**Eignardómsmál.*

Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs höfðaði mál til viðurkenn- ingar á eignarrétti að landsvæðum á Landmannaafreitti með eignardómsstefnu skv. 220. gr. eml. Sjá eignarréttur að afreitti	1584
--	------

Eignardómsstefna.

Eigendur og ábúendur jarða, sem land áttu að Mývatni, fengu útgefna eignardómsstefnu með vísan til heimildar í 220. gr., 217. gr. og 2. mgr. 95. gr. eml., þar sem þeir töldu nauðsynlegt að gefa hverjum og einum, sem kynni að gera réttarkall til botns Mývatns, kost á að sækja þing í dómsmáli, sem höfðað hafði verið út af ágreiningi þar um og bera fram kröfur sínar og mótmæli. Þeir féllu síð- ar frá tilvitnun í 220. og 217. gr. eml., og var þar með fallið frá því að telja stefnu þessa eignardómsstefnu. Þeg- ar af þeirri ástæðu kom ekki til álita í dómi, hvort laga- skilyrði hefðu verið fyrir hendi til höfðunar eignardóms- máls, eins og hér stóð á	182
---	-----

Eignarnám.

Eign tekin eignarnámi og metin af matsnefnd eignarnáms- bóta. Sjá lóðarleigusamningur	910, 923
--	----------

Eignarréttur.

Árið 1974 höfðuðu eigendur og ábúendur jarða, sem land eiga að Mývatni í Mývatnssveit, mál gegn landbúnaðarráðherra, iðnaðarráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, R, og kröfðust þess, að viðurkennt yrði, að botn og botnsverðmæti Mývatns þ. á m. kísilgúrsandur utan netlaga yrðu í eign þeirra jarða, sem land eiga að Mývatni og tilkall til veiðinytja þar af ströndum fram. Landeigendur þessir stefndu og til réttargæslu hreppsnefnd Skútustaðahrepps f. h. hreppsins og eigendum jarða í Skútustaðahreppi, sem ekki ættu land að Mývatni, L. Af hálfu R voru gerðar þær dómkröfur, að ríkinu yrði dæmdur eignarréttur að botni Mývatns utan netlaga einstakra jarða ásamt öllum námum og hvers kyns verðmætum á, í og undir vatnsbotninum. Dómkröfur af hálfu réttargæslustefndu, L, voru þær, að viðurkennt yrði með dómi, að jarðir þeirra ættu í óskiptri sameign með öðrum jörðum í Skútustaðahreppi botnverðmæti Mývatns utan netlaga. Réttargæslustefndi, Skútustaðahreppur, gerði þær dómkröfur aðallega, að botn og botnsverðmæti Mývatns, þar á meðal kísilgúrsandur utan netlaga, yrði eign þeirra jarða, sem land eiga að Mývatni og tilkall til veiðinytja þar með ströndum fram, en til vara, að hreppsnefnd Skútustaðahrepps yrði dæmdur eignarréttur að botni Mývatns utan netlaga, þar með talinn óskoraður eignarréttur af öllum verðmætum á, í og undir vatnsbotninum. Þar sem Skútustaðahreppi og eigendum lögbýla í hreppnum, sem ekki eiga lönd að Mývatni, var aðeins stefnt til réttargæslu fyrir Hæstarétti, var ekki fjallað sérstaklega um kröfur þeirra og málsástæður nema um málskostnað. Héraðsdómur taldi, að hvorki aðalstefnendur né réttargæsluaðilar ættu botn Mývatns utan netlaga einstakra jarða, heldur viðurkenndi dómurinn, að íslenska ríkið væri eigandi að vatnsbotninum utan netlaga einstakra jarða ásamt öllum námum og hvers kyns verðmætum á, í og undir vatnsborðinu, svo sem lög nr. 80 1966 um kísilgúrverksmiðju við Mývatn byggðu á. Í dómi Hæstaréttar var m. a. nokkuð rakin forsaga vatnalaganna. Síðan segir m. a., að skv. 1. tl. 4. gr. þeirra fylgi vatnsbotn landareign, sem liggja að stöðuvatni 115 metra út í vatn (netlög), eins og síðar sé nánar skýrt í 2.—6. tl. sömu greinar. Eigi verði dregin önnur ályktun af umræddum ákvæðum 5. gr. en sú, að landareignum fylgi ekki eignarréttur að landi utan netlaga, hvorki sem afmarkaður eignarréttur né sem sameign þeirra. Áfrýjendur hafi ekki sýnt fram á, að fyrr eða síðar hafi stofnast eignar-

réttur yfir botni Mývatns utan netlaga þeim til handa, sem girt hafi fyrir, að almenni löggjafinn mætti, óbundinn gagnvart þeim af ákvæði 63. gr. stjórnarskrár nr. 9/1920, mæla fyrir um eignarrétt landeigenda yfir vatnsbotnum stöðuvatna með þeim hætti, sem gert er í 4. gr. vatnalaga. Beri að sýkna stefndu, fjármálaráðherra, landbúnaðarráðherra og iðnaðarráðherra f. h. ríkisins af kröfu landeigenda. Að því er varðar kröfu ríkissjóðs á hendur landeigendum sagði, að eigi væri því lýst í 4. gr. eða öðrum ákvæðum vatnalaga, að ríkið skuli eitt vera eigandi að botni stöðuvatna utan netlaga. Eigi hefði ríkissjóður heldur sýnt fram á aðrar réttarheimildir, er rennt gætu stöðum undir eignarrétt í skilningi einkaréttar að botni Mývatns utan netlaga eða botnverðmætum þar. Hins vegar yrði að telja, að handhafar ríkisvalds, sem til þess væru bærir, gætu í skjóli valdheimildar sinnar ráðið meðferð á nýtingu botns Mývatns og botnsverðmæta utan netlaga, en um það yrði ekki nánar fjallað, eins og mál þetta væri úr garði gert. Sjá ennfremsur aðild, frá-
vísun, eignardómsstefna, gjafsókn

Eignarréttur að afrétti.

Með eignardómsstefnu, sem sýslumaður Rangárvallasýslu gaf út 12. mars 1975 að beiðni fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og birtist í Lögbirtingablaði, gerði fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs kröfu til viðurkenningar á beinum eignarrétti ríkissjóðs að svokölluðum Landmannaafrétti. Landsvæði þau, sem um var að ræða, voru nánar tilgreind í stefnunni. Af hálfu hreppsnefnda Landmannahrepps, Holtahrepps, Rangárvallahrepps og Skaftártunguhrepps f. h. hreppanna, eigenda og ábúenda jarðanna Næfurholts og Hóla og ennfremsur eigenda og ábúenda jarða í Holtahreppi var þess krafist, að kröfu fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs yrði synjað. Fallist var á, að heimilt hefði verið að leita viðurkenningardóms í máli þessu, eins og gert var, sbr. 220. gr. eml. Talið var, að ekki hefðu verið af ríkisins hálfu settar fram fullnægjandi röksemdir fyrir því, að ríkið hefði eignast landsvæði þetta þegar við stofnun allsherjarríkis á Íslandi. Lög þjóðveldisaldar veittu þeirri skoðun ekki stöð eða önnur gögn frá því réttarsögutímabili. Gögn fyrir því, að ríkið hefði öðlast eignarrétt á þessu landsvæði fyrir eignarhefð, voru eigi talin haldbær, sérstaklega þegar virt var það, sem í ljós var leitt um nýtingu þessa afréttarsvæðis og lögskil af því. Skráðar réttarreglur um eignarréttarlega stöðu afrétta eru af skornum skammti og hið almenna eignatilkall í skilningi

eignarréttar, sem ríkið hafði uppi í máli þessu, þótti ekki styðjast við slíkar reglur. Einstök lagaákvæði, sem fjármálaráðherra f. h. ríkisins bar fyrir sig í málinu, svo sem námulög, vatnalög og eldri lög um nýbýli, þóttu ekki veita slíkri almenntri reglu stoð, og hún þótti eigi heldur, svo að óyggjandi væri, verða reist á almennum lagarökum og lagaviðhorfum. Hins vegar þótti verða að telja, að handhafar ríkisvalds, sem til þess væru bærir, gætu í skjóli valdheimilda sinna sett reglur um meðferð og nýtingu landsvæðis þess, sem hér var um að ræða, en líta bæri til þess, að fyrirsvarsmenn ríkisins hefðu viðurkennt „rétt byggðarmanna til upprekstrar og annarra afréttarnota, sem lög og venjur eru fyrir“. Samkvæmt þessu var krafa fjármálaráðherra f. h. ríkisins um viðurkenningu á eignarrétti til handa ríkinu á landsvæði því, sem í málinu greindi, ekki tekin til greina. Tveir dómara Hæstaréttar töldu, að viðurkenna bæri eignarrétt ríkisins að landsvæðinu og greiddu sératkvæði 1584

Endurgjald fyrir mannvirki.

Í lóðarleigusamningi var kveðið svo á, að fengist samningurinn ekki framlengdur að leigutíma liðnum, skyldi leigusali kaupa af leigutaka umbætur á lóð og mannvirki fyrir 2/3 sannvirðis eftir eignarnámsmati, nema öðruvísi semdist. Ágreiningur reis um gildi þessa ákvæðis. Sjá lóðarleigusamningur 910, 928

Endurgreiðslukrafa.

R taldi sig hafa ofgreitt H húsaleigu og krafðist endurgreiðslu. Sjá húsaleiga og verðstöðvun 1357

Endurheimta.

Endurrit skjala.

Endurupptaka máls.

Erfðaábúð.

Erfðafesta.

Erfðaskrár.

Erfðir.

Erlend lög.

Falsgögn.

H var rannsóknarlögreglumaður við embætti bæjarfógetans í Keflavík og sýslumannsins í Gullbringusýslu. Hann undirbjó og stjórnaði ólögmætri handtöku á K og G, þar sem þeir voru staddir í bíl G í Vogum á Vatnsleysuströnd síðdegis dag einn í desember 1976. Áður hafði H fengið konur tvær til að koma fyrir á laun í farangursgeymslu bílsins ferðatösku, sem í voru 2 ótollaðar áfengisflöskur og kassi af áfengum bjór. Þetta gerðu þær í Reykjavík og lokkuðu síðan K og G undir fölsku yfirskyni til að aka þeim til Grindavíkur með viðkomu í Vogum. Þar yfirgáfu þær bifreiðina samkvæmt fyrirfram gerðri áætlun H samtímis því, sem hann sendi lögreglumenn á vettvang, er gerðu leit í bifreiðinni, fundu áfengið og bjórinn og handtöku K og G. Var H talinn hafa gerst brotlegur við 131. gr. og 1. mgr. 148. gr., sbr. 138. gr. hgl. Ó, fulltrúa bæjarfógetans í Keflavík, var í sama máli gefið að sök að hafa gerst sekur um rangan framburð fyrir rétti við rannsókn máls þessa. Var hann talinn hafa gerst brotlegur við 142. gr. hgl., sbr. 12. gr. laga nr. 101/1976. Refsing H var ákvörðuð með hliðsjón af 77. og 78. gr. hgl. fangelsi í 7 mánuði, en refsing Ó var ákveðin fangelsi í 3 mánuði. Sératkvæði

430

*Fangelsi.**Farbann.**Farmbréf.*

Heildverslunin G sendi hinn 16. ágúst 1966 pakka til Siglu-fjarðar með vöruflutningafélaginu V í Reykjavík. Pakki þessi týndist. Andvirði hans var 16.894 krónur, og krafðist G þess, að V greiddi sér þá upphæð. V neitaði greiðslu og taldi sig ekki bera ábyrgð á hvarfi pakkans. Benti m. a. á, að á fylgibréfum, sem V afhenti sendendum varnings, sé prentað, að V beri ekki ábyrgð á vörum, sem liggja á vöruhegrymslum þess, eða séu í flutningum á þess vegum. G hafði notað sín eigin fylgibréf, þar sem enginn slíkur fyrirvari var prentaður. Var það látið óátalið af hálfu V. Talið var, að ekkert væri fram komið um, að V hefði sérstaklega áskilið sér gagnvart G, er það veitti sendingunni viðtöku til flutnings, að um ábyrgð þess færi eftir þeim fyrirvara, sem prentaður var á farmbréfs-eyðublað þess. V hefði þó verið þetta í lófa lagið, ef það vildi halda fyrirvaranum til streitu. Samkvæmt þessu, og þar sem V hafði sérstaka ástæðu til að ætla, svo sem

farmbréfið frá G var úr garði gert, að G vildi ekki hlíta greindum skildaga, var ekki talið, að skildagi þessi hefði gilt í þeim lögskiptum, sem um var fjallað í málinu. Þar sem ennfremur var með öllu óupplýst með hverjum atvikum sendingin glataðist, eftir að V tók við henni, var V dæmt til að greiða G andvirði vörunnar ásamt vöxtum og kostnaði	35
--	----

Farmsamningar.

Sjá skaðabætur	610
----------------------	-----

Farmskemmdir.

Sjá skaðabætur	610
----------------------	-----

Fasteign. Sjá leigusamningur, brottnám.

Eigendur húsnæðis kröfðust skaðabóta, m. a. fyrir skemmdir, sem orðið hefðu á húsnæði, sem þau höfðu leigt. Sjá skaðabætur	232
--	-----

Fasteignakaup.

Með samningi 14. janúar 1976 seldi Ö þeim Í og D kjallaraíbúð í húsi einu í Reykjavík, 55 ára gömlu. R kom fram sem seljandi af hálfu Ö og tók persónulega ábyrgð á göllum, sem fram kynnu að koma í íbúðinni. R hafði átt þessa íbúð um skeið, gert á henni einhverjar endurbætur og síðan gefið Ö hana. Eftir að D og Í höfðu flust í íbúðina, kom í ljós, að þar var rottugangur og við athugun kom ennfremur í ljós, að íbúðin var haldin ýmsum þeim göllum, sem þau töldu, að þau hefðu verið leynd. Þau fengu dómkvadda matsmenn til þess að skoða íbúðina, láta í ljós álit sitt á göllunum og meta viðgerðarkostnað. Matsmenn töldu íbúðina haldna ýmsum göllum og mátu kostnað við viðgerð. Talið var, að kaupendum hefði mátt vera það ljóst, að þau voru að kaupa íbúð í húsi, sem reist var 1921, og ekki var samþykkt sem íbúðarhúsnæði af yfirvöldum. Hins vegar var talið, að ýmsir þeir gallar hefðu verið á íbúðinni, sem ekki hefði verið að vænta, þótt í svona gömlu húsi væri, og að R hefði ekki fullnægt upplýsinga-skyldu seljanda varðandi gallana, sem hann hefði vitað. um. Voru þau D og Í því talin eiga rétt á skaðabótum, sem voru taldar hæfilega ákveðnar 275.000 krónur	416
Í nóvember 1973 keypti MB íbúð í smíðum af M. Í samningnum um kaupin sagði, að verð íbúðarinnar væri háð breytingum vísitölu byggingarkostnaðar til hækkunar eða lækkunar á byggingartímanum. Viðmiðunargrunntala vísitölu væri 853 stig. MB taldi, að ákvæði þetta bryti í bága við	

1. gr. laga nr. 71/1966 um verðtryggingu fjárskuldbindinga. Krafðist hann endurgreiðslu á fé, er hann hafði greitt M vegna hækkunar byggingarkostnaðar á byggingartímanum. Héraðsdómur tók endurgreiðslukröfuna til greina. M áfrýjaði málinu og krafðist sýknu. Fyrir Hæstarétti samþykkti MB sýknukröfuna og var M sýknuð af kröfum MB. Áfrýjuð fjárnámsgerð var jafnframt felld úr gildi

1219

Í mars 1974 keypti G hús á Selfossi af R og fluttist í húsið í júlí 1974. Hinn 18. mars 1975 fékk hann afsal fyrir húsinu. Það var þannig byggt, að veggir þess voru hlaðnir úr vikurholsteini, en múrhúðað utan á þá. Í nóvember 1974 fór að koma fram leki á nokkrum stöðum innanhúss, og jafnframt tók múrhúðin á austur-, vestur- og suðurhlíð að flagna af. G krafðist skaðabóta úr hendi R, vegna þess að húsið hefði verið haldið leyndum göllum. Í ljós þótti leitt, að R hefði verið gert ljóst, að klæða þyrfti húsið að utan fyrr eða síðar, eins og önnur hús, sem byggð væru á þennan hátt. Þá hafði G tekið fram í matsbeiðni, þegar hún bað um mat á göllunum, að henni hefði verið sagt, er hún spurðist fyrir um raka í húsinu, að austurhlíð þess þyrfti fljótlega viðgerðar við að utan. Þá hafði G borið, að húsið hefði verið ljótt að utan og hún hefði séð sprungu utan á því. Með hliðsjón af framburði G sjálfrar svo og vitna, þótti í ljós leitt, að henni hefði verið kunnugt um gallana á húsinu, þegar hún keypti það, og að seljandi hefði gert henni nægilega grein fyrir þeim. Var R því sýknuð af kröfum G

1422

Með kaupsamningi 14. desember 1971 keypti G kjallaraíbúð af M. Í kaupsamningi var tekið fram, að heilbrigðisnefnd hefði bannað, að íbúðin væri tekin í notkun vegna raka í henni og ófullnægjandi salernis. Þá var tekið fram, að seljandi hefði látið lagfæra vatnsfrárennsli umhverfis húsið, sem íbúðin var í. Veturinn 1976—1977 tók að flæða vatn inn í svefnherbergi í kjallaraíbúðinni. Hinn 10. ágúst 1977 fékk G dómkvadda matsmenn til að skoða og meta vatnsfrárennslið umhverfis húsið, en það reyndist algjörlega ófullnægjandi. Talið var, að kaupandi hefði mátt treysta því, að vatnsfrárennslið hefði verið lagfært, og við lagfæringuna hefði verið farið eftir settum reglum og venjum. Elgi var sannað, að svo hefði verið. Þá var ekki talið, að kaupandi hefði sýnt tómlæti við að halda uppi kröfum sínum á hendur stefndu. Var M því dæmd til að bæta G tjón hans vegna lagfæringar, sem hann hafði orðið að framkvæma, vegna þess að eignina skorti þá eiginleika, sem telja varð, að áskildir hefðu verið við kaupin ..

1524

Fasteignaviðskipti.

Fasteignasalan H krafði B um sölulaun vegna sölu á húsi B.

Önnur fasteignasala hafði séð um söluna, en H taldi, að faðir B hefði fyrir hennar hönd falið H að selja húsið. Sannað þótti, að faðir B hefði fengið sölumanni, sem starfaði hjá H, í hendur lykil að húsinu og teikningar af því. H hafði auglýst húsið í dagblaði, og upplýst var, að maður sá, sem keypt hafði húsið, hafði í fyrstu samband við H á grundvelli auglýsingar frá H. Eins og mál þetta horfði við H, var fasteignasölunni talið rétt að líta svo á, að hún hefði fengið umboð hjá föður B til að selja húsið. Þegar það var ennfremur virt, að samband komst á milli kaupanda hússins og föður B fyrir tilstuðlan H og haft í huga starf H að öðru leyti vegna sölunnar, þótti söluþóknun til H hæfilega ákveðin 1% af söluverðinu, þ. e. hálf sölulaun 605

*Félag. Sjá heiti félags.**Fiskafli.*

Sjá ólögleg meðferð á fiskafli 1449

Fiskveiðibrot.

S, útgerðarmaður vélbáts, og K, skipstjóri á bátnum, voru ákærðir fyrir brot á reglugerð um skelfiskveiðar og á lögum nr. 12/1975. Málið var höfðað gegn þeim báðum vegna 5 veiðiferða bátsins til skelfiskveiða innan fiskveiðilandhelgi án tilskilins vinnsluleysis. Lýsing á brotinu að því er varðaði veiðarnar þótti ekki fullnægja kröfum 2. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974 og var héraðsdómur ómerktur, að því er það ákæruatriði varðaði og því vísað frá héraðsdómi. Lagaákvæði það, sem S var talinn hafa gerst brotlegur við, var ekki talið geta átt við verknað þann, sem honum var gefinn að sök skv. verknaðarlýsingu ákæruskjals. Var hann því sýknaður af þeim lið ákæruskjals. Sératkvæði. Sjá og ákæra 1300

*Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.**Fjórdráttur.*

J var ákærður fyrir að hafa í janúar 1966 slegið eign sinni á 5 bækur á heimili manns nokkurs, fyrir að stela vasa-reiknivél frá manni í febrúar 1974 og fyrir að slá eign sinni á allt að 17 hljómplötur í maí 1976. J viðurkenndi þessa verknaði, sem taldir voru varða við 244. gr. hgl. Hann var ennfremur ákærður fyrir að hafa selt 10 bæk-

ur, er hann hafði fengið að láni hjá manni, og hagnýtt sér andvirði þeirra. Hann viðurkenndi það, og var það brot talið varða við 247. gr. hgl. Loks hafði J gerst sekur um ölvun við akstur og mældist alkóhólmagn í blóði hans 2,37%. J hafði með dómi 19. apríl 1975 verið dæmdur í þriggja mánaða fangelsi fyrir þjófnað framinn 15. september 1973 og fyrir að aka bifreið 13. maí 1974 undir áhrifum áfengis. Var sú refsing skilorðsbundin í 3 ár frá uppsögu dómsins að telja. Með brotum þeim, sem rakin eru hér áður, hafði J rofið skilorðið. Var honum því dæmd refsing í einu lagi fyrir brot þau, sem dómurinn frá 19. apríl 1975 fjallaði um, svo og brot þau, sem honum voru gefin að sök í þessu máli, sbr. 60. gr. hgl., sbr. 7. gr. laga nr. 22/1955. Eitt af brotum þeim, sem að framan greinir, var framið áður en framangreindur dómur var kveðinn upp. Refsing J var ákveðin fangelsi í 7 mánuði. Þá var J sviptur ökuleyfi ævilangt. Í héraðsdómi hafði J verið dæmdur til að greiða V 2.000,00 krónur. Krafa þessi hafði ekki verið borin undir J fyrir dómi, og hennar var ekki getið í ákæru. Var héraðsdómur því ómerktur að því leyti, og ekki dæmt um þessa kröfu í málinu

108

Á árinu 1974 keypti íslenskt fyrirtæki, S, sanddæluskip frá félagi í Noregi, L. K lögmaður annaðist kaupin af hálfu S. Þ lögmaður taldi sig hafa starfað sem umboðsmann seljanda við kaupin og komið á sambandi hans og kaupanda fyrir milligöngu norsks skipamiðlara. Kaupverð skipsins var í kaupsamningi talið 2.800.000,00 norskar krónur. Af fjárhæð þessari fékk Þ greiddar 300.000,00 krónur norskar, en K 100.000,00 krónur. Þ og K voru ákærðir fyrir fjárdrátt skv. 247. gr. hgl., en til vara umboðssvik skv. 249. gr. sömu laga. Þá var K gefin að sök röng skýrslugerð til stjórnvalda, er varðaði við 147. gr. hgl. Málið var sótt og varið fyrir héraðsdómi og Hæstarétti, svo sem brot ákærðu gætu varðað við 248. gr. hgl. K taldi, að þær 100.000,00 krónur norskar, sem hann fékk í sinn hlut persónulega, hefðu verið umboðslaun eða afsláttur af kaupverði skipsins. Ekki gerði hann stjórnarmönnum S grein fyrir greiðslu þessari til sín. Hann staðhæfði, að hann hefði eytt rúmum 50.000,00 krónum norskum af þessari fjárhæð í kostnað vegna skipsins. Var miðað við, að þetta væri rétt. Hins vegar stóð hann S ekki skil á mismuninum, tæpum 50.000,00 norskum krónum, og gerði heldur ekki skil fyrir því, hvernig fé þessu hefði verið varið. Þótti hann með því hafa gerst brotlegur við 247. gr. hgl. Hann var hins vegar sýknaður af ákæru um brot á 147. gr. hgl. Þ taldi sig hafa verið umboðsmann

seljanda og komið á sambandi milli hans og kaupenda fyrir milligöngu norsks skipamiðlara. Af rannsókn málsins og samningaviðræðum þeim, sem fram fóru um sölu skipsins og verð þess, þótti þó ekki verða annað ráðið en að Þ hefði verið milligöngumaður kaupanda og miðlara seljanda, og átt hlut í samningum af kaupanda hálfu um verðið. Hann viðurkenndi að hafa áskilið sér og móttekið 300.000,00 krónur norskar af þeim 2.800.000,00 krónum, er í kaupsamningi voru skráðar söluverð skipsins. Með þessu var talið, að hið raunverulega kaupverð skipsins hefði hækkað um þessa fjárhæð. Talið var, að Þ hefði leynt kaupanda skipsins þessu, og kaupandi hefði mátt byggja á því, að af kaupverðinu samkvæmt samningi greiddi seljandi hæfileg umboðslaun til miðlara, svo sem hann raunar gerði. Talið var, að Þ hefði hagnýtt sér hina röngu hugmynd kaupanda um raunverulegt verð skipsins og hagnast þannig um 300.000,00 norskar krónur. Þótti hann með því hafa gerst brotlegur við 248. gr. hgl. í upphafi ákæru var Þ sagður hafa komið fram af hálfu seljanda skipsins. Þetta þótti þó ekki geta breytt niðurstöðum málsins, þar sem síðar í ákæru var nánar lýst þeirri háttsemi, sem Þ var gefin að sök. K og Þ voru báðir sviptir málflutningsréttindum sínum í 3 ár. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 5 mánuði, en refsing K fangelsi í 3 mánuði. Sératkvæði 310

B tók að sér að framkvæma viðgerð á húsi I. Hann tók við úr hendi hennar 700.000 krónum sem fyrirframgreiðslu vegna verks þessa. Hann framkvæmdi aldrei verkið, en eyddi fénu. Var þetta brot hans talið varða við 247. gr. hgl. í júní 1979 opnaði hann ávísanareikning á sparisjóð og gaf þá upp nafnið Á. Hann ritaði nafnið Á undir umsókn um opnun reikningsins svo og undir innleggsnótu að fjárhæð 30.000 krónur. Síðan gaf hann út 11 tékka og undirritaði þá með nafni Á. Innstæða var fyrir öllum tékkunum. Brot B var talið varða við 1. mgr. 155. gr. hgl., en haft var í huga, að hann sveik ekki fé út með tékkum þeim, sem hann notaði, og ósannað þótti, að hann hefði haft fjárvinning í huga. Refsing B var hegningarauki skv. 78. gr. og ákvörðuð með hliðsjón af 72. og 225. gr. hgl. fangelsi í 4 mánuði, en B var vanaafbrotamaður 1534

Fjármál hjóna.

B gaf út veðskuldabréf að fjárhæð 6 miljón krónur, tryggt með veði í húseign sinni og konu sinnar, R. Skuldabréfið gekk til greiðslu á skuld J, föður B, við O. B, J og R kröfðust ógildingar veðskuldabréfsins. Kröfu sína studdu

þau þeim rökum, að B hefði verið óheimilt að veðsetja húseignina án leyfis R, en þess leyfis hafði ekki verið aflað. Þá hefði veðskuldabréfið verið óskuldbindandi skv. 29. og 32. gr. laga nr. 7/1936. Loks hefði O þegar verið búin að fá fulla greiðslu á skuld sinni með kaupum á húseign J á nauðungaruppboði, sbr. 3. og 4. mgr. 32. gr. uppboðslaga. Ekki þótti hald í neinni af þessum málsástæðum þeirra og var O sýknuð. Sératkvæði. Sjá uppboð 1398

Fjárnám.

- Eftir kröfu dómhafa var gert fjárnám í eignum dómþola til tryggingar dómskuld. Síðan áfrýjaði dómþoli dóminum og fjárnáminu. Dómhafi gagnáfrýjaði og krafðist hærri fjárhæðar úr hendi dómþola en dæmt hafði verið í héraði. Í dómi Hæstaréttar sagði, að þar sem dómhafi hefði ekki gert fyrirvara um áfrýjun af sinni hálfu við fjárnámið, hefði hann firrt sig rétti til heimtu hærri bótafjárhæðar en héraðsdómur dæmdi. Þó þótti mega taka til greina kröfu hans um hækkun vaxta til samræmis við hækkaða innlánsvexti 233
- Fjárnámssgerð vísað frá Hæstarétti. Sjá frávísun frá Hæstarétti 535
- Í máli einu varð ágreiningur út af verki, sem Þ vann fyrir R og Ú með traktorsgröfu í Njarðvíkurkaupstað. Þ átti heima í Garðakaupstað, en R og Ú í Reykjavík. Þ höfðaði mál á hendur R og Ú fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur vegna ágreinings þessa. R og Ú sóttu ekki þing. Aðilar höfðu ekki samið um, að málið yrði rekið fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur og ekki var talið, að Þ hefði haft heimild skv. 85. gr. eml. eða öðrum ákvæðum þeirra laga til að höfða málið þar. Af þessum sökum var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Fjárnámssgerð, sem áfrýjað var, var felld úr gildi .. 566
- Fjárnám gert skv. heimild í tryggingarbréfi með víxli, en gildi þess var vefengt. Sjá veðréttur 815
- Með dómi bæjarþings Reykjavíkur var B dæmdur til að greiða R 3.500,00 krónur með tilteknum ársvöxtum frá gjalddaga til greiðsludags. B greiddi skuldina miðað við það, að vextir væru reiknaðir af sama höfuðstól allan tímann. R undi þessu ekki og krafðist þess, að B greiddi skuldina með vaxtavöxtum, þannig að vöxtum væri árlega bætt við höfuðstól og vextir síðan reiknaðir árlega af hinum nýja höfuðstól. Hann krafðist fjárnáms fyrir mismuninum, og úrskurðaði fógæti, að krafa R skyldi tekin til greina. Úrskurðinum var áfrýjað til Hæstaréttar, sem taldi, að ákvæðin í dómi bæjarþingsins um vexti af þeirri

fjárhæð, sem R voru dæmdir úr hendi B, gætu ekki eftir orðum sínum verið grundvöllur þess vaxtareiknings, sem R studdi fjárnámskröfu sína við. Var fógetaréttarúrskurðurinn því felldur úr gildi og synjað um framgang fjárnáms. Tveir hæstaréttardómarar töldu, að staðfesta bæri hinn áfrýjaða úrskurð 1213

Fjárnámsgerð var áfrýjað til Hæstaréttar ásamt héraðsdómi þeim, er var grundvöllur hennar. Gerðarþoli var sýknaður og fjárnámsgerðin felld úr gildi 1213

F skuldbatt sig með dómsátt til að greiða G tiltekna fjárhæð. F greiddi ekki skuldina á gjalddaga og 27. apríl 1979 lét G framkvæma fjárnám í bifreiðunum A og B, sem hann taldi eign F. Fjárnámsgerð þessari lét hann þinglýsa, og var henni þinglýst athugasemdalaust 2. maí s. á. Í júlí s. á. tók G bifreiðina A úr vörslu F. Kom þá í ljós, að bifreið þessi hafði verið skráð hjá Bifreiðaeftirliti ríkisins á nafn eiginkonu F skv. sölutilkynningu 28. apríl. Hin bifreiðin var sama dag skráð á nafn manns í Hafnarfirði. Sölutilkynning um hana var dagsett 8. janúar 1979. Þegar G komst að því, að F mundi bera það fyrir sig, að bifreiðin A væri eign konu hans, afhenti hann bifreiðina aftur. Hinn 28. september 1979 var tekin fyrir í fógetarétti Reykjavíkur krafa G um nýtt fjárnám fyrir skuldinni. Bæði F og G sóttu þing, og kvaðst F ekki geta greitt. Var síðan bókað í þingbók, að bent væri á tiltekna fasteign í Bessastaðahreppi til fjárnáms að kröfu gerðarbeiðanda. Síðan var gerðinni lokið, en sama dag krafðist G þess með bréfi til sýslumanns Kjósarsýslu, að gert yrði fjárnám í áðurgreindri fasteign til tryggingar skuldinni. Þann dag var fjárnámið tekið fyrir, og lýsti fógeti yfir fjárnámi í fasteigninni. F áfrýjaði þessari fjárnámsgerð og krafðist þess, að hún yrði felld úr gildi. Í dómi Hæstaréttar sagði, að F hefði verið skráður eigandi beggja bifreiðanna, þegar fjárnámið var gert 27. apríl 1979. Hann hefði enn verið skráður eigandi þeirra, þegar endurrit fjárnámsgerðar var afhent til þinglýsingar 2. maí. Gildi þessarar fjárnámsgerðar hefði ekki verið véfengt, og henni hafði ekki verið aflétt með lausnargerð eða á annan hátt. Ekki hafði G heldur látið reyna á það, hvort fjárnám þetta væri gild uppboðsheimild gagnvart kaupendum bifreiðanna, né staðreynt með virðingu eða uppboði, að verðmæti bifreiðanna hrykki ekki til að greiða kröfuna. Var því talið, að ekki hefði mátt taka fjárnámið upp að nýju og halda því áfram, eins og gert var 28. september 1979. Var hin áfrýjaða fjárnámsgerð því felld úr gildi 1508

E höfðaði mál á hendur G og X til greiðslu vixils að fjárhæð

2 miljónir króna. Eigi var sótt þing í héraði af hálfu G og X, og voru þeir dæmdir til að greiða E skuldina. Síðan lét E gera fjárnám hjá X til tryggingar henni. G og X áfrýjuðu héraðsdómi og fjárnámi og kröfðust sýknu, og X krafðist þess, að fjárnámsgerðin yrði felld úr gildi. Þeir lögðu fyrir Hæstarétt yfirlýsingu undirritaða af málsaðilum, þar sem sagði, að E afhenti þeim G og X tryggingarvixil, sem hann hefði í vörslu sinni. Í yfirlýsingunni hafði upphaflega staðið 1 miljón, þar sem upphæð vixilsins var tilgreind, en ofan í töluna 1 hafði verið handskrifaður tölustafurinn 2, og fyrir ofan orðið ein miljón hafði verið handskrifað orðið tvær, án þess að strikað væri yfir orðin ein miljón. Ekki var talið hægt að ráða það með neinni vissu af yfirlýsingu þessari, að vixill sá, sem málið fjallaði um, væri sami vixillinn og E skyldi afhenda G og X samkvæmt yfirlýsingunni. Var héraðsdómur því staðfestur, svo og hin áfrýjaða fjárnámsgerð, sem eigi var haldin neinum þeim göllum, sem gátu leitt til þess, að hún yrði felld úr gildi 1579

Fjárskipti.

M og K höfðu búið saman um skeið í óvígðri sambúð. Þau slitu samvistir og kom þá upp deila um fjárskipti milli þeirra. Sjá óvígð sambúð 128

Fjársvik.

Í októbermánuði 1979 stal J nokkrum bókum frá konu einni í íbúð hennar og seldi þær. Hann var einnig ákærður fyrir að hafa í sama mánuði stolið 10.000 krónum úr hanskahólfi bifreiðar. Hann kvað ökumann bifreiðarinnar hafa fengið sér þessa peninga til að kaupa fyrir sig tæki í bílinn. Það kvaðst hann hafa tekið að sér að gera, en eytt peningunum í eigin þarfir. Ekki þótti sannað gegn framburði J, að hann hefði tekið peningana að ófrjálsum úr bifreiðinni, og var hann því sýknaður af ákæru um þjófnað á þeim, enda þótti 118. gr. laga nr. 74/1974 ekki veita heimild til að dæma hann fyrir fjáðrátt þann, sem hafði játað á sig. Þá var J gefið að sök að hafa í júní 1978 svikið út 17 bækur og 2 áspilaðar kasettur hjá bókaforlagi einu í Reykjavík, að verðmæti 60.300 krónur, svo og fyrir að svikja út vörur að fjárhæð 17.590 krónur hjá sölu- turni einum. J viðurkenndi þetta. Dómur vegna þjófnaðar- ákærunnar var kveðinn upp í sakadómi Reykjavíkur, en dómur vegna svikaákærunnar í sakadómi Hafnarfjarðar. Málin voru sameinuð í Hæstarétti og var J dæmdur í 4 mánaða fangelsi. Um var að ræða ítrekað brot. Þá var J

- dæmdur til greiðslu skaðabóta 118
- S stal seðlaveski með 12.000 krónum í og bankabók úr íbúð í Reykjavík. Síðan tók hann 332.000 krónur heimildarlaust út úr bókinni daginn eftir og reyndi að taka út úr henni 560.000 krónur nokkru síðar. Hann var ákærður fyrir brot á 244. og 248. gr. hgl. Talið var, að úttekt á innstæðu úr bankabók þeirri, sem hann hafði stolið, væri ekki sjálfstætt brot, og var hann því ekki dæmdur fyrir brot á 248. gr. hgl. Hann hafði á árunum áður margoft gerst sekur um auðgunarbrot. Refsing hans var ákveðin 8 mánaða fangelsi með hliðsjón af 255. gr., sbr. 71. og 72. gr. hgl. Hann var ennfremur dæmdur til greiðslu skaðabóta 136
- A árinu 1974 keypti íslenskt fyrirtæki, S, sanddæluskip frá félagi í Noregi, L. K lögmaður annaðist kaupin af hálfu S. Þ lögmaður taldi sig hafa starfað sem umboðsmann seljanda við kaupin og komið á sambandi hans og kaupanda fyrir milligöngu norsks skipamiðlara. Kaupverð skipsins var í kaupsamningi talið 2.800.000,00 norskar krónur. Af fjárhæð þessari fékk Þ greiddar 300.000,00 krónur norskar, en K 100.000,00 krónur. Þ og K voru ákærðir fyrir fjárdrátt skv. 247. gr. hgl., en til vara umboðssvik skv. 249. gr. sömu laga. Þá var K gefin að sök röng skýrslugerð til stjórnvalda, er varðaði við 147. gr. hgl. Málið var sótt og varið fyrir héraðsdómi og Hæstarétti, svo sem brot ákærðu gætu varðað við 248. gr. hgl. K taldi, að þær 100.000,00 krónur norskar, sem hann fékk í sinn hlut persónulega, hefðu verið umboðslaun eða afsláttur af kaupverði skipsins. Ekki gerði hann stjórnarmönnum S grein fyrir greiðslu þessari til sín. Hann staðhafði, að hann hefði eytt rúmum 50.000,00 krónum norskum af þessari fjárhæð í kostnað vegna skipsins. Var miðað við, að þetta væri rétt. Hins vegar stóð hann S ekki skil á mismuninum, tæpum 50.000,00 norskum krónum, og gerði heldur ekki skil fyrir því, hvernig fé þessu hefði verið varið. Þótti hann með því hafa gerst brotlegur við 247. gr. hgl. Hann var hins vegar sýknaður af ákæru um brot á 147. gr. hgl. Þ taldi sig hafa verið umboðsmann seljanda og komið á sambandi milli hans og kaupanda fyrir milligöngu norsks skipamiðlara. Af rannsókn málsins og samningaviðræðum þeim, sem fram fóru um sölu skipsins og verð þess, þótti þó ekki verða annað ráðið, en að Þ hefði verið milligöngumaður kaupanda og miðlara seljanda, og átt hlut í samningum af kaupanda hálfu um verðið. Hann viðurkenndi að hafa áskilið sér og móttekið 300.000,00 krónur norskar af þeim 2.800.000,00 krón-

um, er í kaupsamningi voru skráðar söluverð skipsins. Með þessu var talið, að hið raunverulega kaupverð skipsins hefði hækkað um þessa fjárhæð. Talið var, að Þ hefði leynt kaupanda skipsins þessu, og kaupandi hefði mátt byggja á því, að af kaupverðinu samkvæmt samningi greiddi seljandi hæfileg umboðslaun til miðlara, svo sem hann raunar gerði. Talið var, að Þ hefði hagnýtt sér hina röngu hugmynd kaupanda um raunverulegt verð skipsins og hagnast þannig um 300.000,00 norskar krónur. Þótti hann með því hafa gerst brotlegur við 248. gr. hgl. Í upphafi ákæru var Þ sagður hafa komið fram af hálfu seljanda skipsins. Þetta þótti þó ekki geta breytt niðurstöðum málsins, þar sem síðar í ákæru var nánar lýst þeirri háttsemi, sem Þ var gefin að sök. K og Þ voru báðir sviptir málf lutningsréttindum sínum í 3 ár. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 5 mánuði, en refsing K fangelsi í 3 mánuði. Sératkvæði

310

V stóð ásamt öðrum manni að fölsun og notkun tveggja tékka og einn að fölsun og notkun þess þriðja. Tékkarnir báru allir falsaðar nafnritanir. Notkun V á þeim var talin varða hann refsingu skv. 155. gr. hgl. Þá falsaði V 15 tékka og notaði þá í lögskiptum. Ýmist ritaði hann nafn sitt undir þá eða nafn annarra. Voru sum brotin talin varða við 155. en sum við 248. gr. hgl. Refsing V var ákveðin sem hegningarauki, sbr. 78. gr. hgl., fangelsi í 7 mánuði. Við ákvörðun refsingar var gætt ákvæða 71. gr. og 255. gr. hgl. að því er varðaði brot gegn 248. gr. hgl. Þá var og höfð hliðsjón af 77. og 72. gr. hgl. Loks var V dæmdur til greiðslu skaðabóta

874

Ó var ákærður fyrir að hafa gerst sekur um brot á 248. gr. hgl. með því að gefa út þrjá tékka á reikning sinn í Alþýðubankanum og 8 tékka á reikning sinn í Sparisjóði vélstjóra, án þess að innstæður væru fyrir hendi og nota síðan tékkana í staðgreiðsluviðskiptum. Ó játaði brot sín. Einn tékkinn var notaður til greiðslu skuldar og þótti það atferli ekki varða við 248. gr. hgl. Handhafi þess tékka hafði krafist refsingar, og þótti brotið varða refsingu skv. 73. gr. tékkalaga, sbr. 1. gr. laga nr. 35/1977. Var talið heimilt að beita því ákvæði með hliðsjón af 118. gr. laga um meðferð opinberra mála, þótt ákvæðið væri ekki nefnt í ákæru. Að öðru leyti vörðuðu brot Ó við 248. gr. hgl. Ó hafði áður fengið skilorðsbundinn dóm í 3 ár fyrir skjalfals og svik. Hann hafði með þessum brotum rofið skilorðið og var refsing ákveðin í einu lagi fyrir bæði brotin fangelsi í 9 mánuði

940

B hafði notað 7 tékka á sparisjóðsávísanareikninga sína í við-

skiptum, án þess að innstæða væri fyrir þeim. Fimm þeirra voru notaðir til staðgreiðslu, og varðaði sú háttsemi B við 248. gr. hgl. Sjötti tékkinn var notaður til greiðslu á skuld. Varðaði það brot hans við 261. gr. hgl., er B gaf tékkana út, en við 1. gr. laga nr. 35/1977, er dómur var kveðinn upp. Sjöundi tékkinn var gefinn út til greiðslu á skuld, en B hafði fengið loforð um lán, og var búist við, að andvirði lánsins yrði lagt inn á viðskiptareikning hans dagana 3. til 5. maí 1975. Í trausti þess gaf B út tékkann. Hann var bókaður í bankanum 9. maí, en lánsandvirðið var ekki fært inn á reikninginn fyrr en 12. maí, þar sem afgreiðsla þess tafðist um nokkra daga, en um það var B ókunnugt. Að svo vöxnu þótti hugrænum skilyrðum ekki fullnægt til að refsa B fyrir útgáfu þessa tékka skv. 261. gr. hgl. og ekki heldur skv. lögum nr. 35/1977. Var hann því sýknaður af þessum lið í ákæru. B var dæmdur til að sæta fangelsi 30 daga skilorðsbundið

945

Fjölbýlishús.

S var eigandi kjallaraíbúðar í fjölbýlishúsi. Í maí 1976 kom í ljós, að vatnsrör fyrir heitt vatn til íbúðar á 2. hæð hússins hafði sprungið og hafði heita vatnið streymt undir gólfplötu kjallaraíbúðarinnar. Urðu verulegar skemmdir á íbúðinni af raka af þessum sökum. Þurfti m. a. að brjóta upp gólf, endurnýja leiðslur o. fl. S lét framkvæma viðgerð og taldi hana hafa kostað 1.000.000 króna. Hann gerði kröfu til, að G, sem var eigandi annarar hæðar, greiddi kostnað þennan. G taldi, að kostnaðarreikningurinn væri of hár og véfengdi einstaka kostnaðarliði, er hann taldi málinu óviðkomandi. Ennfremur taldi hann sig aðeins eiga að bera kostnaðinn miðað við hlutfall eignarhluta síns í húsinu, en það var 30%. Hann taldi, að lekin hefði að einhverju leyti getað myndast af öðrum orsökum en leka frá heitavatnsrörinu. Talið var upplýst, að tjón það, sem S varð fyrir, hefði stafað frá leiðslu að íbúð G, og að sú leiðsla væri sérleiðsla í merkingu 13. gr. laga nr. 19/1959, sem í gildi voru, er tjónið varð. Þótti S eiga aðgang að G um bætur fyrir allt það tjón, er hlaut af biluninni í leiðslunni. Bætur þóttu hæfilega ákveðnar í héraðsdómi, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, 436.656 krónur. Sératkvæði

359

Flutningar.

Heildverslunin G sendi hinn 16. ágúst 1966 pakka til Siglufjarðar með vörubílaflutningafélaginu V í Reykjavík. Pakki

Þessi týndist. Andvirði hans var 16.894 krónur, og krafðist G þess, að V greiddi sér þá upphæð. V neitaði greiðslu og taldi sig ekki bera ábyrgð á hvarfi pakkans. Benti m. a. á, að á fylgibréfum, sem V afhenti sendendum varnings, sé prentað, að V beri ekki ábyrgð á vörum, sem liggja á vörugæmslum þess, eða séu í flutningum á þess vegum. G hafði notað sín eigin fylgibréf, þar sem enginn slíkur fyrirvari var prentaður. Var það látið óátalið af hálfu V. Talið var, að ekkert væri fram komið um, að V hefði sérstaklega áskilið sér gagnvart G, er það veitti sendingunni viðtöku til flutnings, að um ábyrgð þess færi eftir þeim fyrirvara, sem prentaður var á farmbréfseyðublað þess. V hefði þó verið þetta í lófa lagið, ef það vildi halda fyrirvaranum til streitu. Samkvæmt þessu, og þar sem V hafði sérstaka ástæðu til að ætla, svo sem farmbréfið frá G var úr garði gert, að G vildi ekki hlíta greindum skildaga, var ekki talið, að skildagi þessi hefði gilt í þeim lögskiptum, sem um var fjallað í málinu. Þar sem ennfremur var með öllu óupplýst með hverjum atvikum sendingin glataðist, eftir að V tók við henni, var V dæmt til að greiða G andvirði vörunnar ásamt vöxtum og kostnaði

35

Forkaupsréttur.

Á var eigandi 1/8 hluta í jörð, sem hann bjó ekki á. Jörðin var í K hreppi í S sýslu. Eigandi hins hluta jarðarinnar, G, gerði Á tilboð í mars 1977 í jarðarhluta hans. Á sinnti ekki þessu tilboði. Jarðanefnd sýslunnar mælti með því, að G leysti til sín jarðarhlutann samkvæmt 14. gr. jarðalaga. Hreppsnefnd K hrepps og landnámsstjórn mæltu einnig með því. Hinn 24. maí 1977 var gerður kaupsamningur milli Á og erfingja J, þar sem Á lofaði að selja þeim jarðarhluta sinn fyrir 1.500.000 krónur, auk þess sem sá hluti álags, sem félli á framangreindan jarðarhluta, kæmi til hækkunar á kaupverði. Hreppsnefndin ákvað 2. júní að neyta forkaupsréttar og óska eftir mati skv. 25. gr. jarðalaga, og sama dag var sýslumaður beðinn að dómkveðja matsmenn. 3. júní veitti jarðanefnd sýslunnar heimild til mats skv. 25. gr. 7. júní fór fram dómkvaðning matsmanna. 20. júní var Á tilkynnt, að hreppsnefndin hefði ákveðið að neyta forkaupsréttar og óska eftir mati. Mat var framkvæmt 27. júní. Var niðurstaða matsins sú, að andvirði áttunda hluta jarðarinnar væri 380.000 krónur miðað við staðgreiðslu. Krafðist hreppsnefndin þess síðan, að Á gæfi út afsal sér til handa fyrir jarðarhlutanum gegn greiðslu á þessari fjárhæð. Síðar kom í ljós,

að matið var byggt á röngum forsendum, og fór fram framhaldsmat 5. júní 1978. Niðurstaða þess mats var sú, að eignarhluti Á væri að verðmæti 993.000 krónur. Krafðist hreppsnefndin þá afsals gegn greiðslu á þeirri fjárhæð. Á krafðist þess, að hreppsnefndin greiddi 1.750.390 krónur ásamt vöxtum, en þar var um að ræða kaupverðið samkvæmt kaupsamningi við erfingja J 1.500.000 krónur og hluta álags skv. úttektargerð 250.390 krónur. Í dómi Hæstaréttar sagði, að áfrýjandi ætti forkaupsrétt skv. III. kafla laga nr. 75/1976 að eignarhluta Á í jörðinni í tilefni kaupsamningsins frá 24. maí 1977. Var aðeins deilt um, hvaða verð skyldi koma fyrir jarðarhlutann. Talið var, að matsgerð hefði verið lokið innan þess frests, sem tiltekinn er í 25. gr. jarðalaga og yrði að lögskýra ákvæði greinarinnar þannig, að matsmenn hefðu þriggja vikna frest til að ljúka mati. Tekið var fram, að villa sú, sem var í matsbeiðni, hefði stafað af því, að í kaupsamningnum hefði jarðarpartur Á verið tilgreindur með óljósum og villandi hætti og eftir honum hefði hreppsnefndin farið, þegar hún beiddist matsins. Hin nýja matsgerð hefði farið fram án ástæðulausrar tafar, eftir að mistökin komu í ljós. Að svo vöxnu máli var talið, að Á gæti ekki borið fyrir sig, að hin leiðréttta matsgerð, sem hreppsnefnd varð að láta framkvæma, hefði verið of síðbúin skv. 25. gr. jarðalaga. Talið var, að matsgerðin veitti að vísu líkur fyrir því, að verðið á jarðarpartinum hefði verið ákveðið all hátt í kaupsamningnum. Hins vegar var ekki í ljós leitt, eftir hvaða sjónarmiðum matsmenn hefðu farið við mat sitt, og ekki var heldur í ljós leitt, að kaupverðið hefði verið ákveðið svo hátt sem gert var, gagnert í því skyni að halda hreppsnefndinni frá því að neyta forkaupsréttar síns. Var því ekki talið, að skilyrðum 25. gr. væri fullnægt til þess, að hreppurinn gæti krafist kaupa á jarðarpartinum fyrir annað og lægra verð en í kaupsamningnum greindi. Ákvæði kaupsamningsins um hækkun umfram þær 1500 þúsund krónur, sem þar voru greindar, var talið órökrétt og óskýrt. Var kaupverðið því miðað við 1.500.000 krónur (15 þús. nýkr.) auk vaxta. Tveir dómenda Hæstaréttar greiddu sératkvæði. Annar um vexti, en hinn taldi, að mat það, sem fram fór í júní 1978, yrði ekki lagt til grundvallar í málinu, þar sem þá hefðu verið liðnir frestir þeir, sem um ræðir í 2. mgr. 25. gr. laga nr. 65/1966 .. 247

Ágreiningur um þinglýsingu afsals fyrir jörð. Sjá kærumál, þinglýsing 1029

Sjá opinberir starfsmenn	166
--------------------------------	-----

Frávísun.

A. Einkamál.

1. Frá héraðsdómi.

- Aðili máls krafðist þess, að því yrði vísað frá héraðsdómi, vegna þess að það hafði verið til umfjöllunar hjá stjórn Lögmannafélags Íslands. Ekki var fallist á þessa kröfu .. 10
- R höfðaði mál á hendur J og S lögmanni, og krafðist þess, að ógiltur yrði kaupsamningur um tiltekna íbúð. Héraðsdómari taldi, að stefnandi hefði brotið svo meginreglur laga nr. 85/1936 um skýran og ljósan málatilbúnað, að vísa bæri málinu frá héraðsdómi. Hæstiréttur taldi málatilbúnaðinn að vísu eigi svo vandaðan sem skyldi, en taldi þó ekki næga ástæðu til að vísa málinu frá dómi. Var frávísunardómurinn felldur úr gildi 10
- B á Djúpavogi seldi F á Akranesi jarðýtu 1975. F stóð ekki í skilum, og í júní eða júlí 1976 komst B að því, að F hafði selt Dalvíkurkaupstað jarðýtuna. Í desember 1976 var í fógatarétti Dalvíkur lagt löghald á jarðýtuna að beiðni B til tryggingar eftirstöðvum kaupverðsins. B höfðaði síðan mál fyrir bæjarþingi Dalvíkur á hendur F og Dalvíkurkaupstað, D. Krafðist hann þess, að F yrði gert að greiða eftirstöðvar kaupverðsins ásamt vöxtum og kostnaði og jafnframt gerði hann þær dómkröfur, að bæði F og D yrði gert að þola staðfestingu á löghaldi því, sem lagt hafði verið á jarðýtuna. Að öðru leyti var D stefnt til réttargæslu, og kröfur ekki gerðar á hendur kaupstaðnum að öðru leyti. Í héraði var af hálfu F höfð uppi frávísunarkrafa, en héraðsdómur synjaði frávísunarkröfunni. Var F dæmdur til að greiða B dómkröfurnar, en synjað um staðfestingu löghalds. F áfrýjaði málinu og krafðist þess, að því yrði vísað frá héraðsdómi, en til vara sýknu að svo stöddu. Talið var, að varnarþingsregla 1. mgr. 20. gr. laga nr. 18/1949 ætti við um mál þetta. Hefði B ekki getað sótt heimild í 83. gr. eml. til að reka það á bæjarþingi Dalvíkur. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 88
- Eigendur og ábúendur jarða við Mývatn höfðuðu mál á hendur ríkissjóði og kröfðust þess, að viðurkennt yrði, að botn og botnsverðmæti Mývatns væru eign þeirra jarða, sem land eiga að Mývatni. Ríkissjóður krafðist þess, að ríkinu yrði dæmdur eignarréttur að botni vatnsins utan netlaga einstakra jarða. Ábúendur tveggja jarða í Skútustaðahreppi, Skútustaða I og Skútustaða III voru aðilar máls þessa. Jarðir þessar eru eign ríkissjóðs. Í dómi Hæsta-

réttar sagði, að ábúendur þessara jarða beindu kröfum sínum að ríkinu, sem að því leyti, sem hér skipti máli, teldist vera eigandi þeirra. Sem varnaraðili mótmælti ríkið eignarréttartilkalli því, sem ábúendur höfðu uppi vegna ábýlisjarða sinna. Það var talið andstætt meginreglum réttarfars um aðild í dómsmálum, að hafðar væru uppi með þessum hætti kröfur af hendi ríkisins gegn því sjálfu, sem mótmælti sem varnaraðili, að kröfur þess næðu fram að ganga. Héraðsdómur, sem ekki hafði hreyft athugasemdom við þessari aðild, var ómerktur að því er varðaði Skútustaði I og Skútustaði III og var málinu vísað frá héraðsdómi, að því er varðaði kröfugerð af hendi ábúenda þessara jarða. Tekið var fram, að ekki væri talið rétt að skýra ákvæði 46. gr. eml. svo fortakslaust, að ríkið sem ekki vildi fallast á eignarréttarkröfur jarðeigendanna, hefði sem eigandi Skútustaða I og III getað girt fyrir það, að réttarágreiningur þessi yrði borinn undir dómstóla með því einu að gerast ekki sækjandi máls við hlið annarra jarðeigenda. Samkvæmt þessu þótti frávisun málsins frá héraðsdómi, að því er tók til Skútustaða I og III, ekki eiga að leiða til þess, að vísa bærj málinu í heild sinni frá dómi

182

Nefnd, sem starfaði eftir 33. gr. laga nr. 56/1973, var skipuð þrem mönnum. Þeim var persónulega stefnt í máli fyrir Hæstarétti. Þeir höfðu uppi kröfu um frávisun frá héraðsdómi og studdu hana þeim rökum, að álitsgerð lögskipaðrar nefndar, sem hefði það hlutverk að meta hæfni umsækjenda um ýmsar læknisstöður, væri sérfræðileg álitsgerð, sem ekki væri á færi manna án svipaðrar þekkingar að dæma um. Yrði krafa um að hrófla við þeirri álitsgerð ekki borin undir dómstóla. Ennfremur töldu þeir málatalibúnað stefnanda með þeim hætti, að andstætt væri 67. gr. eml., þar sem í raun væri verið að leita álits dómstóla á því lögfræðilega atriði, hvort nefndin hefði farið að lögum, án þess að það væri tengt ákveðinni dómkröfu um rétt stefnanda til handa. Loks reistu stefndu frávisunarkröfu sína á því, að borgarstjórn Reykjavíkur og stjórn sjúkrastofnana Reykjavíkurborgar ættu óskipta sakaraðild í málinu með nefndarmönnum. Þar sem þessum aðilum hefði ekki verið stefnt í málinu, bæri að vísa því frá dómi skv. ákvæðum 46. gr. eml. Stefndu höfðu haft uppi frávisunarkröfu, byggða á sömu forsendum fyrir héraðsdómi, en þeirri kröfu hafði verið hrundið með úrskurði héraðsdóms. Stefndu höfðu ekki áfrýjað þeim úrskurði, þegar þeir gagnáfrýjuðu hinum áfrýjaða efnisdómi. Ómerkingar og frávisunarkrafa þeirra var samkvæmt því,

sem að framan segir, reist á ástæðum, sem sjálfkrafa leiddu til frávísunar, ef réttar hefðu verið, og taldi Hæstiréttur, að þær kæmu því engu að síður til álita fyrir Hæstarétti, þótt úrskurðinum hefði ekki verið áfrýjað sérstaklega um leið og efnisdómi. Hæstiréttur taldi, að það væri að vísu ekki á valdi dómstóla að hnekkja hinni sérfræðilegu álitssgerð. Það skyti þó ekki loku fyrir, að dómstólar gætu dæmt um, hvort stefndu hefðu farið að lögum í dómnefndarstarfi sínu. Leiddi 66. gr. eml. því ekki til ómerkingar héraðsdóms og frávísunar málsins frá dómstólum. Talið var, að ráða mætti af málflutningi og kröfugerð stefnanda, að hann leitaði úrlausnar dómstóla um lagaatriði, sem vörðuðu starfsgengi tiltekns læknis í tiltekna stöðu. Allt um það þóttu kröfur aðaláfrýjanda ekki með því marki brenndar, að vísa bæri þeim í heild frá dómi vegna ákvæðis 67. gr. eml. Loks var ekki fallist á það með gagnáfrýjendum, að 46. gr. eml. ætti við í máli þessu. Frávísunarkrafan var því ekki tekin til greina

266

Árið 1977 var stofnað sjálfseignarfélagið Dýraspítali Watsons. Danskur dýralæknir, G, sótti um lækningaleyfi við spítala þennan. Landbúnaðarráðherra leitaði umsagnar yfirdýralæknis. Í umsögn sinni lýsti yfirdýralæknir yfir því, að hann treysti sér ekki til að mæla með því, að G yrði veitt leyfi til að stunda dýralækningar hér á landi. Að fenginni þessari umsögn taldi landbúnaðarráðuneytið sig ekki geta orðið við beiðni um lækningaleyfi til handa G. Dýraspítalinn og G höfðuðu þá mál á hendur P yfirdýralækni og kröfðust þess, að ógilt yrði með dómi synjun hans um meðmæli með því, að G yrði veitt leyfi til að stunda dýralækningar við dýraspítalann. Einnig, að viðurkennt yrði með dómi, að þessi synjun yfirdýralæknis væri ólögmet. Héraðsdómari taldi, að dómkrafa stefnanda fæli ekki í sér kröfu um úrlausn ákveðins réttarágreinings, sem stefnendur hefðu sýnt fram á, að þeir hefðu lögvarða hagsmuni af að fá skorið úr. Dómkrafa þeirra fæli í sér kröfu um lögfræðilega álitssgerð. Með vísan til 47. gr. eml. yrði að telja kröfugerð, sem fæli í sér kröfu um slíka almenna könnun lagaskilyrða án sýnilegra réttarhagsmuna, ódómhæfa. Vísaði hann því málinu frá dómi. Hæstiréttur taldi, að sóknaraðilar ættu lögvarða hagsmuni af því, að fá úr því leyst af dómstólum, hvort synjun yfirdýralæknis væri gild. Þar sem kröfum sóknaraðila væri réttilega að yfirdýralækni beint, bæri að fella hinn kærða dóm úr gildi og vísa málinu heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar að nýju. Sératkvæði

406

Í máli einu varð ágreiningur út af verki, sem Þ vann fyrir R

og Ú með traktorsgröfu í Njarðvíkurkaupstað. Þ átti heima í Garðakaupstað, en R og Ú í Reykjavík. Þ höfðaði mál á hendur R og Ú fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur vegna ágreinings þessa. R og Ú sóttu ekki þing. Aðilar höfðu ekki samið um, að málið yrði rekið fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur og ekki var talið, að Þ hefði haft heimild skv. 85. gr. eml. eða öðrum ákvæðum þeirra laga til að höfða málið þar. Af þessum sökum var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Fjárnámsgerð, sem áfrýjað var, var felld úr gildi

566

Stjórn hlutafélagsins S höfðaði mál á hendur G og krafðist þess, að viðurkennt yrði, að rift væri samningum málsaðilja um sölu S á 8 hlutabréfum í félaginu til E gegn greiðslu á tiltekinni fjárhæð. Til vara krafðist S þess, að hlutabréfin yrðu talin eign S sem forkaupsréttarhafa gegn tiltekinni greiðslu. Aðalfundur í S hafði verið haldinn í desember 1979. Talið var, að slíkir annmarkar hefðu verið á boðun til aðalfundarins, að hann væri ekki lög-mætur aðalfundur. Þótti því ljóst, að kosning sú, sem stjórnarmenn S, þeir, sem að málssókninni stóðu, byggðu umboð sitt á, veitti þeim ekki vald til að binda S. Var málinu því vísað frá héraðsdómi. Áður hafði verið kveðinn upp í málinu úrskurður, þar sem frávísunarkröfu G var hafnað. Héraðsdómurinn var ekki talinn bundinn af þeim úrskurði um frávísunarkröfur G, sbr. 3. málsgrein 108. gr. eml.

665

Í höfðaði áskorunarmál á hendur F til greiðslu víxils. Málinu var vísað frá héraðsdómi, vegna þess að það hefði verið höfðað á röngu varnarþingi. Frávísunaráritunin var kærð til Hæstaréttar, sem staðfesti hana, þar sem ekki væri víst, að stefnubirting hefði verið fullnægjandi Sjá kærumál og víxilmál

896

G höfðaði mál á hendur fjármálaráðherra f. h. ríkisins til heimtu vangoldinna vaxta og verðbóta af innstæðu sinni á sparimerkjareikningi hjá innlánsdeild Byggingarsjóðs ríkisins. Hér var um að ræða fé, sem greitt hafði verið vegna hans inn á reikninginn á tilteknu tímabili sem svo-nefnt skyldusparnaðarfé. Húsnæðisstofnun ríkisins, er sjálfstæð stofnun, sem lýtur sérstakri stjórn, húsnæðis-málastjórn, og heyrir undir félagsmálaráðuneyti. Innláns-deild byggingarsjóðsins lýtur og þeirri stjórn. Af hálfu fjármálaráðherra var því ekki mótmælt, að G beindi kröfum sínum gegn honum, en lýst því viðhorfi, að eigi hefði verið rétt að beina málssókninni að Byggingarsjóði ríkisins, þar sem einungis þær B-hluta ríkisstofnanir, sem

standa sjálfar undir kostnaði af starfsemi sinni með sölu og þjónustu af einhverju tagi og yrðu þannig ekki háðar framlögum á fjárlögum, geti verið sjálfstæðir aðilar dómsmála. Í dómi Hæstaréttar sagði, að stjórn Byggingarsjóðs ríkisins hefði frá öndverðu verið falin sérstakri stjórn, að mestu leyti þingkjörinni, sem stjórnarfarslega heyrði undir félagsmálaráðherra. Sú stjórn, húsnaðismálastjórn, væri sá aðili, sem til þess væri bær að lögum að vera í fyrirsvari fyrir byggingarsjóð í hvers konar lögskiptum og í dómsmáli sem þessu, þegar G krefði um vangoldna innstæðu sína í sjóðnum. Yrði ekki á það fallist, að það ætti einhverju að breyta í þessu efni, að byggingarsjóður ríkisins væri stofnun á B-hluta fjárlaga, sem ekki standi „undir kostnaði af starfsemi sinni með sölu á vöru eða þjónustu“. Var ekki talið, að reikningsleg sundurliðun á fjárlögum gæti leitt til þess að raskað yrði þeirri verkaskiptingu á sviði stjórnsýslu, sem lög mæltu gagnert fyrir um. Ekki væri í lögum ákvæði um, að þeir, sem fjárkröfur ættu á Byggingarsjóð ríkisins, gætu krafist þess að fá þær greiddar beint úr ríkissjóði. Ekki var talið, að bent hefði verið á sérstaka lagaheimild fyrir fjármálaráðherra til að greiða beint úr ríkissjóði vexti og verðbætur af fé, sem ávaxtað væri í innlánsdeild byggingarsjóðsins sem skyldusparnaðarfé. Af málsreifun aðila kæmi fram, að mál þetta væri ekki aðeins lagt fyrir dómstóla til að afla G dóms fyrir kröfu sinni, heldur eigi síður til þess, að skýrt fordæmi fengist til eftirbreytni fyrir innlánsdeild byggingarsjóðs í lögskiptum sínum við aðra eigendur skyldusparnaðarfjár. Að þessu athuguðu var héraðsdómur, sem var efnisdómur í málinu, ómerktur, svo og málsmeðferð, og málinu vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi. Tveir hæstaréttardómarar töldu, að ekki væri ástæða til að ómerkja héraðsdóm og vísa málinu frá héraðsdómi, heldur mætti leggja efnisdóm á málið, þar sem fjármálaráðherra hefði viðurkennt aðild sína að málinu og skuldbundið ríkissjóð til að greiða skuld samkvæmt dóminum, ef til kæmi. Skipti ekki máli eftir réttarfarsreglum, þótt skuldbindingin væri tengd ákvæðnum skýringum

965

- E og F kröfðust riftunar á kaupsamningi um vélbát, sem C og D höfðu selt þeim. Riftunarkrafan var tekin til greina. E og F kröfðust þess einnig, að C og D skiluðu aftur verðmætum, sem þeir höfðu látið þeim í té vegna kaupanna, þar á meðal nokkrum víxlum. Um suma þessara víxla var upplýst, að C og D væru hvorki eigendur þeirra né dómkrafna samkvæmt þeim, og var málinu að því leyti vísað

frá héraðsdómi	997
Fjórir menn höfðuðu mál á hendur hlutafélaginu F og „hluthöfum í F h/f, sem ekki voru áskrifendur að hlutafé samkvæmt skrá, sem fylgdi stofnsamningi félagsins hinn 17. apríl 1981“. Stefnendur gerðu m. a. þá kröfu, að hlutafjárukning, sem ákveðin kynni að verða af tilteknum aðalfundi, yrði boðin hluthöfum í hlutfalli við hlutafjáreign, sem nú væri fyrir hendi. Héraðsdómsstefna í málinu var birt í Lögbirtingablaði. Sótt var þing af hálfu F, en ekki af hendi annarra stefndu. Talið var, að sóknaraðilar hefðu ekki sýnt fram á, að fyrir hendi væru skilyrði skv. 2. mgr. 95. gr. eml. til að birta mætti varnaraðilum, hluthöfum í F, stefnu með þeim hætti, sem gert var með birtingu í Lögbirtingablaði. Var kröfum stefnenda á hendur hluthöfum í F því vísað frá héraðsdómi. Þá var talið, að framangreind dómkrafa lyti að ákvæðum, sem hluthafafundur félagsins gæti tekið í framtíðinni, og dómurinn gæti því ekki eðli máls samkvæmt tekið þessa ákvörðun um málefni félagsins fyrir hluthafafund. Hér væri því um sakarefni að ræða, sem samkvæmt eðli sínu sætti ekki lögsögu dómsins, og var þessum kröfuliði því skv. 66. gr. eml. vísað frá héraðsdómi	1573

2. Frá Hæstarétti.

Þ áfrýjaði máli. Honum hafði verið stefnt til réttargæslu í héraði, en ekki til varnaraðildar. Honum var því ekki talið heimilt að áfrýja málinu og var áfrýjun hans vísað frá Hæstarétti	266
Áfrýjunarrestur samkvæmt 1. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973 var liðinn, er áfrýjandi áfrýjaði máli. Var áfrýjun hans því vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti	496
Í áfrýjunarstefnu var ekki greint, í hvaða skyni fjárnámsgerð var áfrýjað, né hverjar væru dómkröfur áfrýjanda, að því er hana varðaði. Var þetta talið andstætt brýnu boði 3. tl. 2. mgr. 34. gr. laga nr. 75/1973 og kröfum áfrýjanda um niðurfellingu fjárnámsgerðarinnar sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti	535
Bú B var tekið til gjaldþrotaskipta. Hótel E krafðist greiðslu á lýstri kröfu sinni í búið með skuldajöfnuði. Úrskurður skiptaréttar féll á þá leið, að kröfu E var hafnað. E kærði þennan úrskurð til Hæstaréttar, sem taldi lagaheimild skorta til kæru úrskurðarins, sbr. 1. mgr. 2. tl. b. 21. gr. laga nr. 75/1973. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	633

B. Opinber mál.

1. Frá héraðsdómi.

Rannsóknarlögregla ríkisins krafðist þess, að yfirlæknum Kleppsspítalans yrði með úrskurði lýst rétt og skylt f. h. spítalans að annast geðheilbrigði H og vistun hans á spítalanum, meðan á rannsókn stæði. Þessari kröfu var vísað frá dómi	1129
Tveir menn voru ákærðir. Ekki var greint í ákæru, hvert væri andlag brots þess, sem öðrum þeirra var gefið að sök, og óljóst komist að orði um það í hverju brot það, sem hinum væri gefið að sök, væri fólgið. Þótti lýsing á brotum ákærðu eigi fullnægja kröfum 2. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 19. gr. laga nr. 107/1976. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og ákæruatriði þessu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	1300
Opinbert mál var höfðað á hendur I fyrir brot á 257. gr. hgl. G gerði skaðabótakröfu á hendur I í máli þessu. I var sýknuð af kröfum ákæruvalds, svo og af skaðabótakröfunni. G áfrýjaði dóminum, að því er varðaði skaðabótakröfuna, sbr. 2. mgr. 147. gr. laga nr. 74/1974 og krafðist þess, að henni yrði vísað frá héraðsdómi. Var sú krafa tekin til greina, sbr. 3. mgr. 146. gr. nefndra laga	1307

2. Frá Hæstarétti.

Rannsóknarlögreglustjóri ríkisins krafðist þess, að bæjarfógetinn í Kópavogi skipaði handteknum manni réttargæslumann. Bæjarfógetinn synjaði þessari kröfu. Rannsóknarlögreglustjóri kærði þessa synjun til Hæstaréttar. Talið, að kæruheimild af hálfu almenningsvalds sé í höndum ríkissaksóknara, nema lög segi annað. Kæruheimild vegna framangreindrar synjunar væri því í höndum ríkissaksóknara, en ekki rannsóknarlögreglustjóra ríkisins. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	5
Ákærður maður krafðist þess, að dómari í opinberu máli viki sæti, vegna þess að hann væri vanhæfur. Dómarinn kvað upp úrskurð, þar sem hann hafnaði kröfu ákærða. Ákærði kærði úrskurð þennan til Hæstaréttar. Hann aflaði ekki leyfis ríkissaksóknara til að kæra úrskurðinn skv. 1. tl. 171. gr. laga um meðferð opinberra mála. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	1429
Sama sakarefni	1432
Ö krafðist þess, að dómari í opinberu máli viki sæti. Dómarinn hratt kröfu þessari með úrskurði. Ö kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, en þar sem hann hafði ekki leitað leyfis ríkissaksóknara til kærunnar í tæka tíð, skv. 1. tl. 171. gr., sbr. 2. og 3. mgr. 174. gr. laga um meðferð opinberra mála, var málinu vísað frá Hæstarétti	1496
Sama sakarefni	1497

Frestir.

Er mál kom fyrir í Hæstarétti 1. apríl 1981, synjaði stefndi um frest, og krafðist þess, að málinu yrði vísað frá Hæstarétti. Af hálfu áfrýjanda höfðu ekki verið færðar fram neinar ástæður fyrir frestbeiðni hans. Að svo vöxnu máli þótti því ekki fært að fresta málinu lengur gegn andmælum stefnda. Var það felld niður og áfrýjandi dæmdur til að greiða stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti 569, 570, 571

Stefndi í máli einu krafðist þess að fá frest til gagnaöflunar. Stefndandi neitaði um frestinn. Dómari kvað upp úrskurð og veitti frestinn, m. a. af því, að hann taldi, að málið yrði ekki rekið samkvæmt ákvæðum XVII. kafla eml. Stefnandi kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem staðfesti hann 1040

Friðhelgi einkalífs.

A ruddist í heimildarleysi inn í íbúð, hafðist þar við hluta dags og stal þaðan skartgripum. Hann var dæmdur til refsingar fyrir brot á 231. og 244. gr. hgl. A var vanaafbrotamaður og refsing hans var ákveðin fangelsi í 6 mánuði .. 261

Fundið fé. Sjá ólögmat meðferð fundins fjár.

Fyrning sakar.

H bakrameistari var kærður fyrir verðlagsbrot 12. desember 1974 með kæru verðlagsstjóra til verðlagsdóms Reykjavíkur. Málið var tekið til rannsóknar 18. s. m. Ákæra var gefin út 18. apríl 1975 og birt H 7. maí s. á. Vitnaleiðsla fór fram í verðlagsdóminum 18. júní 1975. Síðan gerðist ekkert í málinu, uns það var tekið fyrir tvisvar sinnum í dómi í maí 1977 til að leggja fram skjöl, en sum þessara skjala höfðu borist dóminum löngu fyrr. Síðan leið tæplega eitt og hálft ár uns málið var tekið fyrir að nýju, án þess að séð yrði, að neitt hefði verið unnið að rannsókn þess þann tíma. Hin löngu hlé, sem urðu á dómprófun málsins bæði fyrir og eftir dómþingin í maí 1977, áttu ekki rót að rekja til þess, að sakborningur kæmi sér undan rannsókn. Þegar þessi rannsóknarferill var virtur, var talið, að sök væri fyrnd skv. 1. tl. 81. gr. og 2. mgr. 82. gr. hgl. Var H því sýknaður af kröfum ákæruvalds í málinu. Héraðsdómari var víttur fyrir þessa óhæfilegu meðferð málsins. Í héraði hafði H verið dæmdur til greiðslu sektar 145

Gagnfær farmskírteini.

*Gagnsakir. Sjá áfrýjun.**Gallar.*

M keypti notaðan bíl af Ö. Vélin reyndist gölluð. M var dæmdur til að greiða Ö skaðabætur. Sjá lausafjárkaup og skaðabætur	1390
G keypti hús af R. Það reyndist gallað og krafði G R um skaðabætur. R var sýknaður. Sjá fasteignakaup og skaðabætur	1422
V keypti notaðan bíl af E. Hann reyndist gallaður og var E dæmdur til að greiða V skaðabætur	1512
X keypti kjallaraíbúð af Y. Gallar komu í ljós í íbúðinni og var Y dæmdur til að greiða X skaðabætur. Sjá fasteignakaup	416, 1524

Gatnagerðargjald.

Með lögum nr. 51/1974 var sveitarstjórnnum heimilað að ákveða með samþykkt, sem ráðherra staðfesti, að innheimta sérstakt gjald, sem varið skyldi til framkvæmda við að setja bundið slitlag á götur í sveitarfélaginu og til lagningar gangstétta. Gjald þetta var nefnt gatnagerðargjald. Samkvæmt 7. gr. laganna fylgir gatnagerðargjaldi, sem lagt er á með stoð í 3. gr. laganna, lögveði í viðkomandi fasteign. 1975 var sett reglugerð um gatnagerðargjöld í Eskifjarðarkaupstað, og sama ár var lagt gatnagerðargjald á húseign R á grundvelli þeirrar reglugerðar og framangreindra laga. R greiddi fyrstu greiðslu, en neitaði frekari greiðslu, þar sem hann kvað lögin um gatnagerðargjöld vera andstæð stjórnarskránni, og reglugerðina mun viðtækari en lögin heimiluðu. Bæjarsjóður Eskifjarðar lét ekki gera lögtak í húseign R til tryggingar gatnagerðargjaldinu, en valdi þá leið til heimtu gjaldsins að óska eftir uppboði á fasteign R á grundvelli laga nr. 49/1951 um sölu lögveða án undangengins lögtaks. Í 1. gr. þeirra laga segir, að áður en eign sú, sem lögveði er mælt í, sé seld, skuli birta með mánaðar fyrirvara almenna áskorun um greiðslu gjaldanna í dagblaði eða á annan venjulegan hátt og tilkynna skrásettum eiganda lögveðsins með ábyrgðarbréfi, sem borið sé út, að óskað verði uppboðs á veðinu, verði skuldin eigi greidd innan 30 daga frá dagsetningu tilkynningarinnar. Í málinu var leitt í ljós, að hvorki var birt almenn áskorun um greiðslu framangreindra gjalda, sem lögð voru á R af hálfu kaupstaðarins, né honum tilkynnt með þeim hætti, sem 6. gr. laganna áskilur, að óskað væri uppboðs á veðinu. Þar sem hér var talið vera um ófrávíkjanleg skilyrði að ræða, og

kaupstaðurinn gætti þeirra eigi, og ennfremur að lögtak hafði ekki heldur verið gert fyrir gjöldunum, var synjað um framgang uppboðsins	160
---	-----

Geðheilbrigðisrannsókn.

Maður, sem hafði orðið mannsbani, var látinn sæta geðrannsókn	639
Karlmaður, 45 ára að aldri, var sakaður um að hafa haft kynmök við 11 ára gamlan dreng. Hann var úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi í 40 daga og til að sæta geðrannsókn, meðan á varðhaldinu stæði. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem taldi gæsluvarðhaldstímann hæfilega ákveðinn allt að 4 vikum, en ekki efni til að mæla svo fyrir á þessu stigi málsins, að varnaraðili sætti geðheilbrigðisrannsókn	684
H, rúmlega þrítugur karlmaður, var grunaður um að hafa haft kynferðisleg mök við 14 ára dreng. Honum var með úrskurði gert að sæta gæsluvarðhaldi í 2 vikur og gangast undir geðrannsókn á gæsluvarðhaldstímanum. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem taldi hvorki rannsóknarnauðsynjar né aðrar lagaástæður leiða til þess, að hann þyrfti á þessu stigi rannsóknar að sæta gæsluvarðhaldi. Þá var og tekið fram, að hann hefði samþykkt að gangast undir geðrannsókn. Úrskurðurinn var því felldur úr gildi	1036
H var handtekinn af lögreglu, þar sem hann var að sletta einhverjum vökva, sennilega tjöru, á Stjórnarráðshúsið. Rannsóknarlögregla ríkisins gerði kröfu um, að H yrði með úrskurði gert að sæta gæsluvarðhaldi og geðrannsókn vegna gruns um brot gegn 177. og 2. mgr. 257. gr. hgl. Yrðu skilyrði til gæsluvarðhalds ekki talin vera fyrir hendi, var þess krafist, að H yrði úrskurðaður til geymslu á Kleppsspítalanum í Reykjavík, og yfirlæknum Kleppsspítalans yrði með úrskurði lýst rétt og skylt fyrir hönd sjúkrahússins að annast geðheilbrigðisrannsókn á H og vistun hans á Kleppsspítalanum meðan á þeirri rannsókn stæði. H hafði samtals 5 sinnum verið kærður fyrir sambærilegan verknað á árunum 1972 til 1976. Krafan um geðheilbrigðisrannsókn var tekin til greina, en kröfu um gæsluvarðhald og geymslu á Kleppsspítala var synjað. Kröfunni um skyldu yfirlækna Kleppsspítalans fyrir hönd spítalans til að annast geðheilbrigðisrannsókn á H var vísað frá dómri	1129

Gengisskráning.

Sjá gjaldeyriskaup	469
--------------------------	-----

Gerðardómsmál.

Með farmsamningi 14. mars 1972 tókst félagið M, skrásett í Panama, á hendur að flytja saltfarm með skipi á hafnir á svæðinu frá Vestmannaeyjum til Breiðafjarðar. Í 16. gr. farmsamningsins voru ákvæði þess efnis, að hverskonar deilum út af honum, er upp kynnu að koma milli samningsaðila, skyldi vísa til gerðardóms tveggja manna í Glasgow, þó ekki lögfræðinga. Olía komst í saltfarminn. Af þessu reis deila milli M, móttakanda saltfarmsins, og G, út af greiðslu farmgjalds, aukabiðdögum, skoðunar- kostnaði og skaðabótum vegna skemmda á farmi og fleira. Þessari deilu var vísað til gerðardómsins. Hinn 12. maí 1975 kvað hann upp dóm sinn og var G gert að greiða M alls 8.342,60 sterlingspund. Var þar í innifallinn kostnaður svo og 8,5% ársvextir til gerðardómsdags. G vildi ekki hlíta gerðardómi þessum, sem hann taldi ekki gildan. Höfðaði M því mál á hendur G fyrir sjó- og verslunardómi og krafði hann um fjárhæð þá, sem gerðardómurinn hafði dæmt. Héraðsdómur tók kröfu hans til greina og dæmdi G til að greiða M framangreinda fjárhæð ásamt 13% ársvöxtum frá uppkvaðningu gerðardóms til greiðsludags. Dómi þessum áfrýjaði G til Hæstaréttar og krafðist ómerkingar héraðsdóms, en til vara sýknu og lækkunar vaxta. Byggði hann kröfu sína um ómerkingu á því, að gerðardómsmálið fyrir gerðardóminum í Glasgow svo og dómsmálið fyrir sjó- og verslunardóminum hefði í raun rétttri verið rekið af enskri lögfræðiskrifstofu, en ósannað væri, að skrifstofa þessi væri rétthafi þeirra hagsmuna, sem um var deilt í málinu. Sýknukröfuna reisti hann á því, að gerðarmenn hefðu ekki báðir verið búsettir í Glasgow, eins og átt hefði að vera samkvæmt gerðardómsákvæði samningsins. Þeir hefðu og farið rangt að, er þeir við meðferð gerðardómsmálsins beittu skoskum lögum, og loks hefði úrskurður þeirra eigi verið rökstuddur, eins og skylt væri að íslenskum lögum. Í héraði hafði G uppi fleiri málsástæður en fallið var frá þeim fyrir Hæstarétti. Ekkert þótti fram komið í málinu, er styddi fullyrðingu þá, sem ómerkingarkrafa G byggðist á. Þessi krafa hafði heldur ekki verið höfð uppi í héraði og var hún því ekki tekin til greina. Að því er sýknukröfuna varðaði, sagði í dómi Hæstaréttar, að í gerðardómssamningnum segði einungis, að gerðardómurinn skyldi starfa í Glasgow, en ekki, að gerðardómsmenn skyldu vera búsettir þar í borg. Þá sagði, að stefndi hefði samið sig undir gerðardómsmeðferð í máli þessu í Glasgow. Þar af leiddi, að í málinu ætti að beita skoskum lögum. Þá var ekki fallist á,

að niðurstöður gerðardómsins væru óskýrar, og þar sem það var ekki skilyrði samkvæmt skosku gerðardómslög-
unum, að gerðardómar væru rökstuddir, var þeirri máls-
ástæðu G hrundið. Um vexti sagði, að ekki væru fram
komnar nægar ástæður fyrir því, að M ætti að fá hærri
dráttarvexti eftir 12. maí 1975 en fyrir þann tíma. Voru
dráttarvextir því ákveðnir 8,5% á ári. Var héraðsdómur-
inn staðfestur með þeirri breytingu 898

Íslenskt félag, A, skuldbatt sig til að selja dönsku félagi, B,
íslenskt lúðumél. Var mélið um 1900 sekkir, samtals 95.000
kg. Í ljós kom, er mélið var komið til Danmerkur, að það
var gallað. Í samningi aðila var ákvæði um, að ágreiningur,
sem upp kæmi milli þeirra, yrði útkljáður af gerðar-
dómi í Lundúnum, er starfaði á vegum The Grain and
Feed Trade Association, GAFTA. Er skemmdirnar komu
í ljós, krafðist B skaðabóta úr hendi A. Þegar A sinnti
ekki bótakröfunni, vísaði B ágreiningnum til gerðardóms
GAFTA. B tilkynnti A um þetta. A tilnefndi ekki mann í
gerðardóminn og lét ekki sækja þing af sinni hálfu. Úr-
skurður gerðardómsins gekk A í vil. Þá skaut B málinu
til áfrýjunargerðardóms GAFTA. A sótti ekki þing fyrir
gerðardóminum. Niðurstaða hans varð sú, að A skyldi
greiða B tiltekna fjárhæð í skaðabætur. A greiddi ekki
skaðabæturnar. Höfðaði B þá mál á hendur A til heimtu
þeirra. A krafðist sýknu og byggði þá kröfu sína eingöngu
á því, að gerðin væri ógild, þar sem A hefðu ekki verið
afhentar kröfur og gögn, sem B hefði lagt fyrir gerðar-
dóminn. Á þetta var ekki fallist og m. a. tekið fram, að
við það yrði að miða, að B hefði afhent gerðardóminum
eintök, sem A gat kynnt sér, af þeim skjölum, sem vörð-
uðu málatilbúnað B fyrir gerðardóminum. Þá hafði því
ekki verið haldið fram, að framlagning skjala af hálfu
B fyrir gerðardóminum hefði verið ófullnægjandi skv.
enskum réttarfarsreglum, og ekki var heldur talið, að með
framlagningu skjalanna hefði verið brotið gegn grund-
vallarreglum íslensks réttar með þeim hætti, að gerðar-
dómsúrlausnin yrði af þeirri ástæðu ekki lögð til grund-
vallar aðfararhæfum dómi hér á landi. Ekki var talið, að
B hefði fortakslaut verið skylt að senda eintök þeirra
skjala, sem um var deilt, beint til A og ekki varð séð,
að A hefði haft uppi nein tilmæli við B um, að hann af-
henti honum skjölin. Var A dæmt til að greiða B þá fjár-
hæð, sem gerðardómurinn hafði ákveðið. Einn hæstaréttar-
dómari greiddi sératkvæði og taldi, að meðferð málsins
fyrir gerðardóminum hefði verið svo áfátt, að lagagrund-
völl skorti til að veita gerðardómsúrlausninni aðfararhæfi

hér á landi	1243
<i>Gjafsókn. Gjafvörn</i>	182, 247, 965, 1113, 1584

Gjaldddagi veðskuldabréfs.

Sjá veðskuldabréf	26
-------------------------	----

Gjaldeyriskaup.

Hjónin J og G fóru til Lundúna 27. ágúst 1974. Daginn áður keyptu þau 305 sterlingspund af Landsbanka Íslands. Hinn 21. ágúst hafði Seðlabanki Íslands gefið út tilkynningu um, að gengisskráning yrði felld niður frá 21. ágúst að telja, en meðan þannig stæði, mundu gjaldeyrisviðskipta-bankarnir, þegar nauðsyn krefði, selja gjaldeyri með því skilyrði, að viðskipti, sem þannig færu fram, yrðu endanlega gerð upp á fyrsta opinberu gengi, sem skráð yrði, eftir að regluleg gjaldeyrisviðskipti yrðu tekin upp að nýju. Mundu gjaldeyrisbankarnir taka vegna slíkra viðskipta 25% tryggingarfé umfram síðasta gengi, sem skráð var. J og G var gert að greiða gjaldeyrinn með þessum kjörum. J og G kröfðust þess, að Landsbankinn endurgreiddi þeim tryggingarféð. Í héraði var Landsbankinn dæmdur til að endurgreiða J og G 3.771 krónu, en það var sú fjárhæð, sem eftir stóð, þegar búið var að gera upp gjaldeyriskaupin á hinu nýja gengi. J og G áfrýjuðu dóminum til Hæstaréttar. Í dómi hans sagði, að á þeim tíma, sem hér skipti máli, hafi ekki verið nein ákvæði í lögum, sem gagngert heimiluðu Seðlabankanum að fella niður með öllu hina daglegu gengisskráningu að því leyti, sem henni mátti við koma. Eigi var þó talið, að Landsbankanum hefði verið skylt að selja J og G gjaldeyri á því gengi, sem síðar hafði verið skráð, eftir að Seðlabankinn hafði felld niður gengisskráningu frá og með 21. ágúst, heldur hafi bankanum verið heimilt, úr því að hann afhenti aðaláfrýjendum ferðagjaldeyri, að áskilja sér, að hann yrði greiddur á því gengi, sem skráð yrði, þegar gengisskráning hæfist að nýju. Tekið var fram, að enginn ágreiningur væri með aðiljum um að Landsbankanum bæri að endurgreiða þær 3.771 krónu, sem í héraðsdómi greindi, en þar sem J og G hefðu hvorki gert varakröfu fyrir héraðsdómi um endurgreiðslu þess fjár, né heldur hefðu þau gert varakröfu fyrir Hæstarétti um staðfestingu héraðsdómsins að því leyti, yrði að skilja málflutning þeirra svo, að eigi væri krafist dóms um þessa fjárhæð sérstaklega. Var Landsbankinn því sýknaður af kröfum aðaláfrýjenda í málinu. Sératkvæði	469
--	-----

Gjaldprotaskipti. Sjá og skipti.

Hinn 20. janúar 1978 kom fram krafa um, að bú hlutafélagsins S yrði tekið til gjaldprotaskipta. Fylgdi beiðni þessari endurrit árangurslausrar lögtaksgerðar. Skiptaréttur var haldinn 3. okt. 1978 til að skrifa upp eignir. Kom þá fyrir réttinn JR, sem sagður var stjórnarmaður í félaginu. Kvað hann félagið alveg eignalaust. Hinn 31. júlí 1980 var tekið fyrir í skiptarétti að ljúka skiptameðferð protabús S. Voru þá lögð fram ljósrit skattaframtala 1977 og 1978. Í þeim báðum sagði, að eignir félagsins væru varasjóður, rúmlega 100.000 krónur. Bókað var, að lýstar kröfur næmu rúmum 860.000 krónum. Síðan var bókað: „Þar sem engar eignir fundust í búinu verður að ljúka skiptunum skv. 33. gr. 1. 25/1929, án þess að nokkuð fáiist upp í lýstar kröfur.“ Skiptameðferð búsins var þar með lokið. Þann 14. maí 1981 krafðist G þess, að skipti yrðu tekin upp að nýju. Ekki hafði hann neytt réttar síns til að kæra ákvörðun skiptaráðandans um að ljúka gjaldprotaskiptunum. Beiðnin var byggð á því, að þær forsendur, sem skiptalokin byggðust á, að búið væri eignalaust, hefðu ekki við rök að styðjast. Var á það bent, að löghald hafi verið gert í tilteknum eignum félagsins 1973 og það löghald hafi verið staðfest með bæjarþingsdómi 1977. Skiptaráðandi hafnaði með úrskurði beiðni G um endurupptöku skiptameðferðarinnar. G kærði þann úrskurð til Hæstaréttar, sem taldi, að rétt hefði verið skv. 23. gr., sbr. 90. gr. skiptalaga, að boða skiptafund í búinu, áður en skiptum var lokið, eftir 33. gr. laga nr. 25/1929. Settra lagareglna nyti að vísu ekki við um heimild til endurupptöku skipta almennt, en telja yrði, að reglur um þetta atriði, byggðar á fordæmum og almennum viðhorfum heimilj endurupptöku, ef nánari skilyrði eru uppfyllt. Nokkrar líkur væru komnar fram fyrir því, að eignir hefðu verið meiri, en vitað var um áður, og var hinn kærði úrskurður því felldur úr gildi 1056

Ó stefndi Á og H persónulega til greiðslu skuldar. Þeir sóttu ekki þing í héraði og voru dæmdir óskipt til að greiða skuldina ásamt vöxtum og málskostnaði. Þeir áfrýjuðu dómnum. Fram kom fyrir Hæstarétti, að H var ekki aðili að málinu persónulega, heldur hlutafélagið H. Var H því sýknaður, en héraðsdómur staðfestur að því er varðaði Á. Bú Á var undir gjaldprotaskiptum, en talið var, að hann hefði lögmætra hagsmuna að gæta og væri því bær um að áfrýja málinu í eigin nafni, þótt bú hans væri undir gjaldprotaskiptum, án þess að kanna viðhorf búsins til áfrýjunarinnar. Var hann því talinn réttur aðili málsins.

fyrir Hæstarétti	1353
------------------------	------

*Greiðslufall.**Greiðslustöðvun.*

H fór þess á leit við skiptaráðandann í Hafnarfirði, að hann heimilaði sér greiðslustöðvun í þrjá mánuði skv. II. kafla gjaldþrotaskiptalaga. Hann taldi eignir sínar nema um 790.000,00 krónum, en skuldir um 265.000,00 krónum. Skiptaréttur heimilaði með úrskurði greiðslustöðvun í allt að þrjá mánuði. Einn skuldheimtumanna H kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Samkvæmt gögnum, sem lögð voru fyrir Hæstarétt, voru eignir H um 117.520,00 krónum hærri en sagði í greiðslustöðvunarbeiðninni, og skuldirnar 72.364 krónum hærri. Ástæðan fyrir beiðninni virtist hafa verið sú ein, að selja átti bifreið með lyftikrana, sem H átti, á nauðungaruppboði til lúkningar fjárnámskröfu. Talið var, að varnaraðili hefði ekki fært rök að því, að hann ætti í verulegum fjárhagsörðugleikum, sbr. 7. gr. laga nr. 6/1978. Var hinn kærði úrskurður því felldur úr gildi	630
---	-----

Gæsluvarðhald.

Sakaður maður kærði gæsluvarðhaldsúrskurð Hæstaréttar. Úrskurðurinn var staðfestur 52, 67, 140, 229, 678, 762, 1052, 1413, 1480, 1520, 1570	
Karlmaður, 45 ára að aldri, var sakaður um að hafa haft kynmök við 11 ára gamlan dreng. Hann var úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi í 40 daga og til að sæta geðrannsókn, meðan á varðhaldinu stæði. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem taldi gæsluvarðhaldstímann hæfilega ákveðinn allt að 4 vikum, en ekki efni til að mæla svo fyrir á þessu stigi málsins, að varnaraðili sætti geðheilbrigðisrannsókn	684
Rannsóknarlögregla ríkisins gerði kröfu til, að gæsluvarðhald manns, sem sakaður var um líkamsárás, yrði framlengt. Í greinargerð fyrir kröfunum sagði, að geðrannsókn væri nýhafin. Sakadómur hafnaði kröfunni. Úrskurðurinn var kærður til Hæstaréttar, sem staðfesti hann	708
H, rúmlega þrítugur karlmaður, var grunaður um að hafa haft kynferðisleg mök við 14 ára dreng. Honum var með úrskurði gert að sæta gæsluvarðhaldi í 2 vikur og gangast undir geðrannsókn á gæsluvarðhaldstímanum. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem taldi hvorki rannsóknar nauðsynjar né aðrar lagaástæður leiða til þess, að hann þyrfti á þessu stigi rannsóknar að sæta gæsluvarðhaldi.	

- Þá var og tekið fram, að hann hefði samþykkt að gangast undir geðrannsókn. Úrskurðurinn var því felldur úr gildi 1036
- Með úrskurði sakadóms var sakaður maður úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi í 13 daga. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Í dómi Hæstaréttar sagði, að greinargerð rannsóknarlögreglu ríkisins með kröfu hennar um, að varnaraðili skyldi sæta gæsluvarðhaldi, væri orðrétt tekin upp í hinn kærða úrskurð. Að öðru leyti væri engin grein gerð fyrir málavöxtum og ekki sérstaklega að einstökum kæruatriðum vikið af hálfu héraðsdómara. Þá hefði héraðsdómari ekki heldur greint að neinu leyti frá framburði varnaraðila. Hinn kærði úrskurður var talinn brjóta svo í bága við fyrirmæli 164. gr. laga um meðferð opinberra mála, að hann var ómerktur 1046
- H var handtekinn af lögreglu, þar sem hann var að sletta einhverjum vökva, sennilega tjöru, á Stjórnarráðshúsið. Rannsóknarlögregla ríkisins gerði kröfu um, að H yrði með úrskurði gert að sæta gæsluvarðhaldi og geðrannsókn vegna gruns um brot gegn 177. og 2. mgr. 257. gr. hgl. Yrðu skilyrði til gæsluvarðhalds ekki talin vera fyrir hendi, var þess krafist, að H yrði úrskurðaður til geymslu á Kleppsspítalanum í Reykjavík, og yfirlæknum Kleppsspítalans yrði með úrskurði lýst rétt og skylt fyrir hönd sjúkráðsins að annast geðheilbrigðisrannsókn á H og vistun hans á Kleppsspítalanum, meðan á þeirri rannsókn stæði. H hafði samtals 5 sinnum verið kærður fyrir samþærilegan verknað á árunum 1972 til 1976. Krafan um geðheilbrigðisrannsókn var tekin til greina, en kröfu um gæsluvarðhald og geymslu á Kleppsspítala var synjað. Kröfunni um skyldu yfirlækna Kleppsspítalans fyrir hönd spítalans til að annast geðheilbrigðisrannsókn á H var vísað frá dómi 1129

Hafning máls. Sjá niðurfelling máls.

Handtaka.

Sjá ólögleg handtaka 430

Hefð.

Heimvísun. Sjá ómerking.

Heiti félags.

Hinn 20. janúar 1975 ritaði formaður F, Félags húsgagna- og innréttingaframleiðenda, boðsbréf, þar sem sagði, að á

siðasta aðalfundi Húsgagnameistarafélags Reykjavíkur hefði verið einróma samþykkt að breyta nafni félagsins í Félag húsgagna- og innréttingaframleiðenda. Félagið væri landsfélag. Ástæðan fyrir nafnbreytingunni væri fyrst og fremst sú að sameina alla húsgagna- og innréttingaframleiðendur á landinu í eitt félag. Meistarafélag húsasmiða í Reykjavík, M, höfðaði mál á hendur F og krafðist þess, að félagið yrði skyldað til að fella niður úr nafni sínu heitið „innréttinga“. Taldi M, að notkun stefnda á heitinu „innréttingar“ í nafni sínu væri brot á einkarétti M og villandi og því brot á lögum um óréttmæta verslunarhætti svo og lögum um iðju og iðnað. M hélt því fram, að þrátt fyrir breytingu á nafni F, virðist félaginu eftir sem áður ætlað að vera stéttarfélag húsgagnasmiðameistara, en því sé ætlað rýmra starfssvið en talið hafi verið samrýmast starfi stéttarfélaga. Að því leyti sem kröfugerð M var byggð á því, að F væri óheimilt að starfa sem meistarafélag með aðild fyrirtækja, var talið að M hefði ekki sýnt fram á, að sú starfsemi raskaði hagsmunum M þannig, að það ætti kröfu til, að nafni F yrði breytt. Þá var talið, að ekki hefði verið sýnt fram á það af hálfu M, að félagsmenn þess ættu að lögum einkarétt á smíði hvers konar innréttinga úr tré. Þótti ekki í ljós leitt, að við breytingu þá, sem gerð var á nafni F, hefðu félagar þess gengið inn á svið innréttingasmiði, sem félagsmenn M kynnu að eiga rétt til einir. Var F því sýkn-
að af kröfum M

72

Hilming.

Hjón. Sjá skipti.

Hjúalög.

Hjúskapur.

Hlutafélög.

Stjórn hlutafélagsins S höfðaði mál á hendur G og krafðist þess, að viðurkennt yrði, að rift væri samningum málsaðilja um sölu S á 8 hlutabréfum í félaginu til E gegn greiðslu á tiltekinni fjárhæð. Til vara krafðist S þess, að hlutabréfin yrðu talin eign S sem forkaupsréttarhafa gegn tiltekinni greiðslu. Aðalfundur í S hafði verið haldinn í desember 1979. Talið var, að slíkir annmarkar hefðu verið á boðun til aðalfundarins, að hann væri ekki lögmættur aðalfundur. Þótti því ljóst, að kosning sú, sem stjórnar-

menn S, þeir sem að málssókninni stóðu, byggðu umboð sitt á, veitti þeim ekki vald til að binda S. Var málinu því vísað frá héraðsdómi. Áður hafði verið kveðinn upp í málinu úrskurður, þar sem frávisunarkröfu G var hafnað. Héraðsdómurinn var ekki talinn bundinn af þeim úrskurði um frávisunarkröfu G sbr. 3. málsgrein 108. gr. eml.	665
Ekki hafði verið farið eftir ýmsum ákvæðum hlutafélagalaga við stofnun hlutafélagsins T og í starfi þess. Þessir annmarkar voru þó ekki taldir leiða til þess, að ráðstafanir, sem gerðar höfðu verið í nafni félagsins, væru óskuldbindandi. Sjá veðréttur	815

Hlutdeild.

Brot gegn 254. gr., sbr. 248. gr. hgl. Sjá svik	1454
---	------

Húsaleiga.

Árið 1971 tók kaupmaðurinn G húsnæði á leigu hjá B í verslunarhúsnæði hans í Reykjavík. Í leigusamningnum sagði m. a., að leigutíminn væri frá 1. september 1971 til 31. desember 1976, en framlengdist um tvö ár í senn, væri honum ekki sagt upp skriflega með 6 mánaða fyrirvara. Leigutaki skyldi auk þess hafa forgangsrétt til áframhaldandi leigu við lok leigutímans, svo framarlega sem semdist um leigugjald. Umsamin húsaleiga var 40.000,00 kr. á mánuði. Leigan skyldi greidd fyrirfram fyrir hvern mánuð fyrsta virkan dag hvers mánaðar. Í júní 1978 höfðaði G mál gegn B til greiðslu á kröfu að fjárhæð 623.747,00 krónur. Krafa þessi var m. a. vegna úttektar B á vörum og peningum úr verslun G. B höfðaði gagnsök á hendur G til greiðslu vangoldinnar húsaleigu, vatnsskatts o. fl. Húsaleiguskuldina taldi H tilkomna vegna þess, að sér hefði verið heimilt að hækka húsaleiguna frá því, sem var í upphaflega samningnum. Í gagnsök urðu lyktir þær, að B, sem ekki mótmælti kröfunni tölulega, en taldi hana greidda, var ekki talinn hafa sannað greiðsluna og var dæmdur til að greiða skuldina. Að því er húsaleigukröfunar varðaði, var aðeins deilt um það, hversu háa leigu G hefði átt að greiða á mánuði frá 1. janúar 1977 til 30. júní 1978, og hversu há fjárhæð væri ógreidd. B hafði ekki sagt upp leigusamningnum með 6 mánaða fyrirvara, áður en hann skyldi renna út í árslok 1976. Var því litið svo á, að samningurinn hefði framlengst um 2 ár til ársloka 1978. B tók athugasemdalaust við leigugreiðslum frá G, 40.000,00 kr. á mánuði, fyrstu 10 mánuði ársins 1977, og það var ekki fyrr en með bréfi 13. október 1977, að hann óskaði viðræðna við G um leigugjaldið fyrir tímabilið

eftir 1. janúar 1977 til þess tíma, sem G rýmdi húsnæðið, en það var 30. júní 1978. Þegar af þessum ástæðum þótti verða að líta svo á, að B væri bundinn af ákvæðum samningsins um leigufjárhæð fyrir tímabilið 1. janúar 1977 til 30. júní 1978. Leiga fyrir tímabilið til 1. nóvember 1977 til 30. júní 1978, 320.000,00 krónur, hefði verið send B með gíróseðlum, sem hann hafði ekki innleyst. Var G dæmdur til að greiða stefnda þessa fjárhæð án vaxta 748

- A leigði Rafmagnseftirliti ríkisins húsnæði með samningi 2. mars 1976. Leigan skyldi breytast með hliðsjón af vísitölu húsnæðiskostnaðar atvinnuhúsnæðis, sem þá var 334 stig. Leigan skyldi greiðast fyrirfram. Visitalan var í raun 335 stig, þegar samningurinn var gerður. Leigutíminn hófst 1. september 1976. Á tímabilinu frá 1. september 1976 til 1. janúar 1979 taldi Rafmagnseftirlitið sig hafa ofgreitt rúmlega 1,5 milljón krónur. Hefði verið óheimilt að hækka endurgjald fyrir afnot af fasteign á þessu tímabili, nema að fengnu samþykki réttra yfirvalda. Höfðuðu fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og iðnaðarráðherra f. h. Rafmagnseftirlits ríkisins mál gegn H til endurgreiðslu á þessari fjárhæð. Óumdeilt var, að Rafmagnseftirlitið hefði greitt hærri húsaleigu en verðlagsnefnd hefði samþykkt. Talið var, að leigutaki hefði mátt vita, hvaða hækkanir á húsaleigu hefðu verið leyfilegar. Þar sem hann hefði ekki hreyft mótmælum gegn hækkununum og greitt þær án alls fyrirvara, þóttu ekki efni til að taka endurgreiðslukröfuna til greina 1357

Iðgjaldagreiðslur. Sjá lífeyrissjóðir.

Iðnlöggjöf.

Hinn 20. janúar 1975 ritaði formaður F, Félags húsgagna- og innréttingaframleiðenda, boðsbréf, þar sem sagði, að á síðasta aðalfundi Húsgagnameistarafélags Reykjavíkur hefði verið einróma samþykkt að breyta nafni félagsins í Félag húsgagna- og innréttingaframleiðenda. Félagið væri landsfélag. Ástæðan fyrir nafnbreytingunni væri fyrst og fremst sú að sameina alla húsgagna- og innréttingaframleiðendur á landinu í eitt félag. Meistarafélag húsasmiða í Reykjavík, M, höfðaði mál á hendur F og krafðist þess, að félagið yrði skyldað til að fella niður úr nafni sínu heitið „innréttinga“. Taldi M að notkun stefnda á heitinu „innréttingar“ í nafni sínu væri brot á einkarétti M og villandi og því brot á lögum um óréttmæta verslunarhætti svo og lögum um iðju og iðnað. M hélt því fram, að þrátt fyrir breytingu á nafni F, virðist

félaginu eftir sem áður ætlað að vera stéttarfélag húsgagnasmíðameistara, en því sé ætlað rýmra starfssvið en talið hafi verið samrýmast starfi stéttarfélaga. Að því leyti sem kröfugerð M var byggð á því, að F væri óheimilt að starfa sem meistarafélag með aðild fyrirtækja, var talið, að M hefði ekki sýnt fram á, að sú starfsemi raskaði hagsmunum M þannig, að það ætti kröfu til, að nafni F yrði breytt. Þá var talið, að ekki hefði verið sýnt fram á það af hálfu M, að félagsmenn þess ættu að lögum einkarétt á smíði hvers konar innréttinga úr tré. Þótti ekki í ljós leitt, að við breytingu þá, sem gerð var á nafni F, hefðu félagar þess gengið inn á svið innréttingasmíði, sem félagsmenn M kynnu að eiga rétt til einir. Var F því sýknað af kröfum M 72

Ítrekun.

- J gerðist sekur um ölvun við akstur, og var refsing hans ákveðin 15 daga varðhald. Hann var sviptur ökuleyfi ævilangt, þar sem um ítrekað brot var að ræða 82
- J gerðist sekur um ölvun við akstur. Hann var sviptur ökuleyfi ævilangt, þar sem um ítrekað brot var að ræða. Hann hafði auk þess gerst sekur um þjófnað 108
- G var náðaður skilorðsbundið af fangelsisrefsingu 27. september 1974. Skilorðstími var 3 ár og G stóðst skilorð náðunar. Hinn 23. apríl 1980 gerðist G sekur um þjófnað. Með því að G hafði staðist skilorð náðunar, þótti refsingu fullnægt á því tímamarki, er hann hlaut náðun. Voru réttaráhrif ítrekunar vegna refsisdóma þeirra, er náðunin laut að, því fallin brott, er hann framdi brot sitt 1086
- S var dæmdur fyrir skjalafals og tékkamisferli á árunum 1977 og 1978. Hann átti þá óafplánaðan 15 mánaða fangelsisdóm uppkveðinn 1973. Hafði sá dómur því ítrekunaráhrif í sambandi við ákvörðun refsingar 1099
- Maður dæmdur fyrir ítrekaðan ölvunarakstur. Sjá bifreiðar .. 1168
- Opinbert mál var höfðað gegn E fyrir að hafa þrem sinnum tekið bifreiðar í heimildarleysi í félagi með öðrum manni og ekið einni þeirra án ökuleyfis og undir áhrifum áfengis. E var talinn sannur að sök. Hann hafði áður gerst sekur um hegningarlagabrot og umferðarlagabrot og verið sviptur rétti til að öðlast ökuréttindi í 3 ár, frá maí 1980. Refsing hans var ákveðin með hliðsjón af 77. og 78. gr. hgl. fangelsi í 3 mánuði, en ekki var talin ástæða til að ákveða honum frekari sviptingu ökuleyfis. Í sama máli var K ákærður fyrir að taka þrisvar sinnum bifreið í heimildarleysi í félagi við annan mann og aka tveimur þeirra undir áhrifum áfengis og án ökuréttinda, svo og

- fyrir að taka létt bifhjól án heimildar og í félagi við tvo aðra menn og aka því sviptur ökuréttindum og undir áhrifum áfengis. K var talinn sannur að sök og var refsing hans með vísan til 77. og 78. gr. hgl. ákveðin fangelsi í 5 mánuði. Hann hafði árið 1980 verið sviptur ökuréttindum í 4 mánuði og var með dóminum sviptur rétti til að öðlast ökuleyfi í 18 mánuði. K hafði áður gerst sekur um ýmis brot m. a. hegningarlagabrot. Mál þetta var höfðað gegn fjórum mönnum í héraði, en dóminum var aðeins áfrýjað til Hæstaréttar, að því er varðaði E og K 1264
- A ók bifreið ölvaður og sviptur ökuleyfi 17. maí 1980. Hann missti stjórn á bifreiðinni, svo að hún valt. Brot hans talið varða við 2., sbr. 4. mgr. 25. gr. og 1. mgr. 27. gr., sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, og 1. mgr. 24. gr., sbr. 33. gr. áfengislaga nr. 82/1969, sbr. lög nr. 52/1978. Hann hafði sætt sekt og verið sviptur ökuréttindum í 12 mánuði fyrir ölvun við akstur með dómssátt 5. mars 1980, en hann var ekki fullra 18 ára, er hann framdi það brot. Það hafði því ekki ítrekunaráhrif á síðara brotið, sbr. 1. mgr. 71. gr. hgl. Refsing A var ákveðin 4.000,00 króna sekt til rikissjóðs og hann sviptur ökuréttindum í 18 mánuði til viðbótar þeim 12 mánuðum, er hann hafði áður verið sviptur þeim 1415
- G var ákærður fyrir að hafa þrívægis gerst sekur um þjófnað, þar af tvívægis í félagi við annan. Þá var honum gefið að sök að hafa í eitt skiptið stolið tékkhefti og gefið út 10 tékka úr því, sem hann notaði í viðskiptum. Upplýst var, að 1 af tékkunum hafði að öllu leyti verið fylltur út af eiganda tékkheftisins. Að öðru leyti var G talinn sannur að sök um brot á 248. og 155. gr. hgl. Um var að ræða ítrekað brot, auk þess sem G hafði fengið dóma, eftir að hann framdi brotin, og var refsing hans því hegningarauki, sbr. 78. gr. hgl., og refsingin ákveðin skv. 77. gr. hgl. með hliðsjón af 255. gr., sbr. 71. og 72. gr. sömu laga, og ákveðin 8 mánaða fangelsi. Þá var G dæmdur til að greiða skaðabætur til þeirra, er orðið höfðu fyrir tjóni af völdum hans í sambandi við þjófnaðinn og tékkamiferlið 1435
- Þ var ákærður fyrir 13 þjófnaði og 2 tilraunir til þjófnaðar. Brot hans voru öll nema eitt sönnuð með viðurkenningu hans. Um var að ræða ítrekuð brot. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 10 mánuði, sbr. 71., 72., 77. og 255. gr. hgl. Þ var og dæmdur til greiðslu skaðabóta 1488

Jarðakaup.

Ágreiningur um forkaupsrétt að jarðarhluta. Sjá forkaups-

réttur	247
--------------	-----

Jarðalög.

Ágreiningur um þinglýsingu afsals fyrir jörð. Sjá kærúmal, þinglýsing	299, 1029
--	-----------

*Kaupgjald. Sjá vinnusamningar.**Kjaranefnd.**Kjarasamningar. Sjá vinnusamningar.**Kjörskrá.**Kosningarréttur.**Kröfugerð. Sjá dómkröfur, frávisun.**Kærufrestur. Sjá kærúmal.**Kæruheimild. Sjá og kærúmal, frávisun.*

Rannsóknarlögreglustjóri ríkisins ekki talinn hafa heimild til að kæra synjun dómara til Hæstaréttar. Sjá kærúmal, réttarneitun	5
Uppboðshaldari synjaði um frestun á uppboði, en kvað ekki upp formlegan úrskurð. Talið heimilt að kæra synjun þessa skv. niðurlagsákvæði 21. gr. hæstaréttarlaga. Sjá uppboð, kærúmal	687

*Kærúmal.**A. Einkamál.**1. Frávisun frá héraðsdómi.*

R höfðaði mál á hendur J og S lögmanni, og krafðist þess, að ógiltur yrði kaupsamningur um tiltekna íbúð. Héraðsdóm- ari taldi, að stefnandi hefði brotið svo meginreglur laga nr. 85/1936 um skýran og ljósan málatilbúnað, að vísa bæri málinu frá héraðsdómi. Hæstiréttur taldi málatil- búnaðinn að visu eigi svo vandaðan sem skyldi, en taldi þó ekki næga ástæðu til að vísa málinu frá dómi. Var frá- visunardómurinn felldur úr gildi	10
Árið 1977 var stofnað sjálfseignarfélagið Dýraspítali Watsons. Danskur dýralæknir, G, sótti um lækningaleyfi við spítala þennan. Landbúnaðarráðherra leitaði umsagnar yfirdýra- læknis. Í umsögn sinni lýsti yfirdýralæknir yfir því, að hann treysti sér ekki til að mæla með því, að G yrði veitt	

- læknisleyfi til að stunda dýralækningar hér á landi. Að fenginni þessari umsögn taldi landbúnaðarráðuneytið sig ekki geta orðið við beiðni um lækningaleyfi til handa G. Dýraspítalinn og G höfðuðu þá mál á hendur P yfirdýralækni og kröfðust þess, að ógilt yrði með dómi synjun hans um meðmæli með því, að G yrði veitt leyfi til að stunda dýralækningar við dýraspítalann. Einnig, að viðurkennt yrði með dómi, að þessi synjun yfirdýralækni væri ólögmat. Héraðsdómari taldi, að dómkrafa stefnanda fæli ekki í sér kröfu um úrlausn ákveðins réttarágreinings, sem stefnendur hefðu sýnt fram á, að þeir hefðu lögvarða hagsmuni af að fá skorið úr. Dómkrafa þeirra fæli í sér kröfu um lögfræðilega álitserð. Með vísan til 47. gr. eml. yrði að telja kröfugerð, sem fæli í sér kröfu um slíka almenna könnun lagaskilyrða án sýnilegra réttarhagsmuna, ódómhæfa. Vísaði hann því málinu frá dómi. Hæstiréttur taldi, að sóknaraðilar ættu lögvarða hagsmuni af því, að fá úr því leyst af dómstólum, hvort synjun yfirdýralækni væri gild. Þar sem kröfum sóknaraðila væri réttilega að yfirdýralækni beint, bæri að fella hinn kærða dóm úr gildi og vísa málinu heim í hérað til efnismeðferðar og dómsálagningar að nýju. Sérákvæði 406
- Stjórn hlutafélagsins S höfðuðu mál á hendur G og krafðist þess, að viðurkennt yrði, að rift væri samningum málsaðilja um sölu S á 8 hlutabréfum í félaginu til E gegn greiðslu á tiltekinni fjárhæð. Til vara krafðist S þess, að hlutabréfin yrðu talin eign S sem forkaupsréttarhafa gegn tiltekinni greiðslu. Aðalfundur í S hafði verið haldinn í desember 1979. Talið var, að slíkir annmarkar hefðu verið á boðun til aðalfundarins, að hann væri ekki lögmat-ur aðalfundur. Þótti því ljóst, að kosning sú, sem stjórnarmenn S, þeir sem að málssókninni stóðu, byggðu umboð sitt á, veitti þeim ekki vald til að binda S. Var málinu því vísað frá héraðsdómi. Áður hafði verið kveðinn upp í málinu úrskurður, þar sem frávísunarkröfu G var hafnað. Héraðsdómurinn var ekki talinn bundinn af þeim úrskurði um frávísunarkröfu G, sbr. 3. málsg. 108. gr. eml. 665
- Héraðsdómari ritaði á áskorunarstefnu, að máli væri ex officio vísað frá héraðsdómi. Stefnandi kærði frávísunaráritunina til Hæstaréttar, sem staðfesti hana. Sjá frávísun 896
- Fjórir menn höfðuðu mál á hendur hlutafélaginu F og „hluthöfum í F h/f, sem ekki voru áskrifendur að hlutafé samkvæmt skrá, sem fylgdi stofnsamningi félagsins hinn 17. apríl 1981“. Stefnendur gerðu m. a. þá kröfu, að hlutafjárukning, sem ákveðin kynni að verða af tilteknum

aðalfundi, yrði boðin hluthöfum í hlutfalli við hlutafjár-
eign, sem nú væri fyrir hendi. Héraðsdómsstefna í mál-
inu var birt í Lögbirtingablaði. Sótt var þing af hálfu F,
en ekki af hendi annarra stefndu. Talið var, að sóknar-
aðilar hefðu ekki sýnt fram á, að fyrir hendi væru skilyrði
skv. 2. mgr. 95. gr. eml. til að birta mætti varnaraðilum,
hluthöfum í F, stefnu með þeim hætti, sem gert var með
birtingu í Lögbirtingablaði. Var kröfum stefnenda á hend-
ur hluthöfum í F því vísað frá héraðsdómi. Þá var talið,
að framangreind dómkrafa lyti að ákvörðun, sem hlut-
hafafundur félagsins gæti tekið í framtíðinni, og dómur-
inn gæti því ekki eðli máls samkvæmt tekið þessa ákvörð-
un um málefni félagsins fyrir hluthafafund. Hér væri því
um sakarefni að ræða, sem samkvæmt eðli sínu sætti ekki
lögsögu dómsins, og var þessum kröfulið því skv. 66. gr.
eml. vísað frá héraðsdómi 1573

2. Frávísun frá Hæstarétti.

Bú B var tekið til gjaldþrotaskipta. Hótel E krafðist greiðslu
á lýstri kröfu sinni í búið með skuldajöfnuði. Úrskurður
skiptaréttar féll á þá leið, að kröfu E var hafnað. E kærði
þennan úrskurð til Hæstaréttar, sem taldi lagaheimild
skorta til kæru úrskurðarins, sbr. 1. mgr. 2. tl. b. 21. gr.
laga nr. 75/1973. Var málinu því vísað frá Hæstarétti 633

3. Frestir.

Stefndi í máli einu krafðist þess að fá frest til gagnaöflunar.
Stefnandi neitaði um frestinn. Dómari kvað upp úrskurð
og veitti frestinn m. a. af því, að hann taldi, að málið yrði
ekki rekið samkvæmt ákvæðum XVII. kafla eml. Stefn-
andi kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem staðfesti
hann 1040

4. Skiptamál.

H fór fram á, að skiptaráðandi heimilaði sér greiðslustöðvun
í þrjá mánuði skv. II. kafla gjaldþrotaskiptalaga. Skipta-
ráðandi féllst á beiðni H með úrskurði. Einn skuldheimtu-
manna H kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi
hann úr gildi. Sjá greiðslustöðvun 630
Úrskurður skiptaréttar um, að hafnað væri beiðni um endur-
upptöku skiptameðferðar kærður til Hæstaréttar. Sjá
gjaldþrotaskipti 1056
Úrskurður skiptaréttar vegna kröfu um greiðslu úr ríkis-
sjóði á grundvelli laga nr. 31/1974 kærður til Hæstaréttar.
Sjá skipti 1138

5. Uppboð.

Uppboðshaldari auglýsti uppboð á húseign Þ. Uppboðshaldari tók málið nokkrum sinnum fyrir í uppboðsrétti og veitti uppboðspóla frest. Uppboðspóli krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram og taldi annmarka á því, hvernig það hefði verið auglýst. Uppboðshaldari synjaði þessari kröfu, en kvað ekki upp rökstuddan úrskurð. Uppboðspóli skaut ákvörðun uppboðshaldara til Hæstaréttar og krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram, og að uppboðshaldari sætti vítum. Uppboðspóli krafðist einnig miskabóta og málskostnaðar úr hendi uppboðshaldara. Kæruheimild var talin felast í lokaákvæði 21. gr. hæstaréttarlaga. Rök þau, sem uppboðspóli færði fyrir kröfu sinni um, að uppboðið færi ekki fram, þóttu ekki haldbær. Aðrar kröfur uppboðspóla þótti skorta lagastoð. Voru því kröfur hans ekki teknar til greina

687

6. Þinglýsing.

Þinglýsingadómara barst afsal frá X til A til þinglýsingar fyrir jörð í I hreppi. Hreppsnefnd I hrepps hafði ekki lýst yfir, að hún hafnaði forkaupsrétti að jörðinni. Af hálfu kaupanda var því haldið fram, að hreppsnefndin hefði firrt sig rétti til að neyta forkaupsréttarins. Eins og málið lá fyrir þinglýsingardómara, var honum ekki talið heimilt að þinglýsa framangreindu afsali vegna ákvæða 9. gr. laga nr. 65/1976, en ekki var skorið úr um efnisatriði, er vörðuðu skipti málsaðilja, og forkaupsrétt að öðru leyti í þinglýsingarmáli þessu

299

S gaf út yfirlýsingu í febrúar 1981 varðandi jörð eina, þar sem hann lýsti yfir því, að hann hefði eignast jörðina með kaupsamningi og afsali 1975. Vildi hann því mótmæla öllum yfirlýsingum, veðsetningum og hvers konar gerningum af hálfu hins þinglýsta eiganda Ó, sem færu í bága við rétt sinn. Skjal þetta var innfært í þinglýsingabók viðkomandi sýslumannsembættis. Ó mótmælti þinglýsingu skjals þessa og krafðist þess, að það yrði afmáð úr þinglýsingabók. Talið, að þinglýsingardómara hefði borið að synja um þinglýsingu á skjali þessu, og að Ó ætti kröfu á, að það yrði afmáð úr þinglýsingabók

1025

S sendi þinglýsingardómara afsal fyrir jörð einni frá Ó. Fram kom, að Ó véfengdi gildi afsals þessa. Hreppsnefnd hreppsins og jarðanefnd sýslunnar hafði verið sent afsalið til umfjöllunar um forkaupsrétt í samræmi við ákvæði jarðalaga. Hreppsnefndin vísaði forkaupsréttarmálinu frá, þar sem fyrir lægi, að ágreiningur væri milli aðila um gildi samningsins, og í bókun jarðanefndar sagði, að vegna

ágreinings, sem upp hefði komið um afsalið og væri til meðferðar hjá dómstólum, teldi jarðanefnd sýslunnar ekki tímabært að taka endanlega afstöðu til samningsins. Ó hafði lýst yfir því, að afsal þetta hefði verið pro forma og hafði höfðað mál til ógildingar og riftunar á því. Héraðsdómari synjaði beiðni S um þinglýsingu. S kærði þennan úrskurð til Hæstaréttar, sem taldi, að bæði hreppsnefnd og jarðanefnd hefðu fengið viðhlítandi gögn fyrir sölu jarðarinnar og hefðu átt að taka afstöðu innan lögskilins frests á grundvelli þeirra gagna til þess, hvort salan yrði samþykkt eða ekki. Þá sagði, að í afsalinu áskildi Ó sér ábúðarrétt á jörðinni ævilangt, en þetta ákvæði girti ekki fyrir þinglýsingu skv. 21. gr. þinglýsingarlaga. Tekið var fram, að Ó væri fært að fara þá leið, sem í 28. gr. laganna segði í sambandi við dómsmál, sem hann hefði höfðað til ógildingar og riftunar afsalinu. Skv. þessu var talið, að S ætti kröfu á, að afsalið yrði fært í þinglýsingabók sýslunnar 1029

Land í Njarðvíkurkaupstað er í einkaeign. K hefur á leigu 4 hektara af landinu með leigusamningi til 50 ára, er rennur út 1999. 1981 framleigði K Njarðvíkurkaupstað, N, lóðarréttindi sín yfir 1,2 hekturum af leigulandi sínu. N skipulagði land þetta sem byggingalóðir. Með yfirlýsingu 17. september 1981 veitti N tilteknum mönnum, sem fengið höfðu leyfi til að byggja íbúðarhús á þessu landi, leyfi til að veðsetja leigurétt bæjarins hverjum á sínum hluta landsins allt að vissum hundraðshluta hverjum. Landeigendur mótmæltu því, að þessari yfirlýsingu yrði þinglýst. Þinglýsingardómari ákvað að þinglýsa yfirlýsingunni. Í dómi Hæstaréttar segir, að veðsetningarheimild samkvæmt yfirlýsingunni sé eftir orðum hennar ætlað að ná til nánar tiltekins hundraðshluta af leiguréttindum yfir þeim 1,2 hekturum af leigulandi K, sem N telji sig hafa fengið með samningi sínum við K. Sé það nánar greint svo í yfirlýsingunni, að hverjum þeirra aðilja, sem í henni eru taldir, sé veitt heimild til að veðsetja sinn tiltekna hundraðshluta af leigurétti kaupstaðarins ásamt þeim mannvirkjum, sem á hans hluta lóðarinnar verði reist. Eftir þessu sé það svo óljóst, hverja veðsetningarheimild framangreindri yfirlýsingu sé ætlað að veita, að skjalið verði ekki talið fullnægja ákvæðum 2. mgr. 6. gr. og 2. mgr. 7. gr. þinglýsingarlaga nr. 39/1978. Hafi þinglýsingardómara þegar af þeirri ástæðu borið að vísa því frá þinglýsingu. Bæri honum að afmá þinglýsingu á skjalinu 1379

B. Opinber mál.

1. Ákæra.

2. Dómsátt.

3. Barnaverndarmál.

Eftir kröfu félagsmálastofnunar Kópavogsskaupstaðar var kveðinn upp í sakadómi Kópavogs úrskurður þess efnis, að barnaverndaryfirvöldum í kaupstaðnum væri heimilt að taka barn með valdi af heimili móður sinnar þar í bæ. Var úrskurðurinn á því byggður, að aðbúnaði barnsins væri mjög ábótavant, og öryggi barnsins talin stafa hætta af frekari dvöl á heimilinu. Móðir barnsins kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Í dómi Hæstaréttar sagði, að gögn máls væru um margt óglögg og ófullnægjandi, og ekki yrði séð, að héraðsdómari hefði kvatt móðurina fyrir dóm eða veitt henni kost á að tjá sig um sakarefnið. Svo sem mál þetta lá fyrir héraðsdómi, hefði ekki verið viðhlítandi lagagrundvöllur til þess að taka til greina kröfu félagsmálaráðs Kópavogsskaupstaðar. Úrskurðurinn var því felldur úr gildi 675

4. Bráðabirgðaökuleyfisvipting.

Með úrskurði sakadóms var staðfest ákvörðun lögreglustjóra um að svipta mann ökuleyfi til bráðabirgða. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi hann úr gildi. Sjá bifreiðar 402, 1049

5. Frávísun frá Hæstarétti.

Ákærður maður krafðist þess, að dómari í opinberu máli viki sæti, vegna þess að hann væri vanhæfur. Dómarinn kvað upp úrskurð, þar sem hann hafnaði kröfu ákærða. Ákærði kærði úrskurð þennan til Hæstaréttar. Hann aflaði ekki leyfis ríkissaksóknara til að kæra úrskurðinn skv. 1. tl. 171. gr. laga um meðferð opinberra mála. Var málinu því vísað frá Hæstarétti 1429

Sama sakarefni 1432

Ö krafðist þess, að dómari í opinberu máli viki sæti. Dómarinn hratt kröfu þessari með úrskurði. Ö kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, en þar sem hann hafði ekki leitað leyfis ríkissaksóknara til kærunnar í tæka tíð, skv. 1. tl. 171. gr., sbr. 2. og 3. mgr. 174. gr. laga um meðferð opinberra mála, var málinu vísað frá Hæstarétti 1496

Sama sakarefni 1497

6. Geðheilbrigðisránsókn.

Karlmaður, 45 ára að aldri, var sakaður um að hafa haft kyn-

mök við 11 ára gamlan dreng. Hann var úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi í 40 daga og til að sæta geðrannsókn, meðan á varðhaldinu stæði. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem taldi gæsluvarðhaldstímann hæfilega ákveðinn allt að 4 vikum, en ekki efni til að mæla svo fyrir á þessu stigi málsins, að varnaraðili sætti geðheilbrigðirannsókn	684
Manni var með úrskurði gert að sæta geðheilbrigðirannsókn. Sjá gæsluvarðhald	1036, 1129

7. Gæsluvarðhald.

Sakaður maður kærði gæsluvarðhaldsúrskurð til Hæstaréttar, sem staðfesti úrskurðinn 52, 678, 684, 762, 1052, 1413, 1480, 1520, 1570	
Maður var sakaður um brot á lögum um ávana- og fíkniefni. Hann var úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem staðfesti hann	67, 140, 229
Rannsóknarlögregla ríkisins gerði kröfu til, að gæsluvarðhald manns, sem sakaður var um líkamsárás, yrði framleengt. Í greinargerð fyrir kröfunum sagði, að geðrannsókn væri nýhafin. Sakadómur hafnaði kröfunni. Úrskurðurinn var kærður til Hæstaréttar, sem staðfesti hann	708
H, rúmlega þrítugur karlmaður, var grunaður um að hafa haft kynferðisleg mök við 14 ára dreng. Honum var með úrskurði gert að sæta gæsluvarðhaldi í 2 vikur og gangast undir geðrannsókn á gæsluvarðhaldstímanum. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi hann úr gildi. Sjá gæsluvarðhald	1036
Gæsluvarðhaldsúrskurður ómerktur. Sjá gæsluvarðhald	1046
H var úrskurðaður til að sæta geðheilbrigðirannsókn, en kröfu um gæsluvarðhald var synjað svo og kröfu um skyldu tiltekinna lækna til að framkvæma geðheilbrigðirannsóknina. Sjá gæsluvarðhald	1129

8. Kæruheimild.

Kæruheimild ekki talin vera í höndum rannsóknarlögreglustjóra ríkisins heldur ríkissaksóknara. Sjá frávísun	5
---	---

9. Vanhæfi dómara.

Sjá frávísun frá Hæstarétti	1496, 1497
-----------------------------------	------------

10. Ýmislegt.

Í sakadómi var blaðamaður úrskurðaður til að bera vitni. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi hann úr gildi	351, 355
--	----------

Yfirsakadómarinn í Reykjavík fól einum sakadómaranna dómsmeðferð á tilteknu máli. Sakadómarinn taldi sér ofviða að fjalla um málið vegna anna við úrlausn annarra sakamála, sem hann hefði með höndum og kvað upp úrskurð um, að hann viki sæti í málinu ex officio. Ríkis-saksóknari kærði úrskurð þennan til Hæstaréttar. Hæstiréttur taldi með hliðsjón af 9. gr. laga um meðferð opinberra mála, að dómara, sem færðist undan að fjalla um dómsmál, bæri fyrst að leita til forstöðumanns dómstóls, í þessu tilviki yfirsakadómara, með ósk um að verða leystur undan meðferð dómsmálsins. Ekki væri í lögum gert ráð fyrir þeim úrkosti, að dómari gæti úrskurðað, að hann viki sæti í máli, með því að vinnuálag hans yrði of mikið að öðrum kosti. Af þessum sökum var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi 1033

Kærumálskostnaður.

Einn dómara Hæstaréttar greiðir sérátkvæði um kærumálskostnað 351, 355

Landamerksamál.

Ágreiningur reis um landamerki milli jarðanna A, B og C. Land jarða þessara hafði verið óskipt, en landskipti fóru fram 1929 á beitilandi og engjum. Voru þá ákveðin merki. Ágreiningur varð um merkin. Úr þeim ágreiningi var skorið með sátt, sem komst á 20. janúar 1932. Þessi sáttargerð var 27. júní 1933 fyrirfram innrituð í afsals- og veðmálabækur viðkomandi sýslu til þinglýsingar á næsta manntalsþingi, og þinglýsing fór fram á manntalsþingi í viðkomandi hreppi 14. júní 1934. Hins vegar láðist að geta sáttargerðarinnar í fasteignaregistri. Ágreiningurinn um landamerkin var í aðalatriðum í því fólgin, að eigendur jarðanna A og B töldu, að landskiptagerðin frá 1929 væri í gildi. Eigendur jarðarinnar C töldu hins vegar, að breyting hefði orðið á merkjum með sáttargerðinni frá 1932, og hún væri gild. Eigendur A og B töldu, að sáttargerðin hefði verið haldin ýmsum annmörkum, auk þess sem hún hefði ekki verið færð í fasteignaregistrið. Talið var, að eigandi C hefði tryggt nægilega rétt sinn skv. réttarreglum um þinglýsingar með því að láta innrita sáttargerðina fyrirfram í afsals- og veðmálabækur, og að hann bæri ekki áhættu á þeim mistökum, sem fólgin voru í því, að það láðist að geta sáttargerðarinnar í fasteignaregistri. Var sáttargerðin lögð til grundvallar við ákvörðun merkja 1060

*Landbúnaður.**Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.**Landskipti.**Landvist.**Launaskattur. Sjá skattar.**Lausafjárkaup. Sjá skaðabætur.**Lax- og silungsveiði.*

- Hinn 17. júlí 1978 lagði J þrjú silunganet í sjó fyrir landi jarðar sinnar. Veiðiverðir komu að eftir miðaftan þennan dag, og voru netin dregin upp. Þeir kváðu einn lax hafa verið í netunum, en hann hefði sloppið, er þau voru dregin. J þótti hafa gerst brotlegur við 1. mgr. 19. gr., sbr. 4. mgr. 14. gr. og c lið 1. mgr. 97. gr. laga nr. 76/1970. Var hann dæmdur í 1.000,00 króna sekt skilorðsbundið. Netin voru gerð upptæk til ríkissjóðs 775
- Mánudaginn 6. ágúst 1979 komu veiðiverðir að bæ einum og sáu bóndann þar, G, vera að koma frá skeri í sjónum skammt frá landi. Frá skerinu lá net og viðurkenndi G, að hann hefði verið að leggja það. Netið var dregið í land, og var þá einn lax í því. Netið var 398 metra frá árósi. G var talinn hafa gerst brotlegur við 1. mgr. 14. gr. laga nr. 76/1970 og brotið talið fullframið. Ennfremur taldist hann hafa orðið brotlegur við 2. mgr. 15. gr. sömu laga, en 1. mgr. 19. gr. laganna varð ekki beitt. Refsing G samkvæmt 97. gr. laganna með vísan til 77. gr. hgl. var ákveðin 1.000,00 króna sekt skilorðsbundin. Net og afli var gert upptækt til ríkissjóðs 780

Leigubifreiðar.

Ágreiningur um atvinnuleyfi leigubílstjóra. Sjá stjórnsýsla .. 1183

Leigusamningur. Sjá og lóðarleigusamningar.

Árið 1962 seldu systurnar E Þ á leigu kjallarahúsnæði ásamt bílskúr. Húsnæðið hafði áður verið notað sem trésmíða-verkstæði, en Þ ætlaði að setja þar á stofn hárgreiðslustofu. Í leigusamningnum var tekið fram, að húsnæðið væri leigt í því ástandi, sem leigutaki hefði kynnt sér, leigutaka væri heimilt að setja upp skilrúm og gera allar nauðsynlegar breytingar á innréttingum húsnæðisins, sem hentuðu fyrirætlaðri notkun þess. Breytingarnar skyldi

leigutaki gera á sinn kostnað, og mátti hann nema innréttlingarnar brott að leigutíma loknum, ef leigusali óskaði ekki að leysa þær til sín fyrir matsverð. Þá skyldi leigutaki, ef hann næmi innréttlingarnar á brott að leigutíma liðnum, skila húsnæðinu í góðu og leigufæru ástandi. Þ breytti hitavatnslögn í húsnæðinu og lagði viðarklæðningu ofan á trégólf, sem fyrir var. Þ fór úr húsnæðinu 1967 og bauð E að kaupa af sér innréttlingar, en E höfnuðu því boði. Þ rýmdi þá húsnæðið og skyldi viðarklæðninguna eftir. Síðan leigðu E nýjum leigutökum, en Þ seldi leigutökunum hárgreiðslustofuna ásamt öllu, sem fylgdi henni. Nýju leigutakarnir voru H og M. 1970 hættu H og M rekstri hárgreiðslustofunnar, en G keypti af þeim innréttlingarnar og fékk síðan nýjan leigusamning hjá E. G skilaði af sér húsnæðinu í lok leigutímans í desember 1975. Töldu E viðskilnaðinn með þeim hætti, að eigi yrði við unað. Hefði G m. a. rífið upp viðarklæðninguna og flutt hana á brott. E töldu sig hafa verið orðnar eigendur að klæðningunni. E fengu dómkvadda matsmenn til að skoða og lýsa ástandi húsnæðisins og meta, hvað gera þyrfti til að koma húsnæðinu í leigufært ástand. Ennfremur til að meta kostnað við að leggja viðarklæðningu o. fl. Niðurstaða matsmanna var sú, að kostnaðurinn við fyrra atriðið væri 144.500 kr. Héraðsdómur taldi, að G hefði haft heimild til að fjarlægja viðarklæðninguna, og yrði hann því ekki dæmdur til að greiða kostnað vegna hennar. Að öðru leyti féllst héraðsdómur á niðurstöðu matsmanna og var G dæmdur til að greiða E 144.500 krónur. Í dómi Hæstaréttar sagði, að E hefðu ekki fært sönnur að því, að þær hefðu orðið eigendur að viðarklæðningunni. Yrði G því ekki krafinn bóta fyrir brottmál hennar. Ljóst væri, að viðskilnaður G við húsnæðið hefði ekki verið slíkur, sem krefjast yrði af leigutökum og bæri honum að greiða bætur vegna þessa. Var niðurstaða héraðsdóms staðfest að öðru leyti en því, að vextir voru hækkaðir til samræmis við útlánsvexti eftir kröfu E, sem höfðu gagnáfrýjað málinu. Staðfest var fjárnám, sem gert hafði verið í eignum G til tryggingar kröfunni samkv. héraðsdómi. Sjá fjárnám og áfrýjun

Lífeyrissjóðir.

J rak umfangsmikinn atvinnurekstur á jörðinni S á félagssvæði Verkalýðsfélagsins Einingar. Verkalýðsfélagið var aðili Lífeyrissjóðsins Sameiningar, L. Atvinnurekstur J var fölginn í eggjaframleiðslu, útungun á eggjum, uppeldi og slátrun alifugla. Mest af starfsfólkinu var ófag-

lært, og sumt af því bændur á lögbýlum, sem greiddu sem slíkir iðgjald til Lífeyrissjóðs bænda. J hafði ekki sem vinnuveitandi sótt um að taka starfsmenn sína í tölu sjóðfélaga þar. L krafðist þess, að J greiddi iðgjöld til sjóðsins af launum þeirra launþega sinna, sem tækju laun skv. kjarasamningum Einingar. Þegar J neitaði því, höfðaði L mál á hendur honum og krafðist greiðslu á tiltekinni fjárhæð lífeyrissjóðsiðgjalda, en til vara annarri lægri. Samkomulag náðist um, að sakarefni yrði skipt, og í fyrra málinu yrði aðeins dæmt um skyldu J til greiðslu iðgjalda. Niðurstaða héraðsdóms varð sú, að L mætti krefja stefnda um greiðslu lífeyrissjóðsiðgjalda af launum starfsfólks hans frá þeim tíma, sem lög nr. 9/1974 tóku gildi. Síðan gekk einnig dómur um kröfufjárhæð. Dómunum var báðum áfrýjað, og málið dæmt í einu lagi í Hæstarétti. Var tekið fram, að ágreiningslaust væri, að að krafa L væri takmörkuð við iðgjöld vegna launa þeirra starfsmanna áfrýjanda, sem ekki greiddu í annan lífeyrissjóð en Lífeyrissjóðinn Sameiningu, og ekki væru innifalin í kröfunni iðgjöld vegna launa eiginkvenna bænda, er væru sjóðfélagar í Lífeyrissjóði bænda. Sætti hin dæmda fjárhæð engum andmælum af hálfu áfrýjanda og voru hinir áfrýjuðu héraðsdómar staðfestir 1150

Líkamsárásir.

G var dyravörður á dansleik. H var meðal samkomugesta á dansleik þessum. Er dansleiknum lauk, vildi H ekki fara út úr samkomuhúsinu, og varð G að þeita valdi til að koma honum út þaðan. H komst inn í samkomuhúsið aftur og G beitti hann valdi að nýju til að koma honum út úr húsinu. Eftir að G hafði komið H út í seinna skiptið, veitti hann honum líkamsáverka. Segir G sjálfur svo frá, að ekki hafi verið um annað að gera fyrir sig en að svæfa H með rothöggi, svo sem hann gerði. Sat hann þá að eigin sögn klovvega á H, sem lá á bakinu. Greiddi hann H högg með hægri hendi á kjálka vinstra megin og segist síðan hafa slegið H laust með hnúanum fram og aftur til að athuga, hvort sér væri óhætt að sleppa honum. H var með verulega áverka á andliti eftir viðureign þeirra. H taldi, að G hefði einnig veitt sér líkamsáverka, er G var að koma honum út úr samkomuhúsinu í fyrra skiptið. Talið var sannað, að G hefði valdið H meðvitundarleysi með hnefahöggum og hefði ennfremur orðið þess valdandi, að hann hlaut þær líkamlegu ákomur, sem hann hafði eftir átökin og lýst var í áverkavottorðum læknis. Ekki var talið sannað, að G hefði gerst offari í aðgerðum

sínum gegn H inni í samkomuhúsinu. Hitt þótti fullsannað, að aðgerðir G gegn H utan hússins hefðu verið óhóflega harkalegar, og farið út fyrir mörk valdbeitingar, sem löggæslureglur heimila. Var G talinn hafa gerst brotlegur við 1. mgr. 217. gr., sbr. 138. gr. hgl. Við mat refsingar var höfð hliðsjón af því, að H réðst til inngöngu í samkomuhúsið, eftir að G hafði löglega flutt hann út úr því. Var refsing G ákveðin varðhald í 60 daga skilorðsbundin í 2 ár. H krafðist skaðabóta úr hendi G. Héraðsdómur féllst á þá kröfu, en taldi H eiga að bera 1/4 hluta tjónsins sjálfan. Í skaðabótakröfunni voru innifaldar 100.000,00 krónur fyrir lögfræðilega aðstoð. Hæstiréttur féllst ekki á, að G bæri að greiða bætur fyrir lögfræðilega aðstoð og taldi rétt, að H bæri helming tjónsins sjálfur. Sér-
atkvæði

287

Sunnudagskvöldið 13. júní 1976 var dansleikur í veitingahúsi í Hafnarfirði. Meðal samkomugesta var G. Þegar samkomunni lauk um kl. 01,00 um nóttina, vildi annar af dyravörðum veitingahússins, H, vísa G út úr húsinu, en þá munu flestir gestir hafa verið farnir. G var nokkuð undir áhrifum áfengis. Kom þá til átaka milli G og H, og féll G á gólfið. H fékk annan dyravörð til að aðstoða sig við að koma G út úr húsinu, og skildu þeir hann síðan eftir liggjandi á götunni. Daginn eftir kom í ljós, að G hafði hlotið talsverða áverka, m. a. höfðu brotnað í honum tennur. Reyndist nauðsynlegt að draga úr G allar efrigómstennur og smíða í hann gervitennur í staðinn. Talið var sannað með framburði G og vitna, að H hefði átt sök á meiðslum þeim, er G hlaut. Var hann með því talinn hafa gerst sekur við 217. gr. hgl. og refsing hans ákveðin 20 daga varðhald skilorðsbundið. G krafðist bóta að fjárhæð 262.300,00 gkr. og var sú krafa tekin til greina. Í þeirri fjárhæð var innifalin greiðsla fyrir lögfræðiaðstoð. G var látinn, áður en dómur féll í málinu, en dánarbú hans kom í stað hans sem kröfuhafi

581

B var ákærður fyrir að hafa hinn 3. maí 1979, er hann var staddur við húsið nr. 6 við Vesturgötu í Reykjavík, fengið 2 ónafngreinda menn til þess að halda J föstum, og hafa þá sparkað þrisvar sinnum á milli fóta honum án nokkurs tilefnis af hálfu J, þannig að hluti af hægri eista hans rifnaði frá og eistað varð ónýtt að mestu. B viðurkenndi við lögregluýfirheyrslu 3. júní s. á., að hann hefði verið á gangi skammt vestan við veitingahúsið Naust með tveim kunningjum sínum fyrir nokkru síðan. Hefðu þeir mætt þar manni, sem hann hefði lent í áflogum við og sparkað í. Gæti verið, að eitt sparkið hefði lent á milli fóta hon-

um. Pennan framburð ítrekaði B fyrir dómi sama dag. Síðar dró B framburð sinn til baka og taldi sig ekki muna eftir, að atburður þessi hefði gerst. J kom á veitingahús eitt sama kvöldið og hann fékk áverkann og taldi sig þekkja þar mann þann, er hefði sparkað í sig. Hefði stúlka, sem þar var, I, sagt, að maður þessi væri B. Annars taldi hann sig ekki þekkja piltana aftur, sem stóðu að árásinni. Talið var sannað með fyrsta framburði B fyrir rannsóknarlögreglu og dómi svo og frásögn J og I, að B hefði valdið J þeim áverkum, sem greint er að framan, en ósannað þótti, að spörkin hefðu verið fleiri en eitt. Brot B var talið varða við 218. gr. hgl. og refsing hans ákveðin 6 mánaða fangelsi með hliðsjón af 72. og 78. gr. hgl. 1376

Lóðarleigusamningar.

Hlutafélagið M hafði um fjölda ára rekið skipasmíðastöð og dráttarbraut á lóð, sem félagið hafði á leigu frá Ísafjarð-arkaupstað samkvæmt lóðarleigusamningum frá 23. desember 1922 og 30. júní 1925, svo og samkvæmt samþykkt hafnarnefndar Ísafjarðar frá 3. ágúst 1945 og 26. ágúst 1946. Leigutíminn samkvæmt lóðarleigusamningunum var 50 ár. Ekki var gerður sérstakur samningur um viðbótarlóðirnar, sem M fékk 1945 og 1946. Í lóðarleigusamningunum tveimur var tekið fram, að leigusali og leigutaki skyldu báðir hlíta samþykkt um leigu fjörulóða á Ísafirði frá 1919. Í samþykkt þessari segir, að fáið leigusamningurinn ekki framlengdur að leigutíma liðnum, skuli leigusali kaupa af leigutaka umbætur á lóðum og öll mannvirki fyrir 2/3 sannvirðis eftir eignarnámsmati, nema öðruvísi semjist. Þegar samningstímanum var lokið, fékk M leigusamninginn ekki framlengdan, þar sem bæjarsjóður taldi sig þurfa á landinu að halda m. a. vegna byggingar menntaskóla. Fékk bæjarstjórnin heimild félagsmálaráðuneytisins til að taka fasteignir og önnur mannvirki M á lóðunum eignarnámi. Matsnefnd eignarnámsbóta mat eignirnar 8. mars 1978 án tillits til skerðingarákvæðis þess, sem að framan greindi. Voru hús og mannvirki, þar með talin dráttarbraut og fleira, samtals metin á 28.800.000,00 gkr. Bæjarsjóður galt síðan 2/3 hluta þessarar fjárhæðar, en neitaði að greiða 1/3 hluta, 9.600.000,00 gkr. M vildi ekki una þessu og taldi skerðingarákvæði samþykktarinnar og samningsins ógilt. Höfðaði hann mál á hendur bæjarsjóði til greiðslu þeirrar fjárhæðar, er hann taldi vangreidda. Í héraðsdómi sagði, að líta yrði svo á, að skerðingarákvæði samþykktarinnar væri hluti af samningum

þeim einkaréttarlegs eðlis, sem aðilar gerðu með sér um leigu á lóðinni. Ekki væri sýnt fram á, að þessir samningar væru, að því leyti sem hér skipti máli, haldnir neinum þeim annmörkum, að ákvæði III. kafla laga nr. 7/1936 eða aðrar reglur samningaréttarins um ógilda löggerninga leiddu til þess, að þeir væru ekki bindandi fyrir leigutakann. Var bæjarstjórn sýknuð af öllum kröfum M. Hæstiréttur taldi, að skerðingarákvæði áðurnefndrar fjörulóðarsamþykktar hefði fullnægjandi stoð í 15. gr. laga nr. 67/1917 um bæjarstjórn á Ísafirði. Það færi ekki í bága við 67. gr. (áður 50. gr.) stjórnarskrárinnar eða ákvæði almennra laga. Ekki skipti heldur máli, þó að bæjarsjóður hefði 1976 fengið leyfi félagsmálaráðuneytisins til að taka eignarnámi mannvirki áfrýjanda samkvæmt 27. gr. skipulagslaga. Var fallist á þá úrlausn héraðsdóms, að M ætti ekki kröfu á greiðslu nema 2/3 verðmætis mannvirkja á lóðum, sem leigusamningar voru gerðir um 1922 og 1925. Á lóð, sem M fékk til umráða 1945, var bogaskemma að verðmæti 40.000,00 nýkr., sem M hafði reist. Hluti þessarar lóðar var fjörulóð. Þar sem ekki hafði verið gerður sérstakur skriflegur samningur um leigu lóðarinnar, var ákvæði fjörulóðasamþykktarinnar frá 1919 talið gilda um lóðina alla. Var litið svo á, að lóðin væri seld á leigu til 50 ára. Þar sem leigusamningurinn var samkvæmt því ekki enn útrunninn, var talið, að M ætti rétt á að fá greitt fullt verð fyrir skemmuna. Þriðjungur verðmætis hennar var 13.333,35 nýkr., og var bæjarsjóður dæmdur til að greiða M þá fjárhæð ásamt vöxtum. Tveir hæstaréttardómarar greiddu sératkvæði. Taldi annar, að staðfesta bæri héraðsdóm að niðurstöðu til. Hinn taldi, að M ætti að fá fullar bætur fyrir öll mannvirki sín á öllum lóðunum .. 910

Félagið N hafði um langa hríð rekið niðursuðuverksmiðju á lóð, sem það hafði á leigu í Ísafjarðarkaupstað samkvæmt lóðarleigusamningi, sem upphaflega var gerður 27. júlí 1923. Leigutíminn samkvæmt samningnum var 50 ár. Lóðin var fjörulóð og leigð með sömu skilyrðum og greinir í lóðarleigusamningunum um lóðirnar í næsta máli á undan. N og Ísafjarðarkaupstaður gerðu með sér samkomulag í september 1973 um, að matsnefnd eignarnámsbóta skyldi falið að meta til peningaverðs eign N á lóðinni. Ísafjarðarkaupstaður áskildi sér að bera fyrir sig ákvæði samþykktarinnar frá 1919 um leigu fjörulóða á Ísafirði, þannig að honum bæri aðeins að greiða 2/3 hluta bóta. Stefnandi áskildi sér rétt til að krefja um eftirstöðvagnar, 1/3, í sérstöku dómsmáli. Talið var, að líta yrði svo á, að í máli þessu deildu aðilar eingöngu um það, hvort ákvæði sam-

þykktarinnar um, að bæjarsjóði bæri aðeins að greiða 2/3 hluta af verðmæti eigna á lóðinni, þegar samningurinn rynni út, hefði orðið gildur hluti að lóðarleigusamningnum frá 27. júlí 1923. Var talið, að áðurgreind samþykkt hefði fullnægjandi stöð í 15. gr. laga nr. 67/1917 um bæjarstjórn á Ísafirði og að skerðingarákvæði samþykktarinnar hefði ekki farið í bága við 50. grein þágildandi stjórnarskrár. Var kaupstaðurinn sýknaður af kröfu N 928

Læknar. Sjá og mat og skoðun.

Blóðrannsókn	41, 82, 108, 689, 1079, 1168, 1264, 1415
Geðheilbrigði	639, 710
Líkamsáverkar	374, 473 496, 581, 710, 1113, 1203
Læknaráð	639
Örorka	374, 473, 496, 1113, 1203

Læknaráð.

Mál sent Læknaráði til umsagnar	710
---------------------------------------	-----

Lögfræðiaðstoð.

Ekki talið, að maður ætti rétt á að fá greiddan kostnað vegna lögfræðilegrar aðstoðar við gerð skaðabótakröfu í opinberu máli	287
Maður, sem gerst hafði sekur um brot á 217. gr. hgl., var dæmdur í opinberu máli til að greiða þeim, sem orðið hafði fyrir meiðslum, skaðabætur, þar á meðal greiðslu fyrir lögfræðiaðstoð	581

Löghald.

Löghaldsgerð til tryggingar víxilkröfu staðfest. Sjá víxilmál	535
---	-----

Lögmenn.

Lögmaður víttur fyrir ósæmleg ummæli í greinargerð	1183
--	------

Lögreglumenn.

Lögreglumaður slasaðist á handboltaæfingu, sem fram fór fyrir leikfimitíma í lögregluskólanum. Hann krafðist skaðabóta úr ríkissjóði. Sjá skaðabætur	1113
--	------

Lögtak.

Staðfestur úrskurður fógetaréttar um, að lögtak skyldi fram fara fyrir álögðum opinberum gjöldum. Sjá skattamál ..	395
Sameignarfélagið F tók að sér að mala raflausnarefni fyrir Ísal í Straumsvík. Verkefni þetta var unnið í ákvæðisvinnu af 2—3 mönnum skv. munnlegum ákvæðisvinnu-	

samningi. Átti hver mannanna að fá greidda ákveðna upphæð fyrir hvert tonn, sem malað var eða hreinsað. B var einn þessara manna og vann hjá F frá ársbyrjun 1977 fram í júlí 1978. Hluta vinnu sinnar vann hann við þessa ákvæðisvinnu, en að öðru leyti var um tímavinnu að ræða. Ofan á tímavinnukaupið fékk B greitt orlof, en ekki á ákvæðisvinnukaupið. B krafði síðan F um greiðslu orlofs af ákvæðisvinnukaupinu, rúmar 3.800 krónur, og var ekki deilt um fjárhæð. Hins vegar hélt F því fram, að B hefði verið undirverktaki hjá sér og því hefði allt verið innifalið í þeirri upphæð, sem F greiddi B, svo sem orlof, veikindadagar o. s. frv. Ekki var um það deilt, að B ætti rétt á orlofsfé af ákvæðisvinnunni. Gegn andmælum B var ósannað af hálfu F, að svo hefði verið samið um, að orlofsfé væri innifalið í greiðslum þeim, sem F hefði innt af hendi og miðuðust við unnið verk og tímalengd. Ekki var heldur talið, að B hefði svipt sig rétti til kröfu um orlofsfé með drætti á því að hefjast handa um heimtu þess. B hafði krafist lögtaks fyrir hinu ógreidda orlofsfé, og skv. 5. gr. laga nr. 87/1971, sbr. lög nr. 29/1885, má taka vangreitt orlofsfé lögtaki. Krafan var því lögtaks-krafa og talin nægilega skýr. Urðu því úrslit þau, að lögtak mætti fram fara hjá F til tryggingar kröfunni 1477

Manndráp.

Sunnudaginn 1. apríl 1979 um kl. 10 síðdegis var lögreglunni í Reykjavík tilkynnt, að maður að nafni Þ hefði orðið manni að bana þá um daginn í húsi einu í borginni. Lögreglumenn fóru á staðinn og fundu Þ, þar sem hann var staddur í íbúð sinni á 3. hæð í húsinu ásamt tveim konum. Í annarri íbúð á sömu hæð fundu lögregluþjónar mann, S, sem lá þar örendur í blóði sínu. Á líki hans voru stórfelldir áverkar. Hann hafði verið stunginn með hnífi í síðu, maga og brjóst og hlotið tvo skurði á hálsi. Þ skýrði svo frá, að hann hefði síðdegis þennan sama dag setið að drykkju með S í íbúð hans og sambýliskonu hans, L. Þeir hefðu báðir verið ölvaðir. Þá hefði komið til orðaskipta í reiði milli S og sambýliskonu hans. S hefði síðan farið fram í eldhús, komið þaðan aftur og spurt sig, hvort hann hefði kjark til að drepa sig. Kvaðst Þ muna það næst eftir sér, að hann stóð fyrir framan S í eldhúsinu og hafði hníf í hendi sér. Kvaðst hann hafa lagt hnífnum í kvið S og rist upp úr. Síðan hefði hann lotið niður að S og skor-ið hann á háls. L skýrði á svipaðan hátt frá atvikum um það, að S hafi ögrað Þ til að drepa sig. L var ekki áhorfandi að því, er Þ réð S bana. Þ gekkst undir geðrannsókn

- og taldist sakhæfur. Hann var talinn hafa gerst brotlegur við 211. gr. hgl., og var refsing hans ákveðin fangelsi í 16 ár. Einn hæstaréttardómara greiddi sératkvæði og taldi refsingu hans hæfilega ákveðna 14 ára fangelsi 639
- Pilturinn Þ 19 ára og stúlkan A á líkum aldri hittust í Hnífsdal í byrjun september 1978. Þau urðu samferða til Flateyrar, þar sem Þ vann í frystihúsi, og gistu í herbergi Þ í verbúð þar. Þ og A höfðu kynnst í september 1975 og síðan búið öðru hverju saman þar til í lok júnímánaðar 1978. Samskipti þeirra höfðu verið rysjótt. Sumarið 1978 hafði A farið til Vestfjarða til vinnu. Þ hafði farið á eftir henni til að reyna sættir. Hún dvaldist á herbergi hans næturlangt af fúsum og frjálsum vilja og fór vel á með þeim. Segir Þ, að um morguninn hafi A fallist á að taka upp samvistir við hann að nýju, en í því sambandi látið orð falla um fyrri kynmök sín við annað fólk, karla og konur. Þetta hafi valdið því, að hann hafi gersamlega misst stjórn á skapi sínu. Átök hefðu orðið, hún tekið flökunarhníf, hann náð honum af henni og kastað brott, en viðureign þeirra hefði lokið með því, að hann, viti sínu fjær af bræði, hefði brugðið snæri um háls hennar og hert að. Þetta hefði orðið henni að bana. Þ gerði hreppstjóra á staðnum aðvart um, hvað gerst hafði. Líkskoðun leiddi í ljós, að dánarorsök stúlkunnar hafði verið köfnun. Hvorki A né Þ virðast hafa verið undir áhrifum áfengis, er atburðurinn átti sér stað. Eigi var talið sannað, að Þ hefði tekið fyrirfram ákvörðun um að svipta stúlkuna lífi. Það atferli hans að bregða snæri um háls hennar og herða að var stórháskalegt og var talið, að honum hefði ekki getað dulist, að langlíklegast væri, að af því hlyti hún líftjón. Var atferli hans talið varða hann refsingu skv. 211. gr. hgl. Er Þ var í gæsluvarðhaldi í mars 1979, veittist hann að fangaverði, sem var við skyldustarf, sló hann og hótaði honum ofbeldi. Þetta brot hans var talið varða við 106. gr. hgl. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 8 ár. Tveir dómarar Hæstaréttar greiddu sératkvæði og töldu, að refsing Þ ætti að vera fangelsi í 7 ár 710

Mannvirki.

- Endurgjald fyrir mannvirki. Sjá lóðarleigusamningur 910, 928

Mat og skoðun.

1. Atvinnutjón:
Tryggingastærðfræðingur reiknar út tjón manns vegna líkamsmeiðsla og örorku 374, 473, 496, 1113, 1203
2. Áverkar og heilsutjón:

Læknar lýsa áverkum og heilsutjóni 374, 473, 496, 581, 710,
1113, 1203, 1376

3. Blóðrannsókn:

Bifreiðarstjórar 41, 82, 108, 689, 1079, 1168, 1264, 1415

4. Geðheilbrigði 639, 710

5. Örorka:

Læknar meta örorku 375, 473, 496, 1113, 1203

6. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir:

Dómkvaddir matsmenn meta viðgerðarkostnað 1422, 1514, 1520

Verkfræðingur lætur í té álitserð 496

Matsnefnd eignarnámsbóta.

Matsnefnd eignarnámsbóta metur eignir. Sjá lóðarleigusamningur 910, 928

Málflytjendur. Sjá lögmenn.

Málsástæður.

Skilyrðum 45. gr. laga nr. 75/1973 til að hafa uppi nýjar málsástæður fyrir Hæstarétti ekki fullnægt. Sjá áfrýjun 3

Áfrýjandi víxilmáls hélt því fram, að víxill hefði verið gefinn út í júlímánuði 1976, en ekki 1. apríl 1978, eins og greindi á víxlinum. Vixillinn skyldi greiðast við sýningu. Hann var sýndur til greiðslu 1978, og afsagður sama dag vegna greiðslufalls. Talið, að sú varnarástæða áfrýjanda, að ritaður hefði verið annar útgáfudagur á víxlinn en heimilt hefði verið gagnvart honum, kæmist ekki að í málinu gegn andmælum stefnda, sbr. 208. gr. eml., og þar sem afsögn víxilsins fór með réttu fram innan árs frá tilgreindum útgáfudegi, var áfrýjandi dæmdur til að greiða víxilfjárhæðina. Jafnframt var staðfest löghaldsgerð, sem víxilhafi hafði látið framkvæma til tryggingar víxilkröfunni 535

Fyrir Hæstarétti hafði áfrýjandi uppi málsástæður, sem ekki var hreyft í héraði. Var talið, að skilyrðum 45. gr. hæstaréttarlaga væri eigi fullnægt til að hafa þær uppi 543

Áfrýjandi máls hafði uppi fyrir Hæstarétti málsástæður bæði um form og efnishlið máls, sem hann hafði ekki hreyft í héraði. Þær voru ekki teknar til greina með skírskotun til 45. gr. hæstaréttarlaga 898

Málskostnaður.

Kærumálskostnaður dæmdur 351, 355

Máli áfrýjað til staðfestingar héraðsdómi að öðru leyti en því, að krafist var málskostnaðar úr hendi stefnda í héraði. Héraðsdómur staðfestur og málskostnaður látinn niður falla fyrir Hæstarétti 594

Þegar mál var tekið fyrir til munnlegs flutnings, óskuðu lög- menn aðila þess, að það yrði fellt niður. Af hálfu áfrýj- anda var krafist málskostnaðar fyrir Hæstarétti, en af hálfu stefndu var þess krafist, að málskostnaður fyrir Hæstarétti félli niður. Málið var fellt niður og málskostn- aður einnig 742	742
Héraðsdómur, þar sem manni var ekki dæmd refsing, staðfest- ur, en sakarkostnaður felldur á ríkissjóð 960	960
Máli var áfrýjað að ósk ákærða og einnig til þyngingar af hálfu ákæruvalds. Er málið var tekið fyrir í Hæstarétti, var lýst yfir því af hálfu ákærða, að fallið væri frá áfrýj- un málsins, og var það samþykkt af hálfu ákæruvalds. Bæði verjandi og ríkissaksóknari kröfðust þóknunar úr hendi ákærða fyrir störf sín. Málið var fellt niður með úr- skurði og ákærða úrskurðað að greiða þóknun fyrir störf sækjanda og verjanda til ríkissjóðs 964	964
Þegar mál var tekið fyrir í Hæstarétti, óskuðu aðaláfrýjendur, að það yrði fellt niður. Gagnáfrýjandi samþykkti það, en krafðist málskostnaðar. Málið var því fellt niður, en aðal- áfrýjendur voru dæmdir til að greiða gagnáfrýjendum málskostnað fyrir Hæstarétti 1134	1134
G áfrýjaði dómj í opinberu máli, að því er varðaði ákvæði dómsins um sýknu af skaðabótakröfu, og krafðist máls- kostnaðar úr ríkissjóði. Ekki var dæmt um málskostnaðar- kröfuna, enda var fyrirsvarsmönnum ríkissjóðs ekki stefnt í málinu 1307	1307
Lögmönnum, sem fluttu mál fyrir gjafvarnarhafa í héraði, stefnt persónulega fyrir Hæstarétt til að þola lækkun á talsmannslaunum þeirra. Krafan var ekki tekin til greina 1584	1584

Meðdómendur í héraði. Sjá dómara.

Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.

Merkjadómur.

Miskabætur.

Uppboðspoli krafðist þess, að uppboð færi ekki fram. Uppboðs- haldari synjaði kröfunni. Uppboðspoli kærði synjunina til Hæstaréttar og krafðist miskabóta. Sú krafa var ekki talin hafa lagastoð. Sjá kærumál og uppboð 687	687
Opinber starfsmaður krafðist miskabóta vegna frávikningar úr starfi. Sjá opinberir starfsmenn 834	834
H og K höfðuðu mál gegn ritstjóra dagblaðs og kröfðust miskabóta vegna ummæla, sem voru talin fela í sér móðg-	

anir og aðdróttanir í þeirra garð. Krafan var tekin til greina 1229

Nafnréttur.

Náðun.

G var náðaður skilorðsbundið af fangelsisrefsingu 27. september 1974. Skilorðstími var 3 ár og G stóðst skilorð náðunar. Hinn 23. apríl 1980 gerðist G sekur um þjófnað. Með því að G hafði staðist skilorð náðunar, þótti refsingu fullnægt á því tímamarki, er hann hlaut náðun. Voru réttaráhrif ítrekunar vegna refsிடóma þeirra, er náðunin laut að, því fallin brott, er hann framdi brot sitt 1086

Nágrenni.

Niðurfelling máls.

Mál fellt niður 569, 570, 571, 742, 964, 1134

Nytjastuldur.

Maður dæmdur fyrir nytjastuld á bifreið. Sjá bifreiðar .. 689, 1264

Opinberir starfsmenn.

G var aðalbókari hjá Innkaupastofnun ríkisins, í. Á árunum 1969 og 1970 tók G út vörur fyrir sjálfan sig hjá stofnuninni, en greiddi þær ekki og færði þær ekki til skuldar á reikningi sínum. Ríkisendurskoðunin komst að þessu misferli í júlímánuði 1971 og greiddi G þá skuld sína. Í bréfi ríkisendurskoðunar 15. desember 1971 segir, að máli G hafi verið vísað til meðferðar fjármálaráðuneytisins. G hélt áfram starfi sínu. Forstjóri I kveðst hafa tilkynnt honum, að misferli hans mundi leiða til þess, að hann yrði að hætta störfum. Hinn 8. september 1972 var honum svo sagt upp starfi frá þeim degi að telja. Hann mótmælti uppsögninni 11. september og krafðist dagvinnulauna og eftirvinnulauna 6 mánuði svo og orlofs og bóta fyrir röskun á stöðu og högum. Samtals námu kröfur hans 2.457.000.00 krónum. Í dómi Hæstaréttar sagði, að upp hefði komið um ávirðingar G í júlí 1971, en hann hefði greitt fé það, sem athugasemdir ríkisendurskoðunarinnar lutu að, þegar í þeim mánuði og því umsvifalaust, þegar eftir var gengið. Fjárhæð reikninga þeirra, sem athugasemdir voru gerðar við, hefði numið tæplega mánaðarlaunum hans. Í hefði ekki neytt þeirrar heimildar, er greinir í 3. mgr. 7. gr. laga nr. 38/1954, að víkja G frá um stundarsakir. Hann hefði haldið starfi sínu alveg

- óbreyttu óslitið til 8. september 1972, er honum var vikið frá störfum. Ósannað þótti, að forstjóri I hefði skýrt honum frá því í árslok 1971, að honum yrði vikið frá störfum vegna ávirðinga sinna. Var staðfest niðurstaða héraðsdóms um að greiða G 225.000,00 krónur vegna launamissis. Kröfu hans um bætur vegna röskunar á stöðu og högum, sbr. 264. gr. hgl., var eigi sinnt, þar sem skilyrðum greinarinnar var ekki fullnægt. Tveir dómarmar Hæstaréttar greiddu sératkvæði og töldu að sýkna bæri ríkissjóð af kröfum G 166
- G var löggæslumaður á dansleik. Hann var talinn hafa beitt einn samkomugesta harkalegum aðgerðum, sem farið hefðu út fyrir mörk valdbeitingar, sem löggæslureglur heimila. Sjá líkamsárás 287
- H var rannsóknarlögreglumaður við embætti bæjarfógetans í Keflavík og sýslumannsins í Gullbringusýslu. Hann undirbjó og stjórnaði ólögmætri handtöku á K og G. Sjá ólögleg handtaka 430
- V, yfirsímritari hjá ritsímanum í Reykjavík, falsaði símskeyti á norsku- og sænskublendingi til dagblaðsins D í Reykjavík þess efnis, að tiltekinn stjórnmálaflokkur hefði þegið styrk frá sænskum og finnskum aðilum. Hann falsaði undir skeytið tilbúið nafn og sendi það milli fjarritatækja í ritsímastöðinni, en lét síðan hjá líða að eyðileggja skeytið, sem borið var út næsta fimmtudag og varð tilefni forsíðufréttar D daginn eftir. Upplýst var, að V hafði gert ráðstafanir til þess, að skeytið yrði ekki borið út, og falið tilteknum manni að eyðileggja það, en sá hafði brugðist loforðum sínum að gera það. Hins vegar þótti það óhæfa af V að nota tæknibúnað ritsímans til þess að hafa í frammj spéskap. Var atferli hans talið varða við 141. gr. hgl. Ákvörðun um refsingu V var frestað 485

Orlofsfé.

- E hafði verið fastur starfsmaður lóranstöðvarinnar á Hellisandí. Hann var ríkisstarfsmaður. Laun hans voru þriðja. Föst laun, vaktálag og yfirvinna. Hann krafði ríkissjóð um greiðslu á orlofsfé vegna yfirvinnukaups og vaktáлага, sem hann fékk greitt úr ríkissjóði fyrir tímabilið 1. janúar 1942 til 31. desember 1975. Talið, að í orlofslögunum væri ekki að finna neitt ákvæði, sem tryggði E rétt til orlofsfjár, eins og hann krefðist. Samkvæmt því var ríkissjóður sýknaður af kröfu hans 547
- Sameignarfélagið F tók að sér að mala raflausnarefni fyrir Ísal í Straumsvík. Verkefni þetta var unnið í ákvæðisvinnu af 2—3 mönnum skv. munnlegum ákvæðisvinnu.

samningi. Átti hver mannanna að fá greidda ákveðna upphæð fyrir hvert tonn, sem malað var eða hreinsað. B var einn þessara manna og vann hjá F frá ársbyrjun 1977 fram í júlí 1978. Hluta vinnu sinnar vann hann við þessa ákvæðisvinnu, en að öðru leyti var um tímavinnu að ræða. Ofan á tímavinnukaupið fékk B greitt orlof, en ekki á ákvæðisvinnukaupið. B krafði síðan F um greiðslu orlofs af ákvæðisvinnukaupinu, rúmar 3.800 krónur, og var ekki deilt um fjárhæð. Hins vegar hélt F því fram, að B hefði verið undirverktaki hjá sér og því hefði allt verið innifalið í þeirri upphæð, sem F greiddi B, svo sem orlof, veikindadagar o. s. frv. Ekki var um það deilt, að B ætti rétt á orlofsfé af ákvæðisvinnunni. Gegn andmæli um B var ósannað af hálfu F, að svo hefði verið samið um, að orlofsfé væri innifalið í greiðslum þeim, sem F hafði innt af hendi og miðuðust við unnið verk og tímalengd. Ekki var heldur talið, að B hefði svipt sig rétti til kröfu um orlofsfé með drætti á því að hefjast handa um heimtu þess. B hafði krafist lögtaks fyrir hinu ógreidda orlofsfé, og skv. 5. gr. laga nr. 87/1971, sbr. lög nr. 29/1985, má taka vangreitt orlofsfé lögtaki. Krafan var því lögtakskrafa og talin nægilega skýr. Var því úrskurðað, að lögtak mætti fram fara hjá F til tryggingar kröfunni 1477

Ólögleg handtaka.

H var rannsóknarlögreglumaður við embætti bæjarfógetans í Keflavík og sýslumannsins í Gullbringusýslu. Hann undirbjó og stjórnaði ólögmætri handtöku á K og G, þar sem þeir voru staddir í bíl G í Vogum á Vatnsleysuströnd síðdegis dag einn í desember 1976. Áður hafði H fengið konur tvær til að koma fyrir á laun í farangursgeymslu bílsins ferðatösku, sem í voru 2 ótollaðar áfengisflöskur og kassi af áfengum bjór. Þetta gerðu þær í Reykjavík og lokkuðu síðan K og G undir fölsku yfirskyni til að aka þeim til Grindavíkur með viðkomu í Vogum. Þar yfirgáfu þær bifreiðina samkvæmt fyrirfram gerðri áætlun H samtímis því, sem hann sendi lögreglumenn á vettvang, er gerðu leit í bifreiðinni, fundu áfengið og bjórinn og handtöku K og G. Var H talinn hafa gerst brotlegur við 131. gr. og 1. mgr. 148. gr., sbr. 138. gr. hgl. Ó, fulltrúa bæjarfógetans í Keflavík, var í sama máli gefið að sök að hafa gerst sekur um rangan framburð fyrir rétti við rannsókn máls þessa. Var hann talinn hafa gerst brotlegur við 142. gr. hgl., sbr. 12. gr. laga nr. 101/1976. Refsing H var ákvörðuð með hliðsjón af 77. og 78. gr. hgl. fangelsi í 7

mánuði, en refsing Ó var ákveðin fangelsi í 3 mánuði. Sér-
 atkvæði 430

Ólögleg meðferð á fiskafla.

S skipstjóri var ákærður fyrir að hafa sem skipstjóri á skut-
 togara haft 4.480 kg af lausisudum fiski á millidekki skips,
 er hann kom úr veiðiferð til Reykjavíkur. Í héraðsdómi
 var S talinn hafa gerst brotlegur við tilteknar greinar
 tiltekinna reglugerða, en refsing hans var felld niður. Í
 dómi Hæstaréttar sagði, að nokkrir gallar væru á ákæru,
 en þar sem málið hefði verið reifað af hálfu ákæruvalds
 og ákærða með þessa galla í huga, og ekki léki vafi á, fyr-
 ir hvaða verknað væri ákært, þætti skv. 3. mgr. 118. gr.
 laga um meðferð opinberra mála mega leggja dóm á mál-
 ið. Var héraðsdómur staðfestur, þó þannig, að brot ákærða
 var heimfært til tiltekinna lagaákvæða auk reglugerðar-
 ákvæða sem í héraðsdómi greindi 1449

Ólögmæt meðferð fundins fjár.

A og B fóru inn í mannlausa íbúð og stálu þaðan áfengi,
 magnara, peningum, vasatölvu, leðurjakka og skólatösku.
 Þeir brutust ennfremur inn í apótek og stálu þar miklu
 magni af lyfjum, snyrtivarni o. fl., samtals að sölu-
 verðmæti rúmlega ein milljón krónur. A hafði auk þess
 farið inn í verslun og stolið þar útvarpstæki. Hann hafði
 ennfremur slegið eign sinni á fatnað, er hann fann ein-
 hvers staðar í miðbænum í Reykjavík. Var það brot A
 talið varða við 246. gr. hgl., en að öðru leyti varðaði brot
 A og B við 244. gr. Þeir voru hvor um sig dæmdir í 8 mán-
 aða fangelsi með hliðsjón af 72., 77. og 255. gr. hgl. 257

Ólögmætir verslunarhættir.

Sjá iðnlöggjöf 72

Ómaksbætur.

Áfrýjandi máls, sem ekki sótti þing fyrir Hæstarétti, dæmdur
 til að greiða ómaksbætur 105, 106, 107, 108, 282, 638, 1126,
 1127, 1346

Ómerking.

A. Einkamál.

B á Djúpavogi seldi F á Akranesi jarðýtu 1975. F stóð ekki
 í skilum, og í júní eða júlí 1976 komst B að því, að F hafði
 selt Dalvíkurkaupstað jarðýtuna. Í desember 1976 var í
 fógetarétti Dalvíkur lagt löghald á jarðýtuna að beiðni
 B til tryggingar eftirstöðvum kaupverðsins. B höfðaði
 síðan mál fyrir bæjarþingi Dalvíkur á hendur F og Dal-
 víkurkaupstað, D. Krafðist hann þess, að F yrði gert að

greiða eftirstöðvar kaupverðsins ásamt vöxtum og kostnaði og jafnframt gerði hann þær dómkröfur, að bæði F og D yrði gert að þola staðfestingu á löghaldi því, sem lagt hafði verið á jarðýtuna. Að öðru leyti var D stefnt til réttargæslu, og kröfur ekki gerðar á hendur kaupstaðnum að öðru leyti. Í héraði var af hálfu F höfð uppi frávisunarkrafa, en héraðsdómur synjaði frávisunarkröfunni. Var F dæmdur til að greiða B dómkröfurnar, en synjað um staðfestingu löghalds. F áfrýjaði málinu og krafðist þess, að því yrði vísað frá héraðsdómi, en til vara sýknu að svo stöddu. Talið var, að varnarþingsregla 1. mgr. 20. gr. laga nr. 18/1949 ætti við um mál þetta. Hefði B ekki getað sótt heimild í 83. gr. eml. til að reka það á bæjarþingi Dalvíkur. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi	88
Héraðsdómur ómerktur að hluta og máli vísað frá héraðsdómi að hluta vegna aðildarskorts. Sjá frávisun og aðild	182
Í máli einu varð ágreiningur út af verki, sem Þ vann fyrir R og Ú með traktorsgröfu í Njarðvíkurkaupstað. Þ átti heima í Garðakaupstað, en R og Ú í Reykjavík. Þ höfðaði mál á hendur R og Ú fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur vegna ágreinings þessa. R og Ú sóttu ekki þing. Aðilar höfðu ekki samið um, að málið yrði rekið fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur og ekki var talið, að Þ hefði haft heimild skv. 85. gr. eml. eða öðrum ákvæðum þeirra laga til að höfða málið þar. Af þessum sökum var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Fjárnámssgerð, sem áfrýjað var, var felld úr gildi	566
G höfðaði mál á hendur fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs til heimtu vangoldinna vaxta og verðbóta af innstæðu sinni á sparimerkjareikningi hjá innlánsdeild byggingarsjóðs ríkisins. Hér var um að ræða svonefnt skyldusparnaðarfé. Fjármálaráðherra taldi sig réttan varnaraðila í málinu. Hæstiréttur taldi, að Húsnaðismálastjórn ríkisins, en stjórn byggingarsjóðs ríkisins heyrði undir hana, væri sá aðili, sem til þess væri bær að lögum að vera í fyrirsvari fyrir byggingarsjóð ríkisins í hvers konar lögskiptum og í dómsmáli þessu. Héraðsdómur, sem var efnisdómur, var því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi	965
Slíkir gallar þóttu vera á uppboði, að það var ómerkt. Sjá uppboð	1238

B. Opinber mál.

P var ákærður fyrir að hafa ekið bifreið undir áhrifum áfeng-

is, Samkvæmt ósk hans var tiltekinn héraðsdómslögmaður skipaður verjandi hans. Lögmaðurinn fékk frest til að skila vörn, en skilaði henni ekki, þrátt fyrir ítrekaða eftirgangsmunum héraðsdómara. Fór svo, að dómariinn kvað upp dóm í málinu, án þess að vörn kæmi fram. Í dómi Hæstaréttar sagði, að vegna vanrækslu skipaðs verjanda á að skila málsvörn, hefði héraðsdómara skv. 2. mgr. 84. gr. laga nr. 74/1974 borið að skipa ákærða annan verjanda og dómtaka eigi málið, fyrr en vörn hafði borist. Að svo vöxnu máli varð ekki hjá því komist að ómerkja héraðsdóm og vísa málinu heim í hérað til dómsuppsögu að nýju	41
Með úrskurði sakadóms var sakaður maður úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi í 13 daga. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Í dómi Hæstaréttar sagði, að greinargerð rannsóknarlögreglu ríkisins með kröfu hennar um, að varnaraðili skyldi sæta gæsluvarðhaldi, væri orðrétt tekin upp í hinn kærða úrskurð. Að öðru leyti væri engin grein gerð fyrir málavöxtum og ekki sérstaklega að einstökum kæruatriðum vikið af hálfu héraðsdómara. Þá hefði héraðsdómari ekki heldur greint að neinu leyti frá framburði varnaraðila. Hinn kærði úrskurður var talinn brjóta svo í bága við fyrirmæli 164. gr. laga um meðferð opinberra mála, að hann var ómerktur	1046
Tveir menn voru ákærðir. Ekki var greint í ákæru, hvert væri andlag brots þess, sem öðrum þeirra var gefið að sök, og óljóst komist að orði um það í hverju brot það, sem hinum væri gefið að sök, væri fólgið. Þótti lýsing á brotum ákærðu eigi fullnægja kröfum 2. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 19. gr. laga nr. 107/1976. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og ákæruatriði þessu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	1300
Kröfu um ómerkingu héraðsdóms hrundið. Sjá brottnáam byggingar	1499

Ómerking ummæla. Sjá ærumeiðingar.

Óvið sambúð.

M og K stofnuðu til festa haustið 1970. Hófu þau þá sambúð, sem stóð þar til í apríl 1973, er þau slitu samvistum. Á sambúðartímanum eignuðust þau ýmsa hluti til heimilisins. Sumarið 1972 fékk M lóð og hóf að reisa þar hús. M og K töldu fram til skatts hvort í sínu lagi. Húsið og lóðin voru talin eign M á skattframtölum. Samkvæmt húsbyggingarskýrslu M var hann búinn að leggja í bygginguna samtals 366.216,00 krónur, þar með talda eigin vinnu,

er sambúð lauk, og hann hafði stofnað til skulda að fjárhæð 180.988,00 krónur. K taldi húsið vera að verðmæti eina og hálfa miljón krónur. Við sambúðarslitin virðast M og K hafa skipt húsmunum á milli sín með samkomulagi. Af hálfu K var því haldið fram, að allar eignir, sem voru í búi þeirra við sambúðarslitin, hefðu verið í óskiptri sameign þeirra, og ættu þau tilkall til þeirra að jöfnu. Þar sem M hefði haldið eignunum, gerði K kröfu til greiðslu úr hendi M, sem næmi áætluðu verðmæti helmings þeirra, eða 750.000,00 krónum. Taldi hún heimilt að byggja slíka skiptingu á grundvelli 90. gr. skiptalaganna. Til vara var krafan á því byggð, að K ætti rétt á endurgjaldi fyrir vinnu og framlög í þágu sameiginlegs heimilishalds málsaðila og til eignamyndunar á sambúðartímanum. K taldi sig hafa lagt fram bæði peninga og vinnu til húsbyggingarinnar. Því var mótmælt af hálfu M. Í héraðsdómi sagði, að ekki væri unnt að fallast á það með K, að stofnast hefði félagsbú með henni og M og að hún hefði við samvistarslitin átt kröfu til að eignir þeirra kæmu til skipta milli þeirra skv. 90. gr. skiptalaganna. Gegn andmælum M var talið ósannað, að K hefði lagt fram fé í þágu M eða vinnu til byggingaframkvæmdanna. Hins vegar þótti mega líta svo á, að K hefði við sameiginlegt heimilishald lagt til vinnuframlag í þágu M og við þær aðstæður, sem sköpuðust við sambúðarslitin, ætti K rétt á endurgjaldi fyrir það vinnuframlag. Þótti það hæfilega ákveðið 80.000,00 krónur. Í dómi Hæstaréttar sagði, að ágreiningslaust væri, að í lánsúmsókn til húsnæðismálastjórnar hefði þess verið getið, að M og K væru í sambúð og hjúskapur væri fyrirhugaður. Líkur þóttu að því fæðar, að K hefði innt af hendi nokkurt fé vegna húsbyggingarinnar og unnið eitthvað við hana. Þótti henni bera nokkur fjárgreiðsla vegna hlutdeildar sinnar í eign þessari, sem M ráðstafaði eftir sambúðarslitin. Þótti fjárhæð sú, sem í héraðsdómi greinir, hæfileg. Tveir dómara Hæstaréttar töldu, að staðfesta bæri hinn áfrýjaða dóm með vísan til forsendna hans og greiddu sératkvæði 128

Prentréttur.

Rangur framburður.

H var rannsóknarlögreglumaður við embætti bæjarfógetans í Keflavík og sýslumannsins í Gullbringusýslu. Hann undirbjó og stjórnaði ölögmætri handtöku á K og G, þar sem þeir voru staddir í bíl G í Vogum á Vatnsleysuströnd síðdegis dag einn í desember 1976. Áður hafði H fengið kon-

ur tvær til að koma fyrir á laun í farangursgeymslu bíls-
ins ferðatösku, sem í voru 2 ótollaðar áfengisflöskur og
kassi af áfengum bjór. Þetta gerðu þær í Reykjavík og
lokkuðu síðan K og G undir fölsku yfirsýni til að aka
þeim til Grindavíkur með viðkomu í Vogum. Þar yfirgáfu
þær bifreiðina samkvæmt fyrirfram gerðri áætlun H
samtímis því, sem hann sendi lögreglumenn á vettvang,
er gerðu leit í bifreiðinni, fundu áfengið og bjórinn og
handtóku K og G. Var H talinn hafa gerst brotlegur við
131. gr. og 1. mgr. 148. gr., sbr. 138. gr. hgl. Ó, fulltrúa
bæjarfógetans í Keflavík, var í sama máli gefið að sök
að hafa gerst sekur um rangan framburð fyrir rétti við
rannsókn máls þessa. Var hann talinn hafa gerst brot-
legur við 142. gr. hgl., sbr. 12. gr. laga nr. 101/1976. Refs-
ing H var ákvörðuð með hliðsjón af 77. og 78. gr. hgl.
fangelsi í 7 mánuði, en refsing Ó var ákveðin fangelsi í
3 mánuði. Sératkvæði 430

Refsingar og önnur viðurlög.

Maður dæmdur fyrir ávana- og fíkniefnabrot. Refsing 5 mán- aða fangelsi og 5.000 00 króna sekt í ríkissjóð. Vararefs- ing sektar 50 daga fangelsi	18
Maður dæmdur í 250,00 króna sekt til ríkissjóðs, vararefsing 2 daga varðhald, fyrir brot á umferðarlögum	48
Maður dæmdur í 15 daga varðhald fyrir ölvun við akstur og sviptur ökuleyfi ævilangt. Ítrekað brot	82
Maður dæmdur fyrir þjófnað, fjárdrátt og ölvun við akstur í 7 mánaða fangelsi og sviptur ökuleyfi ævilangt. Ítrekað brot	108
Maður var dæmdur í 4 mánaða fangelsi fyrir fjársvik og þjófnað	118
Maður var dæmdur í 8 mánaða fangelsi fyrir þjófnað	136
Maður var dæmdur í 8 mánaða fangelsi fyrir þjófnað	257
Maður var dæmdur í 8 mánaða fangelsi fyrir þjófnað og ólög- lega meðferð fundins fjár	257
Maður var dæmdur í 6 mánaða fangelsi fyrir þjófnað og brot gegn 131. gr. hgl.	261
Maður dæmdur í 4 mánaða fangelsi fyrir þjófnað	282
Opinber starfsmaður var dæmdur í 60 daga varðhald skilorðs- bundið fyrir líkamsmeiðingar	282
Lögmaður var dæmdur í 3 mánaða fangelsi fyrir fjárdrátt og sviptur málflutningsleyfi í 3 ár. Í sama máli var annar lögmaður dæmdur í 5 mánaða fangelsi fyrir fjársvik og sviptur málflutningsleyfi í 3 ár	310
Lögreglumaður var dæmdur í 7 mánaða fangelsi fyrir ólög- lega handtöku og öflun falsgagna. Í sama máli var full-	

trúi héraðsdómara dæmdur í 3 mánaða fangelsi fyrir rangan framburð fyrir dómi	430
Maður var ákærður fyrir brot á 141. gr. hgl. Ákvörðun um refsingu hans var frestað skilorðsbundið	485
Maður var dæmdur í 15 daga varðhald skilorðsbundið fyrir brot gegn 106. og 108. gr. hgl.	490
Maður dæmdur fyrir brot á umferðarlögum og 219. gr. hgl. í 2.000,00 króna sekt. Vararefsing varðhald í 20 daga. Sviptur ökuréttindum í 1 ár	572
Maður dæmdur í 20 daga varðhald skilorðsbundið fyrir brot á 217. gr. hgl. og til greiðslu skaðabóta	581
Maður dæmdur í 16 ára fangelsi fyrir manndráp	638
Maður dæmdur í 7 mánaða fangelsi fyrir þjófnað, nytjastuld og ölvun við akstur. Ekki dæmt um ökuleyfisviptingu, þar sem hann var áður sviptur ökuleyfi ævilangt	689
Maður dæmdur í 8 ára fangelsi fyrir manndráp	710
Maður dæmdur í 1.000,00 króna sekt skilorðsbundið fyrir brot á lögum um lax- og silungsveiði	775
Maður dæmdur í 1.000,00 króna sekt skilorðsbundið fyrir brot á lax- og silungsveiðilögum	780
Maður dæmdur í 7 mánaða fangelsi sem hegningarauka fyrir skjalafals og fjársvik	874
Maður dæmdur í 9 mánaða fangelsi fyrir fjársvik og tékkamisferli	940
Maður dæmdur í 30 daga fangelsi skilorðsbundið fyrir fjársvik og tékkamisferli	945
Maður var ákærður fyrir að aka bifreið sviptur ökuleyfi. Ökuleyfisviptingin var felld niður í Hæstarétti. Refsing ekki dæmd	960
Maður dæmdur í 3.000,00 króna sekt og sviptur ökuleyfi 1 ár fyrir ölvun við akstur. Vararefsing 10 daga varðhald	1079
Maður dæmdur í 600,00 króna sekt fyrir of hraðan akstur. Vararefsing 3 daga varðhald	1082
Maður dæmdur í 3 mánaða fangelsi fyrir þjófnað	1086
Maður dæmdur í 6 mánaða fangelsi fyrir skjalafals og tékkamisferli	1099
Maður, sem sviptur hafði verið ökuleyfi ævilangt, dæmdur í 2 mánaða fangelsi fyrir ölvun við akstur og fleiri brot á umferðarlögum	1168
Maður dæmdur í 5 mánaða fangelsi skilorðsbundið fyrir þjófnað	1175
Tveir menn voru dæmdir fyrir nytjastuld og ölvun við akstur og fleiri umferðarlagabrot, annar í 3 mánaða fangelsi og sviptur rétti til að öðlast ökuleyfi í 18 mánuði, hinn í 5 mánaða fangelsi	1264
Maður dæmdur í 5 mánaða fangelsi fyrir þjófnað og skjala-	

fals	1289
Maður dæmdur í 4 mánaða fangelsi fyrir þjófnað	1289
Maður dæmdur til að greiða 3.000,00 króna sekt fyrir að aka bifreið sviptur ökuréttindum. Vararefsing 15 daga varð- hald	1346
Maður dæmdur í 6 mánaða fangelsi fyrir líkamsárás	1376
Maður dæmdur til að greiða 4.000,00 króna sekt, vararefsing 12 daga varðhald, og sviptur ökuleyfi 18 mánuði fyrir ölvun við akstur	1415
Maður dæmdur í 8 mánaða fangelsi sem hegningarauka fyrir þjófnað og skjalafals	1435
Maður ákærður fyrir ólöglega meðferð á fiskafla. Refsing felld niður	1449
Maður dæmdur í 4 mánaða fangelsi skilorðsbundið fyrir hlut- deild í broti á 254. gr. hgl.	1454
Maður dæmdur í 10 mánaða fangelsi fyrir þjófnað og tilraun til þjófnaðar	1488
Maður dæmdur í 4 mánaða fangelsi sem hegningarauka fyrir fjárrátt og skjalafals	1534
Maður dæmdur í 900,00 króna sekt, vararefsing 10 daga varð- hald, og sviptur ökuleyfi í 4 mánuði fyrir ölvun við akstur	1552
Einstakar refsitengundir og önnur viðurlög:	
a. Ákvörðun refsingar frestað með skilorði	485
b. Fangelsi 108, 136, 257, 261, 282, 310, 430, 638, 689, 710, 874, 940, 1086, 1099, 1168, 1264, 1289, 1376, 1435, 1488, 1534	
c. Fangelsi og sekt	18
d. Ómerking ummæla	652, 1229
e. Refsing ekki dæmd	960
f. Refsing felld niður	1449
g. Sekt án vararefsingar.	
h. Sekt. Fangelsi sem vararefsing:	
Fjárhæð sektar 5.000,00 krónur. Fangelsi 50 dagar	18
i. Sekt. Varðhald sem vararefsing:	
Fjárhæð sektar 250,00 krónur. Varðhald 2 dagar	48
— — 2.000,00 — Varðhald 20 dagar	572
— — 1.000,00 — Varðhald 7 dagar	775
— — 1.000,00 — Varðhald 7 dagar	780
— — 3.000,00 — Varðhald 10 dagar	1079
— — 600,00 — Varðhald 3 dagar	1082
— — 3.000,00 — Varðhald 15 dagar	1346
— — 4.000,00 — Varðhald 12 dagar	1415
— — 900,00 — Varðhald 6 dagar	1552
j. Skilorðsbundin refsing:	
Fangelsi	945, 1175, 1454
Sekt	775, 780

	Bls.
Varðhald	282, 490, 581
k. Svipting málflutningsréttinda	310
l. Svipting ökuréttinda 82, 108, 572, 1079, 1168, 1264, 1415, 1552	
m. Uptaka eigna	
n. Varðhald	82

Réttarfar.

Krafa um ómerkingu tiltekinna ummæla var fyrst borin fram við munnlegan flutning málsins í héraði. Eigi þótti fullnægt réttarfarsskilyrðum til að taka þá kröfu til greina, sbr. 113. gr. eml.	1229
---	------

Réttarfarsvitur.

Héraðsdómslögmaður vittur fyrir að vanrækja að skila vörn fyrir skjólstæðing sinn í opinberu máli	41
Sagt var í dómi Hæstaréttar í opinberu máli, að höndum hefði verið kastað til rannsóknar málsins og vítaverður dráttur orðið á rannsókn þess	108
Héraðsdómari vittur fyrir óhæfilegan drátt á málsmeðferð, sem leiddi til þess, að sök fyrntist	145
Athugavert þótti, að gerð ágrips var áfátt	233
Tveir menn voru ákærðir fyrir þjófnað o. fl. Þeir komu fyrir dóm við þingfestingu máls, en ekki í önnur skipti. Voru þeir þá yfirheyrðir saman í dóminum. Þetta var talið andstætt 4. mgr. 77. gr., sbr. 4. mgr. 40. gr. laga nr. 74/1974 ..	257
Dyravörður einn hafði gerst offari í starfi. Það þótti athugavert, að ákærvaldið hafði ekki borið málið undir dómsmálaráðuneytið, áður en saksókn var ráðin, en þar sem dómsmálaráðuneytið lét uppi bréflega það álit, að eðlilegt væri að dómsrannsókn færi fram á sakarefni þessu, þótti mega leggja efnisdóm á málið	237
Ámælisvert þótti, að í beiðni lögmanns, sem bað um greiðslustöðvun eftir gjaldprotaskiptalögum, gætti verulegrar ónákvæmni um framtal eigna og skulda	630
Varnaraðili var ekki nafngreindur í úrskurði sakadóms. Þetta var talið brjóta í bága við 2. mgr. 166. gr. laga nr. 74/1974. Ekki orkaði þó tvímælis, hver varnaraðili var. Málgögn um var hvorki lýst sem skyldi né þau tekin til röksamlegrar úrlausnar. Þetta þótti athugavert	675
Uppboðspoli krafðist þess, að uppboðshaldari yrði vittur. Sú krafa var ekki talin hafa lagastoð og var ekki tekin til greina	687
Lögmaður einn viðhafði ærumeiðandi ummæli um andstæðing sinn í greinargerð í héraði. Ummæli þessi voru átalín og dæmd ómerk skv. 1. mgr. 241. gr. hgl.	834

Fundið að því að óþarfa dráttur hafði orðið á rekstri opin- bers máls í héraði	1175
Lögmaður vittur fyrir ósæmileg ummæli í greinargerð	1183
Fundið að því, að ágrípsgerð var ábótavant í máli og m. a. skorti heildarregistur um efni dómskjala	1584

Réttargæsla.

Aðila stefnt til réttargæslu	182, 469, 496, 1113, 1307
------------------------------------	---------------------------

Réttargæslumaður.

Rannsóknarlögreglustjóri ríkisins krafðist þess, að bæjar- fógetinn í Kópavogi skipaði handteknum manni réttar- gæslumann. Bæjarfógetinn synjaði þessari kröfu. Rann- sóknarlögreglustjóri kærði þessa synjun til Hæstaréttar. Talið, að kæruehimild af hálfu almenningsvalds sé í hönd- um ríkissaksóknara, nema lög segi annað. Kæruehimild vegna framangreindrar synjunar væri því í höndum ríkis- saksóknara, en ekki rannsóknarlögreglustjóra ríkisins. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	5
--	---

Réttarneitun.

Uppboðshaldari auglýsti uppboð á húseign Þ. Uppboðshaldari tók málið nokkrum sinnum fyrir í uppboðsrétti og veitti uppboðspola frest. Uppboðspoli krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram og taldi annmarka á því, hvernig það hefði verið auglýst. Uppboðshaldari synjaði þessari kröfu, en kvað ekki upp rökstuddan úrskurð. Uppboðspoli skaut ákvörðun uppboðshaldara til Hæstaréttar og krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram, og að uppboðshaldari sætti vítum. Uppboðspoli krafðist einnig miskabóta og málskostnaðar úr hendi uppboðshaldara. Kæruehimild var talin felast í lokaákvæði 21. gr. hæstaréttarlaga. Rök þau, sem uppboðspoli færði fyrir kröfu sinni um, að uppboðið færi ekki fram, þóttu ekki haldbær. Aðrar kröfur uppboðs- pola þótti skorta lagastoð. Voru því kröfur hans ekki teknar til greina	687
--	-----

Riftun.

Tekið fram, að það sé fordæmisregla í íslenskum rétti, að unnt sé að heimila riftun, þó að sá, sem kröfu gerir, bjóði ekki jafnframt tiltekin skil af sinni hálfu	10
Árið 1973 seldu A og B þeim C og D vélbát. Kaupverðið var greitt með peningum, yfirtöku veðskulda og veðskulda- bréfi tryggðu með veði í vélbátnum. Ekki var afsali né kaupsamningi þinglýst. C og D gerðu bátinn út til veiða um skeið. Útgerðin gekk illa, og í nóvember sama ár seldu	

pau E og F vélbátinn. Kaupverðið var að hluta greitt í peningum, að hluta með víxlum, að hluta með yfirtöku áhvílandi veðskulda og að hluta með veðskuldabréfi, er kaupendur gáfu út, tryggðu með veði í vélbátnum. E og F fóru í fyrstu sjóferð 25. janúar 1974. Í þeirri ferð fórst báturinn, en mannbjörg varð. Vátryggingarverð bátsins fór til greiðslu áhvílandi veðskulda. E og F kröfðust þess, að kaupnum á vélbátnum yrði rift og töldu, að þeir hefðu ekki vitað um, að seljendur hefðu ekki þinglýsta eignarheimild fyrir vélbátnum. Þá hefði þeim að ýmsu leyti ekki verið skýrt rétt frá áhvílandi veðskuldum, og að þær væru í vanskilum. Þessar veðskuldir voru sumar gengistryggðar og sumar í erlendri mynt. Þá kröfðust E og F endurgreiðslu á þeim fjármunum, sem þeir höfðu greitt C og D. Ósannað þótti, að E og F hefði verið kynnt veðbókavottorð um vélbátinn og gerð grein fyrir því, hverjir væru skráðir eigendur bátsins. Einnig þótti á hafa skort um það, að þeim hefði verið gerð nægilega glögg grein fyrir áhvílandi veðskuldum. Var þetta talin næg ástæða til að heimila riftun. Kröfur þær, sem E og F höfðu uppi á hendur C og D til skila á verðmætum vegna riftunarinnar, vörðuðu verðmæti, sem þau höfðu afhent seljendum eða bar að afhenda þeim. Þar var í fyrsta lagi um að ræða endurgreiðslu fjár, sem E og F höfðu greitt. Í öðru lagi kröfu um skil á víxlum, sem E og F höfðu afhent seljendum upp í kaupverðið, en ekki greitt, og í þriðja lagi kröfu um, að E og F yrði dæmt óskýlt að gefa út skuldabréf fyrir þeim hluta kaupverðs, sem kaupsamningurinn kvað á um. Fallist var á, að C og D skyldu endurgreiða E og F greitt fé, og þeim var dæmt óskýlt að gefa út skuldabréf. E og F höfðu afhent seljendum 18 víxla. Sumir þessara víxla voru taldir glataðir. Seljendur höfðu þó ekki fengið víxlana ógilta með dómi, og þótti fullyrðing þeirra um, að þeir væru glataðir, engum sérstökum gögnum studd, og að svo vöxnu ekki standa því í vegi, að krafa E og F um skil á þessum víxlum yrði tekin til greina. E og F höfðu með dómi verið dæmdir til að greiða suma víxlana. Mál þessi höfðu verið höfðuð í nafni C og D, og þau voru talin eigendur krafanna samkvæmt víxlum þessum. Þau höfðu ekki andmælt kröfum um skil á víxlum þessum, ef fallist yrði á riftunarkröfuna. Var krafa um skil á þeim því tekin til greina. Sumir víxlarnir höfðu verið lagðir fram í málinu, og var fallist á kröfu E og F um skil á þeim. Þá höfðu verið höfðuð víxilmál á hendur E og F út af sumum víxlunum, en þeir sýknaðir í þeim málum. Kröfu um afhendingu á þeim víxlum var vísað

frá héraðsdómi, þar sem talið var, að C og D hefðu ekki eignarráð yfir þeim. Í máli þessu höfðu E og F uppi bótakröfu á hendur C og D fyrir vinnutap, kostnað o. fl. Sú krafa var ekki tekin til greina 997

Ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot.

Agreiningur um, hvort krafa nyti ríkisábyrgðar á grundvelli laga nr. 31/1974, sbr. lög nr. 8/1979, borinn undir skiptarétt. Sjá kærumál og skipti 1138

Röng skýrslugerð.

Sakaður maður sýknaður af ákæru um brot á 147. gr. hgl. Sjá fjádráttur, fjársvik 310

Sakadómur í ávana- og fíkniefnamálum. Sjá dómstólar.

Sakarefni skipt. Sjá skipting sakarefnis.

Sakarkostnaður.

Dómur í opinberu máli um að refsing skuli niður falla staðfestur, en sakarkostnaður lagður á ríkissjóð 960

Fyrir Hæstarétti lýsti ákærði yfir ósk um að fallið yrði frá áfrýjun. Það var samþykkt. Ákærða gert að greiða sakarkostnað 364

Sakhæfi.

Samaðild. Sjá aðild.

Sambúð. Sjá óvígð sambúð.

Samningar. Sjá og leigusamningar, skuldamál.

K, Ó og H keyptu hluta af húseign í smíðum af byggingafélaginu B. Samkvæmt kaupsamningi skyldu útihurðir vera af tiltekinni viðartegund. BÓ byggingameistari hafði tekið að sér að smíða hurðirnar fyrir B. Síðar samdíst svo um með þeim K, Ó og H og BÓ, að hurðirnar skyldu vera úr tekkviði, sem var dýrari. B samþykkti þessa breytingu. B varð gjaldþrota, og fékk því BÓ ekki greiðslu hjá því fyrir hurðirnar. Krafði hann þá K, Ó og H um greiðslu fyrir þann verðmismun, sem varð á hurðunum vegna þess, að þær voru úr tekkviði, þar sem hann taldi, að samningar hefðu komist á um að þeir greiddu honum verðmismuninn. Í kaupsamningi milli B og K, Ó og H var svohljóðandi ákvæði: „Óski kaupandi breytinga frá framlögðum teikningum eða verklýsingum, ef hún

liggur fyrir, lofar seljandi að framkvæma slíkar breytingar, en þó svo, að skaðlaus greiðsla komi fyrir, ef um aukinn kostnað er að ræða.“ Ekki var ágreiningur um það, að við samningsgerð milli málsaðila, hefðu þeir lagt þann skilning í samninginn, að B ætti að standa BÓ skil á verðmismuninum gegn endurgreiðslu úr hendi K, Ó og H. Var þetta og talið vera í samræmi við framangreint samningsákvæði. Samkvæmt þessum skilningi gerði BÓ B reikning fyrir verðmismuninum, en B synjaði um greiðslu. Þessi synjun og gjaldþrot B síðar voru ekki talin breyta þessari samningsstöðu. Voru K, Ó og H því sýknaðir af kröfum BÓ

304

Árið 1973 komust á bréfaskipti milli frakknesks félags, L, og íslensks kvikmyndahúss, H, um sýningarétt á sjö kvikmyndum. Er talið, að stofnast hafi bindandi samningur með þessum aðilum um, að H fengi sýningarrétt kvikmyndanna fyrir 13.700 dollara. Auk þess skyldi H fá notað eintak af hverri kvikmynd endurgjaldslaust, sem setja mætti á íslenskan texta. Þá samþykkti H að greiða L tiltekna fjárhæð fyrir auglýsingaefni o. fl. L krafði H einnig um greiðslu fyrir auka-eintök af kvikmyndum þessum, er það hafði látið gera. H taldi sér ekki skylt að greiða fyrir þessi auka-eintök. Ekki varð séð, að H hefði óskað eftir öðrum eintökum af kvikmyndunum en því eintaki, sem átti að fylgja endurgjaldslaust, og ekki var talið, að samningurinn hefði veitt L rétt til að láta búa til eftirgerðir af kvikmyndunum án samþykkis H. Ef L vildi láta gera eftirmyndir á kostnað H, bar L með ótvíræðum orðum að gera H grein fyrir þeim breytingum, sem það óskaði eftir að gera á samningi aðila, en það var ekki gert. Var L því talið óheimilt að láta gera eftirgerðir af kvikmyndunum á kostnað H og var það ekki talið geta krafði H um kostnað við það. Samkvæmt því var L aðeins talið eiga kröfu til upphaflegu fjárhæðarinnar 13.700 bandaríkjadala og auglýsingakostnaðar. Af þessari fjárhæð var H talið skulda 5.860,93 bandaríkjadali, sem það var dæmt til að greiða ásamt vöxtum í samræmi við auglýsingu Seðlabanka Íslands um vexti af erlendum skuldum

785

B gaf út veðskuldabréf að fjárhæð 6 milljón krónur, tryggt með veði í húseign sinni og konu sinnar, R. Skuldabréfið gekk til greiðslu á skuld J, föður B, við O. B, J og R kröfðust ógildingar veðskuldabréfsins. Kröfu sína studdu þau þeim rökum, að B hefði verið óheimilt að veðsetja húseignina án leyfis R, en þess leyfis hafði ekki verið aflað. Þá hefði veðskuldabréfið verið óskuldbindandi skv. 29. og 32. gr. laga nr. 7/1936. Loks hefði O þegar verið búin

að fá fulla greiðslu á skuld sinni með kaupum á húseign J á nauðungaruppboði, sbr. 3. og 4. mgr. 32. gr. uppboðslaga. Ekki þótti hald í neinni af þessum málsástæðum þeirra og var O sýknuð. Sératkvæði. Sjá uppboð 1398

Sáttir.

Mál var höfðað til ógildingar á kaupsamningi um íbúð. Stefndi krafðist þess, að málinu yrði vísað frá héraðsdómi, þar sem það hefði ekki verið lagt fyrir sáttanefnd Talið var, að heimilt hefði verið að ganga fram hjá sáttanefnd og leggja ágreining aðila beint fyrir bæjarþing, samkv. 5. tl. 3. mgr. 5. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 1. gr. laga nr. 46/1950, svo og 78. gr. fyrrnefndu laganna 10

Setudómari.

Setudómari í héraði 182, 287, 430

Sératkvæði.

1. Hæstiréttur.

Einn dómara Hæstaréttar greiðir sératkvæði um formhlið máls 743

Tveir dómara Hæstaréttar greiða sératkvæði um formhlið máls 406, 965, 1300

Einn dómara Hæstaréttar greiðir sératkvæði um efni máls 247, 287, 310, 383, 430, 496, 639, 1089, 1113, 1203, 1243, 1346, 1398, 1483, 1499, 1540

Tveir dómara Hæstaréttar greiða sératkvæði um úrslit máls 18, 128, 166, 359, 469, 710, 910, 1213, 1454, 1540, 1584

Einn dómara Hæstaréttar greiðir sératkvæði um kærúmálskostnað 351, 355

2. Héraðsdómur.

Einn héraðsdómenda greiðir sératkvæði um úrslit máls .. 359, 1584

*Siglingadómur. Sjá dómstólar.**Siglingalög.**Sjó- og verslunardómur. Sjá dómstólar.**Sjómannalög.*

Viðurkenndur sjóveðréttur í skipi fyrir dæmdri kröfu. Sjá kaupgjaldsmál 557

*Sjóveðréttur.**Skaðabætur.*

I. Einkamál.

A. Innan samninga.

Opinberum starfsmanni var vikið úr starfi. Hann krafðist bóta vegna launamissis og miska. Sjá opinberir starfsmenn	166
Eigendur húsnaðis kröfðust skaðabóta m. a. fyrir skemmdir, sem þeir töldu, að orðið hefðu á húsnaði, sem þeir höfðu leigt út. Sjá leigusamningar	233
Ö seldi þeim I og D kjallaraíbúð í gömlu húsi. Gallar komu fram, sem talið var, að I og D hefðu ekki mátt búast við. Ö var dæmdur til að greiða þeim skaðabætur. Sjá fasteignakaup	416
Heildverslunin G flutti inn fóðurvörur frá félaginu K í Danmörku. Skipafélagið H sá um flutninga á þessum fóðurvörum. Fóru þeir almennt með skipum H, en í þessu tilfelli notaði H skipið Í, sem hlutafélagið X átti og gerði út. Um fóðurkornið, sem flutt var með skipinu Í, voru gefin út mörg farmskirteini rituð á svonefnd Conlinebill-eyðublöð. Öll höfðu þau að geyma svonefndan Paramountskildaga, og var enginn ágreiningur um, að um fébótaábyrgð vegna farmskemmda, sem verða kynnu, ætti að fara eftir Haagreglunum. Farmurinn var váttryggður hjá danska váttryggingarfélaginu B. Hann átti að fara til Vopnafjarðar og fleiri hafna austan lands, svo og til Reykjavíkur og Breiðafjarðarhafna. Í tók fyrst höfn á Vopnafirði 27. nóvember 1973. Við affermingu þar og síðar í Reykjavík reyndist hluti farmsins skemmdur af sjóbleytu. Ágreiningslaust var, að allt það korn, sem hafði skemmst, væri eign heildverslunar G. Skemmdir á korninu höfðu orðið með þeim hætti, að sjór komst í farminn, annars vegar gegnum lestarop og hins vegar gegnum keðjukassa. Voru aðilar sammála um, að helmingur tjónsins stafaði frá sjónum, sem kom um lestaropið, en hinn helmingurinn frá sjónum, sem kom gegnum keðjukassann. Ekki voru tilkvaddir sérstakir skoðunarmenn, er lestarop voru opnuð á Vopnafirði. Af hálfu H var því haldið fram, að skemmdirnar stöfuðu af því, að umbúnaður við lestaropin hafði raskast við það, að skipið fékk á sig brotsjó í vondu veðri til Íslands. Ekki þótti þetta sannað. Í ljós kom við skoðun, að hlífðarsegl voru heil en gegnblaut og stállúguhlerar yfir lestaropum ekki það þéttir, að þeir verðu farminn, ef seglin yrðu gegnblaut. Þótti því ekki hafa verið sýnt fram á það af hálfu H eða eigenda Í, að sú vandvirkni hefði verið viðhöfð um umbúnað lestaropa, sem nauðsynleg var vegna þeirra veðra og ágjafa, sem viðbúið var, að skipið, sem var 615 rúmllestir að stærð, fengi á sig á siglingunni til Íslands á þess-	

um tíma árs. Var því farmflytjandi talinn bera ábyrgð á farmskemmdunum, sem stöfuðu af því, að sjór komst í farminn um lestarop. Að því er varðaði keðjukassann, þótti ekki hafa verið sýnt fram á það af hálfu H og G, að athugað hefði verið af tilhlýðilegri vandvirkni, áður en látið var úr höfn, hvort festingar á keðjukassahlera væru tryggilega hertar. Samkvæmt því var talið, að farmeigandi ætti rétt til bóta fyrir tjón á farmi, sem hlaust af hinum ófullnægjandi frágangi á keðjukassahleranum við upphaf ferðarinnar. H byggði einnig sýknukröfu sína á því, að í umræddri ferð hefði hlutafélagið G, eigandi skipsins Í, verið farmflytjandi og borið einn ábyrgð á farmskemmdunum, en G var orðið gjaldþrota. Talið var, að H hefði að vísu mátt flytja vörurnar með skipum annarra, en sú heimild virtist alfarið hafa verið í þágu H sjálfs, ef það skorti farmrými með eigin skipum. G réð því ekki, hvaða skip voru notuð til flutninganna. Heimildin gat því orðið G sem farmeiganda til réttarspjalla, bæði fjártjóns og óhagræðis. Af hendi H var skírskotað til ákvæðis 17. gr. í hinum almennu skilmálum farmskírteinanna, sem gefin voru út um flutninginn, eða svonefnds „Identity of Carrier“ skildaga. Ákvæði þetta horfir að því eftir orðum sínum að létta af H þeirri flutningsábyrgð, sem það ella hefði borið samkvæmt hinum almenna samningi um vöruflutninga. Talið var, að H gæti ekki borið þetta ákvæði fyrir sig, eins og hér stæði á. G hafði fengið tjón sitt greitt frá hinu danska tryggingarfélagi, B, með 83.580,45 dönskum krónum, en það var matsfjárhæð tjónsins, sem ekki hafði sætt andmælum tölulega. B krafðist þess, að H greiddi sér nefnda fjárhæð. Mótmæli gegn því, að krafa áfrýjanda væri gerð í dönskum krónum voru fyrst höfð uppi fyrir Hæstarétti, og þóttu ekki skilyrði til að sinna þeim mótmælum samkv. 45. gr. hæstaréttarlaga. Ákvæði 25. gr. laga nr. 20/1954 um lækkun fébóta þóttu ekki eiga við um kröfur B. H var því dæmt til að greiða B framan- greinda fjárhæð ásamt vöxtum og málskostnaði 610

Í var talinn hafa bakað sér skaðabótaskyldu gagnvart Þ í um- sýslustarfi fyrir hann. Sjá umsýsla 768

Opinberum starfsmanni dæmdar skaðabætur vegna frávikn- ingar úr starfi. Sjá opinberir starfsmenn 834

Kaupum á vélbáti var rift að kröfu kaupenda. Þeir kröfðust skaðabóta úr hendi seljenda vegna vinnutaps o. fl. Sú krafa var ekki tekin til greina. Sjá riftun 997

Í júní 1977 keypti M notaða bifreið á bifreiðasölu. Bifreiðin var auðkennd þannig, að hún væri með nýrri vél, sem M skildi þannig, að vélin væri nýupptekin eða skiptivél. Ö var eig-

- andi bifreiðarinnar. Þegar M fór að aka bifreiðinni, kom í ljós, að vélín smurði sig illa. Hann lét skoða vélina á bifreiðaverkstæði um haustið og kom þá í ljós, að hún var „algerlega útkeyrð“. Þá upplýstist, að viðgerð hafði verið framkvæmd á vélinni, áður en hún var seld, en sú viðgerð var svo ófullkomin, að engin trygging var fyrir því, að hún dygði til langframa. Var talið, að vélín hefði verið stórgölluð við söluna miðað við þá eiginleika, sem af hálfu seljanda var ábyrgst, að hún hefði. Bilun sú, sem fram kom í vélinni, var talin eðlileg afleiðing af þessu ástandi hennar. Var seljandi talinn vera bótaskyldur gagnvart kaupanda vegna tjóns hans. Tjónið var metið að álitum af héraðsdómi miðað við framlagða viðgerðarreikninga, en þeir þóttu ekki svo traust sönnunargögn sem vera bæri. Var Ö dæmdur til að bæta M tjónið 1390
- G keypti hús af R. Húsið reyndist haldið göllum, sem R bæri skaðabótaábyrgð á. Sjá fasteignakaup 1422
- V keypti notaða fólksbifreið af E. Skömmu eftir kaupin komu í ljós alvarlegar skemmdir á undirvagni bifreiðarinnar. Voru báðir grindarbitar að framan gegnryðgaðir og brotnir. Dómkvaddir matsmenn skoðuðu bifreiðina. Annar þeirra taldi, að venjulegur maður án nokkurar sérþekkingar á bifreiðum hefði ekki getað gert sér grein fyrir skemmdunum á grindinni og bitunum við venjulega skoðun, eins og tíðkast við kaup. Hinn matsmaðurinn taldi, að venjulegur maður hefði getað séð umræddar skemmdir, ef hann hefði beygt sig niður og litið undir bifreiðina, en kvað það álit sitt, að menn skoðuðu almennt ekki þannig undir bifreiðar á bifreiðasölum, er þeir væru að kaupa fólksbifreið. Hann sagði, að bifreiðin hefði verið óvenjulega illa farin af ryði miðað við aldur. Talið var, að að grind bifreiðarinnar hefði verið í mun lakara ásigkomulagi en ætla mátti eftir gerð bifreiðarinnar og aldri. Ennfremur var á það fallist, að þess hefði ekki verið að vænta, að kaupandinn kæmi auga á skemmdirnar á grindinni við skoðun. Var því talið, að 47. gr. kaupalaganna skyti ekki loku fyrir, að kaupandi bæri skemmdirnar fyrir sig. Var E því dæmdur til að greiða V skaðabætur 1512
- G keypti kjallarálbúð af M. Gallar komu í ljós. M var dæmdur til að greiða G skaðabætur. Sjá fasteignakaup 1524

B. Utan samninga.

1. Árekstur skipa.

2. Fjölbylishús.

Vatnsleiðsla bilaði í fjölbylishúsi og hlaut tjón af. Ágrein-

ingur reis um bótaskyldu. Sjá fjölbýlishús	359
--	-----

3. Bifreiðaslys.

Árekstur varð á milli bifhjóls og bifreiðar. Farþegi á bifhjól- inu slasaðist. Eigandi bifreiðarinnar og tryggingarfélagið dæmd in solidum til að greiða honum tjón hans. Sjá bif- reiðar	374
Bifreið rakst á kyrrstæða bifreið á fjölförnum þjóðvegi. Sak- arskipting. Sjá bifreiðar	383
X festi fót í öryggisbelti bifreiðar, er hún var að fara út úr henni, og slasaðist. Eigandi og tryggingarfélag sýknuð af skaðabótakröfu X. Sjá bifreiðar	473
Bifreiðaárekstur varð á mótum Hafnarfjarðarvegur og Sæ- bólsvégar í Fossvogi. Báðir voru taldir bera jafna ábyrgð á tjóni, sem varð. Sjá bifreiðar	659
A var farþegi í leigubifreið. Er hann var kominn út úr bifreið- inni studdi hann hendi á dyrastaf hennar. Skall þá hurðin á hönd honum og varð A fyrir meiðslum. A dæmdar bæt- ur. Sjá bifreiðar	1203
Árekstur varð á Suðurlandsbraut á móts við húsasundið milli húsanna nr. 8 og 10. Talið, að annarri bifreiðinni hefði verið ekið af skipulögðu bílastæði út á umferðargötu. Ökumaður hennar talinn eiga sök á tjóninu. Sjá bif- reiðar	1363

4. Vinnuslys.

Sumarið 1971 réðst BJ til starfa hjá Byggingamiðstöðinni h.f. í Kópavogi, BK, sem verkamaður við byggingu háhýsis. Húsasmíðameistari var BS, en stjórnandi á byggingarstað var GP. Hinn 13. janúar 1972 var BJ við störf ásamt GP við að setja upp vinnupalla á norðurgafli byggingarinnar á 4. hæð. Voru þeir GP komnir út á pallinn, er festing losnaði, og þeir féllu niður af pallinum um 12 metra. Slösuðust þeir mikið, einkum þó BJ, sem hlaut 45% varanlega örorku af slysinu. BJ höfðaði skaðabótamál á hendur BS og GP krafðist bóta vegna örorkutjóns og miska. BK var þá undir gjaldþrotaskiptum. Vinnupallar þeir, sem notaðir voru við húsið, voru bornir uppi með járnvinklum, sem hver um sig var festur í útvegg með einum skrúfbolta steypnum í vegginn. Einn skrúfboltanna sprengdi sig út úr steypunni, og var það talin orsök þess, að pallarnir féllu. Bolti þessi var of stuttur, hafði enga festingu í járnabindingunni, og kom í steypuna mjög nálægt gluggaopi. Til þessa vanbúnaðar eða aðgæsluskorts við uppsetningu járnvinklanna og mistaka við festingu skrúfboltans, sem bilaði, mátti rekja hrun vinnupallsins. GP hafði á

hendi alla verkstjórn smíða og verkamanna á vinnustað. Hann var talinn hafa sýnt aðgæsluleysi við uppsetningu vinnupallanna, og hann hafði ekki gert ráðstafanir, sem að gagni máttu koma, til að prófa, hvort óhætt væri að treysta á hinn skakka bolta, þó að hann hefði veitt skekkjunni eftirtekt. Var honum metið þetta til vangæslu og hann talinn bera fébótaábyrgð gagnvart BJ á þeim meiðslum, er hann hlaut. Ekki þóttu efni til að skipta sök. BS hafði tekið að sér þá yfirumsjón með smíði hússins, sem áskilin er í byggingasamþykkt Kópavogs. Var honum af þeim ástæðum eigi aðeins talið skylt að gæta þess á sínu verksviði gagnvart byggingayfirvöldum, að verkið væri unnið eins og áskilið var í byggingarsamþykktinni, heldur einnig að sjá um, að ekki væri stofnað í hættu við framkvæmdirnar öryggi manna, sem við húsið unnu. Var talið, að nægileg árvekni hans og aðgæsla hefði getað komið í veg fyrir slysið. BS var því talinn skaðabótaskyldur gagnvart BJ og ekki talin ástæða til sakarskiptingar. Heildarkröfur BJ voru 90.000,00 nýkrónur vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku að fráðregnum 25.456,00 nýkrónum, er hann hafði fengið greiddar frá tryggingarfélagi og Tryggingastofnun ríkisins, eða 64.543,00 nýkrónur. Samkvæmt útreikningi tryggingastærðfræðings nam tímabundin og varanleg örorka BJ 115.580,00 krónum. Miskabótakrafa nam 15.000,00 nýkrónum. Útlagður kostnaður nam rúmum 575,00 krónum. Örorkubætur voru dæmdar 24.000,00 nýkrónur, þegar gætt var þess, sem BJ hafði fengið greitt, og miskabætur 10.000,00 nýkrónur. Útlagður kostnaður var tekinn til greina með 330,00 nýkrónum. Var GÞ dæmdur til að greiða BJ þá fjárhæð alls 34.330,00 nýkrónur ásamt nánar tilgreindum ársvöxtum frá 20. júní 1973 og dómvöxtum frá 15. júní 1979, en BJ hafði gagnáfrýjað málinu, að því er GÞ varðaði. Héraðsdómur hafði dæmt BS og GÞ til að greiða BJ 31.300,00 nýkrónur og voru þeir BS og GÞ dæmdir til að greiða BJ þá fjárhæð óskipt. Þar sem BJ hafði ekki áfrýjað dóminum gagnvart BS, var BJ ekki talinn geta komið að kröfu á hendur BS um hærri vexti fyrir Hæstarétti en í héraði. Sératkvæði

S hóf störf sem lögreglumaður í desember 1973. Hann var í lögregluskólanum haustið 1975. Hinn 30. október 1974 varð hann fyrir slysi í skólanum á handboltaæfingu, sem fór fram fyrir leikfimitíma. Lögreglumönnum mun vera skylt að stunda nám í lögregluskólanum, og er það þáttur í námi þeirra sem lögreglumanna. Þeir halda fullum launum, meðan þeir eru þar við nám. Slysið er talið hafa orðið

með þeim hætti, að annar nemandi hafi rekið höndina í auga hans. Augað eyðilagðist og hlaut S 20% varanlega örorku. S hélt áfram starfi sem lögregluþjónn, þegar hann hafði náð sér, og hélt óskertum launum, meðan hann var frá starfi. S krafðist bóta úr ríkissjóði fyrir tekjutjón, þjáningar, miska og röskun á stöðu og högum. Byggði hann kröfu sína á því, að hann hefði verið að gegna skyldustörfum, er slysið varð, þar sem nám hans í lög-regluskólanum hefði verið þáttur í löggæslustörfum hans. Bæri ríkissjóður óskoraða bótaábyrgð á tjóni, sem lög-reglumenn verða fyrir í starfi sínu skv. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 56/1972. Í öðru lagi byggði S á því, að sá, sem veitti honum áverkann, hefði verið lögreglumaður í ríkislögreglunni, er atburðurinn gerðist, og bæri ríkissjóður ábyrgð á skaðaverkum starfsmanns síns, er hann vinni við framkvæmd starfans. Ekkj var fallist á, að nám S í lögregluskólanum hefði verið þáttur í löggæslustörfum hans. Þegar litið var til aðdragandans að setningu fyrrnefnds ákvæðis í 2. mgr. 5. gr. laga nr. 56/1972, og þegar það var skoðað í samhengi við 1. mgr. greinarinnar, þótti hin hlutlæga ábyrgð, sem í því felst, ekki ná yfir slys, sem hlýst af íþróttæfingum lögreglumanna innbyrðis. Ekki var talið, að iðkun handbolta hefði verið hluti af framkvæmd þess lögregluþjóns, er áverkann veitti, á starfs-skyldum hans. Ekkert var fram komið um ólögmeta eða saknæma háttsemi hans, og ekki var á því byggt, að meiðslin hefðu hlotist af vangæslu neins þess, sem ríkissjóður bæri ábyrgð á. Þótti slysið ekki verða rakið til annars en hreinnar óhappatilviljunar. Var ríkissjóður sýknaður af kröfu S. Tveir hæstaréttardómarar greiddu sératkvæði og töldu, að S ætti bótarétt á hendur ríkissjóði vegna tjóns síns af völdum slyssins 1113

II. Opinber mál.

- Skaðabótakrafa höfð uppi í opinberu máli 108, 118, 136, 287, 298, 581, 689, 874, 940, 1086, 1099, 1264, 1289, 1307, 1435, 1488
- Í héraðsdómi í opinberu máli var hinn dómfelldi, J, dæmdur til að greiða V skaðabætur. Krafa þessi hafði ekki verið borin undir J fyrir dómi, og hennar var ekki getið í ákæruskjali. Héraðsdómur var því ómerktur að þessu leyti og ekki dæmt um kröfuna 108
- Maður, sem gerst hafði sekur um brot á 217. gr. hgl., var dæmdur í opinberu máli til að greiða þeim, sem orðið hafði fyrir meiðslum, skaðabætur, þar á meðal greiðslu fyrir lögfræðiaðstoð 581
- Opinbert mál var höfðað á hendur I fyrir brot á 257. gr. hgl.

G gerði skaðabótakröfu á hendur I í máli þessu. I var sýknuð af kröfum ákærvalds, svo og af skaðabótakröfunni. G áfrýjaði dóminum, að því er varðaði skaðabótakröfuna, sbr. 2. mgr. 147. gr. laga nr. 74/1974 og krafðist þess, að henni yrði vísað frá héraðsdómi. Var sú krafa tekin til greina, sbr. 3. mgr. 146. gr. nefndra laga 1307

Skattamál.

R, ræktunarsamband M, hafði með höndum umfangsmikla starfsemi og framkvæmdir í þágu utanfélagsmanna. Það annaðist einnig verulega starfsemi í þágu félagsmanna sinna með tækjum sínum og vinnuvélum. R taldi ekki fram til skatts. Rannsóknardeild ríkisskattstjóra óskaði eftir því 1977, að R sendi deildinni ársreikninga rekstraráranna 1973—1976. R sinnti þeim tilmælum ekki, þar sem það taldi, að ræktunarsambönd væru ekki skattskyld. Ríkisskattstjóri áætlaði R þá tekjuskatt og eignarskatt fyrir þessi ár. R kærði þessa álagningu til ríkisskattstjóra, sem staðfesti hana. Síðan kærði R úrskurðinn til ríkisskattaneftndar. Nefndin tók efnislega afstöðu til skattskyldu R og staðfesti hana, en vísaði málinu frá tölulega vegna vanreifunar. R neitaði og að láta skattayfirlögunum í té skattframtal fyrir árið 1977, og voru gjöld þess árs einnig álögð samkvæmt áætlun. Þá áætlun kærði R til skattstjóra, en kærinni var vísað frá, sem of seint fram kominni. Sá frávisunarúrskurður var síðan staðfestur af ríkisskattaneftnd. Í fógetarétti var kveðinn upp úrskurður um, að lögtak skyldi fram fara fyrir álögðum gjöldum. Úrskurðinum var áfrýjað til Hæstaréttar. Var talið, að áfrýjandi hefði haft með höndum atvinnurekstur. Engin ákvæði 5. eða 6. gr. laga nr. 68/1971 leystu hann undan skattskyldu eins og hér stæði á. Þar sem R taldi ekki fram til skatts og sinnti ekki áskorunum skattayfirvalda um að gera grein fyrir atvinnurekstri sínum, hefði verið heimilt að áætla því tekjur og eignir og það var ekki talið hafa fært nein rök að því, að áætlanirnar væru óhæfilegar eða byggðar á röngum sjónarmiðum. Var dæmt, að lögtak skyldi fara fram fyrir hinum álögðum gjöldum 395

Skilorð.

J var ákærður fyrir þjófnaðarbrot o. fl. Hann hafði rofið skilorð skv. fyrra dómi, og var honum dæmd refsing fyrir öll brotin í einu lagi 108

Skilorðsbundin refsing. Sjá refsingar.

Skiptamál. Sjá og gjaldþrotaskipti.

Bú B var tekið til gjaldþrotaskipta. Hótel E krafðist greiðslu á lýstri kröfu sinni í búið með skuldajöfnuði. Úrskurður skiptaréttar féll á þá leið, að kröfu E var hafnað. E kærði þennan úrskurð til Hæstaréttar, sem taldi lagaheimild skorta til kærðu úrskurðarins, sbr. 1. mgr. 2. tl. b. 21. gr. laga nr. 75/1973. Var málinu því vísað frá Hæstarétti 633

Ágreiningur reis með erfingjum G um það, hvort tiltekin fjárhæð, sem G hafði afhent syni sínum, skyldi teljast til eigna dánarbúsins. Sjá skuldamál 884

Bú hlutafélags var tekið til gjaldþrotaskipta. Skiptum var síðan lokið án þess að eignir hefðu fundist. Krafa kom fram um endurupptöku á skiptunum, og var hún tekin til greina, þar sem nokkrar líkur þóttu fram komnar fyrir því, að eignir hefðu verið í búinu. Sjá gjaldþrotaskipti .. 1056

Með úrskurði skiptaréttar Reykjavíkur 23. febrúar 1981 var bú S h/f í Reykjavík tekið til gjaldþrotaskipta. Lífeyrissjóður byggingamanna, L, lýsti kröfu lífeyrissjóðsins í þrotabúið vegna iðgjalda til sjóðsins, sem S hefði ekki staðið skil á vegna starfsmanna sinna. Þrotabúið reyndist eignalaust. L krafðist þá greiðslu úr ríkissjóði á grundvelli laga nr. 31/1974 um ríkisábyrgð á launum við gjaldþrot, sbr. 2. gr. laga nr. 8/1979. Félagsmálaráðuneytið taldi, að ríkisábyrgðin tæki ekki til greiðslu þeirrar, sem L krafði um, og af hendi ráðuneytisins var óskað eftir því, að skiptaráðandi úrskurðaði um þetta álitaefni skv. 2. mgr. 7. gr. laga nr. 31/1974, sbr. 2. gr. laga nr. 8/1979. Skiptaréttur tók málið til úrskurðar, en taldi að hafna bæri kröfum félagsmálaráðherra. Í dómi Hæstaréttar sagði, að framangreint ákvæði samrýmdist illa meginreglum um réttarfar. Engu að síður veitti ákvæðið eftir ótvíræðum orðum sínum félagsmálaráðuneytinu rétt til að fá úrskurð skiptaréttar um tiltekið efni. Var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi og lagt fyrir skiptaráðanda að taka málið til úrlausnar að nýju 1138

Skipting sakarefnis.

Sakarefni var skipt í héraði skv. heimild í 5. mgr. 71. gr. einkamálalaga. Gekk fyrst dómur um skyldu stefnda til greiðslu og síðan gekk dómur um fjárhæð kröfu. Báðum dómunum var áfrýjað og málið dæmt í einu lagi í Hæstarétti 1150

Skjalafals.

V stóð ásamt öðrum manni að fölsun og notkun tveggja tékka

- og einn að fölsun og notkun þess þriðja. Tékkarnir báru allir falsaðar nafnritanir. Notkun V á þeim var talin varða hann refsingu skv. 155. gr. hgl. Þá falsaði V 15 tékka og notaði þá í lögskiptum. Ýmist ritaði hann nafn sitt undir þá eða nafn annarra. Voru sum brotin talin varða við 155., en sum við 248., gr. hgl. Refsing V var ákveðin sem hegningarauki, sbr. 78. gr. hgl., fangelsi í 7 mánuði. Við ákvörðun refsingar var gætt ákvæða 71. gr. og 255. gr. hgl. að því er varðaði brot gegn 248. gr. hgl. Þá var og höfð hliðsjón af 77. og 72. gr. hgl. Loks var V dæmdur til greiðslu skaðabóta 874
- S falsaði nafn Ó á 3 víxla og fénytítti sér þá. Hann var talinn hafa gerst sekur við 1. mgr. 155. gr. hgl. S gaf enn fremur út 2 tékka án þess að innstæða væri fyrir þeim og fékk fyrir þá peninga frá 2 tilteknum mönnum. Verknadur þessi var talinn varða við 248. gr. hgl. Loks gaf S út innstæðulausan tékka, en ekki var upplýst, hvaða viðskiptum sú útgáfa var tengd. Var S talinn eiga að njóta þess vafa, sem á því léki, hvaða viðskipti lægju að baki og sýknaður af ákæru fyrir brot á 248. gr. hgl., en atferli hans talið varða við 73. gr. tékkalaga, sbr. lög nr. 35/1977. Refsing S var ákveðin fangelsi í 6 mánuði, en um ítrekað brot var að ræða. Þá var S dæmdur til greiðslu skaðabóta 1099
- K stal í félagi við tvo aðra menn seðlaveski með tékkhefti og 500 krónum í íbúð í Reykjavík. Fölsuðu þeir félagar síðan og seldu úr heftinu 3 tékka. Brot þetta varðaði við 244. og 1. mgr. 155. gr. hgl. K braust inn í búð og stal úr peningakassa 1.400 krónum, ennfremur útvarpstæki. Þá át hann matvæli af birgðum verslunarinnar. Hann braust ennfremur inn í kjallaraíbúð og stal þar 175.000 krónum í peningum, ljósmyndavél og útvarpstæki. Brot þessi vörðuðu við 244. gr. hgl. M fór með öðrum manni inn í íbúð í Reykjavík og stal þaðan 34.300 krónum í peningum og 2 vindlingapökkum. Þá braust hann inn í verslun og stal þaðan 20 vindlingapökkum. Brot þessi vörðuðu við 244. gr. hgl., en héraðsdómi var aðeins áfrýjað, að því er varðar M og K. Í héraði var mál þetta höfðað á hendur M og K ásamt 3 mönnum öðrum. Báðir höfðu M og K gerst sekir um ýmis hegningarlagabrot áður. Refsing M var ákveðin 4 mánaða fangelsi, en refsing K 5 mánaða fangelsi 1289
- G var ákærður fyrir að hafa þrífegis gerst sekur um þjófnað, þar af tvívegis í félagi við annan. Þá var honum gefið að sök að hafa í eitt skiptið stolið tékkhefti og gefið út 10 tékka úr því, sem hann notaði í viðskiptum. Upplýst

var, að 1 af tékkunum hafði að öllu leyti verið fylltur út af eiganda tékkheftisins. Að öðru leyti var G talinn sannur að sök um brot á 248. og 155. gr. hgl. Um var að ræða ítrefað brot, og var refsing hans hegningarauki, sbr. 78. gr. hgl., og refsingin ákveðin skv. 77. gr. hgl. með hliðsjón af 255. gr., sbr. 71. og 72. gr. sömu laga og ákveðin 8 mánaða fangelsi. Þá var G dæmdur til að greiða skaðabætur til þeirra, er orðið höfðu fyrir tjóni af völdum hans í sambandi við þjófnaðinn og tékkamisferlið .. 1435

J gaf út tékka að fjárhæð 3.550.000 krónur fyrir hönd hlutfélagsins Ó á reikning félagsins í A banka og falsaði nafnið S, sem framseljanda á tékkann. J var kunnugt um, er hann gaf út tékkann, að engin innstæða var fyrir honum. Hann seldi síðan tékkann í bankaútibúi, þar sem Þ gjaldkeri tók við honum og greiddi hann. Þeir Þ og J þekktust. Þ var ákærður fyrir að kaupa tékkann fyrir bankann, þó að honum væri kunnugt um nafnfölsun á honum og innstæðuleysi á reikningi útgefanda. Verknaður Þ var í ákæru talinn varða við 155. og 248. gr. hgl., sbr. 22. gr. sömu laga. Gegn neitun Þ þóttu hvorki fram komnar fullnægjandi sannanir fyrir því, að honum hefði verið ljóst, þegar hann veitti tékkanum viðtöku, að nafnritunin S var fölsuð, né að honum hefði verið ljóst þá, að innstæða var ekki til fyrir tékkafjárhæðinni. Þá þótti gegn neitun hans varhugavert að telja alveg fullnægjandi sannað, að hann hefði vitað, að nafnritun S var fölsuð aftan á tékkann fyrr en í þinghaldi í sambandi við rannsókn málsins. Hann var því sýknaður af broti gegn 1. mgr. 155. gr., sbr. 4. mgr. 22. gr. hgl. Hins vegar þótti sannað, að Þ hefði, daginn eftir að hann tók við tékkanum, verið ljóst, að innstæða var ekki fyrir tékkafjárhæðinni án þess að láta yfirboðara sína hjá bankanum vita um það, heldur villa um fyrir starfsmönnum bankans með því að tjá þeim, að hann kannaðist við framseljanda tékkans, S, og hann hefði áður keypt af honum tékka. Var því talið, að hann hefði með þessari háttsemi veitt J liðsinni til að halda við ólögsmætu ástandi, sem skapast hafði við brot hans. Var sú háttsemi talin varða við 254., sbr. 248., gr. hgl. Ákvörðun um refsingu Þ var frestað skilorðsbundið í 3 ár. Tveir dómaraar töldu að sýkna bæri Þ og greiddu sér- atkvæði 1:154

B tók að sér að framkvæma viðgerð á húsi I. Hann tók við úr hendi hennar 700.000 krónum sem fyrirframgreiðslu vegna verks þessa. Hann framkvæmdi aldrei verkið, en eyddi fénu. Var þetta brot hans talið varða við 247. gr. hgl. Í júní 1979 opnaði hann ávísanareikning á sparisjóð

og gaf þá upp nafnið Á. Hann ritaði nafnið Á undir umsókn um opnun reikningsins svo og undir innleggsgótu að fjárhæð 30.000 krónur. Síðan gaf hann út 11 tékka og undirritaði þá með nafni Á. Innstæða var fyrir öllum tékkunum. Brot B var talið varða við 1. mgr. 155. gr. hgl., en haft var í huga, að hann sveik ekki fé út með tékkum þeim, sem hann notaði, og ósannað þótti, að hann hefði haft fjárvinning í huga. Refsing B var hegningarauki skv. 78. gr. og ákvörðuð með hliðsjón af 72. og 225. gr. hgl. fangelsi í 4 mánuði, en B var vanaafbrotamaður 1534

Skuldabréf. Sjá veðskuldabréf.

Skuldajöfnuður.

I höfðaði mál á hendur bæjarsjóði H til greiðslu bóta vegna uppsagnar úr starfi. Hann krafðist þess, að dæmt yrði, að útsvar og aðstöðugjald hans vegna tiltekinna ára skyldu teljast hafa verið greidd af fébótum þeim, sem hann sótti bæjarsjóð um, þannig að fjárhæð gjaldanna kæmi til frádráttar þeim fébótum, sem honum yrðu dæmdar. Talið var, að dómkröfur I um útsvars- og aðstöðugjaldsskuldur hefðu ýmist komið fram undir rekstri málsins í héraði og án framhaldsstefnu eða sem nýjar kröfur fyrir Hæstarétti. Þegar af þeirri ástæðu voru ekki talin efni til að leggja dóm á þann þátt kröfugerðarinnar gegn mótælum bæjarsjóðs 834

Skuldamál.

A krafði B um greiðslu skuldar. B sótti þing, er málið var þingfest, en í næsta þinghaldi var ekki sótt þing af hans hálfu. Var málið dæmt eftir framlögðum skjölum og skilríkjum skv. 118. gr. laga nr. 85/1936 og B dæmdur til að greiða A skuldina. B áfrýjaði málinu til Hæstaréttar. Þar sem sótt hafði verið þing af hálfu B í héraði, þegar málið var þingfest, án þess að höfð væru uppi andmæli við kröfum A, en þingsókn féll síðan niður af hálfu B, án þess að forföll væru sönnuð, þótti B ekki hafa fullnægt skilyrðum 45. gr. laga nr. 75/1973, til að málsástæður hans kæmu til álita fyrir Hæstarétti. Var hinn áfrýjaði dómur staðfestur 3

A sótti B um greiðslu skuldar. B sótti ekki þing í héraði. Var málið því dæmt skv. 118. gr. laga nr. 85/1936 eftir framlögðum skjölum og skilríkjum, og B dæmdur til að greiða A skuldina. B áfrýjaði málinu til Hæstaréttar og krafðist sýknu, vegna þess að hann væri ekki aðili máls, heldur hlutafélag eitt. Talið var, að áfrýjandi hefði ekki bakað

- sér persónulega ábyrgð á fjárkröfum þeim, sem málsóknin laut að, og var hann því sýknaður. Áfrýjandi hafði verið stjórnarformaður í samnefndu hlutafélagi 7
- Byggingafélagið B pantaði hurðir hjá byggingameistararum BÓ. B varð gjaldþrota. K, Ó og H höfðu keypt íbúðir af B og óskað eftir dýrari hurðum en um var samið milli B og BÓ. Afhenti BÓ slíkar hurðir. Hann krafði K, Ó og H um verðmismuninn, en þeir voru sýknaðir, þar sem talið var svo um samið, að B hefði átt að greiða hann. Sjá samningar 304
- J gaf út veðskuldabréf, að fjárhæð 4 milljónir króna. Hann afhenti JS bréf þetta og óskaði eftir, að hann seldi það. JS hafði samband við P og bauð honum veðskuldabréfið til kaups. P var til viðræðu um kaupin, en óskaði eftir því, að veðskuldabréfin yrðu 8, hvert að upphæð 500.000 krónur. J lét gera bréf þessi og afhenti JS þau. JS seldi P síðan bréf þessi og tók við andvirðinu. Ekki er fyllilega ljóst, hversu há fjárhæð sú var, sem P lét JS fá fyrir bréfin. JS virðist ekki hafa skilað J andvirði bréfanna, en þeir höfðu átt mikil viðskipti. JS varð síðan gjaldþrota. J hafði látið JS í té yfirlýsingar um, að JS væri eigandi fjögurra milljóna króna veðskuldabréfsins, og jafnframt yfirlýsingu um, að hann ætti engar kröfur á hendur P. J höfðaði mál á hendur P og krafðist þess fyrst, að hann afhenti sér veðbréfin 8, en endanlegar dómkröfur hans voru þær, að P yrði dæmdur til að greiða sér 3.660.000 krónur auk vaxta. Kröfu sína byggði J á því, að ráðstöfun JS á veðskuldabréfunum hefði verið ógildur löggerningur og P hefði vitað, að JS mætti ekki ráðstafa bréfunum á þann hátt, sem hann gerði. Talið var, að sú yfirlýsing J, að JS væri eigandi veðskuldabréfsins, hefði gefið P ástæðu til að telja, að hann væri að semja við JS sem eiganda veðskuldabréfanna. Var P sýknaður af kröfum J í málinu. J sótti ekki þing, er málið var flutt fyrir Hæstarétti 594
- G krafði B um verslunarskuld. B mótmælti kröfunni ekki tölulega, en taldi hana greidda. Það þótti hann ekki hafa sannað og var því dæmdur til að greiða skuldina. Sjá húsaleiga 748
- Frakkneskt félag krafði kvikmyndahús um greiðslu fyrir aukaeintök af kvikmyndum, er það hafði látið kvikmyndahúsið fá til sýningar. Sjá samningar 785
- K fékk í hendur sparisjóðsbók með 2 milljón króna innstæðu frá G föður sínum. Síðan fóru fram skipti eftir konu G, móður K. Við skiptin hélt K því fram, að hann hefði fengið bókinu og innstæðuna til eignar. Hann var ekki talinn hafa fært sönnur á það. Sjá búskipti 884

- Með samningi 25. október 1973 tók S að sér að byggja íbúð í húsi á Akureyri fyrir B. Samningur þessi var nefndur verksamningur. Skyldi B greiða S 1.300.000,00 kr. fyrir verkið miðað við verðlag 1. janúar 1973, að viðbættri hækkun á byggingarkostnaði til 1. apríl 1974. Íbúðin skyldi afhendast á tímabilinu 15. febrúar til 1. maí 1974 og voru aðilar sammála um, að hún hefði verið afhent í maí 1974. Ágreiningur reis með aðilum um það, hversu mikilli fjárhæð hækkunin ætti að nema. S taldi hana nema 498.160,00 krónum auk 3.100,00 króna, sem ekki var ágreiningur um, og hefði heildarverð hennar þá verið 1.801.260,00 krónur. Af þeirri upphæð hafði B greitt 1.417.448,00 krónur, þannig að eftirstöðvar námu 383.812,00 krónum, sem S sótti B um í dómsmáli. Við úrlausn ágreiningsins þótti rétt að hafa hliðsjón af hækkun byggingarvísitölu á tímabilinu frá 1. janúar 1973 til 1. apríl 1974. Aðilar voru sammála um, að 65% verksins við íbúðina hefði verið lokið fyrir 1. apríl 1974, en 35% hefði verið lokið eftir þann tíma. Þá voru aðilar sammála um, að leggja bæri til grundvallar, að byggingarvísitalan hefði hækkað um 53,4% á þessu tímabili. Var talið að miða ætti hækkun á þeim hluta verksins, sem lokið var fyrir 1. apríl 1974, við meðalhækkun á vísitölu framangreinds tímabils, en við fulla vísitöluhækkun, 54,4%, á þeim, sem ólokið var 1. apríl 1974. Samkvæmt því reiknaðist 26,7% hækkun á 845.000,00 krónur, en 54,4% hækkun á 455.000,00 krónur. Nam sú hækkun samtals 468.585,00 gkr., að viðbættum þeim 3.100,00 gkr., sem ekki var ágreiningur um. Þannig reiknað var verð íbúðarinnar 1.771.685,00 gkr., og var B dæmdur til að greiða S hinn ógreidda mismun 354.237,00 gkr. auk vaxta og málskostnaðar 1160
- Ó stefndi Á og H persónulega til greiðslu skuldar. Þeir sóttu ekki þing í héraði og voru dæmdir óskipt til að greiða skuldina ásamt vöxtum og málskostnaði. Þeir áfrýjuðu dóminum. Fram kom fyrir Hæstarétti, að H var ekki aðili að málinu persónulega, heldur hlutafélagið H. Var H því sýknaður, en héraðsdómur staðfestur að því er varðaði Á. Bú Á var undir gjaldþrotaskiptum, en talið var, að hann hefði lögmætra hagsmuna að gæta og væri því bær um að áfrýja málinu í eigin nafni, þótt bú hans væri undir gjaldþrotaskiptum án þess að kanna viðhorf búsins til áfrýjunarinnar. Var hann því talinn réttur aðili málsins fyrir Hæstarétti 1353
- Í maí 1974 keypti G vélbát af B. Eftir kaupin kom í ljós, að ógreidd voru tryggingariðgjöld af bátnum fyrir tímabilið frá 1. janúar 1973 til 1. júní 1974. Krafðist G þess, að B

greiddi þessa fjárhæð. Ágreiningur hafði komið upp með aðilum um fleira og 14. júlí 1975 var gerð í fógetarétti Húsavíkur sátt varðandi skuldaskipti þeirra og uppgjör varðandi kaup og sölu á bátnum. Þar sagði, að gerðarbeiðandi, G, ætti engar frekari kröfur á hendur gerðarþola, B, út af kaupum á bátnum, og enn fremur, að gerðarþoli ætti ekki frekari kröfur á gerðarbeiðanda samkvæmt tilteknum víxli. Talið var, að orðalag sáttarinnar væri ótvírætt um það, að gerðarbeiðandi ætti engar frekari kröfur á hendur gerðarþola út af kaupnum. Var B því sýknaður af kröfum G 1367

S höfðaði mál á hendur H til greiðslu skuldar. H sótti ekki þing í héraði og var málið því dæmt eftir framlögðum skjölum og skilríkjum skv. 2. mgr. 118. gr. eml. Var H dæmdur til að greiða skuldina. H áfrýjaði málinu. Fyrir Hæstarétti hafði hann uppi þær málsástæður, að gögn þau, sem lágu fyrir héraðsdómi, hefðu að réttu lagi átt að leiða til sýknu hans. Í héraðsdómsstefnu væri H kallaður Ingason, en hann sé Ingvarsson. Þá hefði sá ágalli verið á stefnunni, að málavöxtum hefði ekki verið lýst með öðrum hætti en þeim, að krafist væri greiðslu á launakröfu vegna vinnu E í þágu H í tilteknum mánuði tiltekið ár. Væri þetta ónákvæmt. Loks hefði sá ágalli verið á stefnunni, að stefnufrestur hefði verið sagður 1 dagur, þótt hann ætti að vera 1 sólarhringur hið skemmsta eftir 99. gr. eml. Talið var, að H væri nægilega skýrt nefndur í stefnu til þess að honum mætti vera ljóst, að honum væri stefnt. Ágallar voru á málavaxtalýsingu í stefnu, en tilgreining stefnufrests, sem var ekki fullskýr, var samt talin fullnægjandi, þar sem stefna var birt áfrýjanda sjálfum 22. febrúar, en þingfesting skyldi ekki fara fram fyrr en 28. febrúar. Var því ekki tekið mark á þessum málsástæðum H. Þar sem H hafði heldur ekki með fullnægjandi rökum andmælt kröfum S efnislega, var héraðsdómur staðfestur að niðurstöðu til, að öðru leyti en um málskostnað, sem var ákveðinn í einu lagi í héraði og fyrir Hæstarétti 1474

Stefna.

Ágallar voru á málavaxtalýsingu í stefnu og tilgreining stefnufrests ekki fullskýr, en þó talin fullnægjandi. Þótti mega leggja efnisdóm á málið þrátt fyrir þetta 1474

Stefnubirting. Sjá og varnarþing.

Fjórir menn höfðuðu mál á hendur hlutafélaginu F og „hlut-
höfum í F h/f, sem ekki voru áskrifendur að hlutafé sam-

kvæmt skrá, sem fylgdi stofnsamningi félagsins hinn 17. apríl 1981“. Stefnendur gerðu m. a. þá kröfu, að hlutafjár- aukning, sem ákveðin kynni að verða af tilteknum aðal- fundi, yrði boðin hluthöfum í hlutfalli við hlutafjäreign, sem nú væri fyrir hendi. Héraðsdómsstefna í málinu var birt í Lögbirtingablaði. Sótt var þing af hálfu F, en ekki af hendi annarra stefndu. Talið var, að sóknaraðilar hefðu ekki sýnt fram á, að fyrir hendi væru skilyrði skv. 2. mgr. 95. gr. eml. til að birta mætti varnaraðilum, hluthöfum í F, stefnu með þeim hætti, sem gert var með birtingu í Lögbirtingablaði. Var kröfum stefnenda á hendur hlut- höfum í F því vísað frá héraðsdómi. Þá var talið, að framangreind dómkrafa lyti að ákvæðum, sem hluthafa- fundur félagsins gæti tekið í framtíðinni, og dómurinn gæti því ekki eðli máls samkvæmt tekið þessa ákvörðun um málefni félagsins fyrir hluthafafund. Hér væri því um sakarefni að ræða, sem samkvæmt eðli sínu sætti ekki lögsögu dómsins, og var þessum kröfullið því skv. 66. gr. eml. vísað frá héraðsdómi 1573

Stjórnsýsla.

Samkvæmt 33. gr. laga nr. 56/1973 skipar heilbrigðisráðherra þrjá lækna í nefnd, er metur hæfni umsækjenda um ýms- ar læknisstöður. Árið 1976 auglýsti stjórn sjúkrastofnana Reykjavíkurborgar stöðu yfirlæknis við lyflækningadeild Borgarspítala lausa til umsóknar. Í auglýsingunni sagði m. a.: „Umsækjendur skulu vera sérfræðingar í lyflæk- ningum.“ Sex lækmar sóttu um stöðu þessa, og var B einn þeirra. Stöðunefnd skv. fyrrgreindu lagaákvæði fékk umsóknirnar til umsagnar og skilaði álitserð. Þar sagði m. a., að allir væru lækmarir viðurkennir sérfræðingar í lyflækningum ásamt einni undirgrein, og teldust þeir all- ir hæfir til að gegna umræddri stöðu. Umsækjendum var síðan raðað í töluröð og var B raðað í 5. sæti. Á grund- velli þessarar umsagnar stöðunefndar var Þ, sem hafði verið raðað í efsta sæti, ráðinn til starfars. Síðar leiðrétti nefndin umsögn sína og sagði, að rétt væri, að fimm um- sækjendanna væru sérfræðingar í almennum lyflækning- um og einni undirgrein, en sá sjötti, Þ, væri sérfræðingur í lyflækningum þ. e. hjartasjúkdómum, en hann hefði ekki hlotið sérfræðiviðurkenningu í almennum lyflæk- ningum. Tekið var fram, að stöðunefnd hefði verið full- ljóst, þegar hún raðaði umsækjendum, hvaða sérfræðivið- urkenningu þeir höfðu. Með bréfi 9. maí 1977 gerði B kröfu til heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra og krafð- ist þess, að ráðuneytið felldi úr gildi með formlegum úr-

skurði framangreint álit stöðunefndar, og að nýrri nefnd yrði falið að fjalla um hæfi umsækjenda, svo og, að ráðning Þ yrði felld úr gildi. Hann krafðist þess og gagnvart borgarstjórn Reykjavíkur, að ráðning Þ yrði felld úr gildi. Báðir aðilar höfðuðu kröfunni. B höfðaði þá mál á hendur stöðunefndinni svo og heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra f. h. heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytisins og Þ til réttargæslu. Krafðist hann þess, að dæmt yrði, að framangreint álit stöðunefndar yrði felld úr gildi, að röðun stöðunefndar á umsækjendum yrði dæmd ómerk og að dæmt yrði, að fullyrðing stöðunefndar um, að Þ væri sérfræðingur í lyflækningum væri röng. Talið var, að stöðunefnd hefði þegar leiðrétt missögn þá, sem um var að ræða, eins og fram hefði komið í umsagnarbréfi hennar 10. desember 1976. Var því eigi talið, að B ætti lögvarða kröfu til að fá hin umstefndu ummæli úr gildi felld með dómi. Þá var talið, að stöðunefnd hefði verið heimilt að raða umsækjendum svo sem hún hafði gert samkvæmt 33. gr. laga nr. 56/1973. Loks var talið, að samkvæmt 4. gr. reglugerðar nr. 39/1970, X. lið, megi veita sérfræðilleysi í almennum lyflækningum og í hliðargreinum lyflæknisfræði svo sem í hjartalækningum, svo raunhæft dæmi sé tekið. Þ sé því viðurkenndur sérfræðingur í lyflækningum, þ. e. a. s. hjartalækningum. Var stöðunefnd því einnig sýknuð af kröfum B að þessu leyti 266

Hinn 4. janúar 1964 gáfu úthlutunarmenn atvinnuleyfa í Keflavík skv. 2. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 6/1963 um takmörkun leigubifreiða í Keflavík o. fl. út svonefnt atvinnuleyfi til H leigubifreiðarstjóra til að hafa eina leigubifreið til mannlutninga í afgreiðslu hjá fólksflutningabifreiðastöð í Keflavík. Leyfið var nr. 49. Sama dag gáfu úthlutunarmennirnir út svonefnt útgerðarleyfi til H, þar sem honum var heimilað að hagnýta leyfi nr. 49 skv. 3. mgr. 3. gr. reglugerðarinnar. Af hálfu úthlutunarmanna var því haldið fram, að H hefði auk þess haft annað leyfi, en verið sviptur því. Því neitaði H. Í febrúar 1978 tilkynntu úthlutunarmennirnir H, að atvinnuleyfi hans til aksturs leigubifreiðar til mannlutninga væri afturkallað. H kærði þessa ákvörðun til samgönguráðuneytisins. Með bréfi 6. mars 1978 lagði ráðuneytið fyrir úthlutunarmennina að afhenda H atvinnuleyfi hans aftur, þannig að sama ástand yrði á atvinnuréttindum hans og upphaflega. Hinn 8. mars 1978 tilkynntu úthlutunarmenn H, að þeir afturkölluðu fyrri ákvörðun sína, en málið yrði lagt í úrskurð ráðuneytisins. Það kvað upp úrskurð 28. apríl 1978. Segir þar m. a., að næg rök þyki fyrir því að staðfesta afturköllun

úthlutunarmanna á atvinnuleyfi H þannig, að hann „eigi rétt að útgerðarleyfi sínu, en ekki hinu venjulega atvinnuleyfi, sem honum var úthlutað 4. jan. 1964 jafnhliða útgerðarleyfinu.“ H höfðaði mál gegn samgönguráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og krafðist þess, að viðurkennt yrði með dómi, að hann ætti rétt til að aka leigubifreið sjálfur á móti öðrum manni á sama bíl. Fyrir Hæstarétti gerði hann ennfremur þá kröfu, að úrskurður samgönguráðuneytisins 28. apríl yrði dæmdur ógildur. Þeirri kröfu var sjálfkrafa vísað frá Hæstarétti, þar sem þar var um nýja kröfu að ræða, og skilyrðum 45. gr. hæstaréttarlaga ekki fullnægt til að koma henni að. Í dómi Hæstaréttar sagði að líta yrði svo á, að atvinnuleyfi H nr. 49 ásamt útgerðarleyfinu, sem því var tengt, bæri að virða sameiginlega sem eitt atvinnuleyfi skv. 1. mgr. 3. gr. reglugerðar nr. 6/1963. H hefði sem leyfishafi sjálfs atvinnuleyfisins nr. 49 verið heimilt að láta annan mann aka bifreið sinni skv. leyfinu. Hins vegar var ekki talið, að útgerðarleyfið rýmkaði rétt H skv. atvinnuleyfi nr. 49, að því er tók til 12. gr. reglugerðarinnar um bann við vaktaskiptum á bifreiðum. Voru slík vaktaskipti því aðeins talin heimil, að H hefði fengið útgefin tvö atvinnuleyfi skv. 1. og 2. mgr. 3. gr. reglugerðarinnar, en þar sem H hafði eindregið synjað fyrir að hafa fengið annað atvinnuleyfi en leyfi nr. 49, og dómkröfur hans vörðuðu aðeins það leyfi, voru þær ekki teknar til greina 1183

Stöðuvatn.

Sjá eignaréttur 182

Stöðuveiting.

Sjá stjórnsýsla 266

Svik.

J gaf út tékka að fjárhæð 3.550.000 krónur fyrir hönd hlutafélagsins Ó á reikning félagsins í A banka og falsaði nafnið S, sem framseljanda á tékkann. J var kunnugt um, er hann gaf út tékkann, að engin innstæða var fyrir honum. Hann seldi síðan tékkann í bankaútibúi, þar sem Þ gjaldkeri tók við honum og greiddi hann. Þeir Þ og J þekktust. Þ var ákærður fyrir að kaupa tékkann fyrir bankann, þó að honum væri kunnugt um nafnfölsun á honum og innstæðuleysi á reikningi útgefanda. Verkaður Þ var í ákæru talinn varða við 155. og 248. gr. hgl., sbr. 22. gr. sömu laga. Gegn neitun Þ þóttu hvorki fram komnar fullnægjandi sannanir fyrir því, að honum hefði

verið ljóst, þegar hann veitti tékkanum viðtöku, að nafnritunin S var fölsuð, né að honum hefði verið ljóst þá, að innstæða var ekki til fyrir tékkafjárhæðinni. Þá þótti gegn neitun hans varhugavert að telja alveg fullnægjandi sannað, að hann hefði vitað, að nafnritun S var fölsuð aftan á tékkann, fyrr en í þinghaldi í sambandi við rannsókn málsins. Hann var því sýknaður af broti gegn 1. mgr. 155. gr., sbr. 4. mgr. 22. gr. hgl. Hins vegar þótti sannað, að Þ hefði, daginn eftir að hann tók við tékkanum, verið ljóst, að innstæða var ekki fyrir tékkafjárhæðinni, án þess að láta yfirboðara sína hjá bankanum vita um það, heldur villa var fyrir starfsmönnum bankans með því að tjá þeim, að hann kannaðist við framseljanda tékkans, S, og hann hefði áður keypt af honum tékka. Var því talið, að hann hefði með þessari háttsemi veitt J liðsinni til að halda við ólögmætu ástandi, sem skapast hafði við brot hans. Var sú háttsemi talin varða við 254. sbr. 248. gr. hgl. Ákvörðun um refsingu Þ var frestað skilorðsbundið í 3 ár. Tveir dómarar töldu að sýkna bæri Þ og greiddu sératkvæði 1454

Söluþóknun.

Fasteignasalan H krafði B um söluþóknun vegna sölu á húsi B. Sjá fasteignaviðskipti 605

Tékkamisferli. Sjá fjársvik og skjalafals.

Tilraun.

Þ var ákærður fyrir 13 þjófnaði og 2 tilraunir til þjófnaðar. Brot hans voru öll nema eitt sönnuð með viðurkenningu hans. Um var að ræða ítrekuð brot. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 10 mánuði, sbr. 71., 72., 77. og 255. gr. hgl. Þ var og dæmdur til greiðslu skaðabóta 1488

Tilboð.

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Tollagabrot.

Tómlæti.

B krafðist þess að fá hækkaða húsaleigu fyrir húsnæði, er hann leigði G. Þeirri kröfu var hafnað. Sjá húsaleiga 748

Tryggingarbréf.

Árið 1969 var stofnað hlutafélagið T á Seltjarnarnesi. Félag-

ið eignaðist þar fjölbýlishúsalóðir og hóf byggingarstarfsemi. V banki veitti félaginu fyrirgreiðslu í formi víxillána. Árið 1972 gaf T út tryggingarbréf til tryggingar skuldum við bankann að fjárhæð allt að þrem miljónum króna. Með tryggingarbréfi þessu setti félagið bankanum að veði lóðina nr. 8 við Tjarnarból með 2. veðrétti og uppfærslurétti með hvers konar endurbótum og viðbótum. Bréfið var innfært til þinglýsingar 1. september 1972 og þann dag fékk T víxillán í bankanum að fjárhæð 3.000.000,00 krónur. Vixillinn var síðan framlengdur nokkrum sinnum, uns J, framkvæmdastjóri félagsins, gaf út 1. febrúar 1974 f. h. T eigin víxil sömu fjárhæðar með gjalddaga 1. maí 1974. T reisti 7 íbúða sambýlishús á lóðinni nr. 8 við Tjarnarból, og voru íbúðirnar seldar með kaupsamningum, undirrituðum af J, á tímabilinu 16. október til 10. mars 1973. Hinn 17. október 1973 var T úrskurðað að gjaldþrota. Bankinn lýsti kröfu sinni skv. framangreindum víxli í þrotabúið. Hinn 22. mars 1976 gaf skiptaráðandi út afsal til kaupenda íbúðanna. 9. júní 1976 krafðist bankinn þess, að skiptaráðandi kvæði upp úrskurð um réttmæti og viðurkenningu á skuld þrotabúsins við bankann samkvæmt framangreindum víxli, sem væri tryggður með veði í Tjarnarbóli 8 samkvæmt áðurgreindu tryggingarbréfi. Þá krafðist bankinn staðfestingar á veðrétti bankans skv. tryggingarbréfinu í Tjarnarbóli 8. Niðurstaða skiptaréttarins var sú, að taka bæri kröfur bankans til greina við úthlutun úr búinu sem almenna kröfu. Hins vegar var krafa bankans um staðfestingu á veðrétti ekki tekin til greina. Árið 1977 var kveðinn upp dómur í máli bankans á hendur J persónulega til greiðslu á framangreindum víxli. Var J sýknaður, þar sem hann hefði haft umboð til að gefa víxilinn út í nafni T. Bankinn höfðaði nú bæjarþingsmál á hendur eigendum íbúðanna að Tjarnarbóli 8, og krafðist þess, að viðurkennd yrði með dómi krafa bankans skv. áðurgreindum víxli, að fjárhæð kr. 3.000.000,00 auk vaxta. Auk þess krafðist bankinn staðfestingar á 2. veðrétti sínum skv. tryggingarbréfi því, sem áður er greint í Tjarnarbóli 8. Eigendur íbúðanna kröfðust sýknu, þar sem framkvæmdastjórar T hefðu ekki verið bærir til að binda T við veðsetningu, þar sem til þess hefði þurft atbeina allra stjórnarmanna skv. samþykktum hlutafélagsins, en svo hefði ekki verið. Þá hefðu eigendurnir ekki tekið á sig persónulegar skuldbindingar á skuld þeirri, sem tryggingarbréfið hefði átt að tryggja, og engin lagaákvæði legðu á þá slíka skuldbindingu. Fram hafði komið í máli þessu, að ýmsir ann-

markar höfðu verið á skráningu og meðferð hlutafélagsins T. M. a. hafði einn stjórnarmanna gengið úr félaginu og enginn verið kosinn í stjórn í hans stað. Engin vara-stjórn hafði verið til. Félagið hafði þó verið tilkynnt til hlutafélagaskrár. Ljóst þótti, að ekki hefði verið farið eftir ýmsum ákvæðum hlutafélagalaga við stofnun T og í starfi þess, en ekki var talið, að þessir annmarkar ættu þó að leiða til þess, að ráðstafanir, sem gerðar höfðu verið í nafni félagsins, yrðu af þeim sökum taldar óskuldbindandi fyrir það. Sjá mátti, að J hafði í reynd starfað sem framkvæmdastjóri félagsins, þegar hann gaf út áðurgreindan vixil, og það hafði hann gert með samþykki meðstjórnarmanns síns Ö, en þeir voru þá tveir einir í stjórn félagsins. Ljóst þótti, að lánsféð hafði runnið til félagsins. Málalok urðu þau, að viðurkenndur var 2. veðréttur bankans í öllu húsinu Tjarnarbóli 8. Eigendur voru hinsvegar sýknaðir af kröfu um greiðslu á skuldinni persónulega. Bankinn krafðist þessu næst, að fjárnám yrði látið fram fara í Tjarnarbóli 8, til tryggingar framangreindri skuld á grundvelli viðurkenningardómsins um veðrétt. Féllst fógeti á þá kröfu með úrskurði. Framangreindum dómi svo og úrskurði fógetaréttar var áfrýjað til Hæstaréttar, sem staðfesti bæði dóminn og úrskurðinn. Tekið var fram, að engin efni væru til að dæma stefndu persónulega til að greiða vixilskuldina 815

Hlutafélagið B var um árábil starfandi byggingafyrirtæki og mjög umsvifamikið. Hafði félagið mikil viðskipti við Sementsverksmiðju ríkisins, S, um sementskaup. Hinn 10. nóvember 1976 gaf það út tryggingarbréf, þar sem það veðsetti S 600 m² verslunarhúsnæði á 1. hæð tiltekens húss til tryggingar skuldum, sem félagið þá eða síðar kynni að standa í við S, alls að fjárhæð 42,5 miljónir króna. Hinn 11. febrúar 1977 gaf það út annað tryggingarbréf til tryggingar greiðslu á skuldum alls að upphæð 8,5 miljónir króna með veði í sömu eign. Hinn 5. júlí 1977 seldi B hlutafélaginu R húsnæði það, er það hafði veðsett S. Afsal var gefið út 7. júlí og því þinglýst 8. júlí s. á. Tekið var fram, að á eigninni hvíldu tilteknar skuldir, þ. á m. framangreind skuld við S að fjárhæð 51 miljón króna, en skuldina lofaði B að greiða. B greiddi ekki skuldina, en í nóvember s. á. greiddi R S rúmar 20 miljónir króna upp í skuld B við S. Hinn 18. nóvember s. á. ritaði R S bréf, þar sem tekið var fram, að B hefði selt R umrædda eign 7. júlí. Var S bent á, að B væri með öllu óheimilt að nota eign þessa sem tryggingu í viðskiptum við S eftir það. Af hálfu R var því haldið fram, að S

hefði verið kunnugt um söluna, þegar afsal var gefið út hinn 7. júlí. Í júní 1978 höfðaði S mál á hendur B til greiðslu á skuld að fjárhæð rúmar 30 miljónir króna skv. 8 víxlum, sem gefnir voru út á tímabilinu frá 8. nóvember til 3. mars 1978 af S og samþykktir af B. Jafnframt gerði S þær kröfur á hendur R að staðfest yrði, að krafan væri veðtryggð í eign þeirri, sem R hafði keypt af B. Af hálfu B var ekki haldið uppi vörnum í málinu og ekki sótt þing. Var B dæmt til að greiða kröfuna. R krafðist sýknu. Af hálfu S var því haldið fram, að kröfurnar samkvæmt víxlunum væru veðtryggðar í eignarhluta R í framangreindri húseign í skjóli tryggingarbréfsins frá 10. nóvember 1976, en tryggingarbréfinu frá 11. febrúar 1977 hafði þá verið aflýst. Við það þótti mega miða, að víxlarnir ættu rót sína að rekja til sölu S á sementi til B á tímabilinu 3. október 1977 til 27. febrúar 1978. Víxlarnir voru því taldir stafa sjálfstætt frá viðskiptum S við B, eftir að B hafði afsalað hinum veðsetta eignarhluta til R 7. júlí 1977. Óljóst þótti, hvenær fyrirsvarsmönnum S varð kunnugt um afsalið til R, en samkvæmt málflutningi fyrir Hæstarétti var við það miðað, að bréf R til S 18. nóvember 1977 hefði borist S sama dag og það var ritað. Talið var, að sönnunarbyrði um það, að forráðamenn S hefðu vitað um afsalið fyrir 18. nóvember, hvíldi á R, en eðlilegt hefði verið að ætlast til þess af R, að það tilkynnti S sem tryggingarbréfshafa um afsalið. Ekki var talið, að R hefði fullnast sönnur um það, að S hefði verið kunnugt um afsalið fyrr en 18. nóvember 1977. Samkvæmt því var talið, að einungis þær kröfur, sem stöfðu af skiptum S og B fram til 18. nóvember 1977, væru veðtryggðar á grundvelli tryggingarbréfsins 10. nóvember 1976. Þær fjárhæðir námu rúmum 14 miljónum gkr. og var S dæmdur veðréttur í umræddri eign fyrir þeirri fjárhæð. Tvö sératkvæði komu fram. Tveir hæstaréttardómarar töldu, að við móttöku bréfsins 18. nóvember hefði forráðamönnum S örugglega orðið kunnugt um sölu hinnar veðsettu eignar til R, og að R vildi ekki setta sig við, að frekari veðbönd legðust á eignina. Hefði S því ekki mátt treysta því, að skuldir, sem stofnuðust vegna viðskipta B eftir þann dag, nytu veðtryggingar í umræddri eign. Einn hæstaréttardómara taldi, að sýkna bæri R 1540

Umboð.

Umferðarlög. Sjá bifreiðar.

Ummæli. Sjá ómerking ummæla.

Umgengnisréttur.

Umsýsla.

Í flutti út íslenskar sjávarafurðir sem umsýsluaðili. Þ var rækjuútgerðarmaður. Í maí 1977 seldi Í talsvert magn af frystri rækju fyrir Þ til G í Kaupmannahöfn, og flutti það þangað með flugvél. Rækju þessa fékk G afhenta hjá umboðsmanni farmflytjandans í Kaupmannahöfn án þess að greiða kaupverð rækjunnar eða kostnað. G varð síðan gjaldþrota. Þ höfðaði mál á hendur Í og krafðist þess aðallega, að Í yrði dæmd til þess að greiða sér andvirði rækjusendingarinnar, 49.470,00 danskar krónur í íslenskum krónum eftir kaupgengi á greiðsludegi ásamt vöxtum. Til vara krafðist hann þess, að Í yrði dæmd til að greiða sér 14.247,40 krónur ásamt vöxtum. Í krafðist sýknu og taldi, að í útflutningsleyfi fyrir rækjunni hefði verið áskilið, að tiltekinn banki fengi útflutningsskjölin til innheimtu. Hefði farmflytjandinn eða umboðsmaður hans því ekki mátt krefja kaupandann um greiðslu á andvirði vörunnar, er hann fékk honum hana í hendur. Viðurkennt var af hálfu Í, að tók hefðu verið á að varðveita rækjuna í kæli-geymslu, uns hún var afhent. Þess átti að vera kostur að gera flugfarmbréf þannig úr garði, að tryggt væri, að farmflytjandinn mætti ekki afhenda kaupanda rækjuna, meðan andvirði hennar væri enn ógreitt. Í hafði ekki sannað, að hún hefði búið svo um hnútana, að tryggt væri, að varan yrði ekki afhent kaupanda, fyrr en hann hefði greitt andvirði hennar, og var þetta metið henni til mistaka í umsýslu sinni fyrir Þ. Þótti Í því bera ábyrgð á því gagnvart Þ, að rækjan var afhent, án þess að hún væri greidd. Það var hins vegar ekki komið fram, að Í hefði tekist á hendur ábyrgð á því, að kaupandinn stæði við skuldbindingar sínar. Var því litið svo á, að Þ krefði Í um skaðabætur vegna mistaka í umsýslustarfi. Þær skaðabætur þótti eiga að tiltaka í íslenskum krónum. Tjónið var talið nema þeirri fjárhæð, sem Í hefði borið að greiða Þ, ef kaupandinn hefði greitt kaupverðið við móttöku. Þegar sú fjárhæð var ákveðin, var ekki talið rétt að reikna með öðru og herra kaupgengi danskrar krónu, en Þ reiknaði með í varakröfu sinni. Tjón hans þannig reiknað, að frádrægnum kostnaði og umsýslulaunum, nam 13.776,25 krónum, sem Í var dæmd til að greiða Þ ásamt vöxtum og málskostnaði 768

Uppboð.

- Handhafi veðskuldabréfs krafðist þess, að hin veðsetta fasteign yrði seld á uppboði til lúkningar veðskuldinni, sem hann taldi gjaldfallna vegna vanskila. Sú krafa var ekki tekin til greina. Sjá veðskuldabréf 26
- Bæjarsjóður E krafðist uppboðs á húseign til lúkningar gatnagerðargjaldi. Uppboðið hafði ekki verið tilkynnt uppboðspola með þeim hætti, sem tilskilið var í lögum og lögtak hafði ekki verið gert fyrir gjaldinu. Uppboðskröfu synjað. Sjá gatnagerðargjald 160
- Uppboðshaldari auglýsti uppboð á húseign Þ. Uppboðshaldari tók málið nokkrum sinnum fyrir í uppboðsrétti og veitti uppboðspola frest. Uppboðspoli krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram og taldi annmarka á því, hvernig það hefði verið auglýst. Uppboðshaldari synjaði þessari kröfu, en kvað ekki upp rökstuddan úrskurð. Uppboðspoli skaut ákvörðun uppboðshaldara til Hæstaréttar og krafðist þess, að uppboðið færi ekki fram, og að uppboðshaldari sætti vítum. Uppboðspoli krafðist einnig miskabóta og málskostnaðar úr hendi uppboðshaldara. Kæruheimild var talin felast í lokaákvæði 21. gr. hæstaréttarlaga. Rök þau, sem uppboðspoli færði fyrir kröfu sinni um, að uppboðið færi ekki fram, þóttu ekki haldbær. Aðrar kröfur uppboðspola þótti skorta lagastoð. Voru því kröfur hans ekki teknar til greina 687
- Hinn 5. október 1979 gerði bæjarfógetinn í Neskaupstað lögtak í nánar tilgreindum lausafjármunum sameignarfélagsins T fyrir opinberum gjöldum. Nauðungaruppboð var síðan auglýst í blaði. Skyldi uppboðið fara fram 11. desember 1979, og fór það fram þann dag. Uppboðspoli áfrýjaði uppboðsgerðinni til Hæstaréttar og krafðist þess, að hún yrði felld úr gildi, vegna þess að uppboðshaldari hefði ekki gætt leiðbeiningarskyldu sinnar gagnvart fyrirsvarsmanni T, sem væri ólöglerður, og ekki kveðið upp formlegan úrskurð um þá kröfu hans að fresta uppboðinu. Þá væru bókanir í uppboðsbók ekki réttar og uppboðsandlag hefði verið „undir eldra uppboði“. Ekki þótti fram komið, að þeir annmarkar væru á undirbúningi uppboðs þessa eða framkvæmd þess, að fella bæri það úr gildi og var það staðfest. Einn hæstaréttardómari greiddi sératkvæði og taldi að ómerkja bæri uppboðið 743
- Hinn 2. júní 1979 voru handsamaðir 2 stóðhestar, sem bóndinn B átti, og gengu lausir í heimahögum. Sýslumaður seldi hesta þessa síðar á uppboði. B taldi, að uppboðið hefði verið ólöglegt og áfrýjaði því til Hæstaréttar. Talið var, að B hefði verið óheimilt að láta stóðhestana ganga

lausa, og hefði verið heimilt að handsama þá og flytja til hreppstjóra. Þar sem hreppstjórinn skoraðist undan að taka við þeim, mátti sýslumaður geyma hestana, þar sem hann ákvað, svo sem hann gerði. Uppboðið var talið vera nauðungaruppboð og talið, að reglur uppboðslaga giltu um það. Þá var talið, að sýslumanni hefði verið heimilt að halda uppboðið sjálfur, þar sem aðalreglan væri sú, að sýslumaður héldi lausafjáruppboð. Ekki var það talið varða ómerkingu uppboðsins, þó að það hefði ekki verið auglýst með viku fyrirvara. Hins vegar var ekki lagt fram á uppboðsþinginu frumrit eða afrit auglýsingar um uppboðið, og hún var ekki meðal gagna málsins, svo að ekki var hægt að sjá, hvað í henni stóð. Þá kom fram af bókun í uppboðsbók, að B hafði lagt fram á uppboðsþinginu, áður en gengið var til uppboðs, mótmæli gegn því, að það yrði haldið, en uppboðshaldari hafði ekki sinnt því í neinu. Þar sem uppboðshaldara mátti vera ljóst, að mótmæli þessi kynnu að snerta uppboðsheimildina, var talið, að honum hefði borið að leiðbeina B, sem var ólöglerður, um mótmælin og taka síðan afstöðu til þeirra í úrskurðarformi, en þeim úrskurði hefði B síðan getað áfrýjað til Hæstaréttar. Skv. þessu þóttu vera slíkir annmarkar á framkvæmd hins áfrýjaða uppboðs, að það var ómerkt 1238

Lögmaður bað um uppboð á íbúð á grundvelli handhafaðes skuldabréfs, Eigandi bréfsins var þinglýstur eigandi veðsins. Uppboðskröfu synjað. Sjá veðskuldabréf 1338

Í mars 1976 lét O gera fjárnám í tveim fasteignum J til tryggingar skuld hans að fjárhæð um 6.5 miljónir króna. Önnur fasteignin var seld á uppboði og varð O hæstbjóðandi á 24,1 miljónir króna. Skv. frumvarpi að úthlutunargerð greiddust rúmar 19 miljónir króna af uppboðsverðinu upp í kröfur I-banka, sem voru að fjárhæð rúmar 28.5 miljónir króna. Krafa O var fyrir aftan kröfu I. O bað þá um uppboð á hinni fjárnumdu húseigninni til lúkningar skuldinn, en samkomulag varð um, að O félli frá þeirri uppboðsbeiðni, en B, sonur J, gæfi út veðskuldabréf að fjárhæð 6 miljónir króna til O upp í skuldina með veði í húsi sínu og konu sinnar, R. Skuldin skv. veðskuldabréfinu var ekki greidd á gjalddaga, og bað O þá um uppboð á húseign B og R. J, B og R mótmæltu uppboðinu. Þau höfðu síðan mál gegn O og kröfðust þess, að veðskuldabréfið yrði dæmt ógilt og afhent þeim, en til vara, að O yrði dæmt til að greiða þeim 6 miljón krónur auk vaxta. Stefendur studdu kröfur sínar þeim rökum, að B hefði veðsett húseign þeirra hjóna án samþykkis konunnar, sbr.

20. gr. laga nr. 20/1923. Væri veðsetningin því ógild. Þá héldu þau því fram í öðru lagi, að veðskuldabréfið hefði verið óskuldbindandi skv. 29. og 32. gr. laga nr. 7/1936. Stefnendur fengu dómkvadda matsmenn til að meta hús-eign þá, sem O keypti á uppboðinu, og var álit þeirra, að sannvirði hennar á uppboðsdegi hefði verið 37.5 milljónir króna miðað við, að 1/4 kaupverðs yrði greiddur innan hálfis mánaðar frá uppboðsdegi, en afgangurinn eftir 2 mánuði. Töldu stefnendur því í þriðja lagi, að O hefði fengið skuld sína að fullu greidda og meira en það, en það leiddi af 3. og 4. mgr. 32. gr. uppboðslaga, að O ætti ekki rétt á frekari greiðslum úr hendi þeirra. Því hefði O ekki átt rétt á að fá veðskuldabréfið sem greiðslu til viðbótar, þar sem skuldin hefði þegar fengist greidd með verði hús-eignarinnar, sem O keypti á uppboðinu. Í ljós var leitt, að 6 mánaða frestur sá, sem greinir í 20. gr. laga nr. 20/1923, var liðinn, þegar málið var höfðað, enda hefði það ákvæði einungis eftir efni sínu getað leitt til að veðsetningunni yrði hnekkt, en ekki til ógildingar persónulegri skuldbindingu B. Þá þóttu stefnendur ekki hafa fært nein rök að því, að veðskuldabréfið bæri að meta óskuldbindandi skv. 29. og 32. gr. laga nr. 7/1936 eða 7. gr. laga nr. 58/1960. Loks var talið, að ákvæði 3. og 4. mgr. 32. gr. uppboðslaga bæri að skýra svo, að þau tækju ekki til þess, er veðhafi eða aðfararhafi hefur gerst hæstbjóðandi að eign á nauðungaruppboði, en boð hans nægir þó ekki til að neitt komi upp í kröfu hans. Uppboðskaup O á áður-greindri húseign leiddu því ekki til þess, að krafa O yrði færð niður með heimild í nefndum ákvæðum uppboðslaga. Var því ekki talið, að veðskuldabréf það, sem B gaf út, hefði verið óskuldbindandi vegna þess að skuldin væri þegar greidd. O var því sýknað af kröfum stefnenda. Sér-atkvæði 1398

Uppsögn á starfssamningi. Sjá vinnusamningar.

Upptaka eigna.

- J hafði lagt net í sjó og var lax í netinu. J var talinn hafa gerst brotlegur við tiltekin ákvæði laga nr. 76/1970. Net-ið var gert upptækt til ríkissjóðs 775
- G hafði lagt net í sjó og var lax í netinu. G var talinn hafa gerst brotlegur við tiltekin ákvæði laga nr. 76/1970 og var afli og net gert upptækt til ríkissjóðs 780

Úrskurður í Hæstarétti.

Er mál kom fyrir í Hæstarétti 1. apríl 1981, synjaði stefndi

um frest, og krafðist þess, að málinu yrði vísað frá Hæstarétti. Af hálfu áfrýjanda höfðu ekki verið færðar fram neinar ástæður fyrir frestbeiðni hans. Að svo vöxnu máli þótti því ekki fært að fresta málinu lengur gegn andmælum stefnda. Var það fellt niður og áfrýjandi dæmdur til að greiða stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti 569, 570,	571
Mál fellt niður í Hæstarétti og þóknun sækjanda og verjanda ákveðin með úrskurði Hæstaréttar	964

Útburðargerð.

Á árinu 1978 komust á umræður á milli A, sem var eigandi húseignar, og B um, að A seldi B húseignina. B gerði kauptilboð í eignina í júlí það ár. Ekki varð þó af samningum á grundvelli þessa tilboðs, en síðar munu aðilar hafa orðið ásáttir um, að kaupverð skyldi vera 15 milljónir króna og greiddast með tilteknum hætti. Ennfremur virðist svo, sem afhending húseignarinnar hafi átt að fara fram annað hvort 1. september eða 1. október 1978, og í nóvember það ár mun B hafa flust í húsið með starf-rækslu sína. Kaupsamningsuppkastið var aldrei undirritað, og B greiddi aðeins 500.000 krónur af kaupverðinu. Auk þess lét hann framkvæma meiriháttar viðgerðir á rafkerfi hússins og lagði fram gögn fyrir kostnaði við það, er nam u. þ. b. einni milljón króna. 16. nóvember 1971 krafðist A útburðar á B úr húsnæðinu. Byggði hann útburðarkröfuna á stórfelldum vanefndum B, sem hefði ekki borgað annað en nefndar 500.000 krónur af fyrirhuguðu kaupverði, þrátt fyrir áminningar í þá átt. Í fógetarétti var útburðarkrafan tekin til greina. B skaut málinu til Hæstaréttar. Í dómi hans sagði, að áfrýjandi hefði gildið stefnda í reiðufé hluta af kaupverði hinnar seldu eignar, sem A fékk honum í hendur, þó að eigi næmi sú greiðsla miklu. Hann hefði ennfremur kostað fé til viðhalds og lagfæringar á eigninni, eftir að hann fékk umráð hennar. A, sem teldi sig eiga rétt á að rifta samningi aðila, hefði ekki boðið fram endurgreiðslu á neinu af því fé, sem hann veitti viðtöku upp í kaupverðið eða lúkningu viðskipta með öðrum hætti. Hann hefði ekki heldur boðið fram tryggingu fyrir því, að hann innti af hendi þær greiðslur til áfrýjanda, sem hann kynni að eiga rétt á, ef útburðarkrafan næði fram að ganga. Að svo vöxnu máli þótti ekki rétt að heimila útburð á B af eigninni. Sératkvæði 1483

Útivist í Hæstarétti.

Áfrýjandi sótti ekki þing. Útivistardómur 1, 2, 7, 105, 106, 107,

108, 282, 533, 534, 566, 594, 638, 1126, 1127, 1128, 1129, 1135,
1344, 1345, 1346, 1474, 1499

Útivist í héraði.

Stefndi sótti ekki þing í héraði 2, 7, 566, 633, 768, 1135, 1353,
1476, 1579

Valdstjórnin.

Í febrúar 1979 var fulltrúi yfirborgarfógeta í Reykjavík stadd-
ur á Hlemmtorgi í því skyni að svipta H vörslu bifreið-
ar á grundvelli fjárnáms í henni. H ók bifreið sinni á brott
af staðnum, þótt fógeti hefði skýrt honum frá ákvörðun
sinni um vörsluskiptingu, en ákvörðun þessari var hon-
um skylt að hlíta. H hindraði þannig fógeta með ofbeldi í
að sinna skyldustarfi sínu og var sú háttsemi talin varða
H refsingu skv. 106. gr. hgl. H hafði í frammi móðgandi
ummæli við fógeta. Það varðaði refsingu skv. 108. gr.
hgl. H ók bifreið sinni af stað og nam ekki staðar, þótt
fógeti færi fram fyrir bifreiðina. Ekki þótti fyllilega sann-
að, að þetta atferli varðaði við 4. mgr. 220. gr. hgl. Refs-
ing H var ákveðin 15 daga varðhald skilorðsbundið 490

Maður, sem sakaður var um manndráp, sat í gæsluvarðhaldi.
Hann veittist að fangaverði, sem var við skyldustörf, sló
hnn og hótaði honum ofbeldi. Brot þetta var talið varða
við 106. gr. hgl. Sjá manndráp 710

Vanheimild.

Vanhæfi dómara. Sjá dómarar.

Vanreifun.

Vanræksla í opinberu starfi.

Sjá opinberir starfsmenn 485

Varnarþing.

Mál hafði verið höfðað á röngu varnarþingi. Héraðsdómur var
því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sjá frá-
vísun, ómerking 88

Í máli einu varð ágreiningur út af verki, sem Þ vann fyrir
R og Ú með traktorskröfu í Njarðvíkurkaupstað. Þ átti
heima í Garðakaupstað, en R og Ú í Reykjavík. Þ höfð-
aði mál á hendur R og Ú fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og
Keflavíkur vegna ágreinings þessa. R og Ú sóttu ekki
þing. Aðilar höfðu ekki samið um, að málið yrði rekið
fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur og ekki var

talið, að Þ hefði haft heimild skv. 85. gr. eml. eða öðrum ákvæðum þeirra laga til að höfða málið þar. Af þessum sökum var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Fjárnámsgerð, sem áfrýjað var, var felld úr gildi

566

I höfðaði áskorunarmál á hendur F til greiðslu víxils. Málinu var vísað frá héraðsdómi, vegna þess að það hefði verið höfðað á röngu varnarþingi. Frávísunaráritunin var kærð til Hæstaréttar, sem staðfesti hana, þar sem ekki væri víst, að stefnubirting hefði verið fullnægjandi. Sjá kærumál og víxilmál

896

Vatn. Sjá eignarréttur.

Vátrygging.

Ó í Reykjavík átti trillubátinn Sleipni, 5 tonna trébát með dieselvél. Vorið 1977 leigði hann manni á Tálknafirði bátinn. Bátinum skyldi skilað á Reykjavíkurhöfn um haustið. Leigutaki skilaði bátinum ekki á réttum tíma. Vél hans bilaði 27. september. Tók vélbátur bátinn í drátt í höfn á Tálknafirði, og var ætlunin að draga hann til Njarðvíkur. Á leiðinni sökk Sleipnir. Báturinn var vátryggður hjá tryggingarfélaginu A fyrir 4.000.000 krónur. Tryggingarskírteinið var gefið út 2. september 1977. Tryggingarskilmálar voru „Total loss, björgun og bruni“. Ó krafðist útborgunar tryggingarfjárins, en tryggingarfélagið neitaði greiðslu og vitnaði til þess, að um vátrygginguna hefðu gilt tryggingarskilmálar „Institute Standard T. L. O. Clause“. Í þessum tryggingarskilmálum segir svo: „Skipinu er þá ekki heimilt að þiggja dráttaraðstoð, nema þar sem það er venja ellegar þegar þess gerist þörf og þá til næstu öruggu hafnar.“ Tryggingarfélagið taldi, að Ó hefði verið kunnugt um þessa tryggingarskilmála. Hann hefði látið draga bátinn úr öruggri höfn langan veg frá Vestfjörðum til Njarðvíkur að hausti til, þegar allra veðra væri von. Hefði tryggingin því ekki verið í gildi. Ó neitaði því, að hann hefði vitað um þessa tryggingarskilmála. Þeir höfðu ekki verið afhentir Ó ásamt vátryggingarskírteini. Var því talið, að tryggingarfélagið gæti ekki með stöð í 3. mgr. 45. gr. laga nr. 20/1954 synjað Ó um vátryggingarbætur með skírskotun til framangreinds ákvæðis í vátryggingarskilmálunum. Ekki var heldur talið, að óforsvaranlegt hefði verið, eins og veðri og veðurútliti var háttað, að ráðast í að draga bátinn þá leið, sem hann fór, og ekkert hefði komið fram annað, en að það hefði verið

óhappatilviljun, að báturinn sökk. Upphafstími vaxta var
ákveðinn skv. 24. gr. laga nr. 20/1954 345

Veðréttindi.

Gildi tryggingarbréfs með víxli vefengt. Sjá tryggingarbréf .. 815

Hlutafélagið S átti í fjárhagserfiðleikum. Það fékk lán í banku, L, og gaf út skuldabréf fyrir því láni, að fjárhæð 11.420.000 krónur. Skuldin var tryggð með veði í íbúðum og húseignum fjögurra einstaklinga. Meðal þeirra var A, framkvæmdastjóri S. Hann setti fasteign sína að veði fyrir allt að 1.200.000 krónum af skuldinni. Lánsféð gekk allt til að greiða gjaldfallnar skuldir S í L. S varð síðan gjaldþrota. L vildi þá ganga að veðunum til tryggingar greiðslu á skuldinni skv. veðskuldabréfinu. Veðsalarnir höfðuðu mál á hendur L og gerðu þær dómkröfur, að veðsetningar á fasteignum þeirra yrðu ógiltar. Studdu þeir kröfur sínar þeim rökum, að ráðstöfun á lánsfénu til þess að greiða gjaldfallnar skuldir S í L hefði verið brot á öllu því, sem um hefði verið samið varðandi ráðstöfun lánsfjárins. Ætlun veðsalanna hefði verið, að lánsféð rynni beint til reksturs S, en ekki til að greiða skuldir S í L. Veðsalan hefði því verið ógild vegna brostinna forsendna. Þá væru þeir formgallar á veðskuldabréfinu, að það væri einungis undirritað af einum stjórnarmanni S, en samkvæmt samþykktum S hefði þurft undirskrift tveggja stjórnarmanna til að skuldbinda félagið. Í héraði var L sýknaður af kröfum stefnenda. Einn þeirra, A, áfrýjaði dóminum, að því er hann varðaði. Í dómi Hæstaréttar sagði m. a., að lán það, sem í málinu greindi, hefði runnið til S, sem hefði hagnýtt sér það. Skipti í því sambandi ekki máli, hvort það hefði verið notað til að greiða gjaldfallnar skuldir félagsins eða runnið til þess sem rekstrarfé. Af hálfu félagsins hefðu engar brögð verið á það bornar, að það væri skuldbundið L um endurgreiðslu lánsfjárins. Var A ekki talinn geta borið fyrir sig, að veðsetningin væri óskuldbindandi fyrir hann, vegna þess að S hefði ekki orðið skuldbundið gagnvart L sem lántaki. Þá var tekið fram, að aldrei hefði af hálfu S verið hreyft athugasemdamynd við því, hvernig L ráðstafaði lánsfénu, er til útborgunar þess kom. Var talið ósannað, að forráðamönnum L hefði mátt vera ljóst, að sú væri forsenda A fyrir veðsetningu á húsinu, að allt lánið yrði greitt S í reiðufé eða inn á viðskiptareikning S til ráðstöfunar án tillits til þess, hvort hlutafélagið í orði eða verki féllist á ráðstöfun lánsfjárins með öðrum hætti. Ekki var talið, að veðsetningin hefði verið óskuldbindandi fyrir A vegna

ákvæða 32. gr. laga 7/1936 eða vegna rangra forsendna hans annars. Fyrir Hæstarétti gerði A varakröfu um, að heildarveðsetningin næði aðeins til tæplega þriggja milljón gkr. höfuðstóls. Samkvæmt veðskuldabréfinu var veðtrygging í húsi A takmörkuð við 1.200.000 gkr. Að því leyti, sem sú fjárhæð, sem A miðaði varakröfur sínar við, fór fram úr þessu hámarki, var hún talin varða veðtryggingu í eignum annarra manna en hans sjálfs, og var hann því ekki talinn vera réttur málsaðili að varakröfunni að því marki 1323

Veðskuldabréf.

Hinn 12. júlí 1977 gáfu hjónin E og G út veðskuldabréf til handhafa, að fjárhæð 2.850.000 krónur. Skuldin skv. bréfinu skyldi greiddast með nítján jöfnum afborgunum, 150.000 krónur í hvert sinn, auk 10% ársvaxta af höfuðstóli skuldarinnar. Gjald dagar vaxta og afborgana skyldu vera 1. maí og 1. nóvember ár hvert, í fyrsta sinn 1. nóvember 1977. Skuldin var tryggð með 4. veðrétti í fasteign þeirra hjóna. Hinn 6. eða 7. nóvember 1977 fengu þau kröfu frá bankaútibúi um greiðslu afborgana og vaxta af skuldabréfinu. Eiginkonan kvaðst hafa farið í útibúið 11. eða 12. s. m. í því skyni að greiða hina áföllnu skuld, en þá hefði henni verið tilkynnt, að skuldabréfið væri ekki lengur í útibúinu. Hinn 16. nóvember 1977 ritaði lögmaður einn þeim hjónum bréf og tilkynnti, að uppboðs yrði krafist, ef skuldin yrði ekki greidd innan 8 daga. Auk höfuðstóls, vaxta og kostnaðar krafði hann um greiðslu á tiltekinni skuld, sem eigandi veðskuldabréfsins taldi sig eiga á hendur hjónunum. Eiginkonan hélt því fram, að hún hefði boðið bæði eiganda bréfsins og lögmanninum að greiða gjaldfallna afborgun og vexti af veðskuldabréfinu, og viðurkenndi eigandi bréfsins þetta, en lýsti yfir því, að hann hefði ekki viljað taka við slíkri greiðslu, nema hann fengi jafnframt greidda skuld þá, sem áður greinir. Lögmaðurinn sagðist hins vegar ekki hafa fengið slíkt greiðslutilboð fyrr en 9. desember. Hinn 23. desember 1977 greiddu hjónin hinar gjaldföllnu greiðslur afborgunar og vaxta á geymslureikning í Landsbanka Íslands. Hinn 17. janúar 1978 krafðist eigandi bréfsins uppboðs á hinni veðsettu eign til lúkningar skuldinnar skv. veðskuldabréfinu. Hjónin neituðu greiðslu, og var kveðinn upp úrskurður í uppboðsrétti á þá leið, að uppboðið skyldi fram fara. Hjónin áfrýjuðu þessum úrskurði til Hæstaréttar, sem taldi, að hinn 16. nóvember 1977 hefði ekki verið heimilt að krefjast greiðslu alls höfuðstóls veðskuldabréfsins, og

hvorki þá né síðar hefði verið heimilt að tengja greiðslu annarrar kröfu, greiðslu afborgunar og vaxta af veðskuldabréfinu með þeim hætti, sem kröfuhafi gerði, en hvort sem hjónin máttu eða máttu ekki, eftir að þeim hafði borist bréf lögmannsins 16. nóvember, bíða frekari innheimtuaðgerða, yrði að telja, að óumdeilt boð eigin-konunnar, sem hún gerði eiganda bréfsins í nóvember 1977, en hann hafnaði, hefði leitt til þess, að viðtöku-dráttur varð hjá kröfuhafa. Hefði svo staðið, allt þar til hinar gjaldföllnu greiðslur voru lagðar á geymslureikning í Landsbankanum. Samkvæmt þessu var ekki talið fram komið, að þau vanskil hefðu orðið á greiðslum skv. veðskuldabréfinu, að heimilt hefði verið að krefjast greiðslu alls höfuðstóls þess. Þá var upplýst, að engin uppboðssala hefði farið fram á hinni veðsettu eign, þannig að leitað hefði verið fullnustu í eigninni til lúkningar öðrum kröfum. Hinn áfrýjaði úrskurður uppboðsréttar var því felldur úr gildi og synjað um uppboðið

26

- Byggingarsamvinnufélagið A var þinglýstur eigandi að íbúð í fjölbýlishúsi. Það gaf út veðskuldabréf að fjárhæð 696.464,00 krónur tryggt með 4. veðrétti í íbúðinni. Í febrúar 1979 bað lögmaðurinn H um uppboð á íbúðinni til lúkningar skuld skv. framangreindu veðbréfi, og upplýsti hann, að J mundi vera eigandi íbúðarinnar, en eiginmaður hennar hefði verið byggingaraðili að íbúðinni. Hefði J yfirtekið íbúðina við skilnað þeirra hjóna. J mótmælti uppboðinu, þar sem A væri eigandi veðskuldabréfsins. Handhöfn lögmannsins á bréfinu væri til málamynda, þar sem hann væri lögfræðingur A. Í uppboðsrétti urðu úrslit málsins þau, að veðskuldabréfið væri formlega óaðfinnanleg uppboðsheimild. Ekki væru fram komin fullnægjandi gögn um, að H væri ekki réttmætur handhafi bréfsins, og var krafa H um uppboð tekin til greina. Frekari gögn voru lögð fyrir Hæstarétt, og kom þá fram, að A væri eigandi veðskuldabréfsins. Sagði í dómi Hæstaréttar, að þar sem líta yrði svo á, að það væri A, sem skoða bæri sem kröfuhafa að þeirri veðtryggðu kröfu, sem það sjálft skuldaði eftir hljóðan veðskuldabréfsins, væru þegar af þeirri ástæðu ekki skilyrði til að leyfa framgang hins umbeðna uppboðs. Var því synjað um framgang þess
- B gaf út veðskuldabréf að fjárhæð 6 milljón krónur, tryggt með veði í húseign sinni og konu sinnar, R. Skuldabréfið gekk til greiðslu á skuld J, föður B, við O. B, J og R kröfðust ógildingar veðskuldabréfsins. Kröfu sína studdu þau þeim rökum, að B hefði verið óheimilt að veðsetja húseignina án leyfis R, en þess leyfis hafði ekki verið afl-

1338

að. Þá hefði veðskuldabréfið verið óskuldbindandi skv. 29. og 32. gr. laga nr. 7/1936. Loks hefði O þegar verið búíð að fá fulla greiðslu á skuld sinni með kaupum á húseign J á nauðungaruppboði, sbr. 3. og 4. mgr. 32. gr. uppboðslaga. Ekki þótti hald í neinni af þessum málsástæðum þeirra og var O sýknuð. Sératkvæði. Sjá uppboð 1398

Vegir.

Veiðiréttindi.

Venjuréttur.

Verðlagsbrot.

H bakaramleistari var kærður fyrir verðlagsbrot með kæru verðlagsstjóra til verðlagsdóms Reykjavíkur 12. desember 1974. Rannsókn málsins dróst það lengi, að sök var talin fyrnd samkvæmt 1. tl. 81. gr. og 2. mgr. 82. gr. hgl. Var H því sýknaður af kröfu ákærvalds í málinu. Sjá fyrningu sakar 145

Verðstöðvun.

A leigði Rafmagnseftirliti ríkisins húsnæði með samningi 2. mars 1976. Leigan skyldi breytast með hliðsjón af vísitölu húsnæðiskostnaðar atvinnuhúsnæðis, sem þá var 334 stig. Leigan skyldi greiðast fyrirfram. Vísitalan var í raun 335 stig, þegar samningurinn var gerður. Leigutíminn hófst 1. september 1976. Á tímabilinu frá 1. september 1976 til 1. janúar 1979 taldi Rafmagnseftirlitið sig hafa ofgreitt rúmlega 1,5 miljón krónur. Hefði verið óheimilt að hækka endurgjald fyrir afnot af fasteign á þessu tímabili, nema að fengnu samþykki réttra yfirvalda. Höfðuðu fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og iðnaðarráðherra f. h. Rafmagnseftirlits ríkisins mál gegn H til endurgreiðslu á þessari fjárhæð. Óumdeilt var, að Rafmagnseftirlitið hefði greitt hærri húsaleigu en verðlagsnefnd hefði samþykkt. Talið var, að leigutaki hefði mátt vita, hvaða hækkunir á húsaleigu hefðu verið leyfilegar. Þar sem hann hefði ekki hreyft mótmælum gegn hækkununum og greitt þær án alls fyrirvara, þóttu ekki efni til að taka endurgreiðslu-kröfuna til greina 1357

Verðtrygging.

Í nóvember 1973 keypti MB íbúð í smiðum af M. Í samningnum um kaupin sagði, að verð íbúðarinnar væri háð breytingum vísitölu byggingarkostnaðar til hækkunar eða lækk-

unar á byggingartímanum. Viðmiðunargrunntala vísitölu væri 853 stig. MB taldi, að ákvæði þetta bryti í bága við 1. gr. laga nr. 71/1966 um verðtryggingu fjárskuldbind- inga. Krafðist hann endurgreiðslu á fé, er hann hafði greitt M vegna hækkunar byggingarkostnaðar á bygg- ingartímanum. Héraðsdómur tók endurgreiðslukröfuna til greina. M áfrýjaði málinu og krafðist sýknu. Fyrir Hæsta- rétti samþykkti MB sýknukröfuna og var M sýknuð af kröfum MB. Áfrýjuð fjárnámsgerð var jafnframt felld úr gildi 1219

Verksamningur.

Með samningi 25. október 1973 tók S að sér að byggja íbúð í húsi á Akureyri fyrir B. Samningur þessi var nefndur verksamningur. Skyldi B greiða S 1.300.000,00 kr. fyrir verkið miðað við verðlag 1. janúar 1973, að viðbætti hækkun á byggingarkostnaði til 1. apríl 1974. Íbúðin skyldi afhendast á tímabilinu 15. febrúar til 1. maí 1974 og voru aðilar sammála um, að hún hefði verið afhent í maí 1974. Ágreiningur reis með aðilum um það, hversu mikilli fjár- hæð hækkunin ætti að nema. S taldi hana nema 498.160,00 krónum, auk 3.100,00 króna, sem ekki var ágreiningur um, og hefði heildarverð hennar þá verið 1.801.260,00 krónur. Af þeirri upphæð hafði B greitt 1.417.448,00 krónur, þannig að eftirstöðvar námu 383.812,00 krónum, sem S sótti B um í dómsmáli. Við úrlausn ágreiningsins þótti rétt að hafa hliðsjón af hækkun byggingarvísitölu á tímabilinu frá 1. janúar 1973 til 1. apríl 1974. Aðilar voru sammála um, að 65% verksins við íbúðina hefði verið lokið fyrir 1. apríl 1974, en 35% hefði verið lokið eftir þann tíma. Þá voru aðilar sammála um, að leggja bæri til grundvall, ar, að byggingarvísitalan hefði hækkað um 53,4% á þessu tímabili. Var talið að miða ætti hækkun á þeim hluta verksins, sem lokið var fyrir 1. apríl 1974, við meðalhækk- un á vísitölu framangreinds tímabils, en við fulla vísi- töluhækkun, 54,4%, á þeim, sem ólokið var 1. apríl 1974. Samkvæmt því reiknaðist 26,7% hækkun á 845.000,00 krónur, en 54,4% hækkun á 455.000,00 krónur. Nam sú hækkun samtals 468.585,00 gkr., að viðbættum þeim 3.100,00 gkr., sem ekki var ágreiningur um. Þannig reikn- að var verð íbúðarinnar 1.771.685,00 gkr., og var B dæmd- ur til að greiða S hinn ógreidda mismun 354.237,00 gkr. auk vaxta og málskostnaðar 1160

Vextir.

Stefndi í Hæstarétti, sem ekki hafði gagnáfrýjað máli, krafð-

ist þess, að vextir yrðu hækkaðir til samræmis við hækku- un innlánsvaxta. Krafan var ekki tekin til greina	166,	247
Einn dómari Hæstaréttar greiddi sératkvæði um vexti. Hann taldi lagasamræmis- og réttlætissjónarmið leiða til þess, að stefnda fyrir Hæstarétti, er una vildi áfrýjuðum dómi, skuli vera heimilt með sama hætti og áfrýjanda að koma að fyrir Hæstarétti, án áfrýjunar af sinni hendi, kröfu um hærri vexti en héraðsdómur dæmdi, að því leyti sem sú kröfugerð væri sprottin af almennum vaxtahækkunum ..	247	247
Upphafstími vaxta ákveðinn samkvæmt 24. gr. laga nr. 20/1954	374	374
Ekki talin ástæða til að leyfa áfrýjanda máls að hækka vaxtakröfu vegna vaxtabreytinga, sem tekið hefðu gildi fyrir áfrýjun máls	383	383
BJ sótti BS og GP um greiðslu skaðabóta. Voru þeir í héraði dæmdir til að greiða BJ tiltekna fjárhæð óskipt. BS og GP áfrýjuðu málinu og kröfðust sýknu. BJ gagnáfrýjaði, en áfrýjun hans gagnvart BS var vísað frá Hæstarétti. BJ var talinn geta komið að kröfu um hærri vexti en gerð var fyrir héraðsdómi gagnvart GP vegna gagnáfrýjunar- innar, en ekki gagnvart BS	496	496
Vextir af erlendri skuld ákveðnir skv. auglýsingu Seðlabanka Íslands um vexti af erlendum skuldum	785	785
Vextir af erlendri kröfu. Sjá gerðardómsmál	898	898
Vanskilavextir af víxilskuld við norskan aðila dæmdir hinir sömu og í Noregi, eða 6% ársvextir	1089	1089
Með dómi bæjarþings Reykjavíkur var B dæmdur til að greiða R 3.500,00 krónur með tilteknum ársvöxtum frá gjaldþaga til greiðsludags. B greiddi skuldina miðað við það, að vextir væru reiknaðir af sama höfuðstóli allan tímann. R undi þessu ekki og krafðist þess, að B greiddi skuldina með vaxtavöxtum, þannig að vöxtum væri árlega bætt við höfuðstól og vextir síðan reiknaðir árlega af hinum nýja höfuðstól. Hann krafðist fjárnáms fyrir mis- muninum, og úrskurðaði fógeti, að krafa F skyldi tekin til greina. Úrskurðinum var áfrýjað til Hæstaréttar, sem taldi, að ákvæðin í dómi bæjarþingsins um vexti af þeirri fjárhæð, sem R voru dæmdir úr hendi B, gætu ekki eftir orðum sínum verið grundvöllur þess vaxtareiknings, sem R studdi fjárnámskröfu sína við. Var fógetaréttarúrskurð- urinn því felldur úr gildi og synjað um framgang fjár- náms. Tveir hæstaréttardómarar töldu, að staðfesta bæri hinn áfrýjaða úrskurð	1213	1213

Viðtökudráttur.

Sjá veðskuldabréf	26
-------------------------	----

Vinnusamningar.

P var organleikari við kirkju í Reykjavík. Hann var félagsmaður í Félagi íslenskra organleikara, F. Í nóvember 1970 var gert samkomulag um kaup og kjör organleikara í prófastsdæminu. Því fylgdi skýring á skiptingu organleikara í a, b og c flokka. P hélt því fram, að hann ætti að fá greidd laun samkvæmt a flokki, en hann fékk greidd lægri laun. Auk þess taldi hann sig ekki hafa fengið greidda orlofsuppbót á laun sín á vissu tímabili. P höfðaði mál á hendur sóknarnefndinni f. h. safnaðarins til greiðslu á hinu vangoldna kaupi og orlofsfé. F hafði einhliða skipað P í a flokk. Talið var, að P hefði ekki sannað, að hann fullnægði skilyrðum þeim, sem í samkomulaginu greindi, til þess að eiga rétt á launum samkvæmt a flokki. Ekki var talið sannað, að sú flokkun, sem F gerði, hefði átt að vera sú sama og gildi í samkomulaginu. Sóknarnefndin var því sýknuð af kröfu P, að því er laun varðaði. Hins vegar var á það fallist, að hann ætti inni orlofsfé, og var sóknarnefndinni dæmt að greiða honum það

54

H vann sem sveinn í járnsmíði í vélsmíðju, V. Honum var greidd 30% yfirborgun á laun sín. Hann fór á námskeið, sem veitti starfsmönnum rétt til svonefnds námskeiðsálags. Þrátt fyrir þetta hækkaði V ekki kaupið til H. H höfðaði mál á hendur V og krafðist þess að fá greitt álagið. Fyrir Hæstarétti samþykkti V kröfu H og var dæmd til að greiða hana ásamt vöxtum og kostnaði

101

K var ráðinn 1. vélstjóri á vélbát í eigu H í Vestmannaeyjum, og lögskráður á bátinn 19. janúar 1977 til óákveðins tíma. Honum var sagt upp störfum með símskeyti 7. mars 1977 „vegna margvíslegrar vanrækslu við gæslu vélarinnar.“ K krafðist bóta úr hendi H vegna tekjumissis til loka vetrarvertiðar. H tókst ekki að sanna, að K hefði sýnt af sér slíka vanrækslu við gæslu vélarinnar, að réttlætt gæti uppsögn, án þess hann nyti réttar samkv. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 67/1963. Var talið, að K ætti rétt til launa, eins og hann hefði verið 1. vélstjóri alla vertiðina. Óumdeilt var, að heildartekjur 1. vélstjóra á vertiðinni hefðu numið 884.173 krónum. Upp í þetta hafði K fengið greiddar 257.928 krónur. H var dæmt til að greiða honum mismuninn, 626.245 krónur. Viðurkenndur var sjóveðréttur K í vélbátinum fyrir hinum dæmdu kröfum

557

Á fundi bæjarstjórnar Hafnarfjarðar 15. maí 1973 var I kjörinn bæjarlögmaður til fjögurra ára, og var tekið fram, að honum væri óheimilt að stunda almenn lögfræðistörf samhliða starfi sínu hjá bænum. Hinn 5. nóvember 1979 fór

fram uppboð á húseign einni eftir kröfu ýmissa veðhafa, þar á meðal Hafnarfjarðarbæjar, og sótti I þing fyrir bæinn. Gerði hann boð í eignina fyrir sjálfan sig og varð hæstbjóðandi með 2.500.000,00 króna boð. Boð þetta var hærra en nam áhvílandi veðskuldum, að því er séð verður. Verðmæti hússins var talið nema 10—12 miljónum króna. Daginn eftir var I boðaður á fund bæjarráðs og lýsti hann þar yfir, að hann hefði orðið hæstbjóðandi í eignina sjálfur. Á fundi bæjarstjórnar 11. nóvember 1975 var I veitt lausn úr stöðu bæjarlögmanns þegar í stað með vísan til 7. gr. laga nr. 38/1954, sbr. hliðstætt ákvæði í reglum um réttindi og skyldur starfsmanna Hafnarfjarðarbæjar. Þessi ákvörðun var tilkynnt I daginn eftir. Opinber rannsókn fór fram í tilefni af máli þessu, og var höfðað opinbert mál á hendur I, en hann var með dómi sýknaður af öllum kröfum ákærvalds í málinu. Boð I í framangreinda húseign var ekki samþykkt. I höfðaði mál á hendur Hafnarfjarðarbæ og krafðist bóta fyrir fjártjón og miska vegna ólögmatrar brottvikningar úr starfi. Í dómi Hæstaréttar sagði, að ljóst væri, að verðmæti húseignarinnar hefði verið miklu meira en nam boði I á nauðungaruppboðinu. Hann hafði lýst yfir því, að tilgangur hans hefði verið sá að afla sjálfum sér fjárhagslegs ávinnings. Boð hans á sölubinginu hefði verið ótilhlýðilegt og ósamrýmanlegt starfi hans sem bæjarlögmanns. Kaup hans sjálfs í ávinningsskyni á eignum, sem hann í bæjarlögmannsstarfi sínu hafi knúið fram nauðungarsölu á til fullnustu á kröfum bæjarsjóðs, þóttu til þess fallin að vekja tortryggni bæjarbúa um, að hann léti eigin hagsmuni sitja í fyrirrúmi í störfum sínum. Þótti framkoma hans ekki geta samrýmst ákvæðum 3. málsg. 7. gr. og 31. gr. reglna frá 1971 um réttindi og skyldur starfsmanna Hafnarfjarðarkaupstaðar. Hæstiréttur taldi hins vegar, að fyrirvaralaus frávikning I hefði verið óheimil, og taldi fébætur til hans hæfilega ákveðnar 8.000,00 nýkrónur. Ekki voru talin skilyrði til að sinna miskabótakröfu hans skv. 1. mgr. 264. gr. hgl. Tiltekin ummæli í greinargerð í héraði voru átalín og dæmd dauð og ómerk

834

Ó hóf störf hjá Landsvirkjun, L, í mars 1977. Hann átti við áfengisvandamál að stríða og fékk aðvaranir vegna þess hjá yfirmönnum sínum. Í tilefni þess fékk hann leyfi til að fara til dvalar á Vífilsstaðahæli, og var hann þar frá því 23. október til 23. nóvember þetta ár. Þá varð samkomulag um það milli Ó og yfirmanna hans, að neytti hann áfengis í vinnutíma, eftir að hann kæmi af hælínu, mætti líta svo á, að hann væri hættur störfum. Hinn 9.

janúar 1978 var honum sagt upp starfi fyrirvaralaust, þar sem hann hefði ekki staðið við samkomulagið og komið ölvaður til vinnu, eftir að hann hefði verið við drykkju á vinnustað um nóttina. Talið var sannað, að Ó hefði ekki komið til vinnu vegna ölvunar tiltekinn morgun. Ó taldi sig eiga rétt á eins mánaðar uppsagnarfresti miðað við næstu mánaðamót eftir uppsagnardag og gerði kröfu til launa fyrir þann tíma. Talið var, að samningur sá, sem Ó hafði gert við yfirboðara sína, væri gildur, og að heimilt hefði verið að gera slíkan samning þrátt fyrir ákvæði 7. gr. laga nr. 16/1958 og 1. gr. laga nr. 9/1974, þar sem telja yrði, að samningurinn í heild hefði ekki rýrt rétt hans .. 1559

Vinnuslys.

Maður slasaðist, er vinnupallar, sem hann stóð á við háhýsi í smíðum, hrundu. Sjá skaðabótamál 496

Vitnaskylda.

Í blaði einu birtist fregn um, að kona ein hefði játað fyrir forstöðumanni trúarsafnaðar, að hún hefði ráðið eiginmanni sínum bana. Forstöðumaður trúarsafnaðarins krafðist þess, að rannsókn færi fram á því, hvernig frétt þessi, sem snerti trúnaðarsamband sitt við safnaðarbarn sitt, væri til komin. Blaðamaður sá, er samið hafði fréttina, neitaði að gefa upp heimildarmenn sína. Sakadómur kvað upp úrskurð, þar sem blaðamaðurinn var skyldaður til að bera vitni um þetta efni. Blaðamaðurinn kærði úrskurðinn til Hæstaréttar og krafðist þess, að hann yrði felldur úr gildi. Fyrir Hæstarétti lagði ríkissaksóknari fram greinargerð, þar sem hann taldi eigi efni til þess að krefjast staðfestingar á hinum kærða úrskurði. Þegar þessi kröfugerð ríkissaksóknara var virt og staða hans að lögum, þótti þegar hennar vegna verða að fella hinn kærða úrskurð úr gildi 351

Sama sakarefni 355

Víxilmál.

Áfrýjandi víxilmáls hélt því fram, að víxill hefði verið gefinn út í júlímánuði 1976, en ekki 1. apríl 1978, eins og greindi á víxlinum. Víxillinn skyldi greiðast við sýningu. Hann var sýndur til greiðslu 1978, og afsagður sama dag vegna greiðslufalls. Talið, að sú varnarástæða áfrýjanda, að ritaður hefði verið annar útgáfudagur á víxlinn en heimilt hefði verið gagnvart honum, kæmist ekki að í málinu gegn andmælum stefnda, sbr. 208. gr. eml., og þar sem afsögn víxilsins fór með réttu fram innan árs frá

tilgreindum útgáfudegi, var áfrýjandi dæmdur til að greiða víxilfjárhæðina. Jafnframt var staðfest löghalds gerð, sem víxilhafi hafði látið framkvæma til tryggingar víxilkröfunni

535

J lögmaður höfðaði mál á hendur A til greiðslu víxilskuldar. Vixillinn var útgefinn af A og framseldur af honum. Hann var með gjalddaga 21. september 1971 og afsagður 25. september s. á. A hafði uppi þær varnir, að J væri ekki eigandi víxilsins heldur K. Krafðist hann þess, að málinu yrði vísað frá héraðsdómi af þeim sökum. Til vara krafðist hann sýknu, vegna þess að J hefði afhent tilteknum manni vixilinn til tryggingar því, að hann biði ekki tjón af því að hafa veðsett íbúð sína fyrir skuldum þriðja aðila. Þar sem uppboðssala hefði ekki farið fram á íbúð þessari, væri ekki grundvöllur til að taka kröfuna til greina, og yrði því að sýkna sig, a. m. k. að svo stöddu. Talið var, að handhöfn J á víxli þessum væri til komin fyrir eyðuframsal til innheimtu. Var honum því talið rétt að innheimta vixilinn í sjálfs síns nafni. En þar sem aðildarskortur í dómsmálum leiddi til sýknu, en ekki frávísunar, bæri þegar af þeirri ástæðu að synja kröfu J um frávísun málsins af þessum sökum. Fram var komið, að banki hefði beðið um uppboð á hinn veðsettu íbúð vegna veðleyfis þess, sem S veitti vegna lántöku þriðja aðila, og þegar þetta var virt, var ekki talið, að J hefði sýnt fram á, að lögsókn á hendur honum skv. víxlum væri andstæð 17. gr. laga nr. 93/1933. Þar sem skjalið fullnægði öllum formaskilyrðum 1. gr. víxillaga, og vixillinn hafði verið réttilega afsagður, var J dæmdur til að greiða víxilfjárhæðina

543

I höfðaði mál gegn F til greiðslu á skuld skv. fimm víxlum. Áskorunarstefna var birt að Barmahlíð 6 á Akureyri, þar sem I var talinn eiga heima. Þegar málið var þingfest á bæjarþingi Hafnarfjarðar, sótti F ekki þing. Ritaði héraðsdómari þá á stefnuna, að framlagðir víxlar bæru með sér, að vistunarstaður þeirra væri í Reykjavík. Málið væri því höfðað á röngu varnarþingi. Vísaði hann því málinu frá dómi ex officio. I kærði frávísunaráritun þessa til Hæstaréttar. Þar var lögð fram yfirlýsing um, að vistun víxlanna hefði verið breytt án samráðs og vitundar samþykkinga og útgefanda. Taldi Hæstiréttur því, að málið hefði mátt höfða á hinum rétta greiðslustað víxlanna í Hafnarfirði. Einnig var lagt fyrir Hæstarétt vottorð frá Hagstofu Íslands um, að skráð aðsetur F hefði verið að Nönnustíg 6 í Hafnarfirði. Vegna framlagningar þessa vottorðs var ekki talið fullvíst, að stefnuna hefði mátt

- birta að Barmahlíð 6 á Akureyri, svo sem gert var, fyrir öðrum en honum sjálfum, en það var ekki gert. Var frá-
vísunaráritunin því staðfest 896
- Finnskt félag, U, gaf út víxil 10. apríl 1978 og framseldi hann til K í Finnlandi, er framseldi hann til innheimtu í banka í Oslo. Þar var greiðslustaður víxilsins. Norskt fyrirtæki, I, samþykkti víxilinn til greiðslu á gjalddaga 8. október 1978. Íslendingur, Ó, ritaði á framhlið víxilsins: „Undertegnede gir herved avalgaranti“. Undir þessa yfirlýsingu ritaði hann dagsetningu og nafn sitt. Vixillinn var ekki greiddur á gjalddaga, og var upplýst, að samþykkjandinn væri ógjaldfær. U höfðaði mál á hendur Ó til greiðslu víxilsins. Studdi hann kröfu sína þeim rökum, að með framangreindri yfirlýsingu hefði Ó ábyrgst gagnvart útgefanda víxilsins greiðsluskuldbindingu samþykkjandans I. Sýknukröfu sína byggði Ó á því, að skv. 4. mgr. 31. gr. víxillaga skuli í víxilábyrgð greina fyrir hvern hún sé tekin. Sé það ekki gert, teljist hún tekin fyrir útgefanda. Ákvæði norskra víxillaga séu sama efnis og íslensku víxil-
lögin, hvað þetta varði. Af ábyrgðaryfirlýsingunni verði ekki séð, fyrir hvern hún sé tekin, og af því leiði, að stefnandi, U, eigi ekki víxilrétt á hendur Ó. Talið var, að það væri andstætt eðli og grundvallarrökum víxillaga að túlka ákvæði 4. mgr. 31. gr. bókstafstúlkun, ef sönnun kæmi fram um hið gagnstæða. Voru taldar fram komnar sterkar líkur fyrir því í málinu, að Ó hefði í raun tekið víxilábyrgðina fyrir U. Var það meðal annars byggt á því, að Ó var einn af aðaleigendum I, hann hafði haft veruleg fjármálaafskipti af I, og loks hafði hann gert lögmanni U ákveðið greiðslutilboð, er hafist var handa um innheimtu skuldarinnar. Þá hafði Ó ekki sinnt áskorun um að koma fyrir dóm til skýrslugerðar. Þótti með þessu nægilega í ljós leitt, að Ó hefði með framangreindri ábyrgðaryfirlýsingu sinni á víxlinum gengið í ábyrgð fyrir I, og var Ó dæmdur til að greiða U víxilfjárhæðina. Dráttarvextir voru ákveðnir 6% á ári eða hinir sömu og þeir voru af víxilskuldum í Noregi. Einn dómari greiddi sératkvæði og taldi, að hinum skýlausu fyrir mælum 31. gr. víxillaga um þetta efni yrði ekki vikið til hliðar í víxilmáli. Bæri því að sýkna Ó af kröfum U 1039
- E höfðaði mál á hendur G og X til greiðslu víxils að fjárhæð 2 milljónir króna. Eigi var sótt þing í héraði af hálfu G og X, og voru þeir dæmdir til að greiða E skuldina. Síðan lét E gera fjárnám hjá X til tryggingar henni. G og X áfrýjuðu héraðsdómi og fjárnámi og kröfðust sýknu, og X krafðist þess, að fjárnámsgerðin yrði felld úr gildi. Þeir

lögðu fyrir Hæstarétt yfirlýsingu undirritaða af máls-
aðilum, þar sem sagði, að E afhenti þeim G og X trygg-
ingarvixil, sem hann hefði í vörslu sinni. Í yfirlýsingunni
hafði upphaflega staðið 1 miljón, þar sem upphæð víxils-
ins var tilgreind, en ofan í töluna 1 hafði verið hand-
skrifaður tölustafurinn 2, og fyrir ofan orðið ein miljón
hafði verið handskrifað orðið tvær, án þess að strikað
væri yfir orðin ein miljón. Ekki var talið hægt að ráða
það með neinni vissu af yfirlýsingu þessari, að víxill sá,
sem málið fjallaði um, væri sami víxillinn og E skyldi
afhenda G og X samkvæmt yfirlýsingunni. Var héraðs-
dómur því staðfestur, svo og hin áfrýjaða fjárnámsgerð,
sem eigi var haldin neinum þeim göllum, sem gátu leitt
til þess, að hún yrði felld úr gildi 1579

Vörslusvipting.

Yfirvaldsúrskurðir.

Þinglýsing. Sjá kærumál.

Þingsókn í héraði. Sjá og áfrýjun, aðild, útivist.

- Í máli einu varð ágreiningur út af verki, sem Þ vann fyrir R
og Ú með traktorsgröfu í Njarðvíkurkaupstað. Þ átti
heima í Garðakaupstað, en R og Ú í Reykjavík. Þ höfðaði
mál á hendur R og Ú fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og
Keflavíkur vegna ágreinings þessa. R og Ú sóttu ekki
þing. Aðilar höfðu ekki samið um, að málið yrði rekið
fyrir bæjarþingi Njarðvíkur og Keflavíkur og ekki var
talið, að Þ hefði haft heimild skv. 85. gr. eml. eða öðrum
ákvæðum þeirra laga til að höfða málið þar. Af þessum
sökum var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá
héraðsdómi. Fjárnámsgerð, sem áfrýjað var, var felld úr
gildi 566
- Mál dæmt eftir framlögðum skjölum og skilríkjum í skipta-
rétti skv. 118. gr. eml., sbr. 135. gr. gjaldprotalaga 633
- J h/f höfðaði mál gegn S h/f til greiðslu skuldar, er hann
taldi til komna, vegna þess að S hefði fengið lánuð veið-
arfæri hjá J, en ekki skilað þeim, svo og hefði J greitt
ýmsan kostnað fyrir S, sem ekki hefði fengist greiddur.
S sótti ekki þing í héraði, og var S dæmt til að greiða
skuldina. Fyrir Hæstarétti kom fram, að skuld þessi væri
til orðin vegna útgerðar vélbáts, sem S átti ekki, og var
ekki sannað, að S væri ábyrgt fyrir útgerð vélbátsins á
þeim tíma, sem skuldin varð til. Var S því sýknað vegna
aðildarskorts 1135

Stefndu sóttu ekki þing, er mál var þingfest í héraði, og var málið því dæmt skv. 118. gr. einkamálalaga eftir framlögðum skjölum og skilríkjum	1353
Mál dæmt í héraði eftir framlögðum skjölum og skilríkjum skv. 2. mgr. 118. gr. einkamálalaga, þar sem stefndi sótti ekki þing	1474, 1540, 1579

Þjófnaður.

J var ákærður fyrir að hafa í janúar 1966 slegið eign sinni á 5 bækur á heimili manns nokkurs, fyrir að stela vasa-reiknivél frá manni í febrúar 1974 og fyrir að slá eign sinni á allt að 17 hljómplötur í maí 1976. J viðurkenndi þessa verknaði, sem taldir voru varða við 244. gr. hgl. Hann var enn fremur ákærður fyrir að hafa selt 10 bækur, er hann hafði fengið að láni hjá manni, og hagnýtt sér andvirði þeirra. Hann viðurkenndi það, og var það brot talið varða við 247. gr. hgl. Loks hafði J gerst sekur um ölvun við akstur og mældist alkóhólmagn í blóði hans 237‰. J hafði með dómi 19. apríl 1975 verið dæmdur í þriggja mánaða fangelsi fyrir þjófnað framinn 15. september 1973 og fyrir að aka bifreið 13. maí 1974 undir áhrifum áfengis. Var sú refsing skilorðsbundin í 3 ár frá uppsögu dómsins að telja. Með brotum þeim, sem rakin eru hér áður, hafði J rofið skilorðið. Var honum því dæmd refsing í einu lagi fyrir brot þau, sem dómurinn frá 19. apríl 1975 fjallaði um, svo og brot þau, sem honum voru gefin að sök í þessu máli, sbr. 60. gr. hgl., sbr. 7. gr. laga nr. 22/1955. Eitt af brotum þeim, sem að framan greinir, var framið áður en framángreindur dómur var kveðinn upp. Refsing J var ákveðin fangelsi í 7 mánuði. Þá var J sviptur ökuleyfi ævilangt. Í héraðsdómi hafði J verið dæmdur til að greiða V 2.000,00 krónur. Krafa þessi hafði ekki verið borin undir J fyrir dómi, og hennar var ekki getið í ákæru. Var héraðsdómur því ómerktur að því leyti, og ekki dæmt um þessa kröfu í málinu	108
Í októbermánuði 1979 stal J nokkrum bókum frá konu einni í íbúð hennar og seldi þær. Hann var einnig ákærður fyrir að hafa í sama mánuði stolið 10.000 krónum úr hanskahólfi bifreiðar. Hann kvað ökumann bifreiðarinnar hafa fengið sér þessa peninga til að kaupa fyrir sig tæki í bílinn. Það kvaðst hann hafa tekið að sér að gera, en eytt peningunum í eigin þarfir. Ekki þótti sannað gegn framburði J, að hann hefði tekið peningana að ófrjálstu úr bifreiðinni, og var hann því sýknaður af ákæru um þjófnað á þeim, enda þótti 118. gr. laga nr. 74/1974 ekki veita heimild til að dæma hann fyrir fjárdrátt þann, sem hann	

- hafði játað á sig. Þá var J gefið að sök að hafa í júní 1978 svikið út 17 þækur og 2 áspilaðar kasettur hjá bókaforlagi einu í Reykjavík, að verðmæti 60.300 krónur, svo og fyrir að svikja út vörur að fjárhæð 17.590 kr. hjá söluturni einum. J viðurkenndi þetta. Dómur vegna þjófnaðarákærunnar var kveðinn upp í sakadómi Reykjavíkur, en dómur vegna svikaákærunnar í sakadómi Hafnarfjarðar. Málin voru sameinuð í Hæstarétti og var J dæmdur í 4 mánaða fangelsi. Um var að ræða ítrekað brot. Þá var J dæmdur til greiðslu skaðabóta 118
- S stal seðlaveski með 12.000 krónum í og bankabók úr íbúð í Reykjavík. Síðan tók hann 332.000 krónur heimildarlaust út úr bókinni daginn eftir og reyndi að taka út úr henni 560.000 krónur nokkru síðar. Hann var ákærður fyrir brot á 244. og 248. gr. hgl. Talið var, að úttekt á innstæðu úr bankabók þeirri, sem hann hafði stolið, væri ekki sjálfstætt brot, og var hann því ekki dæmdur fyrir brot á 248. gr. hgl. Hann hafði á árunum áður margoft gerst sekur um auðgunarbrot. Refsing hans var ákveðin 8 mánaða fangelsi með hliðsjón af 255. gr., sbr. 71. og 72. gr. hgl. Hann var ennfremur dæmdur til greiðslu skaðabóta 136
- A og B fóru inn í mannlausa íbúð og stálu þaðan áfengi, magnara, peningum, vasatölvu, leðurjakka og skólátösku. Þeir brutust ennfremur inn í apótek og stálu þar miklu magni af lyfjum, snyrtivarningi o. fl., samtals að söluverðmæti rúmlega ein milljón krónur. A hafði auk þess farið inn í verslun og stolið þar útvarpstæki. Hann hafði ennfremur slegið eign sinni á fatnað, er hann fann einhvers staðar í miðbænum í Reykjavík. Var það brot A talið varða við 246. gr. hgl., en að öðru leyti varðaði brot A og B við 244. gr. Þeir voru hvor um sig dæmdir í 8 mánaða fangelsi með hliðsjón af 72., 77. og 255. gr. hgl. 257
- A ruddist í heimildarleysi inn í íbúð, hafðist þar við hluta dags og stal þaðan skartgripum. Hann var dæmdur til refsingar fyrir brot á 231. og 244. gr. hgl. A var vanaafbrotamaður og refsing hans var ákveðin fangelsi í 6 mánuði 261
- B fór inn í verslun í Reykjavík og stal þaðan peningum og ávísunum. Hann var dæmdur í fjögurra mánaða fangelsi. Um var að ræða ítrekað brot 282
- Með dómi sakadóms Reykjavíkur 14. maí 1979 var R dæmdur í fjögurra mánaða fangelsi fyrir fjölda þjófnaða, tilraunir til þjófnaða, nytjastuld og ölvun við akstur. Hér var um hegningarauka að ræða, þar sem hann hafði tvívegis 1978 verið dæmdur í skilorðsbundið fangelsi fyrir þjófnað. Með dómi sakadóms Reykjavíkur 22. maí s. á.

- var honum dæmdur hegningarauki, 30 daga fangelsi, fyrir nytjastuld á tveimur bifreiðum og akstur án ökuréttinda. Í báðum dómunum var R dæmdur til greiðslu skaðabóta Dómum þessum var báðum áfrýjað til Hæstaréttar og málin sameinuð. Eftir uppsögu héraðsdómanna hafði R verið dæmdur þrívægis fyrir þjófnað og tilraun til þjófnaðar, nytjastuld og umferðarlagabrot og verið sviptur rétti til ökuleyfis ævilangt. Í dómi Hæstaréttar sagði, að ákærða yrði ekki dæmd ökuleyfissvipting í málinu, þar sem hann hefði verið sviptur ökuleyfi ævilangt 19. október 1979, þótt hann hefði unnið til ökuleyfissviptingar vegna þeirrar háttsemi, sem hann var sakfelldur fyrir í hinum áfrýjaða dómi. Refsing hans var ákveðin 7 mánaða fangelsi 689
- G fór inn í herbergi manns eins og stal þaðan 300.000 krónum úr skúffu. Skúffan var ólæst. G hafði áður gerst sekur um auðgunarbrot, en ítrekunaráhrif þeirra brota voru niður fallin. Hann var dæmdur til að sæta fangelsi 3 mánuði 1086
- Í mars 1976 tók A að ófrjálsu jarðýttutönn á sorphaugunum við Hafnarfjörð og fór með heim til sín. Hann taldi sig hafa haft leyfi manns nokkurs til þess að taka tönnina, en sú staðhæfing hafði hvorki stoð í framburði þess manns né annarra. Var A talinn hafa gerst sekur um þjófnað. Með broti þessu hafði hann rofið skilorð dóms frá 15. nóvember 1974 og var honum dæmd refsing í einu lagi fyrir framangreind brot og brot þau, sem skilorðsbundni dómurinn fjallaði um. Refsing var ákveðin með hliðsjón af 77. gr. hgl. fangelsi í 5 mánuði skilorðsbundið 1175
- K stal í félagi við tvo aðra menn seðlaveski með tékkhefti og 500 krónum í íbúð í Reykjavík. Fölsuðu þeir félagar síðan og seldu úr heftinu 3 tékka. Brot þetta varðaði við 244. og 1. mgr. 155. gr. hgl. K braust inn í búð og stal úr peningakassa 1.400 krónum, ennfremur útvarpstæki. Þá át hann matvæli af birgðum verslunarinnar. Hann braust ennfremur inn í kjallaraíbúð og stal þar 175.000 krónum í peningum, ljósmyndavél og útvarpstæki. Brot þessi vörðuðu við 244. gr. hgl. M fór með öðrum manni inn í íbúð í Reykjavík og stal þaðan 34.300 krónum í peningum og 2 vindlingapökkum. Þá braust hann inn í verslun og stal þaðan 20 vindlingapökkum. Brot þessi vörðuðu við 244. gr. hgl., en héraðsdómi var aðeins áfrýjað, að því er varðar M og K. Í héraði var mál þetta höfðað á hendur M og K ásamt 3 mönnum öðrum. Báðir höfðu M og K gerst sekir um ýmis hegningarlagabrot áður. Refsing M

- var ákveðin 4 mánaða fangelsi, en refsing K 5 mánaða fangelsi 1289
- G var ákærður fyrir að hafa þrívægis gerst sekur um þjófnað, þar af tvívægis í félagi við annan. Þá var honum gefið að sök að hafa í eitt skiptið stolið tékkhefti og gefið út 10 tékka úr því, sem hann notaði í viðskiptum. Upplýst var, að 1 af tékkunum hafði að öllu leyti verið fylltur út af eiganda tékkheftisins. Að öðru leyti var G talinn sannur að sök um brot á 248. og 155. gr. hgl. Um var að ræða ítrekað brot, auk þess sem G hafði fengið dóma, eftir að hann framdi brotin, og var refsing hans því hegningar- auki, sbr. 78. gr. hgl., og refsingin ákveðin skv. 77. gr. hgl. með hliðsjón af 255. gr., sbr. 71. og 72. gr. sömu laga, og ákveðin 8 mánaða fangelsi. Þá var G dæmdur til að greiða skaðabætur til þeirra, er orðið höfðu fyrir tjóni af völdum hans í sambandi við þjófnaðinn og tékkamisferlið 1435
- Þ var ákærður fyrir 13 þjófnaði og 2 tilraunir til þjófnaðar. Brot hans voru öll nema eitt sönnuð með viðurkenningu hans. Um var að ræða ítrekuð brot. Refsing Þ var ákveðin fangelsi í 10 mánuði, sbr. 71., 72., 77. og 255. gr. hgl. Þ var og dæmdur til greiðslu skaðabóta 1488

Ærumeiðingar.

- Í október 1977 birtist í dagblöðum fréttatilkynning frá Neytendasamtökunum, S, vegna auglýsingar frá einum innflytjanda litasjónvarpstækja, N. Var sagt, að auglýsingin væri villandi og að þar væri farið frjállega með staðreyndir. N höfðaði mál á hendur S og krafðist þess, að fréttatilkynningin, sem N taldi ranga, yrði dæmd dauð og ómerk, en til vara, að tiltekna setningar yrðu dæmdar dauðar og ómerkar. Ekki var gerð refsikrafa. Þar sem mál þetta var meiðyrðamál, var talið, að N mætti byggja kröfu um ómerkingu ummæla á 241. gr. hgl., þó að krafa væri ekki gerð um refsingu eða skaðabætur. Þá var talið heimilt að beina ómerkingarkröfunni að félaginu eins og gert var. Talið var, að fréttatilkynningin væri í meginatriðum rétt og var aðalkrafa N því ekki tekin til greina. Hins vegar þótti of sterkt til orða tekið í tilkynningunni og tiltekin ummæli talin óviðurkvæmileg. Voru þau dæmd dauð og ómerk 658
- Lögmaður einn viðhafði ærumeiðandi ummæli um andstæðing sinn í greinargerð í héraði. Ummæli þessi voru átalín og dæmd ómerk skv. 1. mgr. 241. gr. hgl. 834
- Hinn 14. apríl 1976 birtist í dagblaði í Reykjavík grein, sem bar yfirskriftina „Dýrlingur og James Bond Íslands“. Í grein þessari kom fram hörð gagnrýni á hendur K deild-

arstjóra í tollgæslunni á Keflavíkurflugvelli og H rannsóknarlögreglumanni í Keflavík. Voru þeir bornir ýmsum ávirðingum. Greinin var auðkennd upphafsstöfunum SP. H og K höfðuð meidyrðamál á hendur Þ, ritstjóra og ábyrgðarmanni dagblaðsins, og kröfðust þess, að tiltekin ummæli í greininni yrðu ómerkt. Þá kröfðust þeir skaðag og miskabóta. Þ var talinn bera ábyrgð á efni blaðagrein-arinnar, þar sem hún var ekki auðkennd með nafni, þótt upplýsingar kæmu fram um, hverjir væru höfundar henn-ar. Þ tókst ekki að færa fram sönnunargögn fyrir sann-leiksgildi hinna umstefndu ummæla og var talið ósannað, að þau væru sönn. Ummælin voru talin fela í sér grófar aðdróttanir ýmist í garð H og K beggja eða K eins. Voru ummælin því ómerkt. Þ var dæmdur til að greiða H og K miskabætur skv. 264. gr. hgl. Þá var Þ skyldaður til að birta tiltekinn kafla dómsins í 1. og 2. tbl. blaðsins, sem út kæmi eftir lögbirtingu dómsins. Í héraðsdómi var fyrir-sögn greinarinnar „Dýrlingur og James Bond Íslands“ ómerkt, en þar sem krafa um ómerkingu fyrirsagnarinnar hafði ekki komið fram, fyrr en við munnlegan málflutning, taldi Hæstiréttur ekki fullnægt réttarfarsskilyrðum til að ómerkja hana, sbr. 113. gr. eml. Talið var, að H og K hefði verið heimilt skv. 1. mgr. 47. gr. eml. að höfða málið saman, þótt ummælunum væri ekki alfarið beint gegn þeim báðum jafnt 1229

Ökuhraði.

Nótt eina í mars 1980 ók R bifreið sinni vestur Reykjanesbraut um Vogastapa. Hann taldi sig hafa ekið á um 80—100 km hraða, en lögregluþjónar, sem eltu hann og stöðvuðu hann, töldu hann hafa ekið á 130 km hraða. Lögreglustjórinn í Reykjavík svipti R ökuréttindum til bráðabirgða, og sú ákvörðun var birt honum 9. maí. R var boðið að ljúka málinu með dómssátt, sektargreiðslu og tveggja mánaða ökuleyfisviptingu, en hann hafnaði því. Þá var bráðabirgðasviptingin felld úr gildi. Opinbert mál var höfðað á hendur R. Sagði í dóminum, að sannað þætti, að hann hefði ekið talsvert hraðar en löglegt var. Hins vegar þótti varhugavert að slá því föstu, hversu hratt hann hefði ekið. Hann var dæmdur í 60.000 gkr. sekt, en ekki sviptur ökuleyfi 1082

Ökuleyfisvipting.

Svipting ökuleyfis fyrir ölvun við akstur 82, 108, 572, 1079, 1264, 1415, 1552

Ökuleyfissvipting til bráðabirgða. Sjá og bifreiðar.

Með úrskurði sakadóms var staðfest ákvörðun lögreglustjóra um að svipta mann ökuleyfi til bráðabirgða. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi hann úr gildi. Sjá bifreiðar 402, 1049

Örorka.

Örorka metin 374, 473, 496, 1113, 1203

Öryggisbelt.

Sjá bifreiðar 473

VI. YFIRLIT.

A. Áfrýjunarmál:		
Einkamál	81	
Opinber mál	47	128
B. Kærumál:		
Einkamál	15	
Opinber mál	27	42
C. Hafin einkamál	4	
Hafin opinber mál	1	
Útivistardómar	27	32
	Alls	202

Mál dæmd af fimm hæstaréttardómurum	103
Mál dæmd af þremur hæstaréttardómurum	99

Alls 202

Mál dæmd með varadómara	4
-------------------------	---

